

ФРИДРИХ НЕЗНАНСКИ НОЩНИ ВЪЛЦИ

Част 15 от „Маршът на Турецки“

Превод от руски: Марин Гинев, 2001

chitanka.info

ПЪРВА ГЛАВА

ПОРТНОВ

1.

Всичко стана толкова бързо, че никой, освен ако не се беше озовал съвсем наблизно, не би успял да разбере какво се случва.

Операцията по извозването на наличните пари от банката беше толкова засекретена, така подробно разработена, че изключваше всякакви случайности. Само двама души бяха посветени в детайлите по превозването на парите. Сумата беше толкова голяма, че дори те избягваха да я споменават без особена нужда.

И никой от тях не се съмняваше: курсът е сложен, но по пътя няма да има никакви гафове.

И през ум не им минаваше, че в два и тридесет през нощта, когато приключат и последните формалности и колата, която наричаха заради непристъпността ѝ „сейф на колела“, излезе от вратата на банката, ще се случи непредвиденото.

Веднага след като вратите се отвориха, бронираният „РАФ“ излезе на шосето и измина не повече от три метра, когато срещу него излетя лека кола. Няколко секунди — и тя се вряза с огромна скорост в натъпкания с пари микробус. Никой не забеляза, че десетина метра преди мястото на удара вратата на леката кола се отвори и от нея се претърколи на кълбо някакъв отчаян смелчак.

Двете коли се блъснаха челно. Леката кола се взриви веднага, като освети с огнена експлозия нощта. Стъклата на съседните сгради задрънчаха от взрива.

Шофьорът на „сейфа на колела“ изскочи от кабината заедно с партньора си, който дотогава седеше до него.

След секунди от товарния отсек на микробуса наскочаха автоматчиците, които охраняваха скъпоценния товар. Те се озърнаха, готови да отразят всяко нападение, но...

Но не успяха.

Към мястото на произшествието вече се носеха две черни волги, като сееха смърт от отворените си прозорци.

Невидимите убийци не търсеха мишени, те пускаха дълги откоси от автоматите, сякаш без всякакво прицелване.

Но ето — охранителите автоматчици паднаха, шофьорът с партньора си също, дори онзи, който затваряше вратата на банката след „сейфа на колела“, се строполи мъртъв. Всичко продължи не повече от минута. Леката кола още пламтеше буйно, когато стрелбата спря.

Нападателите изскочиха от своите коли, за да проверят дали не са останали живи свидетели. Не, всички бяха елиминирани. Наистина наложи се да пуснат два контролни изстрела, но по-скоро за застраховка. Всички, които отговаряха за целостта на товара, бяха мъртви. За случайните свидетели нямаше какво да се безпокоят — просто такива нямаше.

Ако се съди по действията на нападателите, те дълго и старателно се бяха готвили за тази операция. Действаха точно и сработено. Двама седнаха в кабината, двама — в товарния отсек на плячкосания микробус. „Каскадърът“, който се претърколи от горящата лека кола, блестящо изпълни задачата си — ладата съвършено точно се вряза в бронирания „РАФ“. Този смел акробат вече седеше в една от волгите.

След като изпълниха злокобното си дело, черните коли обърнаха и се понесоха по московските нощни улици. Бронираният „РАФ“ караше между тях. Волгите го охраняваха. И имаше защо — плененият микробус взеше милиони долари и милиарди рубли.

2.

За трика, който изпълни край вратите на Бетабанк — скок от движеща се с висока скорост кола, — на Сергей Козлов му платиха пет хиляди долара. В сравнение с парите, които получаваше като каскадьор в киностудията, това беше цяло състояние. Но той отдавна не работеше като каскадьор.

Това беше отдавна, преди много години, когато той като млад идиот романтик рискуваше живота си за петдесет съветски рубли. Толкова струваше най-сложният трюк във филм. Той гореше, падаше от скали, изтъркулваше се от движещи се бясно коли, също като в последния случай, давеше се в морета и реки. Постоянно рискуваше кожата си — и всичко това за някакви си жалки рубли.

Жена му Светлана го напусна преди година. Взе сина им и не каза дори „сбогом“. Явно тръгна, както го заплашваше, „накъдето й видят очите“, само и само да не гледа мъките на мъжа си и да не се измъчва сама. Впрочем, освен при майка си тя нямаше къде да отиде. Но това не интересуваше Сергей.

Тогава той беше в черна дупка: нямаше работа, не се снимаха филми, а главният каскадьор Алексей Инсаров, доскорошният му най-добър приятел, така му беше закрил всички канали, че само насън можеше да се изхранва от каскадьорски номера. Майсторството му вече не привличаше никого: на която и врата да почукаше, само да си кажеше името, и следваше отказ. Инсаров му беше обещал все някога да му спре кислорода. Сега Сергей Козлов се увери, че бившият му приятел си държи на думата.

Оставаше само едно — да иде на пазара и да работи като докер. Така и направи. Но след като поблъска два дни, разбра — не му е там мястото. Самият труд не го смущаваше. Това си беше като в поговорката — търпи и ще свикнеш. Душата му отравяха така наречените колеги докери, които не можеха и час да изкарат, без да обърнат по половин водна чаша водка. Че и по цяла.

Независимо от професията си, в която не минаваше без сажди и дим и речна тиня, Сергей Козлов имаше нежна душа, отвращаваше го

всичко грубо. Той и в киното влезе, защото искаше да служи на нещо възвишено. Киното му се струваше такова място, където всичко най-хубаво от него ще се прояви и ще разцъфти. Не надценяваше професията си, макар да разбираше, че тя направо „измъква“ някои калпави филми.

В края на краищата се наложи да бяга от пазара. Светла на не го разпитваше какво се е случило там, преживяваше мълчаливо. Гледаше го с тревога, страхуваше се да не се пропие.

Но той не се пропи. По цели дни се търкаляше на дивана и тъпо гледаше екрана на телевизора, като ставаше само колкото да се наяде или да смени касетата във видеото. И мълчеше. Постоянно мълчеше, а на всички въпроси отговаряше едносрично: „Да“, „Не“, „Не знам“.

И със сина му Альошка се отчуждиха. На кой малчуган ще му хареса, че неговият баща, с когото е свикнал да се гордее, се търкаля по цели дни на дивана небръснат, мрачен, полузаспал. Отначало той се въртеше край баща си, питаше го за нещо, но кое момче няма да се обиди от такива отговори: „Да“ или „Не“, или „Не знам“...

И синът му престана да го безпокои.

Альошка беше на осем години. Сергей го кръсти така в чест на Алексей Инсаров: тогава още не знаеше, че така ще се разминат пътищата им, че ще станат най-зли врагове. И така се получава в живота...

Две седмици след като Светлана си отиде, някакъв непознат мъж позвъни по телефона на Сергей и предложи да се срещнат. Разговорът беше странен.

— Ало! — произнесе плътен баритон, съвсем непознат на Сергей. — Господин Козлов ли е?

Преди това никой не беше го наричал „господин“.

— Да — отговори той.

— Здравейте. Моята фамилия нищо не ви говори, но ще се представя все пак — Кравцов.

— Наистина — каза Сергей — вашата фамилия нищо не ми говори.

— Няма значение — отговори непознатият. — Имам към вас делово предложение. Можем ли да се срещнем и да го обсъдим?

— Аз не пия — отвърна му Сергей.

Мъжът добродушно се разсмя.

— Прелест — каза, когато свърши да се смее. — Имате не лошо чувство за хумор. Мисля, че ще се сработим. Даже съм сигурен.

— Конкретно какво можете да ми предложите? — попита Сергей. — Аз съм каскадьор, но в киностудиите не ме обичат. Казват, че работя непрофесионално. Наясно ли сте с това?

— О, да! Наясно сме. Дори не можете да си представите доколко сме наясно с всичките ви дела.

Сергей застана нащрек.

— В какъв смисъл?

— В най-прекия — отвърна му Кравцов. — Например знаем, че вече няколко месеца нямате постоянен източник на доходи.

— Не съм само аз така.

— Знаем още, че вашата съпруга ви е напуснала.

— Това и съседите ми го знаят.

— И че Инсаров ви е въртнал кранчето навсякъде.

— Вие наистина знаете много за мен.

— Е, какво — споразумяхме ли се?

— За какво? — учуди се Сергей.

— Засега само за срещата — каза Кравцов. — Останалото на четири очи.

Сергей се обърка и проточи неуверено:

— Ами... не знам.

— Между другото — сякаш изведнъж си спомни Кравцов, — забравих да ви кажа. Стига само да се съгласите да се срещнем, и печелите петстотин долара. Независимо как ще завърши разговорът ни.

— Как така?!

— Много просто, Сергей Вениаминович. Вие идвате на срещата и аз ви връчвам петстотин долара само защото сте дошли. А след това започваме да разговаряме.

— Ами ако взема парите и веднага си тръгна?

Сергей усети, че събеседникът му на другия край на линията се усмихва.

— Вие, разбира се, сте любопитен човек — каза Кравцов. — Но, повярвайте ми, струва си да ни изслушате. В края на краищата ние ви предлагаме да работите по специалността си. Така да се каже, точно вашия профил. Можете ли поне да ни изслушате?

— Е, какво пък — реши се Сергей. — Къде и кога?

— Запишете адреса...

Така той стана член на престъпна групировка.

Работата беше приемлива — налагаше се да прави това, с което беше свикнал: да пада, да скача и така нататък. Никога не го посвещаваха в детайлите на предстоящата операция, а и той не се интересуваше. Отиваше, правеше каквото искаха от него и получаваше хонорара си — „постановъчните“, както ги наричаше. Вършеше това два-три пъти на месец и всеки път получаваше по пет хиляди в твърда валута.

През всичкото време той се стараеше да не мисли за Светлана и за Альошка. Като му дойде времето — ще си ги върне. Ако, разбира се, със самия него не се случи нещо.

3.

Младеж в светло кашмирено палто влезе във фойето на хотел „Балчуг“ и безпрепятствено премина през кордона на охранителите. Той не предизвикваше никакви подозрения. Охранителите, които го прецениха на око, нищо не усетиха. Още повече че гостът имаше розов пропуск за хотела и независимо от възрастта си изглеждаше такъв постоянен посетител на подобни злачни места, такъв преуспяващ баровец, че не можеше да предизвика у стоящите край вратите здравеняци нищо, освен завист.

Младежът влезе във фойето и се запъти към стълбището, но по пътя като че ли размисли. Върна се обратно и се приближи до игралните автомати, наредени край входа за ресторанта на хотела.

Край автоматите имаше съвсем малко играчи. Известно време младежът наблюдава със скучаещ вид играещите. Огледалата в процепите между автоматите му позволяваха да следи и това, което става зад гърба му.

След няколко минути във фойето се появи господин на средна възраст с неголямо куфарче. Той нямаше никакви особени отличителни белези, защото какъв белег може да бъде скъп костюм в такъв хотел! След като се помота около едно кресло, той седна на него и отвори вестник. Куфарчето сложи до себе си.

Младежът разкопча кашмиреното си палто и започна да се разхожда из фойето все така равнодушно. Отстрани изглеждаше сякаш чака някого. Но никой не го следеше. И жалко. Защото много скоро младежът се озова зад четящия вестник мъж. След като се изравни с него, той изведнъж извади с тренирано и сигурно движение от джоба си пистолет със заглушител и го допря до тила на мъжа.

Разнесе се кратко пукване и главата на господина, който четеше вестник, подскочи напред. Стрелецът я подхвана и я върна назад. И веднага се разнесе второ пукване.

Нито охранителите, нито играещите на автоматите чуха нещо.

Минута по-късно младежът вече напускаше хотела. След като долови погледа на охранителя, обичайния поглед, с който той

изпращаше всички влизащи и излизащи, младежът се разтревожи. И веднага взе мерки.

— Тук при вас убиват хора — каза той, — а вие се занимавате с глупости, хартийки проверявате.

Охранителите трепнаха и се хвърлиха към фоайето. Там вече беше започнала суматоха. Някой бе забелязал убития господин в креслото и както винаги става, изведнъж се беше образувала тълпа.

Младежът остана доволен от себе си. И работата свърши, и май ловко се отърва от охранителите. Ето какво значи да запазиш хладнокръвие. Дори ако този охранител просто го е погледнал без всякакво подозрение, все пак навреме успя да му отклони вниманието.

Всичко е добре, когато свършва добре, мислеше си Михаил Володин.

В подобни случаи на много убийци им се струва, че смъртта е крайт, последната точка в тяхното престъпление.

4.

Феликс Портнов живееше в хотел „Русия“ втора седмица.

Той би могъл да отседне и в по-престижен хотел, но тук вече беше свикнал и му харесваше.

Не за пръв път идваше в Москва през последните години и всеки път отсядаше в „Русия“. Оттук, от последния етаж, Кремъл се виждаше като на длан. А с Кремъл Феликс Портнов имаше свои лични, особени отношения.

Нима можеше преди десет години, когато напускаше страната завинаги, както му се струваше, да предположи, че няма да мине много време, и той ще се върне — и то само как!

Сега Кремъл е в краката му — в най-буквалния смисъл.

Той усети леко докосване по крака. Очите му бяха затворени и не му се искаше да ги отваря. Знаеше какво става и предвкусваше това, което трябваше да се случи. За такива мигове, смяташе той, може да дадеш всичко на света.

— Юля... — въздъхна той, без да отваря очи.

Младото гъвкаво момиче с корона от черна гъста коса се беше настанило до него и прокарваше влажния си език по бедрото му. Мравчици пробягнаха по тялото на Феликс, той знаеше какво ще направи по-нататък Юля. Нито една от многобройните му любовници нямаше такова фантастично умение. Само тя, Юля, можеше многократно да накара угасващата му мъжка сила да възкръсва практически от небитието.

Езикът на младата жрица на любовта пълзеше вече по вътрешната страна на бедрото му. Портнов целият се стегна от наслада, нададе пронизителен стон. И накрая настъпи мигът на освобождаването. Феликс се изви на дъга, закрещя, затрепери... И в изнемога се отпусна на възглавницата.

Край...

— Уф — изпухтя той, без да отваря очи. — Бива си те, малката. Направо фантастично!

Юля се втрени в него със зелените си очи и каза с хрипков глас:

— Ти ме вдъхновяваш. Ти си толкова сексуален, Портнов...

— И главното — богат. — Той най-после отвори очи и я погледна. — Какво ти харесва повече: да спиш с мен или да получаваши от мен подаръци?

Юля предпазливо прокара показалеца си по корема му.

— Подаръците — тихо каза тя. И като се усмихна загадъчно, добави: — А после — да се чукаме, да се чукаме, да се чукаме! Това е кеф.

Портнов се облегна на възглавницата, като я смачка под себе си.

— Да — каза той, като гледаше внимателно в очите на момичето. — Точно такава си.

— Ти също — хрипкаво отвърна тя, без да сваля поглед от него. — Ще вземем ли душ?

Феликс кимна.

— Ще вземем. Само че не заедно.

В апартамента имаше две бани, две вани с джакузи, четири стаи и два телефона. Този комфорт се подготвяше специално за Портнов. Хотелът не беше, разбира се, кой знае колко луксозен, но Феликс винаги го чакаше такъв апартамент, какъвто не можеше и да видиш другаде в Москва. И панорамата през прозореца бе, разбира се, различна от другите.

След секса Феликс известно време не можеше да докосне жена, изживяваше нещо подобно на отвращение. Юля не правеше изключение. Затова предпочиташе да вземе сам душ.

За времето, докато беше в банята, нищо не се промени: Юля лежеше в същата поза, както я остави.

Докато си подсушаваше главата с хавлиената кърпа, той попита:

— Няма ли да влизаш в банята?

Тя го погледна все така загадъчно и отговори хрипкаво:

— Не. Искам да съхраня миризмата ти.

Портов усети как желанието пак го завладява. Повика я с пръст и Юля веднага разбра какво се иска от нея.

Тя изпълзя от леглото и на колене стигна до стоящия наред стаята Портнов. Вече разтваряше полите на халата му, когато на вратата се почука.

Портнов я отстрани не без досада.

— Марш под душа! — заповяда ѝ той и тя неохотно се изправи и изчезна в банята.

— Кой е? — извика Портнов.

— Аз съм, шефе — чу се иззад вратата познат глас.

Портнов пусна посетителя в стаята.

— Е? — попита той влезлия слабоват мъж в светъл костюм.

— Всичко е наред — отвърна оня. — Малкият си свърши работата.

Портнов удовлетворено кимна.

— Много добре. Предай му, че се гордея с него.

— Ще бъде направено, Феликс Михайлович.

Портнов малко възбудено потри ръце.

— Алекс — каза той на госта си, — до днес не съм имал основания да бъда недоволен от теб.

— А какво е станало днес? — спокойно го попита Алекс.

— Юля ми разказа за предложението, което си ѝ направил.

— Ама че курва! — изгърва се Алекс.

Портнов повдигна панталона си.

— Виж ти? — подсмихна се той. — Ти май вече не се съобразяваш с мен.

Лицето на Алекс почервения.

— Сигурен съм, че тая твар не ви е разказала нещата както бяха.

— Интересно — отбеляза Портнов. — А как бяха?

Алекс се разгорещи:

— Феликс Михайлович, вие прекрасно знаете колко ви уважавам. Знаете, че съм готов живота си да дам за вас. Не бива да се доверявате на това момиче повече, отколкото на вашия проверен помощник и приятел.

— Та какво стана, а? — спокойно повтори своя въпрос Портнов.

Алекс шумно издиша.

— Помолих я да ви пази — без да гледа боса си, отвърна той. — Казах ѝ, че трябва да помисли за здравето ви.

Портнов се разсмя.

— Ти да не си ми личен лекар? — Очите му си оставаха сериозни и пронизващи. — Откъде можеш да знаеш кое вреди на здравето ми и кое не?

— Феликс Михайлович...

— Мълчи, Алекс — все така спокойно го прекъсна Портнов. — По-добре ме изслушай. Юля ми съобщи, че си й хвърлил око. Трябва да те предупредя, че шегите с мен обикновено зле свършват. Впрочем ти и сам го знаеш. Нима не е така?

— Така е, Феликс Михайлович.

Алекс реши, че е по-добре да не спори. Очите на Портнов бавно се наливаха с ярост и той го виждаше, а и знаеше прекрасно как може да свърши това.

За него — с нищо хубаво.

— Много добре, че разбираш — продължи Портнов. — А сега бъди добър, намери Макс и елате двамата при мен. Ще смятаме инцидента за изчерпан.

Алекс кимна и излезе от апартамента.

В стаята веднага се появи Юля.

— Ти какво — недоволно произнесе Портнов, — май не се изкъпа?

Юля го погледна с широко отворени, предани очи.

— Феликс! — възкликна тя. — Ти дори не си представяш що за мъж си! Аз съм готова да умра за теб.

— Всички сте готови да умрете за мен — промърмори Портнов. — А ако ви извадят пицов и ви го опрат на челото — ще заквичите като свини. Свини сте и толкова...

— Феликс!

— Ти ще се измиеш ли най-последно или не! — кресна й той. — Свиня!

Тя моментално се скри в банята и след няколко секунди оттам се чу шумът на течаща вода.

Портнов измърмори: Това е то, от друго не разбират.

След минута се върна Алекс и доведе Макс.

Преди две години Юля беше най-известната валутна проститутка на град Североморск. Тогава седемнайсетгодишната курва завъртя главата на главния градски „авторитет“ Степан, който носеше смешната фамилия Чупиврата и краткия прякор Смъртта. Той използваше тази дума, която му стана и прякор, във всички житейски ситуации: „Красиво до смърт“, „Ще съжаляваш до смърт“, „Скапах се до смърт“. И макар подобни прякори да не се приемаха много добре в

неговата среда, този му залепна до смърт. Още повече че Степан Чупиврата много скоро потвърди верността на своя прякор.

Той се запозна с Юля на един от „съботниците“ на проститутките. Един път месечно, а понякога и по-често курвите трябваше да обслужват местните и приходящите братлета. Чупиврата презираше жените с цялата си бандитска душа, а проститутките въобще не ги броеше за хора. Но след нощта, която прекара с Юля, сякаш си загуби ума. От този ден той вече не я пускаше далеч от себе си нито за минута, разбира се, освен в случаите, когато трябваше да върши работа. Там нямаше как да я вземе.

Когато след месец, прекаран със Смъртта, Юля разбра, че братлетата изпращат някъде нейния господар, тя облекчено въздъхна: струваше ѝ се, че съдбата най-после се е смилила над нея и отново ѝ връща свободата. Но Смъртта заяви, че тя заминава с него. Как е успял да убеди братлетата, не било нейна работа — така ѝ заяви.

— Добре — съгласи се Юля, като се опитваше да изглежда спокойна. — А къде отиваме?

— В Америка — отговори той. — В самите Съединени американски щати. В Ню Йорк.

— Аз още нямам осемнадесет — събщи му Юля.

— Голям праз! — презрително изкоментира Смъртта. — Ще ти извадя международен паспорт.

Добре, че поне е в Америка, помисли си тогава Юля. Може и да е за добро. Ще си хвана някой милионер шкембелия и тогава Смъртта да върви на майната си.

— Смърфи! — ласкаво му каза тя. — Нима ще ме направиш щастлива?

Той я разбра по своя си начин.

— Ела тук — заповяда ѝ.

Тя помръкна, но се хвърли към него — свикнала беше да се подчинява.

Това си беше идиотизъм от самото начало. Не бива да мъкнеш със себе си женска — ако ще да е сто процента печена. А Юля не беше печена. Просто курва. Но Смъртта сякаш откачи и заплашваше да заколи всеки, който му противоречи.

Не се решиха да се разправят с него. Напоследък бандитските закони взеха да губят твърдостта и жестокостта си. Да върви по

дяволите, магнаха с ръка братлетата. Като е решил да мисли с долната си глава — да си тегли последствията. Ще съжалява, ама късно. Поне работата да свърши. А после ако ще да се чука до смърт със своята курветина.

Когато се озова в Америка, Смъртта първо отиде на преговори при Портнов. Седмица по-късно откриха трупа на Степан някъде в Горен Манхатън, на границата с Бронкс. На Юля ѝ съобщиха свои, руснаци. И същия ден я доведоха при Портнов.

— Виж какво, малката — каза ѝ той тогава. — От теб зависи как ще живееш по-нататък. Защо дойде тук господин Чупиврата и защо се спомина така скоропостижно, не ти трябва да знаеш. Повярвай ми, много знания — много тъга. Ти си хубаво момиче, ако се постараяш, може и да постигнеш нещо. Тук обичат такива като теб. Пък и си рускиня на това отгоре. Така че да видим какво можем да направим за теб. — Той отпрати с махване на ръката своите телохранители и те веднага изчезнаха. — Ела при мен — с твърд глас заповяда той на Юля.

Тя се приближи, без да вдига глава. Знаеше, че най-правилното сега е да бъде възплъщение на покорството.

И не се излъга.

— Застани на колене — заповяда Портнов. — Нали знаеш какво да правиш?

Тя се отпусна на колене. Това, което последва, определи съдбата ѝ в тази страна. Когато Портнов закрепя от сладострастие, бодигардовете се втурнаха в стаята с извадени пистолети. И замръзнаха с опулени очи. Портнов нямаше сили, за да им каже каквото и да е, само едва-едва поклати глава. Те разбраха и излязоха.

— Ти си просто чудо! — каза той, когато успя да възстанови нормалното си дишане.

Тя успя да изиграе едновременно и смущение, и радост, и удивление.

— Сама не знам какво ми стана. От теб струи такава сила, че... ти се иска да ѝ се подчиниш... на силата.

Портнов внимателно я погледна.

— Далеч ще стигнеш. Само внимавай... Ако някога разбере, че ми говориш не това, което мислиш, не просто ще те унищожа, а ще те накарам да съжаляваш, че изобщо си се родила. Разбра ли?

— Да. — Тя повдигна чак сега зелените си очи. — Разбрах. Няма да те лъжа. Не ми трябва.

Портнов кимна:

— Браво, точно така. Засега ще останеш при мен. А после ще видим.

„После ще видим“, както правилно разбра Юля, криеше в себе си перспективата да попадне в публичен дом или просто да стане улична проститутка. Кое то въобще не я устройваше. И тя реши да привърже Портнов към себе си. Да стане незаменима за него. И при това да си остане загадъчна.

От този ден всяка нейна стъпка беше строго премислена. Целта ѝ беше една — да не отказва нищо на Портнов, но същевременно да го държи на диета. Това си беше направо изкуство и тя изцяло му се посвети.

Феликс Портнов виждаше всичките ѝ усилия и признаваше успеха им. Забавляваха го старанията на Юля, но той не се заблуждаваше — разбираше, че това е просто старание. И то има съвсем косвено отношение към любовта.

— Все чакам — говореше той на Юля — кога ще започнеш да ме ненавиждаш.

В отговор тя му даряваше изумрудения си протестиращ поглед.

Такава умница той още не беше имал. Толкова нежна и умела — също. Трябваше да я пази. Може пък тя изобщо да беше единствената такава на земята.

Да я пази и да я държи в подчинение.

А за това в едната ръка трябваше да държи бонбонче, а в другата — камшик.

Феликс Портнов внимателно огледа помощниците си.

Високият слабават Алекс Шер, известен и като Алексей Шерман, и Макс Кей, същият Максим Кисерман, мъж с внушително шкембенце, заедно с него решаваха сега най-важния си проблем: как да „заработят“ за компанията на Портнов поредните милиони долари.

Този път милионите трябваше да бъдат пет и половина. По-точно пет милиона и шестстотин хиляди американски долара.

Сумата си заслужаваше всички здраво да се понапънат.

Феликс Портнов беше гражданин на Съединените американски щати. Днес почти никого не интересуваше, че този човек с прякора Адвоката е излежавал присъда в лагер край Воркута.

Честно казано, Феликс Портнов никога не беше изпитвал кой знае каква нужда от пари. Нито в детството си — майка му работеше в системата на съветската търговия, а баща му в Държавна сигурност (затова и го нарекоха Феликс, в чест на Дзержински), — нито в младежките си години, когато в горните класове той сполучливо въртеше далавери с валута, нито в по-зрялата му възраст, когато, след като завърши юридическия факултет на Московския държавен университет, постъпи на работа в УБХСС.

„Ако незнанието на законите не освобождава от отговорност, то познаването им може значително да ти облекчи живота“ — това шеговито изречение на един доцент по наказателно право стана жизнено кредо на Портнов още в студентските години.

Управлението за борба с разхищаването на социалистическата собственост (УБХСС) беше сериозно учреждение. Именно работата тук стана отправна точка за пътя, който си избра Портнов.

Той започна като непримирим борец с крадците на народното имане и много бързо се изкачи по служебната стълбица. На двадесет и пет години вече беше старши инспектор, капитан от милицията. Имаше добро име пред началството и възлагаха на него големи надежди.

Неведнъж се опитваха да го подкупят, но той твърдо пазеше имиджа си на неподкупен. Впрочем и това беше планирано. Портнов както никой друг имаше точна представа какво ще му се случи, ако, не дай бог, някой от своите или чуждите от сродните ведомства го спипа. Прекалено много зложелатели мечтаеха кога най-после тоя натегач Портнов ще се препъне. И тогава изобщо нямаше да липсват мераклии да го наричат. Твърде много колеги му завиждаха и прекалено много търгаши и „сенчести“ бизнесмени жадуваха да видят краха му.

Пък и какво е рушветът? Ако някой бизнесмен от сенчестата икономика е направил милион — то колко може да предложи на Портнов като компенсация, та да го остави на мира? Пет, хайде да са десет хиляди. Това, разбира се, са огромни пари за един инспектор, който получава двеста, най-много триста рубли. Но не и за Портнов. За някого десет хиляди са големи пари, но за него са джобни.

И най-главното. Щом вземеш подкуп, веднага ставаш задължен на онзи, който ти го дава, започваш да зависиш от него. А за Портнов най-важното беше усещането за независимост. Независимост от всички!

Той търпеливо чакаше своя час. Умението да чака никога не го беше подвеждало.

Докато изпълняваше старателно задълженията си, той не пропускаше да се вглежда внимателно в хората, с които работеше. От цялото си обкръжение набеляза двама: старши лейтенант Андрей Сивунов от своя отдел в УБХСС и шофьора Ваня Матюхин. Той ги наблюдава няколко месеца, постепенно се сближи с тях и започна внимателно да ги подготвя за работата, която им беше определил. Когато дойдеше времето, Портнов не се съмняваше, че двамата с готовност ще се съгласят.

И той не се излъга. И Андрей, и Ваня бяха достатъчно подготвени, за да приемат без колебание предложението, което им направи висшестоящият другар. Нещо повече, те се заловиха възторжено за идеята на Портнов.

Дотогава Феликс си беше спечелил голям авторитет и сред колегите, и сред хищниците, с които водеше безпощадна война.

Всичко беше готово. И Портнов, след като организира престъпната си група, започна тъмните си дела практически без нито една грешка.

Първи пострада от неговата банда някой си Ян Абрамович Левинсон. Той беше стар предприемач, известен сред московския елит, който живееше скромно, но тази скромност бе принудителна, както успя да изясни Портнов. Предприемачът Левинсон просто не можеше да си позволи да живее в комфорт и разкош — веднага щяха да го набутат в пандиза. Той, разбира се, криеше колко има, но за Портнов това не беше тайна.

Бандитите не закачаха Левинсон. Да го оберат би било равносилно на самоубийство за тях и всички престъпници го знаеха. Но Портнов имаше собствено мнение по въпроса.

Колегите на Феликс неведнъж бяха проверявали далаверите на Левинсон и всеки път опитният предприемач успяваше да се измъкне сух от водата. Портнов, естествено, се досещаше за причините на тази ловкост. Ако искаше, Феликс би могъл да спипа колегите с рушвета в джоба, дори знаеше сумите, с които Левинсон се откупуваше, но това не му беше нужно.

Трябваше му самият приказно богат предприемач.

Това се случи през една зимна нощ на хиляда деветстотин и седемдесета година. Портнов, Сивунов и Матюхин паркираха край дома на Левинсон, когато там вече бяха угаснали всички прозорци. Ваня остана в колата, а Феликс и Андрей влязоха в асансьора, изкачиха се до десетия етаж и звъннаха в апартамента на Левинсон. Вратата беше неугледна, някак овехтяла, и Сивунов дори взе да се съмнява дали не са сбъркали мястото. Портнов го успокои: знаем ги ние тия маскировки.

Дълго не им отваряше никой и Портнов пак позвъни: твърдо и заповедно.

Най-накрая иззад вратата се затъртриха нечии крака и се чу тънък, треперлив глас:

— Кой е?

— Отваряйте, милиция! — сурово отвърна Портнов.

— Какво искате?

— Трябва ни гражданинът Левинсон.

— Защо?

Портнов погледна към Сивунов и като набра в гърдите си повечко въздух, гръмко и властно изрева:

— Отваряйте, гражданино Левинсон. Фамилията ми е Портнов. Аз съм капитан от УБХСС. Чували ли сте за такъв?

Той беше сигурен, че Левинсон е чувал. Ненапразно Портнов толкова време трупаше авторитет.

— Портнов? — повтори иззад вратата Левинсон. — УБХСС? Капитан? Че какво искате?

— Дяволите да те вземат! — ядоса се Портнов. — Ако веднага не отворите, ще разбием вратата ви. Това ли искате? Изобщо не смятам да се церемоня с вас.

Съдбата на планираната операция увисна на косъм. Мислеше, че е предвидил всичко, но ако Левинсон не им отвореше...

Обаче Левинсон вече отваряше вратата. Портнов и Сивунов се спогледаха и облекчено въздъхнаха.

— Портнов, разбираш ли — недоволно мърмореше Левинсон, докато дрънчеше с многобройните брави. — УБХСС... Ходят по нощите да плашат хората... И защо ходят?

Бравите бяха много. А и отвътре вратата изглеждаше солидна, не като отвън.

— Здравейте — каза Феликс, като влезе вътре. — Аз съм Портнов.

— Здравсти — отвърна домакинът. — Левинсон. На какво дължа честта?

При това той хвърли кратък поглед към Сивунов, който се намъкна след Портнов.

— Е? — Левинсон обърна очи към Портнов. — Не чувам на какво дължа честта?

— Жена ви и децата вкъщи ли са? — попита Портнов, макар прекрасно да знаеше, че те не съществуват. Левинсон беше стар ерген.

Ян Абрамович го гледаше насмешливо.

— Феликс Михайлович — обърна се той изведнъж по малко и бащино име към Портнов. — Хайде да не си играем на криеница. Аз съм стар и болен човек и по това време имам навика да спя. Вие знаете прекрасно всичко за мен, а и аз зная едно-друго за вас. Затова няма да сбъркам, ако кажа, че и двамата сме ергени. Жена нямам, деца също. Ако не възразявате, предлагам да преминем към работата. Все още се надявам да подремна тая нощ.

Портнов разпери ръце.

— Човек предполага, а бог разполага — каза той. — Кой знае какво ще донесе тая нощ на всички ни?

— Вие да не сте дошли да ме шашнете с ерудицията си? — попита го Левинсон. — Ако не ви затруднява, минете към въпроса. Ей богу, наистина имах тежък ден.

— И защо така? — насмешливо попита Портнов. — Да не би Краснодарската фабрика да ви е провалила плана за мъжките ризи?

— Не разбирам за какво говорите.

— Или е спряла Днепропетровската фабрика? — ехидно продължи Портнов. — И вече не шие американските панталони?

— Вие бълнувате!

— Няма такова нещо — поклати глава Портнов. — Това са само две от фабриките, които притежавате. А иначе те са доста повече. Да не сте намислили да се конкурирате с държавата, Ян Абрамович? Организирали сте частен предприемачески синдикат и документите, които потвърждават странната ми мисъл, лежат в тази папка. Ето я — под мишницата на помощника ми. Така че да не спорим.

— Да не сте дошли със заповед за обиск и арестуването ми, Феликс Михайлович?

— А вие какво мислехте, че всичко ще ви се разминава до реставрацията на капитализма в Русия? Съвсем слаби шансове имате да я доживеете.

— Вие сте полудели, Портнов!

— Нима — бързо каза Феликс. — Ами вие, Ян Абрамович?

— В какъв смисъл?

— Имам предвид вашето капиталистическо производство в нашата социалистическа страна. Обаче дори капиталистите плащат данъци.

— А, това ли било! — засмя се Левинсон. — Да бяхте казали веднага. Но на мен ми казаха, че вие уж не вземате. Аз, разбира се, твърдах, че всички вземат, просто всеки човек си има своя цена. И се радвам, че не съм се излъгал. Впрочем аз въобще рядко греша. Колко искате, Феликс Михайлович? Мога да ви предложа петдесет хиляди наведнъж и по две хиляди всеки месец.

Сивунов подсвирна и погледна шефа си с възхищение.

Портнов го сръза с поглед: вземи се в ръце.

— Петдесет хиляди са доста пари — каза той на домакина. — Двеста и петдесет мои заплати.

— Виждате ли — усмихна му се Левинсон.

Обаче нещо у този нощен гост не се харесваше на Ян Абрамович. Не се зарадва много Портнов на предложената сума. Може би си струва да вдигне цената? Но, дявол да го вземе, накъде повече да я вдига? Той и така предложи тавана, като се опитваше да поразии въображението на най-неподкупното ченге в Москва. И какво? Не, не му харесваше тоя Портнов...

— Прав сте — каза му Феликс. — Всеки човек наистина си има цена. Така че показвайте парите.

Ян Абрамович с мъка сдържа въздишката на облекчение.

— Минутка — каза той. — Изчакайте ме малко тук. Ще ви донеса парите и се надявам от този ден да станем приятели.

— Ние ще дойдем с вас — заяви Феликс.

Левинсон с укор погледна гостите. Не, не му харесваше всичко това. Че пък и на кого ли би се харесало? Дошли през нощта, претенциите им край нямат...

— Няма нужда — възрази домакинят.

— Е, хайде ние да решаваме от какво има нужда и от какво не — отсече Портнов. — Водете ни, Ян Абрамович, горим от желание да видим съкровищата на Али Баба.

На Левинсон не му оставаше нищо друго, освен да им обърне гръб и да се запъти към спалнята.

— Наистина ли държите такива пари вкъщи? — весело го подпитваше Портнов, докато вървеше след него.

Левинсон мълчеше. Лошо предчувствие сковаваше душата му, но той все още се надяваше, че ще му се размине.

До широкото легло на домакина стоеше обикновено, съвсем безлично нощно шкафче. Но погледнатото отблизо, то се оказа добре монтиран сейф. Известно време Левинсон пъшка над него, като го закриваше с гърба си, за да не видят посетителите комбинацията, която набира. Накрая сейфът се отвори.

Ян Абрамович извади от него шест пачки сторублевки и ги протегна към Портнов.

— Тук са шестдесет хиляди — каза той. — Десет за вашия помощник.

— А за Козлевич? — поинтересува се Портнов.

— За какъв Козлевич? — не разбра Левинсон, макар да беше чел Илф и Петров и техният герой да му бе познат. — Не знам никакъв Козлевич!

Портнов укорително поклати глава.

— Не сме се разбирали така, Ян Абрамович. Е, добре, мен ме купихте за петдесет бона, но за моя партньор досега и дума не сме обелили.

— Но аз му давам десет хиляди! — напомни стопанинът.

— А защо не милион? — спокойно попита Портнов. — Откъде знаете каква е цената на партньора ми?

Левинсон отчаяно погледна към Сивунов. Чак сега започна да осъзнава смисъла на ставащото.

— И колко иска той? — едва изцеди от себе си домакинът.

Портнов и Сивунов се спогледаха. После Портнов заби поглед в Левинсон и произнесе твърдо:

— Милион.

— Какво?!

— Милион — повтори Феликс.

— Вие сте откачили!

— Каква е тая работа, а, Андрюха! — ухили се Портнов към своя съучастник. — През цялото време каканиже, че сме се чалдисали. Май чичкото нищо не е загрял. Я виж какво има там в шкафчето.

Сивунов кимна и пристъпи напред. Левинсон прегради пътя му.

— Да не си посмял!

Без да казва нито дума, Андрей с рязък удар в брадичката го събори на пода. Старецът падна и затихна.

В шкафчето-сейф имаше още сто и двадесет хиляди. Андрей възхитено погледна Портнов.

— Ти си гений, Феликс!

Портнов ритна с върха на обувката си безжизненото тяло на Левинсон.

— Я го свести!

Сивунов приклепна и плесна няколко пъти Ян Абрамович по бузите. Той застана и отвори очи. Като видя пак нощните бандити, попита тихо:

— Какво правите?

Вече нямаше сили нито да се страхува, нито да се разправя с тях. Портнов се наведе над него.

— Дойдохме за милион — бавно и отчетливо произнесе той. — В шкафчето имаше само сто и осемдесет хиляди. За мен това е нищо, дреболия. Разбра ли ме? Трябва ми един милион.

— Вие сте откачили! — пак повтори Ян Абрамович.

Портнов изгледа с досада Сивунов.

— Направо се е вманиачил. Все му се иска да сме се шашнали. Я дай, Андрияха, ютията. Ще трябва да учим човека на ум и разум.

Левинсон веднага разбра какво означава това. Чувал беше от свои познати за бандитски нападения, за страшните начини за изтезание. Досега му се струваше, че се е избавил от подобни изнудвания. Беше се договорил за всичко с престъпния свят. Но дори в кошмарите си не би могъл да си представи, че изнудването ще дойде от образцовите служители на Московското управление за борба с икономическите престъпления.

Именно защото тия двамата не бяха обикновени престъпници, а самите представители на тоя лайнен закон, Ян Абрамович разбра, че те няма да се задоволят с постигнатото. И ако хванат ютията, няма да го плашат, а наистина ще го измъчват. Такива ренегати са способни на всякакво зверство.

Той им даде всичко каквото имаше в апартамента. Пари в рубли и във валута, злато, скъпоценности. Това, естествено, не бяха всичките му средства, но ударът бе наистина сериозен. В тази минута той искаше само едно: да си отидат и да го оставят на мира. После ще се оправя със своите мъчители, главното беше да остане жив тази нощ. И той изпълни всичко, което поискаха от него Портнов и Сивунов.

Левинсон им даде почти един милион.

Това беше първото блестящо проведено „дело“ на Феликс Портнов.

Напред, мислеше си той, се отваря широк път. И ще мине по него като победител.

Седнал в хола на апартамента си в хотел „Русия“, гражданинът на САЩ Феликс Портнов внимателно слушаше докладите на своите сегашни помощници.

— Можем да сложим точка — каза Алекс. — Моите момчета са в пълна готовност да се хвърлят в боя. Нагледали са се по видеото на американски екшъни.

— Обичам ги нашите екшъни — усмихна се Макс. — Добре ги правим.

И тримата бяха емигранти в Америка. Но ако Алекс и Феликс смятаха все пак тази страна за чужда, то Макс напълно се беше адаптирал към новата среда и на всичко американско казваше „наше“. Голям патриот на Щатите беше станал тоя Макс.

Впрочем това не му пречеше да си остава необходим за Феликс човек.

— А ти какво ще кажеш? — обърна се Портнов към него. — При теб как е?

Макс учудено го загледа.

— Но, шефе... Аз всичко докладвах. Ако нещо не съм обяснил както трябва...

— Сигурен ли си, че „черната каса“ ще тръгне именно тогава, когато посочат вашите програмисти?

— Разбира се! — Макс удивено вдигна вежди. — Кога сме се издънвали, шефе?

— Окей — кимна Портнов. — Значи решено. Както се казва, парите са преброени — хайде да ги вземаме.

— Хайде — едновременно кимнаха Алекс и Макс.

Портнов ги освободи. Те се поклониха и излязоха.

На италианци ми се правят, подсмихна се наум Портнов, докато ги гледаше как излизат. Наистина са се нагледали на разни „октоподи“ и „кръстници“. Такива фасони са усвоили, направо да им ръкопляскаш.

Нещо май нервнича, изведнъж се усети той. Нещо трябва да стане, чувствам го, но не знам още какво. И тая неизвестност хич не ми харесва.

Той отиде до прозореца и дълго гледа към Кремъл.

Ти дори не можеш да си представиш, мислеше той, докато гледаше това съкровище на Москва и цяла Русия, а и откъде ще знаеш какъв свински номер се каня да ти извъртя.

Той вдигна телефонната слушалка.

— Портиер?

— Да — отговориха му.

- Донесете ми водка.
- Петдесет грама? Сто?
- Бутилка.
- Какво мезе желаете?
- Кисели краставички.
- Само това?
- Да.

Портнов пак се приближи към прозореца. И дълго, дълго — сякаш очакваше някакъв отговор — гледа към Кремъл.

ВТОРА ГЛАВА
ИЗ ЗАПИСКИТЕ НА ТУРЕЦКИ

1.

Сутринта започна със заявлението на Ирина Хенриховна, че ще подаде молба за развод.

Ирина Хенриховна е моята все още законна съпруга, но поради определени причини я наричам предимно по този официален начин.

Въобщо Ирина не за пръв път се канеше да се развежда с мен, но днес бе настроена особено войнствено. Искан да ѝ напомня, че разводът засяга не само нас двамата, но и трети човек — дъщеря ни Ниночка. Но Ирина беше изпаднала в такава ярост, че въобщо не ме слушаше.

Виждал съм немалко женска ярост — служебно, така да се каже. За тези, които не знаят, мога да съобщя длъжността си: старши следовател по особено важни дела при Главната прокуратура на Русия Александър Борисович Турецки.

Та значи: виждал съм разярени жени, но такава като Ирина тази сутрин не съм срещал. Това не беше жена, дори не разярена фурия — направо никому неподвластна стихия, с която е безнадеждно да се бориш.

Аз и не се опитах.

Всъщност нищо ново не научих за себе си. Все същите претенции както винаги: зарязал съм семейството си, скиторя нощем, детето не ми вижда очите, работя прекалено много, нощувам дявол знае къде и при такъв живот непременно ще пукна съвсем скоро.

Въобщо ще изгоря от работа.

Но този тон, господа, тези интонации, тези изпепеляващи погледи... Накратко, едва успях да навлека нещо и свил глава между раменете си, изхвърчах от къщи.

Ама че живот! Като че ли не ми стигат неприятностите на работа.

Да, господа, колкото и да е тъжно да говоря за това, семейният ми живот някак незабелязано и естествено влезе в задънена улица. Да наричаш собствената си жена на малко и бащино име — няма накъде по-зле.

Разбира се, този разгар на страстите можеше да се предотврати, ако бях взел навреме мерки. Но аз я карах безгрижно и преди няколко седмици моята съпруга, майката на детето ми, тържествено ми заяви: нямам намерение да разговарям повече с теб, гражданино Турецки.

Най-много ме засегна думата „гражданин“. Сякаш съм подследствен. И след като ме наричаш „гражданино Турецки“, защо на „ти“? Накратко излязох от релсите.

— Вижте какво, Ирина Хенриховна — казах й. — През цялото време ми говорите, че вече съм ви чужд. От този момент ще се обръщам към вас на малко и бащино име и ще спя на дивана. Моля да ме разберете правилно.

Но естествено тя ме разбра неправилно. Веднага реши, че съм си хванал любовница, което беше въпиюща неистина: аз не мога да се срещам постоянно с една и съща жена. И ако въобще ще говорим за любовници, то само в множествено число. Извинете за подробностите.

Ако трябва да съм честен, с ръка на сърцето ще кажа, че всичко отдавна вървеше натам. Не знам за какво ме намрази жена ми, но последните месеци нещата между нас съвсем не вървяха. Да не говорим за секса.

Дори не ми се мисли защо тя така не може да ме понася. За себе си да не говоря.

Засега.

2.

Когато пристигнах в следственото управление, се качих в кабинета си. Независимо от доста ранния час Лиля Федотова, член на моята следствена група, вече седеше зад бюрото си и се правеше, че работи.

А може и наистина да работеше — трудно мога да определя. Често ми се струва, че при младите работата е на втори план, а на първи — любовта, развлеченията, танците.

Лиля също е следовател и с нея си делим този кабинет. Удобно е — тя ми помага при разследването на редица дела.

Съвсем неотдавна я утвърдиха на длъжността следовател в Главната прокуратура. Надявах се, че този радостен за нея факт някак си ще повлияе на дължината на полите ѝ. (На мен свят ми се завива от нейните безкрайно дълги крака. Краката на Лиля са красиви и това постоянно ме разсейва, пречи, така да се каже, на работата.) Веднъж дори ми се стори, че е дошла съвсем без пола, но се оказа, че просто е с някакви шорти.

Преди, когато Лиля Федотова работеше в Московската градска прокуратура и беше временно прикрепена към моята бригада, тя изглеждаше съвсем друг човек. Дори подозирах, че е влюбена в мен: така възхитено и предано ме гледаше. Но откакто я назначиха на щат в Главната прокуратура под мое началство, всичко това се дяна неизвестно къде. Сега тя е самоуверена и независима млада жена, със свой собствен поглед и съждения за нещата. Сега аз започнах да мисля как да се примъкна към нея.

Примерно предлагам ѝ да поговорим за делото, което тя води самостоятелно, решавам да ѝ помогна като „стара пушка“ на неопитния новобранец.

И какво? Получавам направо зашеметяващ отказ от момичето, което съвсем доскоро ме зяпваше в устата само да я отворех.

Оттогава в свободното си от следствена работа време мечтая как да организирам една среща между нас в някоя празна квартира.

— Здравсти — приветствах я аз и отидох до бюрото си.

Книжката по него брой нямаха.

Лиля вдигна глава и сякаш едва сега ме видя.

— Здравейте, Александър Борисович — неочаквано приветливо ме поздрави тя. — Нещо фасона ви хич го няма. Да не сте се скарали с жена си?

— Защо, личи ли си? — учудих се аз.

Тя ме изгледа с жал.

— Уви, Александър Борисович. Изражението ви е скръбно.

Сметнах за по-добре да премълча. Известно време седяхме в пълна тишина и само нарядко усещах беглите ѝ погледи, пълни с неприкрито любопитство.

— Какво ново имаме за обира на Бетабанк? — попитах.

Вместо отговор на въпроса ми Лиля погледна часовника си.

— Имате още двадесет минути.

Зяпнах я в недоумение.

— Какво?

— След двадесет минути Константин Дмитриевич ви очаква — поясни Лиля. — При него има някакво спешно съвещание. Помоли да ви предупредя.

— Аз вече от доста време съм си в кабинета — мрачно забелязах. — Толкова трудно ли беше да ми кажеш за съвещанието?

Но мрачният ми вид не впечатли Федотова. Тя ме изгледа през рамо и подхвърли:

— Че какво е станало? До съвещанието остават седемнадесет минути. Няма да закъснеете. И въобще — не се мръщете, никой не ви е виновен, че сте се скарали с жена си.

— Това не ти влиза в работата — беше единственото, което успях да измисля като отговор.

— Точно така, не ми влиза — съгласи се Лиля. — Можете да пренебрегвате жена си колкото ви душа иска. А аз имам работа. Трябва да изготвя постановление за предявяване на обвинение.

Направо изстинах. И даже усетих леки угризения на съвестта. Какво, дявол да го вземе, дрънкам? Но пък няма да се извинявам сега на тая нафукана дамичка.

— В колко започва съвещанието?

Тя пак погледна часовничето си.

— Имате още петнадесет минути.

Пфу! Писнало ми е от тия жени! Как беше там? „Карета, каретата ми дайте, да замина!“ Само че къде ще заминеш от Москва, Турецки? Търпи и не ритай.

За да не наговоря още глупости, станах и излязох от кабинета. В оставащото до оперативката време спокойно можех да изпуша една цигара. А още по-добре — две.

3.

В кабинета на заместник главния прокурор на Русия по следствената работа Константин Дмитриевич Меркулов, мой приятел и шеф на Главно следствено управление, освен него и вечния в.и.д. длъжността началник на МУР Слава Грязнов седяха още трима мъже с доста представителен вид.

С първите двама може да се каже, че съм изминал дълъг и нелек път: разкрили сме заедно немалко сложни и заплетени престъпления. Останалите трима ми бяха непознати. Меркулов впрочем бързо елиминира това обстоятелство.

— Запознайте се — каза той, щом влязох. — Старши следователят по особено важни дела Турецки. — И като посочи към непознатите, се обърна към мен: — А това са представители на най-големите московски банки, Саша.

Пренебрегвайки Грязнов — има време, ще се поздравим, — стиснах подред ръцете на гостите на Меркулов.

— Александър Аркадиевич Горшенев — каза първият от тях. — Бетабанк.

— Турецки.

— Илдар Николаевич Фаизов — представи се вторият. — Банка „Русия“.

— Роберт Илич Цой — каза третият. — Банка „Роял“.

— Турецки — произнесох пак аз и се учудих: — „Роял“? А защо „Роял“?

— „Ройъл“ — натърти Роберт Илич, сякаш да ме поправи. — Което значи „кралски“.

— Аха, това било значи! — кой знае защо се зарадвах аз.

Грязнов ми кимна и не пропусна да се намеси:

— Не обръщайте внимание на някои особености в поведението на господин Турецки. Той много обича театъра. Понякога играе и в живота. Но потвърждавам: пред вас е един от най-добрите следователи в прокуратурата.

— Благодаря за добрата дума — поклоних се аз. — Къде ще заповядайте да седна, добри ми господа?

Меркулов, разбира се, ме спеша на секундата.

— Стига, Саша — строго каза той. — Сядай, където искаш. — Изчака, докато се настаня, и огледа всички присъстващи. — Е, можем да започваме.

Банкерите седяха с непроницаеми лица. Първи проговори представителят на Бетабанк Горшенев. След като се изкашля хубавичко, той започна:

— Става дума за следното, господа. Напоследък се оформи ситуация, която всява определени опасения сред нас, служителите от банковата система. Бих казал даже не опасения, а сериозна тревога.

За известно време над масата се възцари тишина. Горшенев сякаш се страхуваше да продължи.

Меркулов му помогна:

— Ние, разбира се, се досещаме за някои неща, но виждате ли, за нас е донякъде неочаквано, че дойдохте тук заедно. Доколкото разбирам, в бизнеса си вие сте конкуренти.

Въпросът беше риторичен, но Горшенев сметна за нужно да му отговори.

— По принцип е така, макар че представата за конкурентната борба в съзнанието на обикновения гражданин придобива доста уродлив вид...

Наложи се да се намеся.

— Константин Дмитриевич не е съвсем обикновен гражданин — заявих на някак изплашения, но не съвсем загубил самоувереността си banker. — Не е точно от гражданите, които обичат да ходят на риболов, но не смеят да отидат, за да не настинат.

Меркулов ме изгледа и се намръщи от досада. И като прехвърли поглед към Горшенев, меко предложи:

— Продължавайте, моля ви, Александър Аркадиевич. И така, какво ви тревожи най-много?

Горшенев продължи:

— Работата е там, че става нещо странно. Напоследък, както знаете, бяха ограбени няколко банки.

Меркулов ми хвърли предупредителен поглед: не се навирай, дръж се спокойно и слушай внимателно.

— Още от самото начало — продължаваше Горшенев, — как да се изразя по-точно... Още от самото начало това предизвика у мен сериозно подозрение. Особено след като беше ограбена и нашата Бетабанк, това мое подозрение се засили. А след като поговорих и с колегите от другите банки, изчезнаха и последните ми съмнения. На колегите също.

— Та за какво нямате вече съмнения? — търпеливо го попита Меркулов.

Горшенев помълча, сякаш събираше кураж, а после някак съвсем по детски изстреля:

— Те знаят всичко!

Видях как се спогледаха Меркулов и Грязнов. Това, че пренебрегнаха моя милост, доста силно ме озадачи. Много интересно...

— Кои „те“? — спокойно попита Меркулов, макар че отговорът на този „оригинален“ въпрос лежеше на повърхността.

— Престъпниците — отвърна Горшенев. — Тези, които ограбват нашите банки.

— Какво според вас им е известно?

— Боя се, че всичко — тежко въздъхна Горшенев. — Нашите сметки, движението на парите, смисълът на договорите с предприятията.

Фаизов и Цой гледаха право пред себе си. По всичко личеше, че това, което говори Горшенев, е съгласувано и одобрено от тях. Представителят на Бетабанк, личеше от поведението им, има всички пълномощия да говори и от името на нашите банки.

— Откъде имате тези сведения? — продължаваше да разпитва Меркулов.

Горшенев отпусна възела на вратовръзката и разкопча яката на ризата си, сякаш се задушаваше.

— Това не са съвсем сведения, а по-скоро нашите умозаклучения. Резултат от анализа на нашите охранителни служби.

— Заедно ли работят вашите охранителни служби?

— Там е работата. Отначало работеха поотделно, но стигнаха до абсолютно идентични изводи.

Меркулов помълча малко, погледна Грязнов, после мен и пак така внимателно изгледа всеки от гостите.

— Добре. На какво се основават тези изводи, ще говорим по-късно. Сега ме интересува как звучат конкретно.

— Звучат зловещо — намеси се Фаизов. — Те знаят не само това, за което спомена тук Александър Аркадиевич, но и още някои неща. Например кога се превозват крупни суми в налични пари. И това не само ни тревожи, но и ни плаши. И ако движението по сметките и въобще всичко, свързано с финансите и безкасовите плащания, може да се обясни с елементарен пробив в защитата на нашите компютри, поради което те са наясно с цялата ни база данни, то за мен лично е доста трудно да си обясня откъде знаят за превозването на сумите в наличност. Бих казал, че в някои случаи това направо е невъзможно. Но те неизвестно как знаят всичко.

— Нима не вкарвате в компютрите тегленията на суми в наличност? — попита Меркулов, без да сваля поглед от Фаизов.

Банкерът охотно отвърна:

— Боя се, че не разбирате за какво става дума. За да се осигури пълна секретност, данните за превозването на налични пари се вкарват в компютъра минута преди да започне самата операция по транспортирането им. За това кратко време е невъзможно да се разкрие тази, меко казано, служебна тайна. Да не говорим пък — да се планира обир. А при тях, трябва да им се признае, се получава доста добре.

— Даже прекалено — обади се мълчацият до този момент Роберт Илич Цой.

— Е, какво пък — каза Меркулов. — Ако съм ви разбрал правилно, главният извод, който сте решили да споделите с нас, е, че на престъпниците е известно по някакъв начин всичко, което става във вашите банки.

— Съвсем точно — потвърди Горшенев.

— И както ни се струва — добави Цой, — работата тук съвсем не е в проникването в нашите компютърни база данни. По-точно — не само в това.

— Имате ли някакви предложения, желаниа? — попита ги Меркулов.

Банкерите имаха приготвен от по-рано отговор на този въпрос.

— Ние решихме — каза Горшенев — да обявим премия. Ако вашето разследване успее, нашите три банки ще преведат по сметката

на Главна прокуратура на Русия по половин милион долара. Мисля, че по-нататък към нас ще се присъединят още няколко солидни банки.

И тук Грязнов нададе глас.

— Между впрочем — започна той малко обидено, както ми се стори — тук е представена не само прокуратурата, аз представлявам МВР, по-точно Московската криминална милиция, тоест МУР.

Меркулов вдигна длан, за да го успокои.

— Ще се оправим — каза той. — Никога не сме забравяли братята по оръжие. Всъщност, господа, вашето предложение вероятно е правилно, а умозаклученията ви са смислени. Разбира се, с ваша помощ ще проведем щателно разследване. Вече имаме някои съображения как да стане. Може да се каже, че вече сме стигнали до определено решение. — Той угаси с поглед пламналия в очите ми въпрос. — Що се касае до възнаграждението, не мисля, че ще се намери причина да го откажем. Прокуратурата, както всички, си има дупки за закърпване.

Той стана, като с целия си вид даваше да се разбере, че съвещанието е свършило. Разбира се, станаха и всички останали, включително и аз.

— Довиждане, господа — сбогува се Меркулов с посетителите.

С поглед заповяда на мен и Грязнов да останем.

Господа bankerите напуснаха кабинета. Бих казал: важно се оттеглиха.

Меркулов се обърна към останалите — тоест към мен и Грязнов.

— Е? — попита той. — Какво ще кажете?

Грязнов мечтателно въздъхна.

— Половин милион долара! — Той даже щракна с пръсти. — И перспектива да бъде увеличена сумата. Съгласен съм и на една трета.

— Не зяпвай преждевременно — спря го Меркулов. — Тия парички трябва да се заработят. А и не за парите работим.

— Защо, не ви ли плащат заплата? — състрадателно ни изгледа Грязнов.

— Не е там въпросът — прекъсна го Меркулов. — Трябва да се работи независимо дали ти плащат или не.

— Между другото — напомних аз, — какво е това гениално съображение, дори решение, за което спомена?

Меркулов спря да мърмори и се настрои делово.

— Всъщност точно затова ви поканих тук, господа — каза той.

— Нима? — заядох го. — А аз си мислех, че е само заради тези акули на новородения капитализъм.

— И заради тях също — каза Меркулов, като ме гледаше неодобрително. — Но разговорът с тях е само прелюдия към нашия.

Не ми харесваше тонът му. Някак не по меркуловски тържествен, да не кажа — натруфен. Какво му става днес?

— И така — продължи заместник главният прокурор на Руската федерация Меркулов, — взето е решение, при това най-отгоре, да се създаде специална следствено-оперативна група на основата на нашето следствено управление и Московската криминална милиция.

Грязнов попита:

— По повод разследването на банковите обири ли?

— Точно така — кимна Меркулов. — Групата, за която става дума, получава кодово име „Пантера“.

— Бива си го — не се сдържах аз. — И защо именно пантера? А не тигър или магаре например?

— Нещо против ли имаш? — намръщи се Меркулов.

Наистина, какво се заяждам?

— Ами — вдигнах рамене. — Все ми е тая, ако ще да е кенгуру.

— И така, групата ще се казва „Пантера“ — повтори Меркулов и взе един лист от бюрото си. — В нея влизат тринадесет следователи от прокуратурата и милицията, шестнадесет оперативници и тридесет бойци от специалните части на милицията.

— Това ли е окончателният списък? — избухна Грязнов. — Без да го съгласуваш с мен! Откъде знаеш кого именно от моите хора съм смятал да включа в групата?

— Списъкът засега включва само служителите от следствената част на Главна прокуратура — обясни му Меркулов. — А списъкът на вашите хора искам да е на бюрото ми до четирнадесет часа.

— Но... — опита се да възрази Грязнов, само че Меркулов го прекъсна, при това доста твърдо:

— Никакви „но“! Решението е съгласувано с твоя министър. Така че бъди добър — до четирнадесет нула нула.

Още от сутринта ми беше тръгнало така, всичко вървеше наопаки, така че и сега ме носеше по утъпкания път.

— Не съм против това решение — казах. — Групата би могла да поработи не лошо. Но не ти ли се струва, Костя, че всичко се прави с някакъв прекален размах? Да не излезе, че нашият мощен топ ще гърми по врабци? Образно казано, естествено.

Но моята образна реч ядоса Меркулов и той затръби като ранен слон:

— Аз тая група не съм я рисувал с моливче по листа! Прокарах я през всички инстанции! Знаеш ли колко кандърдисвах шефовете на различните ведомства да работим заедно — имам предвид МВР, ФСС^[1] и другите силови структури...

— Не можеш ли да се изразяваш по-спокойно — казах му. — След като си решил, че е жизнено необходимо да се създаде такава мощна следствено-оперативна група, значи си бил наясно срещу кого се каниш да се бориш и срещу кого пращаш нас, следователите от прокуратурата и милицията, и оперативния състав на МУР?

Меркулов утихна и кротко отговори:

— Представях си.

— Ами посвети и нас тогава.

Грязнов ни гледаше любопитно.

— Да — казах. — И бъдете любезен, господин държавен съветник от правосъдието втори клас, да обясните защо аз, най-близкият ви приятел и помощник, въобще не знаех за вашите намерения? Що за тайни на мадридския двор са това?

Костя не ме удостои с отговор. Изведнъж ни заговори за нещо съвсем друго.

— Кажете, чували ли сте за някой си Портнов? Феликс Михайлович.

— Кой? — настръхна Грязнов.

— Феликс Михайлович Портнов — повтори Меркулов, като гледаше Грязнов.

И аз го погледнах. Това име нищо не ми говореше.

— Дано да не сгреша — каза Грязнов, — но тъкмо вчера ми докладваха за него.

— Във връзка с какво? — заинтересува се Меркулов. Имам предвид — във връзка с какво дело?

— Във връзка с убийството на някой си господин Гримов в хотел „Балчуг“. Делото се води от Московската прокуратура, а ние го

разследваме.

— Да — каза Меркулов. — Вече ми е известно за това убийство на италиански гражданин. По какъв начин е набъркан там Портнов?

— Потърпевшият Гримов е трябвало да се срещне с него във фоайето на хотела — отговори Грязнов. — Но Портнов не дошъл на срещата.

— И защо?

— Обяснението му е доста странно — подсмихна се Грязнов. — Казва, че забравил, а и освен това Гримов му се сторил несериозен бизнесмен.

— Интересно — замислено произнесе Меркулов. — Значи те си уговарят среща, Портнов не отива, защото забравил, а в същото време убиват Гримов. Така ли е?

— Точно така — потвърди Грязнов.

— Интересно — повтори Меркулов и разтри бузите си. — Е, какво пък. Съвпада.

— С какво съвпада? — поинтересувах се аз.

Сигурно няма да се учудите прекалено, драги ми читателю, ако кажа, че в този момент се чувствах като пълен идиот. В приятелски кръг такова нещо още не ми се бе случвало.

— Вижте, момчета — доста бодро каза Меркулов. — Поръчах да направят някои справки. Феликс Михайлович Портнов е пристигнал в нашата столица преди около половин година. Наел е в международния изложбен център доста площ за своята фирма „Ню Мос“. Започнал да сключва договори с наши руски фирми. А приблизително месец след като се появил в Москва, са започнали и банковите обири.

Бях му обиден, затова казах:

— Е, и какво? Малко ли хора са пристигнали преди половин година? За нас, юристите, това е балон, въздух под налягане. Съвпадение.

— Напълно — лесно се съгласи Меркулов. — Това може да се окаже наистина съвпадение. Кой ли не идва тук, нали? Не бих се захванал за тоя Портнов, ако нямаше едно много важно обстоятелство.

— Не ме мъчи — помолих го аз. — Пей, началник. Казвай какво е това обстоятелство!

— Преди три месеца — започна да разказва Меркулов — той дойде при мен.

— Сам ли дойде? — учудих се аз.

— Не е за вярване — удиви се и Грязнов.

— Портнов — потвърди Меркулов — дойде тук, в този кабинет, и проведохме, така да се каже, дружеска беседа.

— И какво искаше? — Щях да се пръсна от любопитство, макар да знаех, че Костя ще разкаже само толкова, колкото сметне за нужно, и нито дума повече. — Какво искаше този Портнов от теб? Да не ти е предлагал подкуп?

— Знаеш ли, Саша — изведнъж се разсмя Меркулов, — ти си прав. Той наистина дойде, за да ми пробута подкуп.

— Лъжеш! — ахнах аз.

Това вече беше прекалено. Аз, естествено, се шегувах, като споменах за подкуп. Трябва да си луд, за да предложиш подкуп на заместник главния прокурор на Русия. Ако поне малко познаваш Меркулов.

— Не — отвърна Костя. — Именно това ми предложи. Само че завоалирано — макар и доста прозрачно.

— Разказвай подробностите.

— Общо взето, стана така — продължи Меркулов. — За начало ще ви кажа, че някога Феликс Портнов ми беше състудент. В юридическия факултет.

— Дааа... Животът е интересно нещо — забелязах аз.

Грязнов ме смрази с поглед: Млъкни, дай да чуем.

— Да — повтори Меркулов, — беше ми състудент. Само че впоследствие пътищата ни сериозно се разминаха. Той стана бандит, а аз юрист.

— Нищо чудно — забелязах аз. — Най-добрите бандюги винаги са излизали от юридическия факултет на Московския университет. Продължавай, Костя.

— Та — продължи той — през седемдесетте се носеше славата на една банда „Нощните вълци“. Чували ли сте я? В Москва много се говореше за нея.

— Нещичко май съм чувал — със съмнение каза Грязнов. И изведнъж въздъхна: — Жалко, че Шура я няма вече с нас.

Александра Романова — бившият началник на МУР и шеф на Грязнов — неотдавна загина. Тя много липсва на всички ни, не само на Грязнов^[2].

— Да — глухо каза Меркулов. — Тя сигурно би могла да ни разкаже за тази банда. Жестока шайка беше дори според мерките на днешното страшно време.

— Е, добре — казах аз. — Разбрах за „Нощните вълци“. Портнов, доколкото разбирам, е бил член на тая банда.

Меркулов ме изгледа и се подсмихна:

— Не съвсем. Не само е членувал в бандата, но е бил нейният организатор и вдъхновител. Той бил главатарят на бандата.

— И не са го разстреляли?

— Осъдили са го на разстрел — отвърна Меркулов, — но после му заменили присъдата с петнадесет години лишаване от свобода. В чест на шестдесетата годишнина от Великата октомврийска социалистическа революция.

— Пак тия болшевики — казах аз. — Колко невинни хора умориха през всичките години, докато бяха на власт, а когато наистина трябва да се очисти един гад — ударили го на милосърдие.

— Не бъди толкова кръвожаден, Саша — каза Грязнов. — Не ти прилича. Впрочем днес не приличаш много на себе си.

Премълчах. Няма да им разказвам за конфликта с Ирина я! Ще минат и без това.

— Е? — обърна се Грязнов към Меркулов. — Какво е станало после?

Костя сви рамене.

— После Портнов изведнъж се озовал зад граница. В Съединените щати.

— Как е могло да се случи? — попитах аз Меркулов. — Първо, той е трябвало да излезе от лагера чак през деветдесет и втора година. А ако се съди по това, което ни разказа, той отдавна вкухва плодовете на цивилизацията. Западната, имам предвид. Второ, в Америка не приемат осъдени. Или греша?

— Не, не грешиш — потвърди Грязнов. — В Щатите изобщо е забранено да влизат осъдени и членове на КПСС, но я си спомни Япончика. Той си уреди фалшив брак с американка и скри, че е осъждан. Как се е оказал Портнов на свобода, а после в Щатите? Не са могли да го пуснат предсрочно за примерно поведение. Мисля, че тук всичко е нечисто.

Меркулов вдигна ръка, за да привлече вниманието ни.

— През осемдесет и четвърта година, когато Черненко беше на власт — обясни той, — делото на Портнов било преразгледано и Върховният съд открил нови обстоятелства, възникнали при разследването на друго дело. Според тези нови обстоятелства най-тежките обвинения срещу Портнов му били инкриминирани погрешно.

— Как така? — не се сдържах.

Меркулов ме изгледа иронично.

— Виждам, че май го недолюбваш тоя Портнов, макар да не си го виждал нито веднъж.

Нищо не ми оставаше, освен да се съглася.

— Има такова нещо — кимнах. — Усеща се в тоя Портнов нещо зловещо паразитно. Е, и какво станало после с тоя без вина пострадал монстер?

— При преразглеждането на делото по реда на надзора Върховният съд признал, че много епизоди били приписани без доказателства на Портнов. И рязко му намалили присъдата. В края на осемдесет и четвърта той бил пуснат на свобода.

— Провървяло му е на мръсника — казах аз.

— Провървяло му е — съгласи се Меркулов. — След няколко месеца той емигрирал. Не знам каква е била по-нататъшната му съдба. С това сега по наша молба се занимават хората от паралелното ведомство.

Меркулов завърши с това, с което и започна:

— И така, той идва при мен преди три месеца. И ми предложи сътрудничество.

— Естествено — каза Грязнов. — Сега не предлагат направо подкуп. Предлагат сътрудничество.

— Именно това и ми предложи — потвърди Меркулов. — Той искаше да му разказвам веднъж месечно какво става в нашата епархия. В интересуващата го икономическа сфера. За това щял да ми плаща прилични пари, така да се каже, хонорар за информацията.

— И какво нарича той прилични пари? — полюбопитствах аз.

— Пет хиляди долара на месец — с неочаквано суров глас произнесе Меркулов. — И още толкова за всяка особена информация, която може да го заинтересува.

Подсвирих.

— Пет хиляди! Тоя за кого ни взема?

— А ти за колко би се съгласил? — криво се усмихна Меркулов.

— Без инсинуации — предупредих аз. — Подкупвали са не мен, а вас, шефе.

Грязнов ни гледаше неодобрително.

Но в мен сякаш се бе вселил дявол.

— И ти какво му отвърна между другото на тоя нахал?

— Саша, стига — помоли ме моят шеф, като се намръщи. — Честна дума, сега не ми е до шеги. Накратко, пратих го на майната му. А след като си замина, се замислих защо е толкова нагъл.

— Нима?

— Стига! — кресна ми Меркулов. — Млъкни поне за минута и ме изслушай!

Протегнах длани напред: предавам се значи.

— Та значи — продължи Меркулов — той се омете, а аз се замислих. Досега никой не се е навирал така открито да ме подкупва. Никой така цинично не ми е предлагал да работя за престъпниците. А и изобщо не се страхуваше, че мога да го запиша на лента. Не, нямаше и помен от страх.

— Усещаше ли се по поведението му дали някой не стои зад гърба му? — попита изведнъж Грязнов.

— Усещаше се — отвърна Меркулов. — А и ми се стори, че не провежда за пръв път подобен разговор.

— А как реагира на отказа ти? — попитах.

— Там е работата я. Спокойно отреагира. Сякаш нищо друго не е очаквал да чуе от мен.

— Нищо не разбирам — признах си. — За какво е идвал тогава?

— Е, това е просто — намеси се Грязнов. — Да опипа атмосферата, както се казва.

— Опипват почвата, а не атмосферата — заядох го аз.

— Голям праз! — махна с ръка Слава.

— Така или иначе — продължи Меркулов — направих справка за неговата фирма. Нищо криминално, поне от пръв поглед. Съвсем солидна фирма. И ми се струва, че се ползва с доверие сред нашите руски фирми. Тези, към които се обърнахме за информация, казаха, че са доволни от сътрудничеството.

— А защо аз нищо не знаех? — се поинтересувах малко уязвен, макар да разбирах, че Меркулов и така ми отделя повече внимание, отколкото заслужавам. Между мен и Костя в йерархията има още шест души: началникът на Главното следствено управление и двамата му заместници, началникът на нашата следствена част и неговите двама замове.

— Ти и без това си затрупан от дела — обясни ми Меркулов. — От какъв зор съм длъжен да те посвещавам във всички дреболии, които съпровождат моята работа? Та аз наблюдавам не само вашата следствена част, а и цялата следствена структура на Русия, нима не ти е ясно?

— Ако правилно съм те разбрал, Костя — казах аз, — това дело е престанало да се числи към дреболиите от момента, когато са убили инкасаторите и са задигнали купища пари.

— Правилно си разбрал — съгласи се Меркулов. — Делото за бандитското нападение на инкасаторската кола и другите нападения срещу банките е взето под личния контрол на главния.

Все пак продължавах да не разбирам каква е връзката между визитата на Портнов и обирите. И попитах за това Меркулов.

— Никаква — отвърна той, макар да ми се стори, че крие нещо. — Засега никаква.

— Да попитам по друг начин — не мирясах. — Каква е връзката между появяването на Портнов в нашата страна и обирите?

— Това вече не е един въпрос. — Костя притежаваше ангелско търпение. — И пак ще ти отговоря — никаква.

— Не е логично — не се предавах аз. — И въобще защо сме се лепнали за тоя Портнов? Може би той отдавна вече е просто честен бизнесмен, който е осъзнал грешките на миналото си и се е разкаял. А това, че е идвал при теб, още нищо не доказва — кой знае какво може да е имал наум. Представата, че у нас всички са корумпирани, не е толкова далеч от истината. Ами ако той наистина ти е предлагал честно сътрудничество — според своите представи, разбира се? Той като капиталист е смятал, че за информацията трябва да се плаща.

— Давам ти жокер — уморено произнесе Меркулов и двамата с Грязнов застанахме нащрек: сега той ще каже нещо много важно. — В хиляда деветстотин и осемдесета година Феликс Портнов е бил коронясан. В лагера.

— Тоест той е станал вор в законе — признат бандит — уточни Грязнов.

— Именно — кимна Меркулов. — Имате ли още въпроси или и така всичко ви е ясно?

— Защо не ни казахте веднага, гражданино началник? — упрекнах аз Костя.

— Да — замислено проточи Грязнов. — Признатите бандити и в Африка са си бандити.

— Удивително точна забележка — съгласих се и аз. — А в Америка те не са просто бандити, те са... Почакайте!

Меркулов и Грязнов любопитно ме гледаха: що за мисъл е хрумнала на господин Турецки?

— Почакайте — повторих аз, втренчен в пространството.

В това, което исках да кажа, имаше нещо странно стройно, точно, проверено. Но какво — въобще не можех да го формулирам и това ме измъчваше.

— Почакайте — като курдисан повторих аз.

Грязнов естествено не издържа.

— Абе какво да те чакаме — изруга той. — Да си спомниш целия списък признати бандити?

Уж глупост каза, а всичко изведнъж си дойде на мястото.

Разбира се.

— И така — казах с интонацията на Меркулов. — През осемдесета коронясват Портнов.

— Така — съгласи се Меркулов.

— През осемдесет и втора умира Брежнев — продължих. — Нали така?

— Какво общо има...

— Почакай, Костя — прекъснах шефа си. — Ей богу, съвсем сериозен съм. Значи през осемдесет и трета умира Андропов, сменя го Черненко — и на умните хора им става ясно, че всичко отива на майната си. Нещо се носеше из въздуха. Логично, нали?

— Саша...

— След година бандитските авторитети на Съветския съюз решават да измъкнат Портнов от лагера. Те подкупват някого, от когото зависи промяната на присъдата, излизат нови обстоятелства около делото, Портнов излиза на свобода.

— Нещо прекалено сложно стана — със съмнение промърмори Грязнов.

— Колкото по-сложно е, толкова по-просто ще излезе — упорито се инатях аз. — Защо им е Портнов?

— Е, за какво?

Направих лукава физиономия.

— Много ли бяха признатите бандити в Съветския съюз?

Струва ми се, че направо ги сразих с този съвсем прост, както изглеждаше, въпрос.

И знаете ли какво каза Грязнов?

— Чакай, чакай...

— Стоп! — прекъснах го. — Аз пръв помолих да почакате. И така. Признатите бандити освобождават Портнов. Ще попитате: защо? Ами отговорът е на повърхността. Какво е направил Портнов няколко месеца след освобождаването му?

— Емигрирал — плесна се по челото Грязнов.

— Точно — потвърдих аз. — Драснал зад граница. Тъкмо когато нашите органи се занимаваха със същото: тихичко изритваха нежелателните престъпни елементи зад граница. Нека значи да си развяват байрака там, няма защо да създават грижи на социалистическата родина. Разкарай си задника, приятелю, в Израел или в Америка и си граби там колкото щещ, убивай, изнасилвай, мошеничествай колкото ти душа иска. Така че може и нашите да са помогнали на Портнов. Имам предвид да са му отменили присъдата или нещо подобно. И няма да се учудя, ако точно така е станало.

— Възможно е — кимна Меркулов.

— И тогава? — радостно продължих бенефиса си. — Какво означава тогава всичко това, милички мои?

Меркулов ме изгледа одобрително. Той отдавна беше разбрал всичко и се виждаше, че именно заради такива моменти като този ме обича и търпи. И сега ми даваше възможност да се изкажа докрай.

— А това означава — вдъхновено продължих аз, — че не само разузнавачите си имат разни Абели и Рихард Зорге, но дори и такава вулгарна публика като признатите бандити. И Портнов е станал техен пълномощен представител в САЩ.

— Да — промърмори Грязнов, — би могло и така да е. Съвпада.

— Просто съм сигурен, че така е станало. Не знам засега с какво се е занимавал там, в своята Америка, тоя Портнов, но непременно ще разбере. Едно е ясно: разгърнал се е сериозно. Станал е голям „авторитет“. И сега е пристигнал тук, защото, колкото и да е тъжно да си го признаем — днес Русия е истински Клондайк за такива мошеници.

Доволен бях от себе си: съчиних версия, която порази приятелите ми.

И затова си представяте какво ми беше, когато Меркулов, гледайки ме със същия ласкав поглед, спокойно заяви:

— Именно тези мои съображения убедиха главния прокурор в необходимостта да се създаде специалната оперативно-следствена група „Пантера“.

Зяпнах го, поразен от чутото, а Грязнов гръмко се разсмя.

— Ама че мутра направи — задавяйки се от гнусния си кикот, проговори той. — Ох, не издържам повече...

— Ти си знаел?! — гледах потресен Меркулов.

— Разбира се — спокойно отвърна той.

Грязнов продължаваше да цвили.

— Ти поне мълчи — казах му. — Дори не се досещаше за това.

— Че аз и не претендирам — сви рамене той. — Аз съм оперативник, а не следовател.

— И така, да резюмираме — каза Меркулов. — Създава се специално оперативно-следствена група „Пантера“, която има задачата да разследва серията обири на банки въобще и дейността на Портнов в частност. Трябва да притиснем тоя деец. На теб, Саша, се възлага един от най-отговорните елементи на задачата.

— Портнов? — уточних аз.

— Същият — отговори Костя. — И естествено, банките...

---

[1] Федерална група за сигурност. — Б.пр. ↑

[2] Виж романа на Фридрих Незнански „Контролен изстрел“, „Атика“, 1999. — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА
АЛЕНИЧЕВ

1.

Старши инспекторът от МУР Станислав Аленичев се яви в хотел „Балчуг“ самостоятелно, отделно от оперативно-следствената група.

По принцип това не беше нормално. Обикновено той строго се придържаше към писаните и неписани муровски норми за поведение и не си позволяваше особени волности. Но този ден му се случи нещо, което му попречи да се яви навреме на работа. Закъсна само четири минути. Групата замина без него и най-вероятно биха му възложили друга работа, но вбесеният Грязнов, който временно изпълняваше длъжността началник на МУР, го изпрати, без да размисля, след групата, като му заповяда да се добере дотам на собствен ход, та ако ще и с такси. Пари за този вид транспорт страшният полковник Грязнов естествено не му даде.

Стас хвана такси и потегли към „Балчуг“. Настроението му беше отвратително.

Всичко започна още от най-ранно утро. Макар че всъщност сутринта се разигра развръзката на една стара, точеща се от години драма, а всичко започна доста по-рано.

Стас наемаше стая в голяма комунална квартира, където, освен него, живееха още двама съседни. Портiererът Ахмет Галямин, як тридесетгодишен бик, и старият Григорий Маков, доста популярен някога киноактьор. Стас помнеше няколко негови роли във филми, които с успех се въртяха по кината в цялата страна в годините на неговото детство и юношество. Обикновено Григорий Маков играеше положителни герои, основно мъжествени съветски офицери.

Напоследък Маков практически не се снимаше, а той не умееше да прави нищо друго. И по никакъв друг начин не успяваше да изкара пари. Пенсията му беше мизерна и старият артист влачеше жалко съществуване. Стас му помагаше с каквото може, но и той самият не получаваше много. Както се казва, бихме се радвали да помогнем, ама сами гладуваме... На Стас му беше обидно за известния артист и срамно за правителството, което не можеше да осигури на старите хора нормално битие в залеза на живота им.

Но най-много се вбесяваше Стас от поведението на съседа портиер, който при всеки удобен случай дразнеше бедния артист.

— И какво ти дадоха твоите роли? — издевателски питаше той. — Хляб с масло дадоха ли ти? Шампанско дадоха ли ти? Вече ми дължиш десет пенсии. Кога ще ми ги върнеш, а?

Маков мълчеше. Стас се опитваше да обуздае Ахмет, но той резонно възразяваше:

— Че какво? Като е да просиш от Ахмет парички, Ахмет добър, нали? А като си поиска дълга, Ахмет лош?! Къде е справедливостта, а?

И Стас млъкваше. Какво да кажеш на това?

— Ето ти говориш, че неправилно го упреквам, нали? — продължаваше своето Ахмет. — Я го попитай тоя Гришка: защо дъщеря му не праща пари? Защо забравя да прати парички. Виж, писма всяка седмица му пише. И по телефона звъни често. А щом звъни чак от Сибир, значи има много пари, нали? Тогава защо не праща? Мълчиш, Стас, нали...

— Това не е наша работа, Ахмет — опитваше се да му внуши Стас.

Но той още повече се зъбеше:

— Как да не е моя! Той, разбираш ли, взема пари от мен, а кой ще ги връща? А?

— Не му давай — казваше му Стас. — Защо му даваш, след като така ще го упрекваш?

— Да не давам? — учуди се Ахмет. — Че той какво ще плюска?

Всичките му фрази бяха с въпросителен знак накрая.

— Ами ако пукне? — не мирясваше Ахмет. — Ти ли ще го погребваш?

— Ахмет...

— Какво Ахмет? — не можеше да се успокои портиерът. — Какво Ахмет? А? Трийсет години съм все Ахмет! А той кой е — вече хиляда години неясно кой. Дали е артист или просяк, а?

Григорий Маков не издържаше да слуша тези разговори и когато започваха, се криеше в стаята си.

До днешната сутрин той винаги преживяваше в своята бърлога, изчакваше да се успокои Ахмет и да може да продължи своя мизерен, но все пак живот.

До днешната сутрин...

Рано сутринта Стас се събуди от силни удари. Някой разбиваше нечия врата. Стас скочи от леглото и изтича в коридора.

Ахмет рано беше почистил двора, тоест изпълнил задълженията си, и на връщане по навик погледнал в общата пощенска кутия на квартирата. Стас видя, че вестниците, кой знае защо, се търкалят на пода, а самият Ахмет яростно се опитва да влезе в заключената стая на Маков. Вратата трещеше под безмилостните му удари и всеки момент щеше да изхвърчи от пантите, а портиерът крещеше с всичка сила:

— Ей, ти! Излизай веднага! Негодник проклет! Излизай да ти разбия мутрата!

Стас известно време гледа шашнато разярения си съсед, после попита:

— Какво правиш?

Ахмет се обърна към него и зави:

— Стас! Кажу ми да отвори сам, че направо ще му обърна хастара!

— Защо да ти отваря, щом заплашваш едва ли не да го убиеш? — логично отбеляза Стас. — Кой ще ти отвори, когато си в такова състояние?

— Чуй ме, Стас — каза портиерът, — така повече не може. Знаеш ли какво е забъркал тоя артист?

— Какво?

Ахмет размаха пред лицето на Стас няколко квитанции. Стас забеляза, че това бяха обикновени телефонни сметки за междуградски разговори.

— Ето! — крещеше Ахмет. — Виждаш ли? Разговарял! Един и същи код! Една минута разговор струва седем хиляди! Знаеш ли колко е наговорил? Повече от милион е наговорил! Направо ме е разорил, просяк ме направи!

— Защо теб? — учуди се Стас.

— А кой ще плаща, а? — застана Ахмет. — Той ли? Или ти? Ти имаш ли излишен милион? Имаш ли? Нямаш! А аз имам, ама не ми е излишен. А трябва да се плати. Аз не мога без телефон. Ти също не можеш. Кой ще плаща? Аз! Виж само колко е наговорил! А?

— Почакай! — Стас взе от ръката му квитанциите. — Може да е станала някаква грешка, случва се, ще се оправим.

— Каква грешка? — пак се разкрещя Ахмет. — Никаква грешка няма! Видях кода в телефонния указател. Това е Новосибирск! Той е звънял на дъщеря си. Всеки ден, че и по два пъти на ден.

Наистина на всички квитанции беше отбелязан един и същи код. Нямахте грешка.

— Е, и какво — каза Стас и му върна квитанциите. — Всичко става. Може да му се е наложило да се обади.

— Знам аз какво му се е наложило — не мириясваше Ахмет. — Той на тая кучка, дъщеря си, само едно може да каже: прати пари, да върна дълга на Ахмет, че съвсем ме измъчи. А тя ето какво му е показала! — Ахмет сви трите си пръста в кукиш и го размаха пред носа на Стас. — Разбра ли? Пука й за него! Ама аз какво да правя?

В това време вратата на стаята на Маков се отвори. На прага застана бледият артист, целият треперещ от ярост. Стас за първи път го виждаше такъв.

— Ти... — Той изгледа Ахмет с такива безумни очи, че оня се дръпна назад. — Веднага прекрати! Разбра ли? Да не си посмял да говориш за дъщеря ми! Ти на нокътя й не можеш да стъпиш!

— Тогава защо не вземеш пари от нея? Защо крънкаш от мен? А? Стас, виж го, обижда ме, а своята въртиопашка над другите слага! Аз...

Но той не можа да се доизкаже. Маков изведнъж пронизително закрещя и се хвърли обратно към стаята.

Ахмет веднага утихна и попита Стас:

— Какво му стана, а?

Стас не успя да отговори. На прага на стаята се появи с двуцевка в ръцете Маков. Той я насочи срещу Ахмет и проговори с треперещ глас:

— Ти... Веднага се извини. Веднага!

Ахмет застина със зяпнала уста.

Стас бавно се приближи до Маков.

— Григорий Романович — предпазливо каза той, — успокойте се. Ахмет нищо лошо не ви желае. Той се поразгорещи, но ще се извини, непременно ще се извини.

— Какво? — избухна Ахмет. — Аз да се извинявам пред тоя? Че съвсем да спра да се уважавам, така ли? Ако неговата въртиопашка беше тук, щях да й покажа каква кучка е. Щях да й...

Лудият вик на Маков не му даде да довърши:

— Млъкнии! — закрепця старецът и като насочи оръжието към Ахмет, стреля.

Стас успя да хване цевта, но двата куршума продупчиха тавана. Двойният изстрел изтреця в комуналната квартира като гръм от ясно небе. Стас веднага измъкна оръжието от ръцете на Маков.

Ахмет се вкамени.

— Ти мен?... — потресено попита той Маков. — Мен искаше да убиеш, така ли?

И се хвърли срещу стареца. Стас не успя да го удържи. На два скока Ахмет преодоля разстоянието до вратата и през рамото на Аленичев нанесе удар с юмрук в челюстта на стареца. Главата на Маков отскочи назад и се удари силно в рамката на вратата. Старецът изхлипа и се свлече на пода.

Стас веднага се хвърли на помощ, но беше късно. Старият артист Маков бе мъртъв.

— Ти... — Стас изгледа Ахмет, който още не разбираше какво е сторил. — Разбираш ли какво направи?! Ти го уби!

— Той мъртъв ли е? — промърмори Ахмет, като се дърпаше от тялото. — Съвсем мъртъв, така ли? Аз ли съм го убил?

Лицето на Маков пред очите им придобиваше восъчен оттенък. Смъртта сякаш се беше изчакала за стария артист и сега веднага встъпи в правата си.

— Какво да правя, Стас? — питаше Ахмет. — Какво да правя сега?

— Иди на телефона — отвърна Стас. — Набери 02. Самопризнанието ще облекчи съдбата ти.

— Стас, ти нали видя — той стреля в мен. Той искаше да ме убие, а не аз него.

Стас кимна.

— Знам. Ако ти провърви, това ще бъде квалифицирано като убийство, извършено в афектирано състояние, или убийство при превишаване на пределите на допустимата самозащита.

Ахмет го изгледа със съмнение.

— Наистина ли?

Стас се изправи над тялото на Маков.

— Нямах друг изход, Ахмет — отвърна той, като се стараяше да не издава вълнението си. — Викай милицията!

— Ти нали си от милицията!

— Аз работя в МУР — уморено му обясни Аленичев. — И съм свидетел на произшествието. Този случай е за местната милиция и прокуратура. Обади се, Ахмет, иначе аз ще го направя и тогава лошо ти се пише. Никога няма да можеш да докажеш, че си се защитавал. Разбра ли ме?

— Разбрах, разбрах, Стас — уплашено отговори Ахмет. — Веднага ще звънна.

Той вдигна слушалката, набра номера и направи признание пред оперативния дежурен за стореното.

Стас с жест му поиска слушалката и се представи:

— Старши инспектор от МУР Аленичев, аз съм съсед по квартира. Всичко, което каза този човек, е вярно. Моля ви да дойдете на местопроизшествието колкото се може по-скоро.

— МУР? — повтори въпросително събеседникът. — А защо тогава ни звъните?

— Аз съм свидетел — обясни му Стас. — Случаят е ваш териториално, така че още веднъж моля да побързате.

— А вие как се озовахте там? — продължаваше да го разпитва досадният събеседник на другия край на линията.

— Вече ви казах — тук живея! — едва сдържайки се, отговори Аленичев.

Той продиктува адреса и тресна слушалката. Чак сега усети колко е превъзбуден. Направо го тресеше.

— Стас... — плахо започна Ахмет, но той безмилостно го пресече:

— Млъкни! Достатъчно ги наговори тук! Защо ти трябваше така да унижаваш стареца? Защо оскърби дъщеря му? Ти очите ѝ не си виждал! Какво изобщо знаеш за нея?

— Стас — мърмореше Ахмет. — Почакай, Стас... Недей, моля те. Всичко разбрах.

— Много добре, че разбираш — вече по-спокойно проговори Аленичев. — Сега те ще дойдат и ще им разкажеш всичко, както си беше.

Ахмет обречено кимна.

След това дойдоха следователите и служителите на милицията. Разпитаха и двамата. Стас търпеливо отговаряше на всички въпроси: добре знаеше, че от точността на неговите показания зависи съдбата на не съвсем лош човек. Макар и неволен убиец.

Когато най-после Аленичев се освободи и погледна часовника си, разбра, че закъснява за работа.

И хукна навън.

2.

Той пристигна в „Балчуг“ със съвсем леко закъснение — оперативно-следствената група всъщност тъкмо започваше работата си.

Не успя да преодолее бързо кордона от бодигардовете на хотела. Но в края на краищата удостоверението от МУР си свърши работата и той се присъедини към колегите си.

Убитият се казваше Леонид Аркадиевич Гримов. Някога бил руски гражданин, но от пет години имаше италиански паспорт. В Москва дошъл преди седмица заради бизнеса на своята фирма, от името на която лъхаше нещо старинно — „Гримов и син“. Най-интересното беше, че Гримов всъщност още нямаше син, но както успяха да изяснят оперативните служители, жената на Гримов, италианската гражданка Паола Мазина, караше бременност в последен месец и родителите мечтаели да се появи на бял свят именно син.

Това, разбира се, бяха маловажни детайли, но очевидци на убийството нямаше.

Създаваше се впечатлението, че в един момент жертвата е излязла от полезрението на всички, които биха могли да я видят случайно или нарочно. Нямаше съмнение, че е действал професионален убиец — нещо повече, майстор в работата си.

Аленичев и неговите колеги възстановиха след всички необходими следствени действия картината на станалото.

Леонид Гримов излязъл от стаята си в девет и двадесет сутринта. Точно в девет и тридесет е трябвало да се състои важна според думите на вицепрезидента на фирмата среща. Предстоял някакъв във висша степен конфиденциален разговор и затова Гримов не взел със себе си своя „зам“.

Старши инспекторът Аленичев, който отговаряше за разследването на това убийство, реши подробно да разпита вицепрезидента на фирма „Гримов и син“: той беше отседнал в същия хотел.

Вицето излезе дребен, пъргав брюнет, който правеше странно впечатление: очите му шареха, сякаш не можеха да се съсредоточат върху нищо.

Името на вицето беше Антонио дел Пиеро.

— Искам веднага да ви се представя — заяви Дел Пиеро на руски, — аз съм вицепрезидент, тоест търговски директор, на фирмата, в която президент е господин Гримов. Беше — поправи се той. — Казаха ми, че искате да поговорите с мен.

Стас попита:

— Откъде знаете така добре руски?

Дел Пиеро едва забележимо се усмихна.

— Аз съм роден и израснал в Русия — нещо повече, в Москва, почти в Арбат. Това е доста дълга история и няма отношение към случая, който разследвате.

— Сигурен ли сте?

— Не ви разбрах — учуди се италианецът. — Вие предполагате, че са убили господин Гримов, защото аз съм роден и израснал на Кривоколенни переулок?

Стас се подсмихна:

— При разследване на убийство всяка дреболия може да се окаже важна. Дори това, че сте израли в Арбат.

— Историята на моето семейство няма отношение към дадения случай — продължи да упорства Дел Пиеро. — Ако имате въпроси по същество, моля. Ако ви интересува родословието ми, то извинете, но ще се заема с други, по-важни дела.

— Нашият разговор е не по-малко важен. Но можем да се върнем към въпроса за вашето родословие и по-късно. Бъдете така добър да ми отговорите, с каква цел пристигна в Москва господин Гримов?

Дел Пиеро удовлетворено кимна.

— Това е друга работа. Стори ми се, че сте кривнали от правия път. И така, защо ние с Гримов дойдохме тук? Бизнес.

— По-подробно, моля ви — каза Стас. — Както разбирате, интересуват ме всички детайли.

Дел Пиеро се наежи: в това време санитарите от линейката слагаха трупа на шефа му на носилката.

— До ден-дневен не можех и да си представя, че е възможно такова нещо. Бях сигурен, че всякакви бандитски разчиствания на

сметки са възможни само в престъпния бизнес. А нашият бизнес, смея да ви уверя, е съвсем легален. Впрочем италианските мафиоти са дечица в сравнение с руските — неочаквано добави той.

— И все пак — меко му напомни Стас същността на въпроса си — обяснете ми по-конкретно, защо дойдохте в Москва, господин Дел Пиеро? Вие и Гримов, разбира се. По какви дела? И при кого?

— Аз само го съпровождах — отговори италианецът. — Самият Гримов пристигна, за да подпише писмо за намерения с една руско-американска фирма.

— Каква фирма? — Стас вече пишеше протокола за разпита.

— Нарича се „Ню Мос“ — отвърна Дел Пиеро. — Разшифрова се просто „Ню Йорк — Москва“. Това е всичко.

— Какъв вид договор се предвиждаше? За производство ли ставаше дума? Какво искаха конкретно една от друга вашите фирми?

— Фирмата „Ню Мос“ продава компютри на руски фирми. По своите канали ние изяснихме, че цените са съвсем приемливи и за нас. Това беше много изгодна сделка за нашата фирма. За „Ню Мос“, разбира се, също. Можехме да се договорим.

— Защо смятате, че сделката е била изгодна и за „Ню Мос“?

Италианецът изрази удивление.

— Нали продават компютри на Русия! Каква разлика има на кого ги продават — на Русия или на Италия? Проблемите с митницата щяха да са си наши.

— Ясно — каза Стас. — И днес трябваше да се състои срещата на Гримов с кого? Някой от фирмата „Ню Мос“? Този човек дойде ли на срещата?

На лицето на Дел Пиеро се изписа неподправен страх.

— Представа нямам — каза той объркано. — Май не. Точно така — не дойде. Мислите, че те са убили господин Гримов?

Стас сви рамене.

— Само питам — каза той на потресения италианец. — За да си представя максимално точно картината на случилото се.

Жалко беше да гледаш Дел Пиеро.

— Господи — промърмори той. — Ама, разбира се... но защо? Защо?

Стас се опита да го успокои.

— Още не е доказано, че виновниците за убийството на господин Гримов са именно тези хора. Ние едва започваме да набелязваме и да проверяваме различни версии, нали разбирате? Затова ви моля да не говорите за тези неща. За ваше добро, повярвайте ми! Добре ме разбрахте, нали?

Дел Пиеро объркано закима.

— Да — каза той, — аз добре разбирам руски език. Дори по-добре, отколкото италианския.

Стас обърна внимание на това неволно признание — знае руски по-добре, отколкото италиански. Понякога такива уж маловажни подробности, които запомняше, му оказваха неоценима помощ.

— А съпругата на господин Гримов също ли дойде?

Дел Пиеро чак трепна.

— Какво говорите! — възкликна той. — Не, разбира се. Тя е бременна в деветия месец.

Стас знаеше вече това от другите оперативни служители. Но тя би могла да дойде и в такова състояние.

— Италианка ли е? — попита той.

— Защо? — учуди се Дел Пиеро. — Рускиня. Те са заминали заедно за Италия.

— Ясно.

След като зададе още няколко въпроса, Аленичев оформи протокола и освободи италианеца. Той се отдалечи, леко поклащайки се. Личеше си, че станалото — убийството, разпитът — го е разтресло.

При Стас дойде съдебномедицинският експерт.

— Има ли нещо необичайно, Елена Алексеевна? — попита Аленичев младата красива жена с гъста корона от рижа коса.

— Данните сочат за изстрел отблизо — делово започна тя. — Пораженията са нанесени не само от куршума, но и от барутните газове, пламъка, саждите и остатъци от барутните зрънца. Цевта е била опряна в главата на жертвата. В главата са влезли два куршума — и двата смъртоносно. Престъпникът е действал на сигурно.

Стас ѝ беше благодарен за този служебно-делови отговор.

— Да — каза той. — Умело е действал този тип. Във фоайето е било пълно с хора, а никой нищо не е видял. Странно, нали?

Елена Алексеевна сви рамене.

— Защо се чудиш? Ако всичко беше ясно от самото начало, следователите отдавна щяха да бъдат заменени с някой суперсъвременен компютър.

— Като спомена за компютри — спомни си Стас, — това наистина ли е добър бизнес?

— Аз съм лекар, а не бизнесмен — напомни му Елена Алексеевна. — Но дори аз мога да ти кажа, че компютрите са наистина добър бизнес. Всички твърдят, че в тях е бъдещето. Моя племенник с бой не можеш да го откъснеш от компютъра.

— Да — съгласи се Стас. — Е, какво пък — да се хващаме за работа.

3.

Да се намери московският офис на фирмата „Ню Мос“ не представляваше никакъв проблем. Съвместната руско-американска фирма заемаше последния етаж на хотел „Русия“. Арендуването на цял етаж в такъв хотел струваше скъпо, много повече, отколкото където и да е било другаде. Стас си помисли, че фирмата навярно е солидна, щом си позволява такива разходи.

Помощникът на генералния директор на фирма „Ню Мос“ Лео Берг внимателно разучи удостоверението на Стас и като вдигна към него печалните си очи, попита:

— С какво мога да ви служа?

— Трябва ми вашият генерален директор — отговори му Аленичев. — Феликс Михайлович Портнов.

— По какъв въпрос?

— Това ще му кажа сам — твърдо отвърна Стас, като усети, че започва да кипва.

— Длъжен съм да съобщя на господин Портнов по какъв въпрос го безпокоят — разпери ръце Берг.

— Кажете на вашия бос, че при него е дошъл инспектор от Московската криминална милиция — посъветва го Стас. — Мисля, че той няма да ви упрекне, задето не сте успели да спрете такъв посетител.

„По-спокойно — каза си Стас, — не психявай без нужда.“

Берг го наблюдава внимателно известно време, а после бавно се надигна от стола.

— Добре, ще докладвам на шефа. Как казахте, че ви е фамилията? Петров?

— Аленичев — спокойно го поправи Стас, усещайки, че иска да го извади от равновесие. — Майор Аленичев.

Стори му се, че Берг се подсмихна, макар да не би могъл да се закълне.

— Моля, изчакайте минута — каза Берг. — Надявам се, че господин Портнов ще ви приеме.

— Аз пък съм сигурен в това — промърмори Стас към гърба на излизация Берг.

Не се наложи да чака много — точно минута, както и обеща Берг. Стас влезе в кабинета.

Портнов седеше зад бюрото и преглеждаше купчина документи. До лявата му ръка имаше няколко телефона.

Като видя влезлия служител на МУР, Портнов не стана, само кимна небрежно към креслото срещу бюрото.

Стас седна.

— Майор Аленичев? — изгледа го Портнов. — Помощникът ми каза, че сте от милицията.

— По-точно от МУР.

— Разбира се, разбира се — съгласи се Портнов. — Сериозно заведение. И така, слушам ви. Само, моля ви, по-кратко. Имам съвсем малко време. Направо съм заринат от работа.

— Работата, заради която съм дошъл, може да ви донесе повече вълнения от всичко останало — каза Стас.

„Стоп — спря се той сам. — Твърде рязко. Карай по-меко, Стас.“

— Виж ти — вдигна вежди Портнов. — Много интересно.

— Днес сутринта е трябвало да се срещнете в хотел „Балчуг“ с някой си господин Гримов — започна Стас. — Така ли е?

— Гримов? — учудено го изгледа Портнов. — Чакайте... Това е италианецът май. „Гримов и син“ или греша?

— Не грешите — каза Стас. — Доколкото разбирам, не сте се срещнали. Защо?

— А защо да съм длъжен да се срещам с него именно сутринта и именно в хотела?

„Добре се държи, кучият му син — помисли си Стас. — Ако лъже, е направо голям артист.“

— Имаме информация, че е трябвало да се видите с господин Гримов сутринта в този хотел. Уговорили сте си среща. Можете ли да потвърдите?

— Една минута — помоли Портнов и натисна копчето на разговорната уредба.

Почти веднага на вратата се появи Берг.

— Слушам ви, шефе.

— Кога трябваше да се срещна с Гримов според графика? — го попита Портнов. — Оня, италианеца от „Гримов и син“.

— Току-що забелязах... — развълнувано каза Берг. — Моля да ми простите, шефе... По някакъв странен начин съм объркал датите. След като господинът от милицията влезе при вас, се канех да ви напомня, че утре имате среща с господин Гримов в хотел „Балчуг“, както той настоя. Но като си погледнах записките, изведнъж видях, че срещата е трябвало да се състои не утре, а днес. И аз самият не разбирам как е станало това объркване. Моля да ме извините, шефе.

— Срещата е трябвало да се състои днес?

— Да, шефе.

— И по ваша вина не се е състояла?

— Да, шефе — с нещастен вид отговори Берг.

Портнов късо кимна и с безстрастен глас, като нещо подразбиращо се от само себе си, каза:

— Уволнен сте. От тази минута повече не се числите сред моя персонал, Берг.

И с жест му показва вратата.

„Силен е дяволът — с възхищение си помисли Стас. — Май започва да ми харесва. Сериозен противник.“

Внезапно Портнов едва чуто застана. Стас внимателно го погледна. Портнов се държеше за сърцето.

— Зле ли ви е? — попита Аленичев.

— Нищо, нищо — хрипкаво отвърна Портнов. — Сега ще ми мине. — Той се изправи зад бюрото и впери въпросителен поглед в Стас. — Обяснете ми нещо. — Гласът му продължаваше да си остава все така хриплив. — Откога МУР е започнал да се интересува от бизнесмени, които по една или друга причина не са се явили на делова среща?

Стас отговори не по-малко обстоятелствено на този въпрос.

— Причините, поради които се наложи да ви посетя, са достатъчно сериозни. Тази сутрин Гримов е слязъл от апартамента си в хотела във фойето, за да се срещне с вас, и е бил убит.

— Какво?! — възкликна Портнов, веднага се хвана за сърцето и пак застана. — Аааах!

— Убит — повтори Аленичев, като гледаше спокойно Портнов, макар че новината видимо разтърси стопанина на кабинета. По челото

му дори се появиха ситни капчици пот.

Портнов дълбоко въздъхна, като събираше въздух в дробовете си, и изведнъж рязко издиша. Силите му видимо започнаха да се възвръщат.

— Как е бил убит? — делово попита той.

— Застреляли са го — отвърна Стас.

— Кой? Хванахте ли убиеца?

— Още не. Но се надяваме да го направим с ваша помощ.

Портнов разпери ръце:

— С какво мога да ви помогна аз? Вие знаете, че изобщо не съм бил там.

— Да — съгласи се Стас. — Мисля, че лесно ще докажете алибито си. Не смятам, че вие сте убили Гримов. Но сега ме интересува друго.

— Слушам ви.

И Стас пак се учуди от тоя странен Портнов. Току-що едва ли не умираше, но нещо стана, или пък обратното — не стана — и ето той вече е спокоен, уверен и съвсем здрав. Дори бузите му сякаш се зачервиха.

— Какви делови отношения ви свързват с Гримов?

Портнов сбърчи вежди, сякаш си припомняше.

— Всъщност никакви делови отношения няхахме. Знам само, че Гримов се канеше да купи от нас доста голяма партида стока. Сега наистина се сещам, че той настояваше за суперконфиденциална среща. Тогавата това ме учуди и дори леко ме развесели. Но не му придадох особено значение. Бизнесът ми е съвсем легален и няма от какво да се страхувам.

— И нищо не ви се стори странно?

— Не, защо — замислено проговори Гримов, като се втренчи някъде настрана. — Стори ми се, разбира се. Но как по-деликатно да ви го кажа...

— Ами както си е било.

Портнов изведнъж се засмя:

— Разбирате ли, и аз, и Гримов някога сме били съветски граждани. Защо сме се махнали някога, вече не вълнува никого. Той си има своите причини, аз — моите. Но ето че се срещнахме и ми се стори, че Гримов прави всичко по съветски в най-лошия смисъл.

Някакви загадки, тайни. Започнах да подозирам дали пък не е някой мошеник. Но, повтарям, аз нямам от какво да се страхувам. Съгласих се да се срещна с него от чисто човешко любопитство. И знаете ли, не съм никак учуден, че са го убили. Стори ми се, че бизнесът му има някакъв криминален оттенък. — Портнов млъкна за малко. — Ето, споделих с вас сега съмненията си и осъзнах, че няма да уволня помощника си. Той вероятно е забравил за този човек, защото Гримов не е бил нищо особено. Въздух под налягане. Берг интуитивно го е разбрал и го е забравил. На кого не се случва? Може и да е станало по-добре, че не отидох на срещата. А от Берг съм доволен, затова няма защо да му съсипвам живота — той е добър служител.

На Аленичев му отне не повече от двадесет минути да напише показанията на Портнов.

— Е, какво пък — надигна се той. — Благодаря за разговора.

— Всичко хубаво — кимна му Портнов, пак без да става от мястото си.

Стас разбра, че Портнов преднамерено се опитва да го унижи, но това не предизвика никаква досада у него. Голяма работа — следствието едва сега започваше.

Докладът за огледа на местопроизшествието и оперативно-следствените мероприятия продължи повече от час. В.и.д. длъжността началник на МУР Вячеслав Грязнов не обичаше халтурата и не търпеше шмекери край себе си.

Аленичев успя да се върне вкъщи едва късно вечерта. В кухнята светеше. Стас веднага влезе там.

Ахмет си пържеше яйца.

— Нима те пуснаха? — попита Стас.

Ахмет се извърна към него и Стас видя, че съседът му е пиян като талпа.

— Стас! — гръмко го поздрави Ахмет. — Здравсти, Стас! Както виждаш, пуснаха ме.

— Напразно се напиваш, Ахмет. Сега трябва да си трезвен като морковче.

Ахмет вдигна показалеца си и започна да го размахва.

— Не, Стас. Не. Да не мислиш, че е леко? Аз убих човек...

— Иди да се наспиш. И не пий повече.

— Те ме пуснаха — поклати глава някъде встрани Ахмет, но Стас разбра кого има предвид. — Те ме разбраха. Но да не мислиш, че от това ми става по-леко? Не, Стас. Не ми е по-леко. Знаеш ли какво направих? Не, Стас, не знаеш какво направих аз...

— Какво?

Ахмет се наведе през масата и като дъхаше пияно срещу Стас, произнесе завалено:

— Извиках дъщеря му. Разбираш ли? Аз извиках дъщеря му! Намерих телефонния ѝ номер в бележника му, обадих се и я извиках.

— Правилно. Тя трябва да погребее баща си.

Ахмет застана.

— А как ще я гледам в очите? Какво ще ѝ кажа? Че за милион убих татко ѝ! Че той я е обичал и ѝ се е обаждал всеки ден, а аз го пратих на оня свят за това!

— Не си ти виновен, Ахмет — опита се да го успокои Стас. — Това беше нещастен случай. Ти беше в афектирано състояние.

— А! — махна с ръка Ахмет. — Сега ми е все едно. До края на живота ми хората ще викат: Ахмет е убиец.

— Върви да спиш — кандърдисваше го Стас. — Върви си лягай, трябва да се успокоиш.

Ахмет тежко се надигна иззад масата.

— Да се успокоя... — повтори той. — Какво разбираш ти... Да се успокоя...

И се затътри към стаята си. Стас го изпрати с поглед и включи газта под тигана.

След петнадесет минути старши инспекторът от МУР Станислав Аленичев дълбоко спеше.

Той никога не сънуваше нищо.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА
ИЗ ЗАПИСКИТЕ НА ТУРЕЦКИ

1.

Обирът на Бетабанк поразяваше със своята дързост. Не си спомнях нищо подобно от следствената практика. Направо като в Дивия запад — само че наред Москва.

Преди да отида при шефовете на банката, поприказвах с Костя Меркулов, заместник главен прокурор на Русия и мой приятел.

Той ми каза:

— Разбираш ли, Саша, струва ми се, че това не е просто обир. Прекалено ефектно е всичко. Някак си като на кино. Сякаш се подиграват с нас.

— Защо с нас? — учудих се. — Имаш предвид с Главната прокуратура?

— Не съвсем. Бих казал, с всички нас се подиграват, включително и с Главна прокуратура, което ще рече и с мен, и с теб.

— Пак не разбирам — казах. — Може ли малко по-ясно?

Костя започна да обяснява:

— Виж сега. Почти в центъра на Москва се устройва такъв екшън, че кинаджиите могат само да му завидят. Трикове, експлозии, стрелба, обир и в резултат — много крупна сума изчезва като с магия. Това не ти е обикновен обир, не е „кесията или живота“.

— Дотук разбрано.

— Хубаво. Обаче гледай нататък. Пострадала е не една, а няколко банки — всичките мощни, със солидна клиентела, уж застраховани срещу подобни неприятности, ползващи се с уважението и на своите клиенти, и на своите партньори, нали?

— Сто процента. И какво?

— Защо, мислиш, е създадена нашата специална оперативно-следствена група „Пантера“?

— Нали вече ни каза, когато бяхме тук с Грязнов. Заплахата е сериозна, а и този Портнов...

Меркулов изведнъж се зарадва, сякаш му бях донесъл приятна новина.

— Именно, Саша! — възкликна той. — Заплахата! Дори не си представяш колко си прав. Този Портнов представлява съвсем реална заплаха, при това не само за банките конкретно, но и за цялата икономика на страната.

— Момент! — прекъснах го. — Първо на първо, никой още не е доказал, че Портнов стои зад всички тези обири. Второ на второ, за икономиката на страната... Трудно е да се повярва, че някакъв си престъпник може да погуби Русия, пък ако ще и да е бандитски бос.

— Той не е „някакъв си“ — възрази Костя. — За съжаление има големи възможности и колкото и да е жалко, най-тесни връзки някъде най-горе.

— Господин заместник главен прокурор! — спрях го аз. — Разбирате ли, че за пръв път през живота си слушам от вас засега с нищо недоказани твърдения? Случайно да си спомняте презумпцията за невинност?

Меркулов не се усмихна, макар да очаквах точно това, просто ме гледаше съвсем сериозно.

— Именно заради презумпцията за невинност Портнов още е на свобода. И ние прекрасно си даваме сметка, че ще бъде много сложно да се докаже вината му за извършените на територията на нашата страна престъпления. Това е дело с повишена трудност, така да се каже. Именно затова, Саша, беше създадена „Пантера“.

— Толкова хора само за да се докаже участието на един човек в няколко престъпления, извършени напоследък?

— Ако искаш, приеми го така — съгласи се Меркулов. — Но искам да разбереш цялата сериозност на ситуацията. Портнов е много опасен противник. Ти сега се занимаваш конкретно с престъпления в банковата сфера, които стреснаха нашите банкери. Формално се занимаваш само с тях и както вече си говорихме, това няма никаква връзка с дейността на Портнов. Но ти, Саша, си длъжен да отделиш особено внимание на тази особа. Разбра ли ме?

— Може ли един въпрос?

— Разбира се.

— Защо се вълнуваш толкова, Костя? Никога не си ме кандърдисвал колко сериозно е това или онова дело. Предполага се, че го разбирам. А днес направо ме тероризираш с предупрежденията си. Защо е това вълнение?

Меркулов въздъхна и отговори:
— Върви да работиш, Саша.

2.

Председателят на Бетабанк Александър Аркадиевич Горшенев изглеждаше разстроен.

Той дори не ме забеляза, когато влязох в огромния му почти като баскетболно игрище кабинет. Държеше някакъв лист в ръка и четеше, като помръдваше с устни.

— Здравейте — казах аз.

Той вдигна очи и скочи.

— Здравейте — въздъхна Горшенев. — Извинете ме, но... Знаете ли, това вече е прекалено.

— Кое именно?

Той ми подаде листа, който четеше.

— Току-що го получих по факса.

Взех листа и прочетох следното:

„Ако искате да получите информация кой ограбва вашите банки, пригответе сто хиляди долара. Не ви съветвам да се обаждате в милицията. Иначе никога повече няма да видите паричките си. Следващо съобщение — в осемнадесет часа.

Доброжелател.“

Инстинктивно погледнах часовника си — един и половина.

— Наистина ли го получихте току-що? — попитах Горшенев.

— Да.

Всъщност нямах основания да не му вярвам.

— Интересно — промърморих. — Направо „Парижките потайности“.

— Току-що ми го донесе секретарката — каза Горшенев. — Обикновено ми носи факсовете към края на обедната почивка, и то ако заслужават внимание. Почивката ни е от един до два, но този лист ми го донесе веднага щом е излязъл от апарата.

— Разбирам я — казах. — Наистина е спешно съобщение.

Интересен обрат, помислих си. Ако Портнов ограбва банките, значи в обкръжението му се е появил човек, който спешно се нуждае от пари и иска да продаде информация за шефа си. Ако е вярно всичко, което знаем за Феликс Михайлович, той не търпи такива край себе си, макар че не можеш да се закълнеш за всекиго. Пък и сто хиляди долара са внушителна сумичка, доста внушителна.

Всъщност за какво ли философувам? Трябва да се работи.

— Може ли да използвам телефона ви? — попитах Горшенев.

— Разбира се.

Бързо набрах номера на Грязнов.

— Ало, Слава, тук е Турецки.

— Слушам те, Саша — отговори Грязнов.

— Тук възникна нещо важно — казах, като се взирах в горната част на листа, където бяха данните на факса, от който беше изпратено посланието. — Дали не би могъл да ми помогнеш да издиря местонахождението на един факс?

— Диктувай! — отзова се Грязнов.

Продиктувах му цифрите и напомних:

— Спешно е.

— Ти къде си?

— При Горшенев.

— Ясно. Чакай там.

Затворих телефона и се обърнах към Александър Аркадиевич. Той ме гледаше така, сякаш току-що съм арестувал обирджията на неговата банка.

— Май ще го спипате, а? — попита той.

Уклончиво магнах с ръка:

— Работим още. Имам някои въпроси към вас, Александър Аркадиевич.

— С удоволствие ще ви отговоря.

— В деня, когато е станал обирът, вие сте имали в наличност голяма сума пари.

— Много голяма — съгласи се Горшенев. — В рубли и във валута.

— И сумата беше...

— Седемнадесет милиарда рубли и осем милиона долара — подсказа ми той.

Когато за пръв път прочетох сумата в следствените материали, успях да преживея мащаба ѝ, затова сега възприех спокойно цифрите.

— Немалко пари — забелязах.

Горшенев премълча.

— За какво ви трябваша в наличност тези пари? Не можехте ли да ги прехвърлите по банков път?

— Как да ви обясня. Задлъжнялостта в днешно време е направо бич божи. На хората не им дават заплати по няколко месеца...

— И още как — не се сдържах.

— Както знаете — продължи той, — особено неблагоприятна ситуация се създаде в Приморския край. Всеки момент щяха да им спрат електроенергията. Хората ще останат без ток, ще спрат предприятията и така нататък в този дух. Няма да ви изнасям лекция за енергийната криза и последиците, до които води...

— Недейте.

— И така. Правителството им беше изпратило пари, за да смекчи малко положението, но тези пари не стигнаха до адресата. Загубиха се някъде по пътя. Някъде в някой от пунктовете най-безсъвестно ги въртят за своя сметка.

— И вие говорите така спокойно за това?

— А какво да направя?

— Да. — Не бях доволен от себе си, задето го прекъсвам със странични въпроси. — Прав сте, това си е повече работа на нашата епархия, отколкото на вашата.

Горшенев продължи:

— Неотдавна при нас беше губернаторът на края. Сключихме договор с него, засега ще пропусна подробностите — не са важни. Важното е, че се споразумяхме за някои взаимно изгодни неща. Губернаторът предоставя за превозването своя личен самолет и охраната си. Но инкасаторската кола, както знаете, не стигна до летището.

— Колко души бяха посветени в подробностите на сделката?

Горшенев сви рамене:

— Аз и нашият генерален директор — от страна на банката. И Кондратенко, естествено — губернаторът.

— И само толкова? — недоверчиво попитах. — Ами охраната, екипажът на самолета? Те не бяха ли наясно какво им предстои да превозват?

— Абсолютно не! — твърдо отговори Горшенев. — Ние подготвихме парите практически минута преди да започнат да ги товарят в инкасаторската кола, чак тогава проведохме и необходимите компютърни операции. Никой не би могъл да ги проследи, а дори и да можеше — не би успял да организира нищо. Това просто е физически невъзможно.

— Не ме разбрахте — казах аз. — Питам ви за охраната и екипажа на самолета.

— Те просто трябваше да взят Кондратенко. Уж че той летеше обратно, към къщи. Никой не знаеше какво още ще има в самолета. Освен нас тримата, разбира се.

— Бих искал да поговоря с другите двама.

— Нищо по-просто. Кондратенко, разбира се, не замина никъде, остана в Москва. Отседнал е в хотел „Радисон-Славянски“. Що се отнася до нашия генерален директор, той ще дойде в банката някъде към три часа.

— Как се казва?

— Меркуриев, Олег Василиевич.

Записах си името.

— Благодаря — казах на Горшенев. — Той дали може да дойде при нас, в прокуратурата?

— Щом трябва...

— Разбира се, че трябва.

— Ще дойде — отвърна Горшенев с малко напрегнат глас.

Честно казано, тонът му не ми хареса.

— Дали пък да не му изпратя призовка?

Горшенев ме погледна стреснато:

— Моля ви, какво говорите... Естествено, няма нужда.

И в този момент разговорната уредба на бюрото му се обади, при това с приятното гласче на младо момиче:

— Александър Аркадиевич! Търсят ви от Московската криминална милиция. Питат за господин Турецки.

Горшенев вдигна слушалката и ми я подаде.

— Открихме го, Саша — чух гласа на Грязнов. — Някой си Алексей Алексеевич Хашченко.

— Адрес?

— По-полека де! Ще отидем заедно.

— Мисля да тръгна натам веднага.

— Не се и съмнявам — отвърна Грязнов. — Вече съм на половината път до теб. Обаждам ти се от колата.

— Какво — толкова ли е сериозно?

Въпросът ми остана без отговор.

— Ако си свършил там — разпореди се Грязнов, — можеш да слизаш пред входа. Ще пристигнем до седем-осем минути.

— Слушам.

Преди да си тръгна, се сетих нещо и помолих Горшенев:

— Предайте, моля ви, на Меркуриев, че преди да дойде в прокуратурата, е добре да ми се обади по телефона, за да уговорим час. Страхувам се, че тия дни ще бъда в движение.

— Добре — кимна Горшенев.

Ако се съди по настроението на Грязнов, нямах много време за губене. Интересно какво е напипал той!

Слязох по стълбите и излязох през главния вход. Не се наложи да чакам — Грязнов беше точен.

3.

След като се настаних на задната седалка до Грязнов, той хитро ме изгледа и попита:

— Чувал ли си това име: Алексей Хашченко?

— Не.

— Така и си мислех — доволно каза Грязнов. — Какво е написал на Горшенев?

— Откъде знаеш, че нещо му е писал?

— Елементарно. Ти ми се обади от Бетабанк, нали? Обаждането беше спешно, значи посланието му е пристигнало в банката, защото иначе ти щеше да се обадиш от друго място. Логично, нали?

Подсмихнах се.

— Приятно е да видиш, че в МУР не са се отучили да мислят. Точно така беше.

— Та за какво беше посланието? — повтори въпроса си Грязнов. Преразказах му съдържанието на факса.

— Звучи идиотски — отбеляза Грязнов.

— Мислиш ли?

— Сигурен съм. Особено като се има предвид личността на изпращача.

— Между другото — казах, — не искаш ли да ми съобщиш нещо по този повод?

Грязнов се разля в усмивка.

— Алексей Алексеевич Хашченко — каза той. — Регистриран е в самия апартамент, откъдето е бил изпратен факсът. Но съм сигурен, че не го е направил той.

— Нещо ми е трудно да следя мисловните ти процеси. Обясни за тъпите, моля те.

— Баща му го е направил — отвърна Грязнов.

И млъкна. Какво искаше? Да му се моля да ме светне?

— По-нататък! — Вече едва се сдържах.

— Самият Алексей Алексеевич Хашченко според нашите данни е средна ръка бизнесмен. Още не сме разбрали всички подробности, но

знаем, че търгува с финландска хартия. Но той не ни интересува засега. Пък и в настоящия момент го няма в Москва. Вчера е заминал за Хелзинки.

— Не е лошо — сдържано похвалих Грязнов. — И всичко това само за няколко минути, докато чаках при Горшенев?

— Тъй вярно! — шеговито ми козирува Грязнов. — Умеем ги някои работи.

— Има ли още нещо? — попитах, като бях почти сигурен, че не се лъжа. Отдавна не бях виждал Слава в такова слънчево настроение.

— Намира се... Имало едно време един Алексей Хашченко, по прякор Хашч. Прочут бандит. Роден бил в Украйна, но се мотаел из столицата — още тогава.

— Това е бащата, така ли?

— Същият.

— Ти разговарял ли си с него? Малко ли съвпадения има на света?

— В тия неща, Саша, няма съвпадения и ти добре го знаеш. Е, разбира се, направихме справка. Той е. Син и баща са.

— И как успя да научиш всичко това за толкова кратко време? — искрено се учудих.

— Саша! — тържествено произнесе Грязнов. — Дори не си представяш на какво е способна тая „Пантера“, тоест групата, която е създадена едва ли не за мое и твое удобство. Всичко, за което помолим, се изпълнява с необикновена скорост. Имам усещането, че за нас работят всичките компютри на Москва и околностите.

— Не е зле!

— А ти се съмняваше. Та този Хашч...

— Сега да не ми кажеш, че не само си открил местонахождението на факс-апарата, но и си се снабдил с отпечатъците от пръсти, които са останали на черновата на посланието.

Грязнов въздъхна:

— Де тоз късмет! Впрочем няма нужда. И така е от ясно по-ясно.

— Как така?

— Много просто. Знаем, че бащата на собственика на факса е същият Хашч, дето беше влудил московската милиция през седемдесетте и осемдесетте години. Това е съвсем точно. Синът е в

командировка. А Хашч, за твоя информация, някога си общуваше доста отблизо с небезизвестния ти Портнов.

— Добра новина — казах.

— Сега разбираш ли защо съм толкова категоричен?

— Разбирам. Е, какво пък... Има някакво зрънце във всичко това.

И къде отиваме сега?

— Почти пристигнахме — обяви Грязнов. — Две пресечки останаха. Улица „Мала Филевска“.

— Може ли един въпрос?

— Давай.

— Да го арестуваме ли отиваме?

Грязнов ме изгледа кой знае защо жалостиво.

— Саша, Саша... — въздъхна той. — Ако отивах да го арестувам, ти си последният човек, когото бих взел. Не ти е по специалността, нали схващаш!

— Значи просто ще си поговорим.

— Естествено. Нямаме основания за арест. Голяма работа — пратил факс. А и винаги може да се измъкне. Значи, нищо не знам за това, не съм и чувал за Бетабанк... Усещаш ли? Предстои ни дълъг и изтощителен разговор. А ти си цар на приказките. Затова и те взех.

— Да беше опитал само да не ме вземеш!

— Не си хаби яда върху мен — подсмихна се Грязнов. — Пази си силиците за приказките с Хашченко.

Не ми оставаше нищо друго, освен да млъкна. Впрочем вече пристигнахме на адреса.

Обикновена панелка на пет етажа. Че кой пък държи факсове в такива дупки? Смърдящо фоайе, мръсни стълбища, трети етаж.

— Сигурен ли си, че е тук? — попитах със съмнение.

Грязнов не отговори — и правилно. Защо да дрънка на вятъра? Сега ще позвъним на търсената врата и всичко ще разберем.

Вратата си я биваше — желязна, солидна. Привличаше вниманието.

Грязнов натисна звънеца. Дълго време никой не отговаряше. Грязнов пак позвъни.

Всичко това започваше да не ми харесва. Не стига, дето се домъкнахме на такова място, където като нищо можехме да се нанижем на всякакви неприятни изненади, ами на всичкото отгоре

Грязнов напълно ме игнорира. Не съм свикнал да бъда втори в екипа. (Не е това важното, Турецки. Мисли позитивно!)

Зад вратата най-после се дочу някакъв шум и предпазлив глас попита:

— Кой звъни?

Грязнов ми смигна и високо отговори:

— Търсим Алексей Алексеевич.

— Няма го — отговори човекът зад вратата. — Замина.

— А вие не бихте ли могли да му предадете един пакет? — попита Грязнов невидимия събеседник.

— Какъв пакет?

— Че откъде да знам. Помолиха ни да го донесем.

— Кой ви помоли?

— Михаил Аверьянович — отвърна Грязнов, без да му мига окото.

— Тоя пък кой е?

— Абе ще вземете ли пакета или не? — сякаш губейки търпение, повиши глас Грязнов. — Като не щете, недейте. И на нас може да свърши работа. Като нищо даже.

Бравите изщракаха и вратата се отвори леко, колкото позволяваше веригата отвътре. От процепа ни изгледа широко лице с тесни като на китаец очи.

Грязнов сложи крака си така, че вратата да не може да се затвори, и доста официално приветства домакина:

— Здравейте. Аз съм подполковник Грязнов от МУР. С мен е старши следователят по особено важни дела от Главна прокуратура Турецки. Правим проверка. Пуснете ни вътре, моля.

И размаха служебното си удостоверение пред стоящия зад вратата. Той шашнато прехвърли поглед към мен. Нищо не ми оставаше, освен и аз да си извадя картата.

— Прибери си крака, подполковник — каза мъжът на Грязнов. — Трябва да откача верижката.

— Да не излъжеш? — попита Грязнов.

— Абе познах те аз — отвърна мъжът. — Нямаше нужда да ми размахваш тапията си. Ти си Грязнов, Вячеслав Иванович Грязнов. Дръпни си крака и не се вълнувай толкова — не си в църквата, няма да те лъжа.

Грязнов дръпна крака си, вратата се затвори и веднага се отвори пак.

— Влизайте — покани ни Хашченко.

— Доста си популярен — казах на Грязнов, преди да влезем в апартамента. — Михаил Боярски репички да яде!

Двамата влязохме вътре.

4.

Двустайният апартамент беше чист и уютен, мебелиран доста добре. Стопанинът явно имаше изискан вкус. Наистина, като гледах този, който ни отвори, не бих могъл да предположа такова нещо.

На бюрото имаше факс-апарат. Грязнов изхъмка нещо неразбрано, щом го видя.

— Как сте със здравето, Алексей Тарасович? — попита той Хашченко.

— Бива — отвърна стопанинът, като гледаше предпазливо ту към мен, ту към Грязнов. — А вашето как е?

— Ще те надживея — весело го подразни Грязнов. — Отдавна ли дигна гълъбите, Хашч?

— Преди година — неохотно отговори Хашченко. — Абе нали знаете всичко за мен. Какво го усуквате?

— Знам — съгласи се Грязнов. — Обаче искам да го чуя от теб.

Хашченко запали „Беломор“ и изведнъж попита злобно:

— А защо ми говорите на „ти“, гражданино началник? Може и да съм излязъл преди година, ама не си спомням да сме пили на „брудершафт“. Или ще заповядате и аз да ви говоря на „ти“?

Грязнов се направи на смутен.

— Извинявайте, Алексей Тарасович — каза той. — Само че как да ви наричам? „Гражданино“ не върви — не сте подследствен. „Другарю“ — че какъв другар сте ми вие, сам разбирате...

— Ами наричайте ме „господин“ — отвърна Хашченко. — Господине ми викайте.

Грязнов ме изгледа, сякаш търсеше помощ. Нямахме какво да му кажа. Формално Хашченко беше прав, но всъщност си просеше скандала — искаше да ни извади от равновесие.

„Да — помислих си тъжно, — няма да станем скоро цивилизовани. Законното искане на престъпника ни звучи като предизвикателство. Впрочем словосъчетанието «законно искане на престъпника» също не звучи много по-добре.“

— Е, господин Хашченко — каза Грязнов твърдо, — ще си поговорим ли?

— Ами, изглежда, ще трябва — отвърна оня. — Не сте дошли да ви черпя чай. Надушили сте нещо.

Грязнов укорно поклати глава.

— Такъв опитен престъпник като вас, господин Хашченко, би трябвало да предположи, че ще хванем следата му. Издънихте се с тоя факс.

Хашченко махна с ръка.

— Изобщо не съм се дънил — високомерно отговори той на Грязнов. — Представа си нямам кой праща от тая кутия ментета, както казвате вие. И изобщо току-що се връщам къщи. А кой пребивава тук, не знам. Тая къща е на сина ми — не моя.

— Това ни е известно — забеляза Грязнов. — Тук какво, всеки ли може да си влиза и излиза?

— Представа си нямам — повтори Хашченко. — Не се бъркам в работите на сина. И изобщо не се бъркам в ничии работи, ако става дума за това.

— Да бе! — не му повярва Грязнов.

— Какво „да бе“? — подозрително го изгледа Хашченко. — Какво искате да кажете, гражданино началник?

Грязнов не бързаше да отговори.

— Засега няма да засягаме тази тема — каза той загадъчно. — Да си поговорим за нещо друго, ако не възразявате.

Хашченко го изгледа право в очите.

— За какво?

— Ами например за вашия стар познат. За Адвоката.

— Нямам познати адвокати — озъби се Хашченко. — Не са ми притрябвали.

— Рано е да се каже — успокои го Слава. — Само не се правете на наивник, господин Хашченко. Знаете кого имам предвид. Портнов.

— А, тоя ли — подсмихна се Хашченко. — Какво е станало с него?

Добре се владееше тоя Хашч, но виждах, че е под напрежение, много силно напрежение и контролира всяка своя дума, всеки жест.

— Той си е жив и здрав — говореше в това време Грязнов. — Живее добре, процъфтява човекът.

— Цъфти и мирише — подсказа му Хашченко.

Грязнов веднага се хвана за думата.

— Значи сте осведомен?

Хашч се направи, че не разбира въпроса.

— За какво?

— Я стига, Хашч — срязва го Грязнов. — И двамата знаем за какво става дума.

— И за какво? — Хашченко сякаш се гавреше с Грязнов. Е, и с мен, ако трябва да бъдем точни.

— Накратко! — каза Слава. — Никой, освен теб не би могъл да прати факса. Това дори не трябва да се доказва. Ясно? Засега можеш да не отговаряш. Настанил си се в апартамента на сина си, явно сте в добри отношения и се радвам, че е така. Пратил си факса, без да знаеш, че изпращачът може да бъде проследен.

— После го разбрах — отговори Хашченко. — Обаче въпреки това не можете да докажете, че съм го направил аз.

— Хич не ми и трябва да го доказвам — уморено му възрази Грязнов. — Само ще разкажа на сина ти, като се върне, някои подробности от живота ти. Само толкова.

Според мен Слава дрънкаше невероятни глупости. Всичко звучеше много тъпо, но аз знаех, че Грязнов не е глупав. Щом дрънка такива простотии, значи има защо. Във всеки случай така е било досега.

Хашченко презрително се усмихна.

— Льошка знае всичко за мен. Даже ми е съдействал за помилването.

— А, не — възрази Грязнов. — Може и да знае нещо за присъдите ти, но съм сигурен, че някои детайли са му убягнали.

— Какви например? — настръхна Хашченко.

— Ами например че баща му, признатият бандит Алексей Хашченко, по прякор Хашч, побеснява, когато слуша за младите „вампири“, които избухват нормалните бандити. Хич не му е по сърце това беззаконие, което устройха. Те практически избутаха старите „авторитети“...

Хашченко се напрегна, забелязах го, макар да не разбирах какво цели Слава.

— Е, и какво? — попита Хашченко. — Че на кого пък се харесва? Да не би на теб?

Нервничи, помисли си. Мина на „ти“. Грязнов пропусна фамилиарността край ушите си.

— И на мен не ми харесва — съгласи се той. — Професията ми е такава, господин Хашченко. Обаче мен, извинете, още никой не ме е имал.

— В какъв смисъл? — Лицето на Хашченко пребеля.

Той вече разбра всичко. Щом аз, който изобщо не го познавах, загрях... Или аз нищо не разбирам от живота.

— Прекрасно ме разбра, Хашч — твърдо каза Грязнов. — Тия „вампири“ са те „изкурвили“ в лагера, където не си успял да въдвориш нужния ред. Според тях ти прекалено си се фукал и те решили да те свалят на земята. Сега вече в лагерите го няма някогашния ред. Не е твоя вината, разбира се, ти си жертвата, но от това няма да ти олекне. Искаш ли да ти кажа какво разправяш на сина си?

Хашченко го гледаше с помъртвели очи.

— Е? — успя да изтръгне той от гърлото си.

Грязнов кимна: кротувай, ей сега.

— Казваш му, че си приключил с тая работа. Писнало ти е от престъпния живот и на старини ти се иска да поживееш като честен човек. Ще ти се да заличиш престъпното си минало като страшен сън. Може би дори му разправяш, че на младини си протестираш срещу комунистите и те така са те притиснали, бедничкия, че си нямал друг избор, освен да станеш бандит.

По лицето на Хашченко разбрах, че Слава е улучил десетката.

— Така или иначе — продължи Грязнов — сега, когато палачинката се обърна, ти разправяш на сина си, че ти се ще да скъсаш с престъпното минало: време ти е за отдих, а и си стар вече за бандит. А синът ти навярно те разбира и те подкрепя съответно. Той не знае, че дори да искаше да продължиш дейността си на престъпното поприще, нищо няма да излезе, защото целият подземен свят е в течение, че в лагера са те „изкурвили“, и то млади момчета, всъщност още хлапаци. Никой от предишните и сегашните „авторитети“ няма да ти подаде ръка, макар да си бил — както разправях на господин следователя по особено важни дела — знатен бандит. Сега, Хашч, ти си никой. И си го знаеш. Затова си седиш тук и се топиш от безпределна злоба, мислиш

си как да си го върнеш на приятелчетата, и то така, че и сухо да капне. Накратко, искаш и оная работа в... и душата в рая. Е? Нещо да съм сбъркал? Можеш да ме поправиш.

Хашченко дълбаеше Грязнов с безкрайно злобен поглед.

А аз направо му се възхищавах.

— Е? — повтори Грязнов. — Нещо да съм пропуснал? Обаче и да съм изтървал нещо, то е незначително. Така ли е?

— Какво ровиш? — изхриптя Хашченко. — Какво искаш от мен?

Гледах го и се чудех доколко престъпното мислене може да лиши човека от здрав разум. Хашченко беше сигурен, че ако синът му научи за това, което говореше тук Грязнов, всички връзки, които го свързват с него, ще рухнат в същия миг. Ако се случеше с всеки друг човек, синът би съчувствал на мъката на баща си, би се ужасил, дори би поплакал, но в никакъв случай не би се отвърнал от него, нямаше да започне да го презира. Но така е при нормалните хора. А синът на Хашч явно е негодник като баща си. Затова и Хашч се страхуваше да не научи синът му за неговото минало.

А Грязнов в това време береше плодовете на своята толкова сполучлива реч.

— Какво искам ли? — попита той. — Първо, искам да чуя от вас, господин Хашченко, изпращали ли сте по факса това, както го нарекохте, менте?

— Да.

— И кой граби нашите банки?

— Сами знаете — мрачно процеди Хашченко. — Адвоката, кой друг...

— А доказателства? — попита Грязнов.

Хашченко мълчеше, втренчен в една точка.

И тук аз за пръв път през целия разговор се намесих. Грязнов според мен дори трепна от изненада.

— Между другото — казах на Хашченко — би трябвало да оцените нашата деликатност. Можехме да ви арестуваме по всички правила — с лампи, сирени и гривнички. Май не сте помисляли за това. Всичко е много просто. Вие сте възрастен човек и би трябвало да ги разбирате тия неща. Според вашия сценарий ние играем по правилата и ви арестуваме. Веднага ще ви лепнем съответния член. А там, в лагера, щяхте да сърбате с продупчена лъжица славата си на

„изкурвен“ бандит. Но ние какво правим? Правим се на добрите чичковци-благотворители. Идваме при вас вкъщи, уговаряме ви. За какъв дявол? Какво си мислите, че нямаме друга работа?

Не бях особено доволен от началото на речта си, но Грязнов ме гледеше одобрително.

— А сега помислете, господин Хашченко — предложих му аз, — колко ще спечелите, ако мълчите. Както виждате, не водим протокол. За този факс — кимнах към аппарата — сме готови да забравим веднага, както винаги забравяме за подобни глупости. И какво искаме от вас, господин Хашченко, в замяна? Единствено да ни разкажете всичко, което знаете за човек, който, както разбирам, не ви е приятен. Само толкова.

Известно време Хашченко мълча, сякаш обмисляше всички „за“ и „против“.

— Разбирам — казах му меко, — че е трудно да се откажете от идеята да изкарате с тарикатлък сто хиляди долара. Наистина не е лесно. Но се налага. Нищо няма да излезе — струва ли си да умножавате тъгата?

Когато Хашченко пак вдигна очи към мен, погледът беше вече достатъчно смислен.

— Какво искате да знаете? — попита той.

— Всичко! — отсече Грязнов. — Всичко, което вие знаете за Адвоката.

Хашченко кимна.

— Добре...

5.

Всъщност в разказа на Хашченко нямаше много нови неща. Нещо знаехме и преди това, друго чувахме за пръв път. Но не чухме нищо, което би ни помогнало да тласнем сериозно напред следствието.

— Да те хвърля ли до прокуратурата? — попита ме Грязнов.

— Добре би било — отвърнах. — Аз освободих колата си, докато те чаках.

— Какво ще кажеш?

— За Хашченко? Че какво да говорим за него? Нищо интересно.

— Не съвсем — замислено проговори Грязнов. Тревожи ме той.

— И защо?

— Засега не знам — сви рамене Слава. — Но... нещо ми дълбае в мозъка.

— Е, ще видим — казах аз.

Оперативно-следствената спецгрупа с кодовото име „Пантера“ работеше удивително леко и ефективно — да не й е уроки! Във всеки случай всички документи, архивни данни и прочие важни бумаги идваха на бюрото ми лесно, без обичайното бавене и ме радваха с полезна информация.

Аз пъшках над купищата документи, като се стараех да открия пътечката към отговора на един важен въпрос, когато ми се обади Грязнов. Вече беше късно вечерта.

— Турецки слуша — казах аз в слушалката.

— Трябва да ти съобщя нещо — каза Грязнов. — Помниш ли, че ти говорих за Хашченко, набило ми се е нещо в главата.

— Помня.

— Сякаш знаех, усещах го, но не можех да го формулирам...

— Накратко, ти имаше някакво предчувствие — казах аз.

— Той е мъртъв, Саша.

Помълчах и след малка пауза попитах:

— На Портнов ли е работа?

Грязнов отговори:

— Като че ли не.

— Какво е това „като че ли“? Портнов ли е или не?

— Самоубийство, Саша.

— Сигурен ли си?

— Ще ти изпратя материалите, когато приключим всичко. А засега мога да ти прочета бележката му — предсмъртната.

— Чети.

Грязнов се прокашля и прочете в слушалката:

— „Льошка, прости ми. Не се получи животът ми, няма да го бъде и натагък. Сам съм си виновен за всичко. Никой друг. Не повтаряй грешките ми. Баща ти.“

— Кой е открил тялото?

— Аз — отговори Грязнов.

— Какво?!

— Аз — повтори той. — Той звъннал тук, казал, че фамилията му е Хашченко и Грязнов веднага ще вдигне слушалката, когато разбере кой му се обажда. Така и си беше, вдигнах веднага. Той ми каза, че заради смъртта му ще има следствие, затова ме предупреждава, че сам се лишава от живот. Започнах да го убеждавам, да го увещавам, накратко, молах го да не прави глупости, но той затвори. Естествено, взех двама от моите и хукнахме натам. Когато пристигнахме, никой не ни отвори, колкото и да звъняхме. Изкъртихме вратата. Той се е застрелял, Саша. С ловджийска пушка. От двете цеви. Отнесло му е половината глава. А съседите изобщо не чули изстрел, представяш ли си?

Нищо не можех да кажа. Слава попита:

— Защо мълчиш?

— Смъртта си е смърт — отговорих. — Представям си с какви мисли е натиснал спусъците.

Грязнов попита:

— Имаш ли някакви въпроси към мен?

— Не.

— Е, дочуване тогава.

— Дочуване.

След като чух късите сигнали, затворих слушалката. И се втренчих пред себе си. Смъртта си е смърт.

И аз знаех, че тази смърт няма да е последната. Чувствах го...

ПЕТА ГЛАВА
РЕМИЗОВ, ГОРОХОВ, КОЗЛОВ...

1.

Постепенно към бандата на Портнов се присъединиха още двама. По-точно Феликс ги присъедини. С кадрите на своята неголяма, но мобилна група той работеше сериозно и старателно.

Първият от двамата беше Вячеслав Никандрович Ремизов, съсед от блока. По принцип това беше против правилата на Портнов — да си търси съучастници сред съседите. Но Вячеслав Никандрович беше особен случай.

Някога и той като бащата на Феликс работел в НКВД. Малко след смъртта на Сталин, когато била последната чистка, уволнили от органите Портнов старши и Вячеслав Ремизов. Те смятали, че им е провървяло, можело да бъде и много по-лошо.

Макар че в такива случаи никога не се знае предварително кое е по-добро и кое — по-лошо.

Може би, ако ги бяха затворили, пак е щяло да стане това, което се и случи в края на краищата.

След уволнението Портнов и Ремизов се държаха по различен начин. Ремизов се затвори в себе си и като се стараеше да не попада без нужда пред очите на познати хора, се уреди да работи като нощен пазач в едно общежитие. А Портнов старши се пропи. По тази причина скоро се превърна в проклятие за семейството си и изгоря за няколко години. Смъртта му донесе на Феликс само чувство за облекчение.

Ремизов живееше в съседния вход. След смъртта на Портнов старши той навестяваше семейството му всеки месец. Това бяха странни посещения.

Съседът кратко поздравяваше, влизаше в кухнята и мълчаливо седеше там два часа. Майката на Феликс София Соломоновна отначало се опитваше да разговори госта, разказваше му какво ли не, но Вячеслав Никандрович нито веднъж не пророни и дума. Отначало това озадачаваше София Соломоновна, после я ядосваше, след това я плашеше, а накрая просто свикна. В резултат Ремизов идваше, отваряха му вратата, мълчаливо го пускаха в кухнята, слагаха му чай с някаква кифличка и си гледаха своите работи. Знаеха, че след два часа

той ще стане и ще си тръгне. Ще поседи, ще помълчи и ще си иде. И седемнадесетгодишният Феликс и София Соломоновна така свикнаха с тези ежемесечни посещения, че когато той веднъж не дойде — а Ремизов се появяваше на първо число всеки месец, — се разтревожиха и Феликс отиде при съседа, за да разбере какво му е. Оказа се, че Вячеслав Никандрович е настинал и лежи с висока температура. Но на първи следващия месец той дойде и както винаги влезе в кухнята.

Годините си минаваха и никой вече не се опитваше да разговаря с него, да се опитва да разбере защо така го тегли към кухнята. Като идва — да си седи. По-добре Ремизов два часа месечно мълчалив като скала, отколкото Портнов старши двадесет часа в денонощието пиян, мръсен и вечно крещящ.

В онзи ден Ремизов дойде на четиринадесети. Той беше идвал и на първи, но сега беше странен повече от всякога. Не пи чай, нещо у него напираше да излезе, да го изрече:

— Ч-ч-ч... — И пак: — Ч-ч-ч...

— Какво става с теб, чичо Слава? — питаше го Феликс.

Ремизов млъкна и пак се затвори в себе си, сякаш не можеше да улови някаква измъчваща го мисъл.

Накрая стана и тръгна към вратата.

Феликс тогава вече беше старши инспектор в управлението за борба с икономическите престъпления. Втората му, престъпната дейност също набираше скорост. Бандата му, която тогава се състоеше от трима души, работеше много ефективно. Сивунов и Матюхин действаха безотказно. Обирът на Левинсон беше, така да се каже, проба. Следващите обири и грабежи не бяха толкова дръзки, но и вече не водеха задушежни разговори с жертвите. Парите на масата или сбогом на живота! По това време Портнов вече беше разбрал, че не бива да взема всичко, че трябва да оставя част от парите на потърпевшите. Да си живеят и да не му кроят зло! Ако могат...

На четиринадесети Феликс се прибра вкъщи късно. София Соломоновна го посрещна на вратата и щом влезе, веднага му прошепна:

— Той пак дойде. Там. — Тя кимна към кухнята.

— Кой? — не разбра Феликс.

— Ами тоя — обясни майка му. — Нашият мълчаливец.

— Вячеслав Никандрович? — още повече се учуди Феликс и влезе в кухнята.

Когато видя Портнов младши, Ремизов се изправи.

— Здравейте — поздрави го Феликс. — Как така се сетихте днес?

Зад гърба му стоеше София Соломоновна и Ремизов, като я изгледа, каза глухо:

— Излез, жено.

Гласът на мълчаливеца така потресе домакинята, че тя безмълвно избяга в спалнята.

Изненаданият Феликс гледаше Ремизов. Ако изведнъж го беше заговорила хлебарка, от тия, дето нощем щъкаха из кухнята, едва ли щеше да бъде по-шашнат.

Онова, което стана после, беше не по-малко фантастично.

Съседът се отпусна на стола и като гледаше от упор Портнов младши, попита:

— „Нощните вълци“ твоя работа ли са?

— Какво?! — извика Феликс.

Очакваше всичко, само не и това. Неговата група беше така сигурно законспирирана, че не можеше да „изгърми“. И ако по някакво чудо някой успееше да хване следите ѝ, то най-малко можеше да си представи в тази роля Ремизов.

Феликс измисли сам името — „Нощни вълци“. Много сполучливо му се струваше. Някога имаше „Черната котка“, но тяхното беше още по-хубаво — „Нощни вълци“. Това си беше фукня, разбира се, но нали някак си трябваше да се разтоварват. Нещо трябва да весели душата. А и защо да не оставят след себе си подобен спомен? Нека треперят тия, дето живеят скучно. На Феликс му харесваше да треперят от него. Много даже му харесваше.

— Сядай — грубо му каза Ремизов. — Още не съм свършил.

Обърканият Феликс пак седна на табуретката.

— Е? — повтори съседът. — „Нощните вълци“ твоя работа ли са?

Феликс го гледаше, без да разбира нищо.

— За какво говорите, Вячеслав Никандр...

Но той го прекъсна доста грубо:

— Виж какво! Не ми ги пробутвай тия! Не се каня да търча при ченгетата. Говори като на изповед: твоя работа ли са или не? Ако сега кажеш не, ще стана и ще си ида. Ако е твоя — ще ти кажа нещо важно.

— Бива си те! — само успя да каже Феликс. — Какво си намислил, старче?

Ремизов настояваше на своето:

— Отговаряй каквото те цитат.

— Абе какви вълци? Ти да не си мръднал, старче?

Ремизов се надигна.

— Е, добре. Тръгвам си. Няма какво повече да си губя времето. Имам си работа.

— Сядай! — кресна изведнъж Феликс.

Съседът го изгледа от горе на долу.

— Ще кажеш ли?

— Сядай! — повтори Феликс.

Ремизов се поколеба, но седна. Феликс вече се беше овладял и като го гледаше в очите, попита спокойно:

— Ти разбираш ли къде се навираш, глупак нещастен? Защо са ти „Вълците“?

— Знам къде се навирам — отвърна Ремизов. — Но ти така и не ми отговори. Ама аз и без това знам, че е твоя работа.

Известно време Феликс размисля.

— Е, добре, Вячеслав Никандрович — тръсна глава весело той. — Добре, да бъде по вашему. Да допуснем, че действително знам за някакви „вълци“. Тоест искам да кажа, че съм чувал за „Нощните вълци“. Макар че и представа си нямам откъде знаете вие за тях. И какво? Да допуснем за момент, че знам. Какво следва?

На Ремизов веселият му тон не направи никакво впечатление.

— Не ми се прави на много умен, Феликс. С мен може и по-просто да разговаряш. Ако е твоя работа, кажи си, няма нищо кой знае какво.

Феликс се предаде. По-точно, любопитно му беше какво ще стане нататък.

— Моя работа е, моя — каза той. — Е? Чакам продължението.

— Охо! — удовлетворено проговори Ремизов. — Какво да го усукваме повече? Вземи ме в своята компания.

Феликс направо зяпна.

— Какво, какво?

Ремизов го гледаше предизвикателно.

— Каквото чу... Вземи ме, няма да съжаляваш.

— Слушай, чичка — каза му Феликс, — ти май не разбираш какви ги дрънкаш.

— Не се тревожи — подсмихна се гостът. — Разбирам и още как. Сега ти си мислиш откъде знам за теб и за „Вълците“.

— Е, и откъде? — напрегна се Феликс.

— Ами ето откъде... Ти забрави ли ние с баща ти къде сме работили цял живот?

— Виж, това го помня... Но аз например си мислех, че именно ти си забравил. Какво, значи съм се излъгал?

Лицето на Ремизов някак се промени. Чертите му се отпуснаха, станаха по-меки, дори добродушни. Сега напомняше някакъв добър чичо, макар Феликс да очакваше точно обратното. Нали си спомни за работата в органите — значи изражението му трябваше да стане решително, волево, твърдо. Такова трябва да бъде лицето на човек, който дълги години е работил в НКВД.

И той го каза на Ремизов.

— Ех, Феликс — поклати глава той, — това беше знаменитото време. Работата беше целият ни живот. С нажежено желязо изгаряхме опортюнистическите циреи. А сега? Откакто умря вождът, всичко се разсипа на прах и пепел. Макар да ме уволни от службата, той бе гениална личност. А какъв стопанин беше — целият свят му падаше на колене. А после никой не забеляза как кривнахме от социализма. Съвсем малко оставаше да се дострои, съвсем мъничко. Но умря Йосиф Висарионич и мошениците на Хрущов погубиха всичко. — Той помълча и добави след паузата: — А теб си те бива, Феликс.

Портнов не знаеше какво да мисли.

— Слушай, старче — каза той. — Някак много странен си, ей богу. И защо смяташ, че ме бива?

Ремизов гледаше в една точка и се опитваше да събере мислите си. Виждаше се, че трудно успява, не бе свикнал да води такива дълги разговори.

— Разбираш ли — започна той, сякаш опитваше всяка дума на вкус, — тогава, при социализма, не при тоя фалшивия, а при истинския, когато вождът беше жив, нямаше богаташи. Наистина

нямаше, без демагогия. Нима ние щяхме да позволим на някого да дебелее на чужд гръб? Никога! А тия? Тия се наплюскаха. Така че ти правилно ги експроприираш — без запъване произнесе той сложната дума. Явно някога я беше казвал доста често.

Феликс напрегнато слушаше стареца, като се опитваше да определи как е най-добре да се държи с него.

— Не се съмнявай — каза му Ремизов. — Няма да те подведа.

— Почакай — спря го Феликс. — Каж ми, откъде все пак знаеш за „Вълците“?

Ремизов сякаш се прозя или просто си пое дълбоко дъх:

— Дълго е за обясняване.

— Нищо — не отстъпваше Феликс. — Не бързам, изобщо къде да бързаме с теб? Разказвай, ако искаш да си имаш работа с мен.

И Ремизов започна да разказва.

Естествено, имал някои стари връзки. Когато за пръв път чул да се приказва за „Нощните вълци“, не придал особено значение, макар да се зарадвал, че някой не се страхува да отръска тия новоизлюпени баровци с дебели портфейли. Слуховете за бандата се множали, „Нощните вълци“ ставали легендарни. Бандата била неуловима, което също работело за нейната популярност. Много еснафи се възхищавали: грабят богатшите — безсрамните предприемачи и нелегални милионери!

До известно време Ремизов не се замислял за „Нощните вълци“. Е, има хора, които се занимават с това рисковано и благородно дело, много добре — нека си действат за страх на всички капиталистически акули в условията на развития социализъм. Вячеслав Никандрович отстрани одобрявал тия момчета и толкова.

Започнал да анализира ситуацията по-късно, когато веднъж видял, докато си седял през нощта на пейката в двора, как една кола докарала Феликс до входа на блока. Този, който седял зад кормилото, казал на излизания от колата Портнов:

— Вълка краката го хранят.

На което Феликс отвърнал:

— Не само те. И глава трябва.

— Искан ли питане — добавил оня зад волана.

След няколко секунди Феликс влязъл във входа си, колата обърнала и изчезнала от двора, а Ремизов останал да си седи на

пейката.

И за какво размишлявал нощният пазач, който някога работел в органите? Славата на „Нощните вълци“ вече се носела из Москва. Ремизов си спомнил какъв е бил бащата на Феликс, когато служели заедно в органите, и се запитал: би ли могъл той да организира такава банда като „Нощните вълци“? И сам си отговорил: тогава, на млади години, би могъл. Както казал оня неизвестен шофьор — иска ли питане. А Феликс? Той, разбира се, също работи в органите, не в КГБ наистина, а в УБХСС, но тъкмо това му позволява да се ориентира добре там, където обикновен бандит би се оплел. А Феликс е умен...

Той би могъл.

От този момент Вячеслав Никандрович започнал да съпоставя слуховете и наблюденията си върху поведението на Феликс. Случайно успял да научи, че „Вълците“ никога не извършват нападенията си на първи. Старецът не разбирал какво може да означава това, но за всеки случай започнал всеки първи ден от месеца да се появява в апартамента на Портнов младши. Скоро Ремизов си направил извода, че Феликс Портнов не е редови член на бандата.

Той не смяташе нито да шантажира, нито да разобличава Феликс. Интересът му беше друг.

А Феликс веднага разбра какъв ценен „работник“ може да получи. Ремизов с неговите връзки и богат опит от миналото би могъл да му служи доста добре.

Имаше и още нещо необяснимо вълнуващо за Феликс: бившият съратник на баща му ще стане член на неуловимата група, начело на която е той, Феликс Портнов.

Така Вячеслав Никандрович Ремизов стана член на бандата „Нощните вълци“.

Постепенно той израсна до нещо като началник-щаб на тази престъпна организация.

С неговото включване дейността на „Нощните вълци“ стана по-груба и по-стремителна. Ако преди Феликс готвеше нападенията дълго, като издирваше внимателно и предпазливо поредните жертви, то сега, с идването на опитен човек, който знаеше много за престъпна Москва, работата тръгна много по-живо. Феликс вече разработваше заедно с Ремизов операциите по изземането на ценностите от асовете на сенчестата икономика.

Малко по-късно към бандата се присъедини Олга Шиманска.

2.

Андрей Горохов беше компютърен програмист от суперкласа. Но както често става, никому непотребен. Заплатата му в рубли, която се равняваше на осемдесет долара, го унижаваше и депресираще.

Всъщност дори това не тровеше живота на Андрей Горохов. Ако я нямаше Аня, жена му, той навярно нямаше да страда така от съзнанието за собствената си безполезност. Жена му постоянно го тормозеше какъв неудачник е. И както смяташе самата Аня, с пълно право, защото получаваше два пъти повече.

Затова, когато Макс Кей направи предложение на Андрей, той го прие без особени колебания.

По това време беше стигнал до такова състояние, че би се съгласил на всичко, което поне малко да промени положението му. То си беше направо отвратително.

Докато го оглеждаше и преценяваше, Макс Кей отначало дори не вярваше, че ще получи без всякакви усилия такъв незаменим специалист. Всичко беше прекалено идеално за вербуването на ценен експерт като Андрей Горохов.

Без пари. Без абсолютно никакви перспективи за издигане в службата. Семейният му живот почти съсипан. Ако някой искаше да внедри в организацията им свой човек, едва ли би могъл да измисли по-добра „легенда“.

Минаха няколко седмици, преди Макс да се реши на пробна вербовка. За това време той събра изчерпателна информация за Горохов.

И една вечер в апартамента на Горохов телефонът иззвъня. Аня караше нощно дежурство — тя работеше като лекар в „Бърза помощ“.

Андрей вдигна слушалката.

Човекът, който се обаждаше, имаше едва забележим акцент.

— С мистър Горохов ли говоря?

Това обръщение направи на Андрей потресаващо впечатление.

— Да — стреснато каза той.

— Фамилията ми е Кей — представи се непознатият. — Кажете, мистър Горохов, как се отнасяте към добрата заплата? Към една добра и стабилна заплата?

— Това да не е социологическо проучване? — попита Андрей.
Непознатият се засмя.

— Не точно. Но вие не ми отговорихте.

— Добре се отнасям.

— Да кажем — хиляда долара?

— На месец? — не повярва Андрей.

— Разбира се — потвърди Кей.

— С кого говоря? — попита Андрей след кратка пауза.

Макс предложи:

— Хайде да се срещнем и да поговорим по-подробно. Съгласен ли сте?

— Кога?

— Ами веднага.

— Веднага?

— А защо да протакаме? Ако се споразумеем, заплатата ви започва да тече от днес.

Андрей не знаеше какво да каже.

— Не ви разбирам съвсем... Сериозно ли?

— Напълно, мистър Горохов.

— Ако съдя по обръщението ви към мен, вие не представлявате руска фирма. Правилно ли съм разбрал?

— Не съвсем... Фирмата ни е съвместна, но това няма никакво отношение към нашия въпрос. Впрочем при срещата ще изясним всички подробности. Ако сте съгласен, ще дойде да ви вземе кола.

— А защо е това бързане? — опита да се противи Андрей.

— Ами на ваше място аз самият бих бързал — забеляза Макс. — Да не мислите, че в Москва са малко програмистите?

Тук нещо у Андрей се разбунтува и той доста уверено каза:

— На моето равнище — малко.

Неговият събеседник сякаш онемя от подобно нахалство. Десетина секунди той мълча, Андрей също мълчеше. И изведнъж непознатият се разсмя от сърце.

— Знаете ли — каза той, — добре е, че си знаете цената. Значи работата ще стане.

— Надявам се, че става дума за работа по специалността ми?

— Съвсем точно. И така, чакам отговора ви.

И Андрей кратко и ясно произнесе:

— Да.

— Отлично! — зарадва се Макс. — Колата тръгва към вас. Доскоро, мистър Горохов.

— Чакайте! — викна Андрей. — Ами адреса? Сега ще ви го продиктувам.

— Няма нужда — отговори Макс и затвори.

Андрей озадачено зяпна телефона. Значи все пак дочака...

През последните години над него сякаш висеше проклятие. В пазарните условия, към които стремително се носеше страната, не всички специалисти от неговия калибър можеха да си намерят работа. Е, той не седеше със скръстени ръце, но каква работа беше това... А и осемдесет долара месечно не са пари.

Всички негови познати програмисти заемаха високи постове в престижни банки и учреждения, а на него му се налагаше да влачи в буквалния смисъл жалко съществуване в един научноизследователски институт и не виждаше никаква светлинка в тунела. Гордостта не му позволяваше да се обърне за помощ към бившите приятели, за което и го ругаеше жена му Аня. Той беше сигурен, че все някога ще му обърнат внимание, непременно ще го забележат и ще му направят предложението, което не можеш да откажеш.

Е, да откаже не може, но е длъжен да помисли. И тогава тия господа-другари, които му предложат работа, не само ще трябва да признаят очевидно високия му професионализъм, но и да се изпотят доста, докато той се съгласи да работи за тях.

Това бяха тайните му мисли и мечти, предимно нощни, когато Аня спеше, а той се терзаше дали да проси утре пари за цигари от жена си, или някак да си го спести — примерно да върне празни бутилки някъде.

Нощем решаваше — няма да прося. А на сутринта ѝ се молеше. И тръгваше на опротивялата му работа с наведена глава.

Макс Кей го покани в ресторант „Пекин“ и го почерпи със страхотна вечеря. Десет минути след започването на вечерята Андрей Горохов беше готов на всичко.

Край, той повече няма да търпи.

В края на краищата за какво е всичко това? За какво рискува кожата си, при това без всякаква застраховка? По времето, когато работеше като каскадър в киностудията, край него винаги имаше хора, които можеха да го подсигурят във всяка минута. Разбира се, работата на каскадъра предполага старателна подготовка на всеки трик, репетиране и така нататък. Това го имаше и сега, но онова, с което основно се различаваше сегашната му работа от предишната, беше пълното отсъствие от площадката на единомишленици, готови да се притекат на помощ.

„Площадка“! Сергей Козлов се усмихна вътрешно. Сега площадката му не е там, където снимат филми, а място, където се извършва престъпление.

Преди той успокояваше съвестта си с това, че не е само той такъв — наоколо са все престъпници. Имаше и още едно оправдание — нямаше изход, обстоятелствата го принудиха да поеме този път. В някакъв момент всичко отиде по дяволите. Работата му изчезна, приятелите се отдръпнаха, жена му го напусна, като взе и сина им със себе си. Полекичка пред него зейна бездна и той някак свикна с нея. А веднъж по телевизията казаха: ако дълго гледаш в бездната, и тя започва да те гледа. И това го разтърси — съвсем правилно.

Но повече той не може да търпи. За какво всъщност се реши на това? За пари? Да, така е, но защо са му тези пари? Той никога не се е нуждаел от кой знае колко. И ако се е стараел да спечели колкото се може повече, то беше, защото имаше семейство.

Имаше.

И когато осъзна всичко това, разбра: повече не може да живее в самота, трябва, нужно е да си върне най-скъпите хора.

Светлана и Альошка.

Пари беше натрупал достатъчно, за да преживеят няколко години без проблеми. Разбира се, той няма да седи през това време със скръстени ръце. За тия няколко години може да си намери прилична работа. Трябва му само нещо, заради което си струва да живее нататък. Той ще си върне Светлана и Альошка. В края на краищата ще се извини и на Инсаров. Няма да тъне повече в собствената си горделивост.

Но главното сега е Светлана. Тя трябва да го разбере. За нищо на света няма да повярва, че жена му го е разлюбила. Тя си тръгна не

защото ѝ беше омръзнал, а защото не можеше да го гледа повече как се мъчи. И за да не вижда повече Альошка как неговият баща постепенно деградира пред очите му.

Той ще ѝ разкаже всичко, тя ще го изслуша и ще разбере, че най-лошото в живота им е отминало, че отсега нататък и вовеки той е друг човек. А той много неща разбира. И главното — че жена му и неговият син са единственото, заради което си струва да живее и работи.

Сергей се обади на майката на Светлана, молейки се Светлана да вдигне слушалката.

И Бог чу молитвата му.

— Ало — каза Светлана.

А той изведнъж онемя. Мълчеше, без да има сили да продума.

— Ало! — повтори жена му.

Сергей се изплаши, че тя ще затвори, но нищо не можеше да стори със себе си.

И тогава тя каза:

— Серьожа?...

Сергей заплака.

— Плачеш ли? — попита тя и веднага добави: — Недей...

— Света...

— Ще дойда — каза Светлана. — Стой си вкъщи, става ли?

Като че ли той можеше сега да отиде някъде. Къде да ходи?

— Да, да — припряно каза Сергей. — Разбира се, че ще си стоя вкъщи. Ще те чакам.

— Идвам — каза тя...

Той ѝ разказа всичко. До най-последната дреболия. Разказа ѝ за Кравцов, за всички обири, в които взе участие, за парите, които спечели.

Светлана беше ни жива, ни мъртва. Не, тя не мислеше за това, че той може да понесе сурово наказание за стореното. Тези тревоги дойдоха по-късно. Тогава тя мислеше за друго: през какво се е наложило да мине човекът, когото тя обичаше, колко е преживял, в какво е затънал през времето, докато тя мислеше само за себе си и за своите грешки. Тя си отиде, а той не беше успял да се справи със себе си, със свободата си — и бе пропаднал.

Когато той млъкна, Светлана дълго не можеше да проговори. Сергей седеше срещу нея, без да вдига очи, готов на всичко.

Накрая тя каза:

— Прости ми, Серьожа.

Той не я разбра:

— За какво?

— Прости ми. Сега сме заедно и това е главното. Утре ще доведе Альошка и ще започнем всичко отначало. Не знам какво ще излезе, но сега винаги и навсякъде ще бъда с теб.

— Света — предпазливо попита Сергей, — значи ми прощаваш?

— Няма какво да ти прощавам — отговори тя. — Сама съм виновна за всичко. Напуснах те, когато ти беше трудно. Не трябваше да го правя. Така че не обвинявай за всичко станало само себе си.

Той я гледаше и не можеше да повярва на думите ѝ.

— Светка!

— Почакай! — прекъсна го тя. — Трябва да се обадиш на тоя Кравцов и да му кажеш, че повече нямаш нищо общо с тях.

Сергей помръкна.

— Не му знам номера. Винаги те ми се обаждат и определят среща.

— Е, какво пък. Значи ще му кажеш, когато ти се обадят пак.

— Ще му кажа — обеща Сергей.

Всичко стана именно както той си мечтаеше. Светлана го прие и дори повече — за нищо не го обвиняваше. Затова сега при тях всичко ще се нареди добре.

Кравцов се обади след седмица. За това време Сергей се успокои и повярва, че Светлана и Альошка ще му помогнат да забрави мрачната бездна, в която погледна.

— Сергей Вениаминович? — чу той познатия глас, който искаше да забрави завинаги. — Кравцов се обажда. Здравейте.

— Здравейте, Семьон Сергеевич.

— Ще се срещнем на същото място в осемнадесет нула нула.

Обикновено те се срещаха на различни места, но всеки път договаряха мястото на следващата среща.

— Семьон Сергеевич! — Сергей се опитваше да не издаде вълнението си. — Аз няма да дойда.

— Какво казахте? — не повярва на ушите си Кравцов.

Сергей се спогледа със Светлана, която цялата се скова, щом чу името на Кравцов, и твърдо повтори:

— Няма да дойда.

Сега млъкна Кравцов. След продължителна пауза той попита:

— Какво значи това?

— Значи — отвърна Сергей, — че едностранно прекратявам договора за нашето сътрудничество. Моля да ме разберете правилно.

— Ако съм ви разбрал правилно — бавно проговори Кравцов, — вие отказвате да имате работа с нас не само сега, но и въобще?

— Съвсем правилно. Жена ми поддържа моето решение.

За миг Сергей си помисли, че напразно каза за Светлана, но тя с поглед го ободри: браво, Серьожа, точно така!

Той се почувства по-уверено.

— Жена ви ли? — попита Кравцов. — Е, какво пък, Сергей Вениаминович. Не можем да ви принудим. Но на срещата все пак ще дойдете.

— Не.

— Да, Сергей — възрази Кравцов. — Това е във ваш интерес, повярвайте ми.

— Ние по-добре знаем кое е в наш интерес.

— Понякога хората имат склонността да грешат — забеляза Кравцов. — Какво е семейното щастие? Илюзия. Всичко се променя с такава бързина, че по неволя съжеляваш после за много неща. Не е ли така?

— Какво имате предвид?

— Всичко в тоя свят е мимолетно, Сергей. Съвсем доскоро вие бяхте без семейството си и нещастен. Сега имате семейство и сте щастлив. Но кой може да гарантира за бъдещето? Всичко може пак да се обърне.

Намекът беше повече от прозрачен. Недвусмислено го заплашваха.

— Добре — реши Сергей. — Ще дойда. Но ви уверявам, че е безполезно. Както се казва, скъсах с това.

— Ще продължим темата — отвърна Кравцов. — Доскоро.

— Какво? — изплашено попита Светлана, когато той остави слушалката.

Сергей я успокои:

— Всичко е наред, любима. Последна среща, с нищо обвързваща. Прощален поклон. И край.

Тя потрепери:

— Страхувам се, Серьожа.

— Недей — усмихна ѝ се той. — Всичко ще се оправи, ще видиш.

Но той самият не беше много сигурен в това.

— Нас не ни напускат, Сергей Вениаминович. — Кравцов го гледаше твърдо и в очите му имаше нескрита заплаха. — Поканих ви тук само за да ви обясня някои елементарни истини. По телефона беше малко трудно да стане.

Те седяха в малкото кафене на Ординка. Салончето беше уютно, нямаше хора, ако не се брой някаква случайно влязла двойка.

Сергей беше настроен решително. Цялата нощ си говориха със Светлана и въобще изработиха линията му на поведение.

— Вече ви изложих всичко — каза той, като избягваше погледа на Кравцов. — Сами казвате, че всичко на тоя свят си има край. Смятайте, че съм приключил.

Кравцов отпи от кафето си.

— Разбира се — съгласи се той, — прав сте, че всичко на тоя свят си има край. Все някога ще настъпи краят и на нашето сътрудничество. Но позволете да отбележа...

— Той вече настъпи — прекъсна го Сергей. — Решението ми е твърдо.

— Не бива да ме прекъсвате — каза Кравцов. — Вие забравяте нещо съвсем просто.

— Какво?

Кравцов се наведе през масичката и като гледаше от упор Сергей, каза:

— Вие не можете да вземате решения, Сергей Вениаминович. — Той пак се облегна на стола си, отпи от кафето и каза: — Просто не можете нищо да решавате. Решенията вземат тези, които ви плащат. А те се нуждаят от услугите ви. Разбрахте ли ме?

— Грешите — упорито държеше на своето Сергей. — Всичко, за което сега говорим, е моят живот. Моят и на семейството ми. А това

значи, че решенията вземам аз. И нямате нищо, което би ме принудило да се откажа от решението си.

— Така ли мислите?

— Да — потвърди Сергей. — Така мисля.

— И жена ви ли смята така?

— Да. Ние взехме заедно това решение.

— Похвално — кимна Кравцов. — Много хубаво, че семейството ви е толкова задружно. Вие май имате и син? Альоша ли се казваше?

Сергей почувства как у него се надига вълна от ненавист.

— Ти какво? — каза той и се надигна от мястото си. — Заплашваш ли ме? Какво можеш да направиш на сина ми, скапаняк такъв?

Гневът му беше страшен. Но това не направи никакво впечатление на Кравцов.

— Сядай, глупако! — изведнъж заповяда той рязко. — Сядай, казах!

Сергей дишаше тежко.

Кравцов, вампирът му с вампир, пак заговори изключително вежливо:

— Седнете, Сергей, моля ви.

Сергей седна на стола си.

— Какво имаше предвид, когато говореше за сина ми?

Кравцов небрежно запали една цигара от кутията „Марлборо“ и издиша дима към тавана.

— Господ здраве да му дава на сина ви — отвърна накрая той. — Нима ни мислите за такива зверове? Я стига. Успокойте се преди всичко, Сергей. Синът ви ще бъде следващият.

— Какво значи „следващият“? — Сергей трепереше целият. Този гад го заплашваше, седеше си най-спокойно насреща му и го заплашваше!

Кравцов обясни, като го гледаше право в очите:

— Синът винаги следва своите родители.

В следващия миг юмрукът на Сергей се заби в челюстта му. Главата на Кравцов рязко отскочи назад. Когато способността на Кравцов да говори се върна, той попита:

— Това ли е последната ви дума?

— Не съм сигурен — каза Сергей, като дишаше тежко. Едва се сдържаше да го удари пак. — Не съм сигурен. Ако още веднъж ми се мернеш пред очите, ще ти изтръгна топките и ще те накарам да ги изядеш, ясно ли е?

— Напълно — кимна Кравцов. — Аз по принцип добре разбирам руски език.

Той плъзна поглед по лицето на Сергей и добави с едва прикрита злоба:

— Виж, ти зле разбираш руския.

— Нищо. — Сергей приближи лицето си до неговото. — Запомни главното: стой по-далеч от мен. Предупредих те. Изхвърли от главата си телефонния ми номер. Да не съм чул повече за теб! Ни-ко-га!

Той хвърли на масичката пари за кафето и бързо излезе.

Кравцов отпи още една глътка от изстиналото си кафе, остави чашката на масата, извади от джоба си мобилен телефон, набра номера и когато на другия край вдигнаха, произнесе само една дума:

— Действайте.

Сергей се носеше към къщи. Смелостта просто преливаше от него. Най-накрая всичко свърши. Той направи всичко, каквото можеше. Наистина двамата със Светлана се разбраха той да се държи вежливо, коректно. Но кой да знае, че той изрод ще започне да заплашва сина му? Че въобще ще започне да го заплашва? Майната му, поне да заплашваше само него, тия типове друго не знаят. Не разбират друг език. Затова и Сергей разговаря с тоя гад на неговия си език. Да не си мисли, че си има работа с някой безсловесен роб. Той може да се защити.

Той се връщаше към къщи и победоносната усмивка не слизаше от лицето му. В метрото някакво симпатично момиче видя мъжественото му, щастливо лице и то й хареса. Тя му се усмихна и попита:

— Щастлив ли сте?

— Да — отвърна той, — много. Имам най-забележителната жена на света.

— Поздравявам ви — сериозно каза момичето.

— Благодаря — отговори също така сериозно Сергей.

Альошка беше на двора. Когато Сергей се приближаваше към входа, синът му притича край него.

— Татенце, привет! — извика момчето. — Отивам при Олежка, неговият татко му е купил компютър.

— Не се застоявай много — извика след него Сергей. Ще трябва и аз да му купя компютър, помисли той. Пари имам. По компютри си пада момчето, виж го ти! Кога успя да порасне?

Той се връщаше вкъщи уморен, като след тежка, сполучливо свършена работа. Отвори вратата на апартамента. От кухнята се носеше аромат на домашен борш. Струваше му се, че няма да доживее да изчака да му сипят тоя борш — толкова гладен беше.

Това е то щастие, помисли Сергей. Повече нищо не ми трябва. Да върви всичко друго на майната си. Не могат да ни попречат ония. Няма да могат.

— Светлана! — извика той. — Дойдох си.

От хола долиташе музика — Светлана сигурно не го чуваше — и той влезе там.

Масата беше сервирана.

По средата стоеше бутилка шампанско. Студени мезета, специалната салата на Светлана. Всичко беше готово за празничния обед. Липсваше само боршът, ароматът, който така развълнува душата му.

Светлана седеше на масата, отпусната на облегалката на стола. Гледаше право към мъжа си и в очите ѝ беше застинало безкрайно удивление. В средата на челото ѝ Сергей видя малкото кръгче, което остава след пистолетен изстрел.

Жена му беше застреляна преди няколко минути, не повече.

Телефонът зазвъня пронизително. Сергей не му обърна внимание. Той гледаше Светлана, без да сваля очи от лицето ѝ, като се опитваше да си обясни какво е станало. В главата му не се побираше, че нея вече я няма. Това просто не можеше да бъде!

Телефонът звънеше ли, звънеше, а Сергей не можеше да мръдне от мястото си. Сякаш беше пуснал корени. Света, повтаряше си той, Света, Света, Света. Какво стана, Света?

Телефонът звънеше. Десет пъти, двадесет, двадесет и пет, петдесет. Кой ли е тоя толкова търпелив и настойчив, помисли Сергей. Звъни ли, звъни. Той вдигна слушалката с безчувствени пръсти.

— Нали не си забравил? — попита Кравцов. — Следващият ще е синът ти.

ШЕСТА ГЛАВА
АЛЕНИЧЕВ

1.

— И какво казва мъжът й? — попита Грязнов.

Стас поклати глава:

— Нищо.

— Как така нищо? — намръщи се Грязнов. — Съвсем нищо?

— Почти. Казва, че се прибрал вкъщи и видял, че жена му е убита.

— И после?

— После следва мучене.

— В какъв смисъл?

— В прекия — отговори Аленичев. — Очите му опулени, устата изкривена и — мучи. Нито една членоразделна дума.

— Интересно — замислено проговори Грязнов. — Мучи значи...

Той стана и се разходи из кабинета. Разговорът зацикли, въпросите взеха да се повтарят.

— Все пак не разбирам. Не казва ли нищо повече? — Грязнов въобще не можеше да се отърве от този въпрос.

Стас поклати глава:

— Съвсем не, другарю подполковник.

Грязнов продължаваше да кръстосва кабинета, недоволен от чутото. Накрая смени въпроса:

— Какви са версиите, майоре? Какво мислиш ти за това?

— Трудно е да се каже — сви рамене Аленичев. — Първата версия — на следователя — е, че убиецът е самият Козлов, който майсторски разиграва семейна трагедия. Искане ми се да го проверим дали е вменяем.

— Ами проверете го — каза Грязнов.

Стас продължи:

— При това в апартамента изобщо липсват чужди следи. Нищо не открихме, абсолютно нищо. Оръжието, което намерихме на стълбищната площадка, би могло да е изхвърлено и от самия Козлов.

Грязнов внимателно го слушаше, дори спря да се разхожда из кабинета.

— Но нещо ви пречи да повярвате на тая версия?

— Пречи ми — призна Стас. — Трябва да видите очите на Козлов. В живота си не съм виждал такива очи. Ако играе, значи е велик артист.

— Вярвате ли му?

— Какво значи да му вярвам? — възрази майорът. — Вярвам на фактите, те са упорито нещо. В апартамента преди него сякаш никой не е влизал, значи Козлов е основният заподозрян.

— Кой води делото по линия на прокуратурата? — попита Грязнов.

— Едно момче от обединената районна прокуратура. Зелен е още — отвърна Аленичев. — Аз разпитах съседите. Те ми разказаха едно-друго.

— Да? — попита Грязнов. — И какво е това „едно-друго“?

— Жената на Козлов го е напуснала преди няколко месеца. И се е върнала точно седмица преди да бъде убита.

— Печално — промърмори Грязнов. — Върнала се е да умре вкъщи, така да се каже.

— Съседката по апартамент твърди — продължи Стас, — че Козлови правели впечатление на щастлива двойка. Два дни преди убийството Светлана била при съседката и те разговаряли дълго. Светлана, според думите на тази жена, била извънредно доволна от мъжа си и от живота. Била щастлива — пак по думите на съседката.

— Това наистина е нещо.

— При това именно съседката ми разказа и още нещо интересно. Приблизително по времето, когато е било извършено убийството, тя видяла от входа да излиза непознат младеж в светъл шлифер.

— А откъде знае за времето на убийството?

— Това станало малко преди идването на Козлов, когото тя също видяла. Между другото според нея той изглеждал весел и щастлив — това са точните й думи. Козлов се срещнал край входа със сина си, те нещо си казали. А после Козлов влязъл във входа. Малко след това дойдохме ние.

— С други думи — каза Грязнов, — съседката е важен свидетел, тя е видяла предполагаемия убиец.

— Тъй вярно.

— А какво казва тя за този, непознатия младеж?

— Не го била виждала никога до този момент. Направило ѝ впечатление, че бил много спокоен.

— Какво?

— Много спокоен — повтори Аленичев. — Виждате ли, и вие се учудихте.

— На какво именно?

— Ами на това. Видяла човека за пръв път през живота си и кой знае защо ѝ се набило в очите неговото спокойствие. Колко спокоен трябва да бъдеш, за да бие това на очи?

— Вие поне разбрахте ли, че отбелязвате важен детайл? — попита Грязнов, като се подсмихна.

— Разбирам — леко засегнат каза Аленичев. — Разбирам и още нещо. Това прекалено спокойствие би могло да е нарочно, така да се каже — професионално. Изобщо, не ми харесва това патологично спокойствие.

— Искате ли чай? — неочаквано попита Грязнов.

— Моля? — не разбра Стас.

— Чай.

— А! Благодаря.

— Благодаря да, или благодаря не?

— Да.

— Сега ще го включа. — Грязнов извади от бюрото си малко бързоварче. — Значи смятате, че този младеж е убил Светлана Козлова?

Аленичев сви рамене.

— Засега това е основната версия. Смятам, че първо тя трябва да се провери.

— Разбира се — каза Грязнов. — Но тогава излиза, че ѝ е бил познат. Нали сама му е отворила?

— Така излиза — съгласи се Стас.

— А на кого би могла да отвори Светлана Козлова? Имала ли е например любовник?

— Всичко би могло да бъде — неуверено произнесе Стас. — Макар че...

— Какво?

— Не е задължително да е бил любовникът ѝ. Но и това ще проверим.

— Задържахте ли Козлов?

— Не — поклати глава Аленичев. — Не сметнах за необходимо.

— Къде е той сега?

— Вероятно вкъщи. Разпитахме го заедно със следователя най-подробно преди четири часа и го пуснахме да си върви.

— Надявам се, че сте му определили мярка за неотклонение?

— Разбира се. Следователят му даде да подпише протокол, че няма да напуска града.

Уредбата за вътрешна връзка на бюрото на Грязнов запищя и той вдигна слушалката. Докато слушаше, лицето му постепенно придоби удивено изражение.

— Доведете го при мен — каза той и затвори.

После лукаво изгледа Аленичев.

— Сещате ли се кой е дошъл при нас?

— Кой? — тревожно попита Стас, прекалено необичаен вид имаше шефът му.

Грязнов тържествено обяви:

— Сергей Козлов, лично. Казал на дежурния офицер, че иска да направи заявление по повод убийството на жена му, Светлана Козлова.

Аленичев въздъхна и предположи:

— Нима иска да направи самопризнание?

— Откога започна да ви огорчава желанието за самопризнание?

— Не че ме разстройва — отвърна Стас, — но е някак непривично да се чувствам като идиот. Не очаквах такова нещо от него.

— Винаги е обидно — съгласи се Грязнов. — Но от време на време на всички ни се случва.

Той прибра бързоварчето в бюрото и потри длани в предчувствие за срещата.

— Е, какво пък. Да видим какво ще ни поднесе.

2.

Сергей говори повече от час. Сякаш нещо у него се беше скъсало и той говореше, без да може да спре.

Грязнов и Аленичев го слушаха мълчаливо, като се споглеждаха от време на време. Понякога Грязнов предпазливо вмъкваше по някой въпрос и като получеше изчерпателен отговор, удовлетворено кимаше.

Най-после Сергей се изговори. В кабинета за минута се възцари тишина. Стас и стопанинът на кабинета вече не се споглеждаха: всичко беше ясно — убийството на Светлана Козлова имаше пряка връзка с делото, заради което беше създадена оперативно-следствената група „Пантера“.

Козлов седеше на стола и безнадеждно гледаше пред себе си.

Накрая Грязнов наруши проточилото се мълчание:

— Е, благодаря ви за честното признание, Сергей Вениаминович — каза той. — А сега вземете тази бланка и химикалката и напишете всичко, което ни разказахте. С всички детайли. Майорът ще ви заведе в съседната стая.

Като продължаваше да гледа все така неподвижно пред себе си, Сергей каза:

— Той ми заяви, че следващият ще бъде Альошка...

— Не се тревожете. Ще вземем сина ви под своя защита, а скоро с ваша помощ ще се доберем и до тях.

Сергей отклони поглед към Грязнов:

— Ще ме съдят ли?

— А вие как мислите?

Сергей въздъхна:

— За Альошка ми е жал... Ще остане само момчето.

Внезапно той си спомни нещо и им протегна чантата, която носеше със себе си.

— Да! Донесох ви парите.

— Какви пари? — не разбра веднага Грязнов.

— Ами тия, които ми даваха за моята, така да се каже, работа. Те, доколкото разбирам, са от онези банки.

Аленичев с бланката за протокола от разпита в ръка изведе Сергей от кабинета на Грязнов. Двата отидоха в съседната стая, където Стас връчи на Козлов химикалка и допълнителни листове от протокола.

— Напишете всичко — каза той. — За Альошка не се тревожете. Той е в безопасност и не скучае. При нас има какво да разглежда.

Сергей беше дошъл в МУР със сина си и се наложи Грязнов да помоли дежурния офицер да забавлява момчето, докато баща му дава показания.

След като се върна при Грязнов, Аленичев попита:

— Имате ли цигари, другарю подполковник?

Грязнов извади пакет от бюрото и го подаде на Аленичев.

— Е? — попита той. — Какво ще кажеш, майоре?

— Всичко е истина — отвърна Стас, докато палеше. — Всичко до последната дума. И главното — това е нашето банково дело. Няма да се учудя, ако накрая все пак стигнем до Портнов.

— Аз пък ще се учудя, ако не стигнем — отговори Грязнов. — Но какъв изрод е все пак!

— Кравцов ли? — уточни Стас.

— Те всички са изроди — неохотно каза Грязнов. — Значи така и ще запишем. Обединяваме оперативното следствено дело на Гримов с това на Козлов. Сам ще се обадя в Главната прокуратура за това.

— Ами доказателствата? — попита Стас.

— Ами интуицията? — спокойно отговори Грязнов.

Аленичев се усмихна:

— Не можеш да я приложиш към делото.

— Много ме интересува този спокоен младеж — замислено произнесе Грязнов. — Докарай тая бабичка съседка, води я на шестия етаж в експертно криминологичното управление и съставете фоторобот.

— Тя не е бабичка — усмихна се Стас. — Млада жена, връстница на Козлова.

— Още по-добре — решително каза Грязнов. — Докарай я и до утре фотопортретът да е готов. Доведи я тук към девет. Всичко ясно ли е?

— Тъй вярно.

Грязнов се протегна към телефона и набра един номер:

— Турецки?

— Грязнов? — в същия тон му отвърнаха от другия край на линията. — Нещо май не ти се спи. Още ли не си се скапал от работа?

— Като те слуша човек, ще реши, че ти не си на работа — промърмори Грязнов. — Идвам при теб.

— Не съм вкъщи — съобщи му Грязнов. — Но ако ти трябва Ирина Хенриховна...

— Стига, Турецки — помоли го Грязнов. — Накратко, идвам веднага в прокуратурата.

— Искаш да направиш самопризнание? — продължи да се шегува Турецки.

— Между впрочем за самопризнанието. Имам нещо по тая тема за теб.

— Господи! — въздъхна Турецки. — Слава, вече е почти нощ. Току-що се канех да си лягам. Тук, на дивана.

— Чакай ме! — кратко заповяда Грязнов и затвори.

— Това следователят Турецки ли беше? — попита Аленичев. — Не съм работил още с него, но чувам добри неща.

— Той си е добър — неохотно потвърди Грязнов. — Когато спи със зъбите към стената и не хапе.

3.

Когато Аленичев стигна до блока си, всички прозорци вече бяха тъмни. Само два жълти квадрата светеха в цялата сграда. Стас се учуди: той добре знаеше тези прозорци — те бяха в неговата квартира.

Ахмет, мислеше той, докато се качваше по стълбището, защо не спиш? Или пак си пиян като талпа, давиш мъката си? Татарите по принцип не си падат много по пиянството, но, разбира се, да не ти дава господ такъв повод да станеш алкохолик, какъвто на портиера Ахмет.

Жалко за Маков. Добър артист беше, навремето всяко куче го знаеше, а сега умря, загина и само в „Литературная газета“ излезе малък некролог. За какво живя този човек? За да изиграе на екрана няколко генерали от Съветската армия, няколко спортисти и престъпници? За какво е всичко? Каква нелепост!

И за Ахмет жалко. Преживява тежко станалото, искрено го боли, не се преструва — може да му се вярва.

Нещастен случай. Нещастен случай. Случай...

Целият ни живот е нещастен случай — хрумна му изведнъж. Цялата ни страна е нещастен случай.

Какъв щеше да бъде Маков във всяка друга страна? Кой дори най-впиянчен портиер би посмял да вдигне ръка срещу него? В Америка такъв артист като Маков щеше да бъде любимец на пресата и на публиката. Дори да го бяха забравили — какво да се прави, човешката памет е къса, — но, виж, смъртта му щеше да вдигне на крак журналистите от жълтата преса. А портиерът убиец, докато лежи в затвора, щеше да продиктува на някой писател бестселър, наречен „Как и защо убих народния артист на Съединените американски щати мистър Маков“!

Стас чак се засмя — ама че рай е тая Америка! Сякаш там няма неудачници и никого не убиват. Те дори президента си не могат да опазят. А що се отнася до Маков — и там най-вероятно щеше да си бъде същият нещастник като тук.

Той извади ключа си и взе да отключва, но изведнъж вратата сама се отвори. Пред него стоеше Ахмет. Изглеждаше така, че Стас не

можеше да го познае. Устните му трепереха, очите — облещени, косата разрошена. Живо възплъщение на страха.

— Какво ти става? — попита го Стас. — Кого очисти сега?

Ахмет измуча нещо неясно и кимна с глава към кухнята.

— Там... — едва успя да каже. — Люба... Дъщерята...

Стас разбра чия дъщеря е в кухнята.

— Не се бой — каза той на Ахмет. — Успокой се и се пооправи малко. Говори ли с нея?

Ахмет заклати глава, което означаваше: не, не е говорил.

— Добре. Иди си в стаята. Аз ще се оправям.

Ахмет веднага се покри.

Стас събу обувките си. Бедният Ахмет, мислеше си той, седял си е цял ден в стаята като в бърлога, от страх не е смеел да си покаже носа. Сигурно цяла вечер е чакал на прозореца да се появи.

Той влезе в кухнята. До масата с гръб към него седеше прегърбена жена. В гръб изглеждаше, че минава четиридесетте. Отпуснатите ѝ рамене леко потрепваха. За миг Стас се изкуши също да се скрие в стаята си. Но веднага се наруга мислено.

— Здравейте — каза той.

Жената се извърна и той бе поразен, че тя се оказа неочаквано млада. Независимо от подпухналото ѝ от сълзи лице жената беше миловидна и въобще у нея имаше нещо уютно и предразполагащо.

— Здравейте — повтори той. — Аз съм Стас Аленичев. Съсед съм на баща ви. Вие сте дъщерята на Маков, нали?

Тя кимна.

— Да. — Гласът ѝ се оказа чист и дълбок. — Казвам се Люба. Вече знам всичко. Разказаха ми... в милицията. Само че...

— Какво?

Тя мълчеше, втръчена в пода. После болезнено въздъхна, вдигна глава и някак безлично заговори:

— Не мога да вляза в стаята. Като вляза, и сякаш нещо ме избутва навън. Така и си седя цял ден в кухнята. А той... — тя кимна с глава към стаята на Ахмет — през цялото време е там и не излиза. Страх ме е от него. Той седи там, а аз тук. Страх ме е, другарю Аленичев.

— Викайте ми Стас — помоли я той. — И не се плашете от него. Сега самият той от всичко се бои.

Тя въздъхна и попита:

— Кажете ми, за бога, няма татко наистина е стрелял в него? Той какво — пиеше ли?

— Кой ви е казал? — учуди се Стас. — Не, разбира се. Просто... силно се изнерви. Това беше нещастен случай. Разбирате ли, Любов Григориевна?

— Не, Стас — поклати глава тя. — Разкажете ми подробно.

Стас се обърка, не знаеше откъде да започне.

Люба каза:

— Знаете ли, там, в милицията, разговаряха с мен така, сякаш не него са убили, а той някого. Разбирам, че ако не ставаше дума за баща ми, може би не бих имала нищо против този съсед, който... заради когото... Е, изобщо може би дори бих го разбрала. Но сега не мога...

— Разбирам — каза Стас.

— Той сега лежи в моргата. Видях го. Божичко, колко е остарял...

Стас усети някаква буца в гърлото си. „Колко е остарял.“ Като за жив човек.

— Ще ми помогнете ли? — попита тя. — Не познавам никого тук. Трябва да го погребя.

— Разбира се, че ще ви помогна — с готовност отвърна Стас. — Искате ли питане?

— Благодаря.

Те помълчаха, после тя помоли:

— Разкажете ми как се случи.

Стас известно време мисли какво точно да й разкаже, после реши да каже всичко както си е било, като пропусна само оскърбленията, които сипеше Ахмет.

Тя го слушаше внимателно, без да сваля очи от него. Към края на своя разказ Стас изведнъж осъзна, че също не сваля очи от нея. И когато се усети, изведнъж се смути, изчерви се, стана рязко и вече без да я поглежда, си взе довиждане.

— Уморена сте, Любов Григориевна. Отдъхнете си, чакат ви още доста трудности. Лека нощ.

Той се канеше да излезе, но Люба го спря.

— Чакайте. Аз просто... — Тя се запъна. — Вече ви казах. Не мога да вляза в оная стая. Татковата. Може ли да поседите малко с мен,

докато свикна.

— Ами аз всъщност трябва да тръгвам. Нали работя в милицията, в МУР.

— Да, казаха ми.

— Върнах се за едни документи и пак трябва да тръгвам. А вие можете да се настаните в моята стая, ако нямате нищо против.

— Как така? При вас?

— Ами да.

— Удобно ли е?

— Разбира се. Няма да седите цяла нощ в кухнята я!

— Но...

— Не спорете с мен, Любов Григориевна. Имам чисти чаршафи.

— Знаете ли — каза тя, сякаш без да разбира, че той наистина бърза. — Едно ме мъчи: защо никога не ми е казвал, че се нуждае от пари. Дори ми изпращаше половината си пенсия.

— Изпращал ви е пари?

— Да — отговори Люба. — Всеки месец.

Потресеният Стас не знаеше какво да каже.

— Знаете ли, Любов Григориевна... Вашият баща беше много добър човек. Дори малко му завиждам.

— Той умря — напомни му тя.

— Да. Умря. Умря между впрочем, защитавайки честта на семейството си. Той загина, ако щете, в бой.

Какви ги приказваш, помисли той, спри се. И веднага си възрази: Маков е достоен да се гордее с него дъщеря му.

— Благодаря ви, Стас.

— Няма за какво. Елате да ви покажа къде ще спите. Тъй като и без това излизам, можете да си легнете на моето легло. Или на дивана.

— По-добре на дивана — каза тя.

След като остави Люба, Стас почука на вратата на Ахмет. Каза му, че излиза, и го помоли да не безпокои дъщерята на Маков.

— Как да безпокоя? — развълнува се Ахмет, като пулеше очи. — Какво говориш? Защо да безпокоя? А?

— Искам да те питам нещо — каза Стас вече по-тихо. — Имаш ли познати в ритуалните служби?

— Естествено! — все така развълнувано отговори Ахмет. — А какви са тия ритуални служби?

Стас се усмихна: бива си го тоя Ахмет.

— Ти какво? — попита Ахмет. — Кое ти е толкова весело?

— Не ми е весело. Напротив, за печални неща си мисля. За погребението на Маков.

— Че аз вече се договорих! — възкликна Ахмет. — Още през деня се разбрах с хората.

— С кого? — не разбра Стас.

— Как с кого? С гробарите. Пари им дадох.

— Ти?

— Естествено. А кой друг? Няма да си харчи парите тая жена я!

— Трябваше да ми кажеш — упрекна го Стас. — Макар че вече...

— Всичко е приготвено — каза Ахмет. — Остана само да закараме Маков. Когато тя каже, веднага ще го уредя.

Наложи се Стас да поохлади ентузиазма на съседа.

— Странен човек си ти, Ахмет. Няма да приеме тя помощ от теб. Няма да може. Дори да ти повярва, че е от чисто сърце.

— Да? — разстрои се Ахмет. — Точно, няма да вземе пари от мен. — И изведнъж радостно се плесна по челото: — Ама от теб ще вземе.

Стас помисли, че не е чул правилно. Макар че нищо странно нямаше в думите на Ахмет. Люба сигурно няма излишни пари, той самият също. А погребението изисква доста разходи.

Тя въпреки всичко ще иска да плати, помисли той. Сигурно е взела на заем от всички, които познава, за билет, за погребението и после цяла година има да връща. Не, не бива да я вкарват в такива дългове. Защо в края на краищата да не участва и Ахмет? Какво, като е нещастен случай? Разкажал се е, преживява — добре, но никак не е зле и да помогне материално.

И Стас реши.

— Добре, Ахмет — каза той. — Давай квитанциите. Ще ѝ кажа, че аз съм платил, така да бъде. Само ми обясни къде се намират всичките тия кантори.

— Че тя е една кантората. Точно зад моста, знаеш ли я?

— Как се нарича?

— Нарича се? — Ахмет се замисли. — Сега, тук някъде трябва да е записано. — Той взе да изучава квитанцията. — Така и се нарича.

„Ритуал“.

— Виждаш ли — подсмихна се Стас. — А питаш какво е това ритуални служби. Хитруваш, Ахмет. Значи се разбрахме. Ще ѝ кажа, че съм уредил всичко сам. От стаята си не излизай — само до тоалетната... А с парите ще се оправим после. Това е.

Ахмет възмутено размаха ръце.

— Какво да се оправяме? Ти ме спасяваш като приятел, като съсед.

— Тихо, Ахмет, по-тихо...

— Аз сега всичко бих дал... Каквото имам бих дал, да не се беше случвало, ама на... Разбираш ли?

Стас избягваше да го гледа. И правилно — Ахмет плачеше.

До „Петровка“ 38 имаше половин час бърз ход и Стас реши да отиде пеша. Там, в кабинета, имаше диван, на който понякога си почиваше, когато нямаше смисъл да се връща вкъщи.

Жалко за Ахмет. Жалко за Маков. Жалко за Люба. Жалко за Сергей Козлов. За Грязнов жалко — кога ли спи този човек... Жалко за всички. А какво да се прави?

Сети се за един приятел състудент. Той реагираше на всички трудности и проблеми по един и същ начин: свиваше рамене и казваше с неподражаема интонация: „А какво да се прави?“

Разправяха, че той и романа на Чернишевски наричал така — „А какво да се прави“.

Преди месец Стас Аленичев навърши тридесет и две години. Работата в МУР беше единственият смисъл в живота му. Това, че ще работи именно тук, той реши изведнъж в най-трагичния ден от живота си.

До абитуриентския бал оставаше съвсем малко време. Вече бяха минали изпитите, купен беше специално за бала черен костюм и бъдещето изглеждаше ако не рай, то непременно интересно и щастливо.

Но на Стас не му беше съдено да потанцува със съучениците си на техния последен училищен празник. Два дни преди това бяха убити неговите родители.

За това говореше цяла Москва. Тогава, в началото на осемдесетте, убийствата не бяха обикновено нещо. Сега никого не можеш да учудиш с такива зверства. А тогава безсмисленото, жестоко

убийство потресе цялата столица. Особено много говореха за него в литературните среди.

Бащата на Стас, Сергей Аленичев, беше известен поет. Майка му работеше като редактор в най-престижното издателство и също беше известна в литературните среди. Семейството беше уважавано и интелигентно. Сергей Станиславович бе красив, с гъста сива коса и ако не беше голямата му любов към жена му, би могъл да се подвизава като покорител на женски сърца. Всъщност той ги покоряваше, но само с творчеството си. На този свят за него съществуваше само една жена — Людмила Алексеевна. Съпругата му. Майката на неговия син.

Те бяха идеалната двойка. Достатъчно беше да ги погледнеш, за да разбереш, има любов на тоя свят, и ако перифразираме Жванецки, тя се чувства добре.

Стас беше гордостта на семейството. Постоянен отличник, за десет години не беше получил в училище дори петица, златен медалист, той се канеше да кандидатства в журналистическия факултет. Харесваше му да е в центъра на събитията, да живее сред интересни хора. Родителите се гордееха със своя син, също както и той с тях.

А после дойде онзи юни. Малко преди абитуриентския бал една съученичка на Стас имаше рожден ден и там беше толкова весело, че той съвсем забрави за времето. А когато погледна часовника си, изстина: стрелките показваха един през нощта. Стас никога не беше закъснявал толкова. И изведнъж се разтревожи и се хвърли към телефона.

Никой не отговаряше на обаждането му. Странно, нима спят? Това просто не можеше да бъде: те щяха да го чакат, а и изобщо рядко си лягаха преди един през нощта.

Неконтролируем страх скова Стас. Без да казва никому нито дума, без да се сбогува с никого, той напусна апартамента на своята съученичка и хукна към къщи.

Тичаше, пришпорван от страха: на мама ѝ е станало лошо със сърцето, закарали са я в болница, баща му е отишъл с нея. Или на него му е станало зле, а майка му е тръгнала да го придружава. Така или иначе нещо се е случило. Той тичаше и се молеше просто телефонът им нещо да се е развалил. Или родителите му да са слезли в двора, за да го чакат...

Това, което видя, не би могло да бъде измислено и от най-жестокото въображение. По-добре никога да не беше отварял тази врата. По-добре да беше умрял пред нея...

Кръвта беше се стекла като тъничко ручейче в коридора. Той закрепва с все сила, когато видя този червен, зловещ ручей. В хола лежеше баща му. Краката на Стас се подкосиха, когато влезе, като се опитваше да не стъпи в кръвта. Баща му лежеше на пода с нелепо подвит крак. Ризата му беше разкъсана от удари с нож, гърдите му се бяха превърнали в кърваво тесто. Пронизителен вопъл се изтръгна от гърдите на юношата:

— Мамо!...

Тоя я откри в спалнята. На шията на Людмила Алексеевна личеше отчетлива яркочервена бразда. И още — тя беше гола до кръста.

Стас замижа. Някъде в дълбините на съзнанието му се мярна мисълта, че това е някакъв кошмар, сега ще отвори очи и ще се събуди. Той стоеше със затворени очи и не можеше да ги отвори. Така и стоя може би минута, а може би час. Стоеше и трепереше целият. А после се реши — отвори очи. И тогава всичко наоколо му се завъртя в бесен калейдоскоп и той се срути на пода в безсъзнание.

Когато притичаха съседите, които бяха чули вика му, решиха отначало, че и той е мъртъв. Но пристигналите лекари констатираха, че момчето е живо, но е изпаднало в дълбока кома. На нервна почва.

Стас изкара две денонощия в безсъзнание. Когато излезе от това състояние, не можа веднага да си спомни всичко. А после ужасяващите картини се появиха и той застана така силно, така отчаяно, че стресна медицинските сестри, които дотичаха, чули виковете му.

Той се възстановяваше бързо. След седмица го изписаха, като го посъветваха да се пази по възможност. Стас премълча. Нямахше вече за кого да се пази.

Той силно се промени. Стана мълчалив. Не говореше никога и с никого за своята болка. Всичко беше покрито дълбоко у него. Не допускаше външни хора до своята беда.

Първото, което направи, беше да размени апартамента също за двустаен, но в друг район.

Не можеше да живее в апартамента на родителите си, където всичко му напомняше за времето, когато беше толкова безметежно

щастлив. Нямахте сили за такова нещо.

Затова той веднага разбра състоянието на дъщерята на Маков. Затова и ѝ отстъпи стаята си. Той като никой друг разбираше какво ѝ е сега на душата на Люба.

Факултетът по журналистика вече не беше за него. Той подаде документите си в юридическия и влезе без проблеми. Тогава, преди петнадесет години, се надяваше сам да открие онези, които за миг разбиха живота му. Тогава не откриха убийците и той искаше да ги намери сам, каквото и да му струваше това.

Ожени се в четвърти курс. По това време във факултета почти нямаше хора, които да не знаят историята му. Но той се пазеше от тяхното съчувствие и с никого не дружеше. На всички се струваше мрачен и затворен — такъв си и беше.

Но малцина знаеха другото. Той отчаяно имаше нужда от близък човек. И когато една от красавиците на факултета, Наташа Кулагина, обърна внимание на вечно самотния Стас, той не разбра, че е станал нейният избраник. Не разбра и още повече се затвори в себе си.

Обаче Наташа не беше от хората, които лесно отстъпват пред трудностите. Тя покани Стас в общежитието на рождения си ден.

Стас дълго размисля дали да иде. Сигурно щеше да има много хора, а той беше отвикнал от струпването на много хора на едно място, като изключим читалнята. В края на краищата реши: стига е водил тоя затворнически живот. Ще иде на тоя рожден ден.

В общежитието идваше за пръв път. Едва откри стаята. Почука и вратата мигновено се отвори.

На прага стоеше Наташа — лека, стройна, в прозрачна рокля. Светлината идваше откъм прозореца срещу вратата и очертаваше изваяната ѝ фигурка. Стас разбра, че е безвъзвратно загинал.

Първо изпусна цветята, които носеше. Веднага се хвърли да ги вдигне, същото стори и Наташа и двамата си чукнаха челата.

Болеше, но те се разсмяха.

— Ох! — каза той. — Извинявай, моля те.

— Няма нищо — отвърна тя, като потриваше удареното място. — Сигурно това ми е наказанието. Задето лъжа.

Тя одобрително го огледа от глава до пети.

— Така ли ще стърчиш на вратата?

Той влезе и отвори чантата си.

— Това е подарък за теб...

— Почакай — спря го тя. — Трябва да ти кажа нещо...

Чак сега Стас забеляза, че в стаята няма никой друг, освен него. Никакъв друг гост.

И веднага разбра всичко.

— Няма никакъв рожден ден, нали?

— Аха — безгрижно отговори Наташа. — Никакъв. Така че може да си затвориш чантата. Обаче цветята ще си ги оставя.

— Да — объркано каза той. — А тогава аз за какво съм дошъл?

Оказа се, че е дошъл за своето щастие. Наташа призна, че е измислила това като начин да го покани в общежитието. Отдавна искала да му каже нещо. Ето вече половин година само за него мислела. Да му пише писма — глупаво, не е ученичка вече. Да го изхвърли от главата си — не може. Тя е достатъчно съвременно момиче, а не някоя тургеневска госпожица, за да чака кога Стас ще благоволи да ѝ обърне внимание. Не, тя не е такава. Затова го е поканила тук, което между другото съвсем не било просто. За да разкара за няколко часа оттук момичетата, с които живее, се наложило не само да лъже, но и да се унижава. Но пък сега говори истината, само истината и нищо друго, господ да ѝ помага. А тя иска да помогне на Стас — той е така самотен и тя по негова милост също е самотна, защото никой друг не ѝ трябва на тоя свят — само той. И ако си мисли, че на съвременно момиче му е по-лесно да признае любовта си, отколкото на допотопната Татяна Ларина, дълбоко се лъже.

След като изстреля монолога си, по време на който развълнувано крачеше из стаята, като се блъскаше постоянно по шкафчетата и леглата, Наташа рухна на леглото и заплака.

Стас се обърка.

— Какво ти е... — промърмори той. — Ей, Наташа! Какво ти стана?

— Върви си, Стас — хлипаше тя. — Върви си, за бога. Срам ме е.

Той се приближи до нея, отпусна се на колене, взе дланите ѝ, с които тя криеше лицето си, и започна да ги целува. Когато я погледна, видя, че тя се усмихва през сълзи и гледа някъде надалеч. Светлината от прозореца падаше по лицето ѝ и той си помисли, че заради този миг

е живял от оная страшна нощ. Този миг му беше наградата за всичко, което преживя след смъртта на родителите си.

И той ѝ каза:

— Омъжи се за мен, Наташа.

Тя сякаш се стресна от мислите си и попита учудено:

— Какво?

Той повтори:

— Омъжи се за мен. Стани ми жена.

Тя заплака:

— Дожаля ти за мен, нали?

— Какво говориш! — изплаши се той. — Не, съвсем не.

— Но ти не ме обичаш.

— Обичам те.

Тя внимателно го изгледа.

— Съгласна съм.

Той скоочи на крака и се хвърли към чантата си.

— А това е подарък за нашия годеж. Засега този.

Подаръкът беше френски парфюм „Черна магия“.

— Стас! — ахна Наташа. — Той е безумно скъп! Откъде имаш толкова пари?

Той смутено се усмихна:

— Имам пари... Виждаш ли, баща ми беше поет. И сега доста често го преиздават, а аз съм единственият му наследник.

— Фантастика! — Наташа го гледаше с широко отворени очи. — Нима така ми е провървяло? Значи мъжът ми е богаташ?

Стас се смути.

— Изобщо не ми се говори за пари в такъв миг... Но пари имам. В спестовна книжка — осем хиляди.

Наташа чак замижа, тогава това беше огромна сума.

— Знаеш ли кой си ти? — каза тя. — Приказният принц на бял кон.

— Парите са нищо — отговори ѝ Стас. — Главното е да сме щастливи с теб.

Той помълча и добави:

— Както мама и татко.

Всичко излезе лъжа. Мина съвсем кратко време и Стас разбра, че Наташа още от самото начало е знаела всичко за него: и за родителите

му, загинали преди няколко години, и за апартамента му, и, разбира се, за парите.

Няколко месеца след сватбата животът им стана непоносим. Нейните безкрайни романи, които тя и не мислеше да крие, нейните упреци — тя не разбираше как можеш да мечтаеш да работиш в милицията, — мързелът ѝ, нежеланието ѝ да се занимава с домакинството — всичко това бързо убеди Стас, че тя просто го е омотала, вързала го е, защото беше изгоден жених. Въобще набута се и с двата крака.

Той разбираше, че при развода ще се наложи да разменя апартамента, но това не го спря. Нещо повече, когато Наташа заяви, че е съгласна само на самостоятелно жилище и няма да отиде в никаква стая в обща квартира, той прие това като нещо съвсем нормално. След като трудно размени двустайния си апартамент за едностаен и стая в обща квартира, той се пренесе безропотно в комуналката. Благодарен беше на бога, че се е разделил с тази лъжлива и користна жена, и за това, че още нямаха деца. От детето не би могъл да се отдели. Почти сигурен беше. Впрочем Наташа не искаше и да чуе за деца.

След развода с жената, която се превърна сега от провинциалистка в московчанка, Стас изведнъж разбра, че независимо от всичко случилото се има и положителна страна. Сякаш изведнъж изчезна затвореността му, той стана общителен, усети вкус към живота.

Завърши юридическия факултет с червена диплома и всички му предричаха аспирантура. Но той поиска да отиде в МУР — като оперативен служител. След две години вече беше старши лейтенант и го смятаха за един от най-добрите оперативни служители на Московската криминална милиция.

Стас стигна на „Петровка“ 38, качи се в кабинета си, поседя на бюрото, като си припомняше отдавна забравени неща. В паметта му изплуваха картини от детството, майка му и баща му, някакви откъслечи от техни разговори, украсената елха, която изведнъж падна за пръв път точно в годината, когато се случи нещастиято.

Той се настани на дивана. За сън му оставаше съвсем малко време: след три часа започваше работният ден. Стас затвори очи.

Жалко за Маков. И за Ахмет жалко. И за Люба. Жалко за всички. Дори за Наташа.

СЕДМА ГЛАВА ВОЙНАТА

1.

Олег Вержбицки излизаше от къщи рано сутрин, когато слънцето едва се показваше над хоризонта. Така беше винаги.

За широката публика, по-точно за онези, които се интересуваха от дейността на Олег и източниците му на доходи, той работеше на много престижно място. „Фонд за подпомагане на ветераните от спорта“ — така се наричаше учреждението, където Вержбицки заемаше, поста председател и съучредител.

Шофьорът му отвори вратата и Олег седна на задната седалка на „Мерцедес-600“. Когато беше в лошо настроение, винаги седаше отзад.

Впрочем не можеше да се каже, че Олег Вержбицки, наглед съвсем преуспял човек, имаше днес, така да се каже, настроение под средното. Просто трябваше да обмисли нещо. На задната седалка обикновено мислеше по-добре.

А наистина имаше какво да обмисля. Това лакомо късче, около което напоследък се въртяха всичките мисли на Вержбицки, започна доста да му досажда. По-точно всичко, свързано с него.

Всъщност не беше и съвсем правилно да се нарича това, за което мислеше, „лакомо късче“. По-скоро това беше късице, даже цяла баница, пред което не би могъл да устои никой, който дори косвено има представа какво са парите.

Големите пари.

Делова Москва се беше размърдала, „авторитетите“ надигнаха глави, като се стараеха да надушат откъде духа вятърът. Всеки беше нащрек, за да може в нужния момент да се намеси, да нанесе съкрушителен удар и да се възползва, да овладее това, което така мило и невинно се наричаше „лакомо късче“.

Прекалено добро беше „късчето“. Твърде големи възможности откриваше пред оня, който овладее контролния пакет акции на компанията „Руски авиолинии“.

Вержбицки се усмихна. Голяма работа — авиокомпания. Колко ще спечелиш от тези въздушни превози? И какво общо имат тук

ветераните от спорта?

Ветераните да вървят на майната си. Някои от тях безусловно ще си получат пенсийката. Иначе за какво е на тоя пост Вержбицки? Главното за него обаче не е фондът, а възможностите, които открива той. При това неограничени.

Колко струва един самолет? Милион долара, два, десет? А колко струва един самолет на хартия? Тоест самолет, който съществува само на хартия? Пак толкова.

Зад стъклата на колата пробягваха новостроящите се квартали — значи отдавна са зад „Садовое колцо“. Минаха още няколко километра и лъскавата кола потъна в един от московските жилищни район-спални. След като спря до един девететажен блок, мерцедесът наду клаксона.

Няколко минути по-късно от входа излезе попрегърбен слаб мъж на около четиридесет години. Наричаха го Владимир Степанов.

Той бързо пресече алеята от входа до колата и ловко се шмугна на задната седалка до Олег. Колата веднага потегли, ловко обърна почти на място и се насочи към центъра на града.

Степанов не се решаваше да започне пръв разговора, а Вержбицки кой знае защо мълчеше. След известно време Степанов започна да проявява признаци на безпокойство. Олег забеляза това...

Той натисна копчето и в купето се вдигна преградното стъкло, което им даваше възможност да разговарят, без да се страхуват, че ще ги чуе шофьорът.

— И така — започна Олег. — Вие, естествено, разбирате, че не ми е в привычките да се отбивам за когото и да е било и да го возя като такси?

Степанов пресекливо въздъхна:

— Да, естествено. Разбирам.

Олег продължи:

— И щом сега го правя, значи ви предстои нещо от изключителна важност.

— Разбирам.

— Тогава да се договорим за някои детайли. Така съм засекретил тая работа, че дори не си водя телохранители.

— Виждам.

— Шофьорът нищо не чува зад стъклото. Следователно за операцията, която предстои да изпълните, ще знаем само вие и аз.

Степанов премълча. Това никак не му харесваше. Твърде голяма вероятност имаше веднага след изпълнението на операцията да ликвидират и него. Един човек винаги е за предпочитане пред двама, когато става дума за важни тайни.

Олег знаеше за какво мисли той.

— Искам да ви дам някои гаранции. Тук — той му подаде пакет, стегнат с ластиче — са новите ви документи и петдесет хиляди долара. Плащам ви предварително и както виждате — цялата сума. Никой не прави така, разбира се, но, първо — искам работата да бъде свършена чисто и бързо и, второ — тъй като никой, освен вас не може да го направи, искам да ви дам гаранциите, които заслужавате.

Степанов притвори очи и се облегна на седалката. Дългите разсъждения на Вержбицки го уморяваха. Той беше свикнал на по-прости и конкретни разговори, когато поръчителят ясно и разбрано и главното — лаконично му обясняваше същността на задачата. А той я изпълнява. Останалото е лирика.

Ако се съди по това какви поклони му правеше този очевидно могъщ човек, делото, което е замислил, видимо е гнусно. Освен това явно се кани да очисти и него, Степанов. Всичките тия пакети и обещания не могат да го излъжат. Виждал е достатъчно такива типове, за да им вярва... Добре, да чуем какво още ще каже. А засега се прави на глупак. Колкото по-просто се държиш с тия господа, толкова по-добре.

Вержбицки в това време продължаваше да говори:

— Какво знаете за фирма „Ню Мос“?

Степанов отвори очи:

— В хотел „Русия“, нали?

Олег кимна:

— Правилно. Какво още ви е известно?

Изведнъж на Степанов му писна от всичко това. Той си знаеше цената, смяташе се за специалист от най-висока класа. И изведнъж изгледа Вержбицки с такъв поглед, от който на оня му стана за миг, меко казано, неуютно.

— Вижте какво, драги ми господине — каза неочаквано Степанов с добре школувания си глас. — Не ми устройвайте тук

изпити. Ако искате всичко да бъде тип-топ, кажете какво се иска от мен.

Степанов разбираше, че случаят, с който се е захванал, е особен и няма смисъл повече да се прави на глупак. Стана му съвсем ясно, че вижда този Вержбицки за пръв и последен път в живота си. Ако този поръчител наистина не предприеме нищо срещу него, след като Степанов си свърши работата, то никога повече няма да си има работа с него. Покритото мляко котки не го лочат. Но най-вероятно този тип ще заповяда на своите хора да го ликвидират.

Ясно е, че те нямат неговата квалификация, но ако го подгонят от всички страни, ще му дойде нагорно. И тогава не би могъл да гарантира, че всичко ще се размине благополучно. Той и в много подобри ситуации не гарантираше това.

Затова ще говори с тоя „авторитет“, както смята за нужно.

— Знам, че това, което смятате за доказателство за вашето благоразположение към мен — каза Степанов, — ей тоя пакет, е просто фикция. Не ви вярвам, но явно ще се наложи да изпълня това, което искате. Нямам друг изход. За мое съжаление, честно казано. Ако откажа, ще намерите начин да ме очистите. Ако направя каквото искате, има, макар и слаба надежда да ме оставите на мира.

— Доста по-голяма, отколкото ви се струва — забеляза Олег. — Не се каня да организирам хайка за вас.

Степанов премълча. Какво да говори? И без това каза твърде много. Сериозните хора си мълчат или поне не казват онова, което той наговори на тоя фукльо. Да, език мой — враг мой.

Майната им. И на тоя, и на другите, и на всички наред.

Писна му. Боже, как му беше омръзнало! Защо не си вкара една доза, преди да излезе? Всичко му писна. И тези скокове в настроението също. Дяволите да те вземат, копеле! Карай нататък.

— Какво знаете за Портнов? — попита го Вержбицки. — Президентът на „Ню Мос“.

— Знам го — отговори Степанов. — Адвоката.

— Той адвокат ли е? — учудено го изгледа Вержбицки. — Не знаех.

— Адвоката — усмихна се Степанов. — Образованието му е юридическо, но не се е затруднявал да спазва законите. По образование

— юрист, а по призвание — бандит. Две присъди, бандата „Нощните вълци“ — чували ли сте?

— Не — призна си Олег. — Но защо и сега е адвокат?

Степанов обясни:

— Доста жалби е съчинил в лагера. Не само от свое име, но и от името на тия „авторитети“, които са имали нужда. И трябва да се признае, че добре го е правил. Успявал да им издейства намаляване на присъдите като истински адвокат. Сега ясно ли е?

— Долу-горе — кимна Олег.

— Затова и там са го коронясали.

— Коронясали?

— Станал е вор в законе. Официално признат бос.

— Ясно — каза Вержбицки. — Да, вие наистина сте голям специалист в работата си. Във всеки случай знаете за тоя Портнов повече, отколкото очаквах. Поне повече от мен.

— Накратко — каза Степанов. — Мишената е Портнов, така ли?

— Не съвсем — поклати глава Вержбицки. — Разбира се, Портнов трябва да бъде унищожен. Но ме интересуват и неговите колеги. По-точно най-близките му помощници, заместниците му. Познавате ли ги?

— С тия съм по-зле — отговори Степанов. — Разкажете ми за тях.

— Макс Кей, познат и като Максим Кисерман — веднага започна Вержбицки. — Бивш наш, руснак. Сега е американски гражданин.

— По-нататък.

— Алекс Шер, също познат като Алексей Шерман. Също от бившите наши. Има и още един. Не е заместник, а помощник. Но знае много и държи голяма власт в ръцете си.

— Това ли е всичко?

— Малко ли ви е? — подсмихна се Олег. — Трудността на задачата се състои в това, да съберете тия хора на едно място и да ги ликвидирате с един удар. Поотделно няма да успеете да ги очистите — дори вие.

— Разбрано. Значи трябва да ги събера на едно място? — язвително попита Степанов. — Мислите ли, че ще ме послушат?

— Престанете — намръщи се Вержбицки. — Не знам как ще го направите, но имате само една седмица.

— Толкова много — измърмори Степанов. — Цяла седмица!
Тонът му не се хареса на Вержбицки.

— Нещо не ми приличате много на професионалист. Прекалено се шегувате. И немотивирано при това.

— Имам си своите мотиви — отговори Степанов. — Но и сам прекрасно знаете, че освен мен никой няма да го направи. Или сте размислили?

Вержбицки мълча около минута, после се наведе и натисна копчето. Разделителното стъкло бавно се спусна.

— Обратно — заповяда Вержбицки.

Шофьорът кимна и започна да се подготвя да завие. След малко колата се носеше по обратния път.

Това ми е последната операция, мислеше си Степанов. Край. Време е да вдигам гълъбите. Рано или късно те ще ме очистят. Или сегашните ми колеги, или бившите. Време е да се омитам от бойното поле. Писна ми от войни, искам да се чувствам абсолютно спокоен. Абсолютно. Пари имам. Ще се оженя. Това също е вариант. Само че за кого? Край мен не остана никой.

Пустота.

Вержбицки също си мислеше.

Не бива да го оставя жив. Просто е обречен тоя Степанов, но, разбира се, след като си свърши работата. Но...

Странно, мислеше Олег. Нещо не ми се иска да бъде убит, би могъл пак да ми потрябва. Ако го направя мой човек, ако го накарам да работи за мен... Проблемът е, че той е вълк единак. Така поне говорят, че се определял сам. И моята служба за сигурност го потвърждава. Жалко.

Те се приближиха към блока на Степанов.

— Всичко хубаво — взе си довиждане Вержбицки. — Ще поддържахме връзка по същия начин.

Степанов излезе от мерцедеса, но при последните думи задържа вратата и каза насмешливо:

— Връзка? Каква връзка? Когато работата бъде свършена, вие ще чуете. Или трябва лично да ви докладвам?

Вержбицки мислено се наруга.

— Това е за всеки случай — обясни той. — Малко ли неща могат да се объркат.

Думите му не се харесаха на Степанов.

— Нищо няма да се обърка. И запомнете: с вас се виждаме за пръв и последен път.

Вержбицки хвърли бърз поглед към шофьора. Той седеше неподвижно и гледаше право пред себе си. Не човек, а паметник.

— Прав сте — каза Олег. — Сбогом.

Степанов хлопна вратата на колата и...

В същия миг мощна експлозия разтърси околността. Мерцедесът се взриви като бомба, като освети всичко наоколо с кърваво зарево. Стъклата по фасадата на блока се пръснаха от взривната вълна. От мерцедеса, шофьора и Вержбицки, а също и от Степанов останаха само безформени късчета, които после с огромни усилия събираха от околните дървета и от стените на сградата. По тези останки криминалозите трябваше да идентифицират загиналите.

Отначало в двора на блока цареше пълна тишина, която сякаш звънтеше в ушите на свидетелите недалеч от местопрестъплението. А после — после такъв вик на ужас огласи двора, какъвто би могъл да прозвучи само при внезапния край на света.

Имаше и други жертви. Край входа, където се взриви мерцедесът, трима пияници си делеяха бутилка водка, приседнали с гръб до стената.

Това беше последната бутилка в живота им.

2.

Четирима мъже блъскаха билиардните топки по зеленото сукно.

Билиардната маса беше скъпа, поръчана специално от Англия. Изработена беше ръчно и струваше огромни пари.

Стаята, в която беше разположената билиардната маса, се намираще в служебното помещение на един от най-скъпите московски ресторанти с обикновеното име „Маяк“. Защо именно „Маяк“, вече никой не помнеше.

В билиардната не пускаха никой външен човек — това беше светая светих. Дори директорът на ресторанта не се решаваше да играе тук през свободното си време. Стопанинът би могъл да дойде всеки момент и на директора не му стискаше да наруши забраната.

Всички трепереха пред стопанина. И собственикът на ресторанта също избягваше да ползва специалната билиардна маса от страх да не го разсърди.

Днес стопанинът посрещаше гости. Беше тъкмо един от редките случаи, когато Михаил Яковлевич се канеше да изиграе една-две партии от любимия си билиард.

Гостите бяха трима. Играеха двойка срещу двойка. Михаил Яковлевич Кривоносков си избра за партньор млад, но вече много авторитетен мъж — адаша си Миша Рубинчик. Втората двойка се състоеше от Иван Твердохлебов и Константин Бели.

И четиримата бяха босове на престъпни групировки.

Михаил Кривоносков подготвя почти цял месец тази среща. Доста се наложи да се потруди, докато всички се съгласят. Твърде много спорове и кавги стояха между тях, за да отидат без размисъл и предпазни мерки на среща с явния враг и съперник, за какъвто всички го смятаха.

До съвсем скоро те не представляваха сериозна заплаха един за друг. Отдавна си бяха поделили сферите на влияние в Москва и по неписаните закони на бандитското братство никой не се месеше в делата на другите. Всичко беше строго разделено и очертано.

Търканията започнаха сравнително скоро. И макар досега да не беше загинал нито един човек от групировките, въз въздуха вече тегнеше някакво напрежение. На всички им беше ясно, че ако някой наруши нестабилното равновесие, в Москва ще започне истинска война между групировките, в резултат на която никой от присъстващите тук няма да оцелее. Прекалено примамлива беше баницата, заради която можеше да се разрази битката, а тя щеше да бъде изгодна само за ченгетата.

Защо да им облекчават живота, когато може да се споразумеят?

На хората е присъщо да се обединяват пред лицето на общата заплаха — именно това се канеше да предложи Михаил Кривонос на своите колеги. Мир, макар и временен.

Миша Рубинчик играеше не лошо, затова Кривонос си го избра за партньор. Не обичаше да губи — в нищо и никога.

Впрочем никой от присъстващите не обичаше да губи. И взаимното им съперничество можеше да бъде победено само от осъзнаването на опасността, която ги заплашваше. Те трябваше да предприемат ответни мерки.

Миша Рубинчик вкара с отличен удар белязаната топка в лузата и удовлетворено каза:

— Бомба...

Имаше предвид топката, която след леко колебание се заби в лузата.

Кривонос му посочи две топки, които стояха точно пред ъгловата луза. Трябваше да ги удари челно и му бяха в кърпа вързани.

— Любопитна топка — подсказа той.

Рубинчик се намръщи. Не обичаше да му подсказват. Предпочиташе да се справя сам, за да не дължи нищо никому. „Не вярвай, не се страхувай, не моли.“ Но топката беше почти сигурна и той замахна почти без да се прицелва.

И пропусна.

Когато той се изправи, Кривонос сякаш случайно се извърна, за да не забележи Миша разочарованието, което се изписа неволно на лицето му. Михаил Яковлевич беше разстроен и не искаше да му четат настроенията по физиономията. Какъв „авторитет“ би бил след това?

Нещо нервнича, помисли си той. Не бива да се отпускам така. Интуитивно усещаше, че нещо ще се случи.

Той отиде до бара, извади бутилка френски коняк и наля в чашите. В билиардната нямаше никакви телохранители и никой от присъстващите не носеше оръжие. Това беше едно от условията за преговорите.

Кривоносов се бе заел да организира срещата именно защото искаше да избегне, да предотврати кръвопролитие. Е, ако работата го изискваше, ако трябва, той не би се замислил да се съгласи да елиминират когото и да е. Но не понасяше безсмислените убийства. И без това в престъпния свят има достатъчно жестокост.

— Хайде по едно малко — добродушно подкани гостите си Кривоносов. — За успеха на нашето безнадеждно дело!

Той, естествено, се шегуваше и Миша Рубинчик влезе в тона му.

— Да не е отровен? — кимна той към бутилката.

— Обиждаш ме, адаш — усмихна се Кривоносов. — Впрочем...

И той гаврътна на экс коняка си.

— Така ли се пие коняк? — възмути се Костя Бели. — А и хубав при това.

— Истински — потвърди Кривоносов. — Франция. Миналият век.

— Богато — забеляза Рубинчик. — Значи пилеете съкровищата си, Михаил Яковлевич? Ще вземете да се разорите.

— Какво ли не правиш за добри хора. И с дума, и с рамо, и с личен пример!

— Налей по още едно — махна с ръка Рубинчик. — Да опитаме тая Франция от деветнайсети век.

Кривоносов напълни пак чашите на Рубинчик и Бели. Иван Твердохлебов се канеше да удари топката и не им обръщаше внимание.

— Иване — извика го Рубинчик. — Няма ли да пийнеш с нас? Обиждаш ни...

Иван удари с щеката по топката, която описа сложна траектория и влезе в лузата, без да вкара нито една от другите топки.

— Майстор! — похвали го Кривоносов. — Аз не бих могъл така, ако ще да пукна.

Това беше подигравка. Иван изгледа домакина злобно и сърдито попита:

— Ние за какво дойдохме — да пием ли?

— Във всеки случай не за да вкарваме топките по тоя начин — захили се Рубинчик.

— Да беше млъкнал, Миша — предупреди го Иван, като се подпря на щеката.

По скулите на Миша заиграха зли топчета, но засега предпочете да замълчи. Козовете му ги нямаше. Всъщност ръцете на всички бяха празни, но Иван в момента държеше щеката. Кое то си беше коз, и то какъв.

Иван Твердохлебов се обърна към Кривоносков:

— Защо ни извика, авер? Искаше да ни кажеш нещо или какво?

Той го предизвикваше, но Кривоносков не обърна внимание на това.

— Да, време е — каза той и остави чашката си на масичката. После се пошегува: — Поканих ви тук, благородни господа, за да ви съобщя една пренеприятна новина.

Костя Бели се усмихна — разбра шегата. Рубинчик се напрегна: всяка шега в такава компания би могла да се обърне в скандал. Така и стана.

Твердохлебов с неуловимо движение се освободи от щеката и в ръката му изведнъж се появи малък пистолет. Цевта му сочеше право към гръдта на Кривоносков.

— Няма да успееш — хрипливо каза той на пребледнелия Михаил Яковлевич.

Гоголевиат „Ревизор“ в училище явно беше минал покрай ушите на Твердохлебов. Явно тогава не е бил в час.

— Какво ти става, Иване? — проговори Кривоносков. — Нали се разбрахме.

Рубинчик побърза да се намеси. Не се смяташе длъжен да защити Кривоносков, но пистолетът в ръката на Иван беше коз срещу всички.

— Ваня — помирително каза той, — недей да нервничиш. Михаил Яковлевич се пошегува. Кой знае защо иска да ни шашне с ерудицията си. Това е просто цитат, фраза от една пиеска на Гогол...

Иван местеше поглед от единия към другия, но не сваляше пистолета.

Миша Рубинчик вдигна длани.

— Ти добре ме знаеш, Ваня — малко по-твърдо продължи той.
— Знаеш, че ако от негова страна — той посочи Кривонос — имаше и най-малка заплаха, веднага щях да надуша. Не е ли така?

— Е? — настръхнало го изгледа Иван.

— Съгласен ли си с мен?

— Е, и?

— А аз не усетих нищо, Ваня. И можеш да се убедиш, че не съм си взел топа.

Иван се усмихна криво:

— Отде да знам, може пък да не ти е на стгодно място да го извадиш.

Миша отпусна длани и въздъхна: оправяйте се сами.

— Иване — каза Кривонос. — Какво да направя, за да ми повярваш?

Твердохлебов изведнъж скри пистолета.

— Стига с тия глупости! — заяви той. — Ту така, ту иначе. Ако нямате друга работа, аз си имам. Изчезвам.

Кривонос реши засега да не обръща внимание на предизвикателствата на Твердохлебов. В края на краищата Иван разбира, че ако започне да стреля, жив оттук няма да излезе. А ако разговорът протече, както го беше замислил, то Твердохлебов сам ще се опомни. И всичко ще свърши с взаимна договореност.

— Приятели — започна решително той. — Моля да ме извините за тъпата шега. И така, имаме проблем. Всеки от нас изведнъж се сдоби с враг, който не признава правата ни. Той е дързък, смел и решителен. Позволи си вече много и не смята да спира дотук. За съжаление поотделно не можем да се справим с него. Той има не само пари и сила — с това някак си можем да се справим. Но има и нещо, което му позволява да изпреварва събитията и винаги да е с един-два хода напред. Не знам какво е това, приятели. Тоест още не съм изяснил докрай какво е то конкретно. Но сега времето ни притиска отвсякъде и повече не може да се чака. Моля да ми простите, но ще използвам още един цитат — бавенето е равно на смърт. Това не са просто красиви думи. Това е грубата реалност. Над нас е надвиснала смъртна заплаха.

Кривонос направи пауза и отпи глътка минерална вода. Доволен беше от себе си. Речта излезе добра и ако не шашна гостите му, поне ги заинтригува. А това вече беше нещо.

— Та този наш враг ограбва банките, които са под наша защита и които си мислехме досега, че контролираме. Той сключва договори с фирми от страната и ги източва. Тези фирми биха могли да са наши клиенти. Този някой се появи сравнително скоро, но вече стори толкова, колкото ние заедно не сме направили за три години. Създава се усещането, че неговите хора са навсякъде. И ако напоследък не ни върви, то за повече неща е виновен той.

— Кой е тоя тип, да го вземат дяволите? — не издържа Иван. — Откъде се пръкна?

— Добър въпрос — каза Кривоносков. — Някой си Феликс Портнов. Бил е от нашите преди години с прякор Адвоката. В началото на осемдесетте емигрирал в Щатите. Помогнали му там да си стъпи на краката, защото трябвало да свърши нещо за нас. Но после някак се откъснал и си създал собствена империя.

— Империя? — повтори Рубинчик.

— Другояче как да го наречеш — отвърна му Кривоносков. — Ако се съди по делата, които върти, има здрава и обучена армия от мобилни и решителни момчета, идеално организирана информационна мрежа и така нататък.

— Накратко, Юлий Цезар — вметна Костя Бели.

— Е, добре — каза Рубинчик. — Разбрах какво искате да ни кажете, Михаил Яковлевич. Какво предлагате? Как да смачкаме тоя изрод?

— Работата е сериозна, Миша — предупреди го Кривоносков. — Прекалено сериозна, за да се майтапим.

— Стига бе — не се удържа Рубинчик.

Кривоносков реши да не му обръща внимание и огледа другите.

— Надявам се, че разбрахте основното. Дойде време да се обединим, извинявайте за патоса.

— Няма нищо — промърмори Костя Бели, като разглеждаше чашката си с коняк.

Хич не му се искаше да се обединява с когото и да било. Но май това беше единственият шанс да оцелее в оформилата се ситуация.

— Та какво предлагате, Михаил Яковлевич? — попита той.

— Главното сега е да се договорим по принцип — отговори Кривоносков. — Ако го направим, без да губим време, започваме да обсъждаме детайлите на съвместните операции.

Костя Бели го подкрепи:

— Май че нямаме друг изход. И аз мислих за тоя Портнов. Според мен той прекрачи чертата.

— Точно така — потвърди Кривоносков. — Повече не можем да го търпим.

Кривоносков се обърна към Рубинчик:

— Миша?

Знаеше, че ако Рубинчик се съгласи, Иван автоматично ще го последва.

— Съгласен — кратко каза Миша.

Кривоносков облекчено въздъхна. Всичко вървеше по плана му. Засега нямаше издънки.

И тримата се обърнаха към Иван, очаквайки и последното потвърждение за новообразувания съюз.

Твердохлебов изпитателно гледаше Кривоносков. Устните му бяха свити в тънка линия.

— А авиокомпанията? — попита той. — Кой ще лапне „Руски авиолинии“?

Дойдохме си на думата, помисли Кривоносков, сега всичко ще иде по дяволите.

— Не му е сега времето, Иване — спокойно отговори той. — Главното сега е да се отървем от Адвоката. А за авиокомпанията ще се разберем после.

Твердохлебов се надигна с пъшкане.

— Всичко, дето ни го пя тук, по принцип е правилно. Обаче то си е нормална борба. Някой някого избутва, някой се противи. Да си обединим силите също е правилно. Естествено, да се съберем в юмрук и да смачкаме гадината, без да чакаме да ни смачка той един по един. Не споря, правилно поставяте въпроса, може и да се присъединя. Но сега друго ме интересува. След като се разправим с него, как ще делим? Ти си ми като стъкло, виждам те какво мислиш. — Той пак изгледа Кривоносков. — Ако не ти се беше отворила тая възможност да лапнеш компанията, а на теб ти се струва, че се е отворила, ти за нищо на света не би започнал тая война. Така и щеше да я търпиш тая гнида. Но щом ти замириса на милиони, дори милиарди, веднага реши да унищожиш Адвоката. При това предимно с наши ръце. А после лапаш баницата и дим да те няма, а?

Последното беше глупост, но убеденият тон на Твердохлебов дотолкова не се връзваше с онова, което знаеха за него, че никой не обърна внимание на това. Направо бяха като замръзнали и го зяпаха, без да мигнат.

Сякаш някаква маймуна изведнъж беше започнала да им декламира стихове.

Но в думите на Твердохлебов имаше известна доза здрав разум. Затова Рубинчик се обърна към Кривоносов.

— Е, Михаил Яковлевич? Народът — той посочи към Иван — чака отговор.

Какво пък, помисли си Кривоносов, налага се да се кълна. Засега. А после всеки ще си плати.

— Всичко е много просто — помирително заяви Кривоносов. — Щяхме да се договорим за това, след като се разберем за останалите, по-важни детайли. Канех се да ви предложа по двадесет и пет процента от всички печалби. На всеки по равно. Смятах да ви го предложа накрая — повтори той. — И щяхме да го полеем.

— Нищо — мрачно каза Иван. — Винаги ще се намери повод да пийнем. Главното е да се договорим.

Кривоносов разпери ръце.

— Вече ви казах всичко.

— Окей! — възкликна Рубинчик. — Значи така и решаваме. Аз, разбира се, не бих се отказал и от стоте процента, но нищо, както се казва, не съм стигнал до просяшка тояга — и с това ще мина.

— Окей — повтори и Костя Бели. — Да минем към работата. Цитирайки Миша, бих ви запитал, Михаил Яковлевич, как все пак ще смачкаме тоя изверг?

Кривоносов мълчеше и гледаше към Иван.

— Какво? — спокойно издържа той погледа му. — Какво си ме зяпнал?

— Не чух отговора ти. С нас ли си или не.

— Ваня! — възкликна Миша.

— Добре де — недоволно промърмори Костя Бели. — Това си е направо бюрократизъм: чух, не чух...

— Е? — не отстъпваше Кривоносов.

— То се знае — сви рамене Твердохлебов.

— Ура — спокойно произнесе Костя Бели. — А сега можем ли да преминем към работата?

— Добре — съгласи се Кривоносков. — Първото, което трябва да направим...

Но той не успя да продължи. Отвън, откъм вратата, се чува изведнъж викове и тропот от бягащи крака.

— Какво става? — настръхна Кривоносков.

Сякаш в отговор прозвуча изстрел. И веднага втори, трети...

В ръката на Твердохлебов мигом се появи пистолетът, който той насочи срещу Кривоносков.

— Ах ти, гадино! — процеди той. — Продаде ни, боклук...

— Не! — кресна с всичка сила Кривоносков. — Представа нямам какво става...

В билиардната глухо изплющя изстрелът, сякаш някой плесна с ръце. На челото на Михаил Яковлевич се появи елегантна дупчица и той падна по гръб.

Иван изгледа Рубинчик и Бели.

— Имате ли патлаци?

Те кимнаха утвърдително. И веднага в ръцете им се появиха пистолети. Иван се ухили:

— Е, вълци...

Рубинчик притича до вратата и се ослуша. Шум, викове, стонове на ранени... Той кимна към простряното тяло на домакина и каза на Иван:

— Напразно го очисти. Не е негова работа това. Той не би посмял...

— Все пак си е виновен — отрязва Иван. — Щом не можа да осигури...

— Млъкнете, за бога — помоли ги Костя Бели. — Намерихте кога да говорите за бандитската чест. Това май е работа на Портнов. Само че кога е успял?

— Той има хора навсякъде. Мамка му и гад! — изпсува Рубинчик.

— Спокойно! — каза Бели. — Трябва да драпаме оттук.

— Как? — попита Рубинчик. — Там май никой не остана от нашите хора.

— Много просто — отговори Костя. — Като в американските екшъни. На три изскачаме през вратата и гърмим на всички страни по всичко, що мърда. Свой, чужд — да върви на майната си! Ще се измъкнем!

— Ако се отървем — обади се Иван, — събираме се утре при мен. За безопасността си залагам главата.

— Става — съгласи се Костя. — Ние ти даваме живота си, ти — главата. Коя? А без майтап — съгласен съм.

— И аз — каза Рубинчик. — Само да се измъкнем оттук. Накратко, готови! Три-четири!

Тримата едновременно се хвърлиха срещу вратата с насочени пистолети, но...

Тя не помръдна.

— Още веднъж! — изкомандва Костя Бели.

И този опит не сполучи. Вратата не поддаваше.

— Що за дявол! — кресна Рубинчик.

— Спокойно! — срязва го Иван. — Ще се измъкнем.

— Мамка му! — закреця Костя Бели. — Дим!

Той с все сила се хвърли срещу вратата и я зарита.

Димът навлизаше през всички процепи — гъст, черен, задушлив.

— Гадове! — крещеше Рубинчик. — Отворете, гадини!

Иван мълчаливо блъскаше с тяло вратата, но тя не помръдваше.

Димът вече беше толкова гъст, че и тримата кашляха и се давеха.

— Отворете! — крещяха те в един глас.

Иван се пречупи пръв. Най-здравият, най-якият, той пръв реши, че всичко е напразно.

— Край — каза той. — Залостили са ни. Няма да излезем оттук...

— Не — хриптеше Рубинчик. — Кривонос, гадино, защо ни повика, като си се обкръжил с предатели?...

— Край — повтори Иван. — Няма да се измъкнем...

— Какво предлагаш? — попита Костя Бели, като се задъхваше. — Да се гръмнем?

— Аз мога — каза Иван.

— Ами гръмни се тогава! — закреця му Рубинчик. — Гръмни се, глупако! А аз ще го спипам тоя гад, ще му прегриза гръкляна, ще го... — Той се задави от дима и се разкашля.

— Котарак! — Димът лютеше на очите му, те сълзяха и Иван се давеше. — Котарак — изхриптя той към Костя Бели. — Хайде на тричетири да се гръмнем един друг. Самоубийството е грях. А убийството е нещо друго...

— Не мога — отговори му Костя.

— Котарак — повтори Иван. — Тия няма да ни пуснат. Ще стоят и ще чакат, докато изгорим. Ей сега всичко ще пламне. Моля те.

И пламъкът изведнъж лумна. Струваше им се, че ги огради отвсякъде.

— Котарак! — закрещя Иван.

— Давай! — закрещя и Бели. — Хайде, Ванка, мамка ти! Давай!

Те застанаха един срещу друг, отвориха уста и всеки навря дулото на пистолета в устата на другия.

— Идиоти! — крещеше срещу тях Миша Рубинчик. — Идиоти!

— Три!

В следващия миг двата изстрела се сляха в един и Бели и Твердохлебов рухнаха на пода с раздробени черепи.

Рубинчик продължи да блъска вратата. Огънят вече го обграждаше отвсякъде.

— Ще те пипна! — хриптеше той. — Адвокате, гадино, ще те спипам! Къде си, Адвокате, гнидо недна!

Когато за пореден път той се хвърли срещу вратата, тя изведнъж лумна. Огънят плъзна по дрехите и косата му. Страшна болка прониза цялото тяло на Рубинчик. Вече нямаше сили да блъска по вратата. Той се превърна в жива факла. Мяташе се из билярдната и крещеше от непоносимата болка, докато не падна на пода.

И повече не се вдигна.

Още четирима противници на Феликс Портнов предадоха богу дух.

Войната продължаваше.

3.

Към два часа в ресторанта в Дома на журналистите нямаше много хора.

На масичката в ъгъла край малката естрада седяха трима елегантно облечени мъже. Това, че бяха в костюми, биеше на очи, защото по останалите маси седяха истински журналисти и си бяха облечени по съответния начин — с пуловери и джинси.

Костюмите на тия тримата явно не бяха купувани от разпродажба. Никаква евтиния. Виждаше се, че това са заможни хора, а фактът, че са се събрали в евтиния ресторант на Дома на журналистите, говореше, че поне един от тях принадлежи към писателските среди. Впрочем това не беше сто процента сигурно.

Разговорът не вървеше.

Сръчният келнер ги обслужваше доста бързичко. Подобни гости въобще бяха редки в този ресторант: келнерът веднага определи, че май те са за пръв път тук. На него, разбира се, му беше все тая защо са дошли именно тук. Малко ли странности имат богатите хора. Може да им се е приискало да позяпат някоя телевизионна звезда, такива често идваха тук.

Макар че за телевизионните водещи беше раничко. Ако се появяха, то това беше късно вечер. Впрочем от къде на къде такива господа ще гонят телевизионните звезди... Сякаш си нямат друга работа!

Тия тримата наистина си имаха друга работа.

Те бяха членове на една от най-големите и силни московски групировки. Криминални, естествено.

Разговорът не вървеше, защото бяха потиснати. В Москва ставаше дявол знае какво. Пълна анархия.

В последните месеци престъпността в столицата осезаемо замря. И то не защото милицията, РУОП^[1] или останалите правоохранителни служби бяха започнали да работят по-добре. Съвсем не.

Просто дойде време — и „авторитетите“ го разбраха, — когато стана по-добре да се живее в някакъв ред и порядък, отколкото в

условията на престъпна вакханалия. Този ред, естествено, го установяваха те самите.

А неотдавна изведнъж всичко отиде по дяволите. Нещата излизаха от контрол. И това ги тревожеше, плашеше ги, лишаваше ги от увереност.

Те мълчаха доста дълго. Накрая единият си погледна часовника и като се прокашля, се обърна към този, който седеше срещу него:

— Все пак не разбирам: защо тук? Малко ли други места има в Москва?

Другият отговори:

— Определих място, за което самият аз сутринта още не мислех. Изведнъж ми дойде наум. Поне съм сигурен, че никой не знае за него.

— Толкова ли са зле нещата?

— Толкова. Направо хаос. Всичко отива по дяволите. Нещо става, но не мога да разбера какво. По-точно, разбирам, че са ни вкарали в някакъв капан, но не са ченгетата. Те са ми в кърпа вързани — ей тук са ми. — И той се потупа по джоба. — Кой тогава?

Третият беше мъж с посивяла коса. Той се намеси в разговора с една кратка дума:

— Адвоката.

— Адвоката, а? — избухна той, който ги беше поканил на срещата. — До гуша ми е дошло от тоя Адвокат!

— Не само на теб — забеляза Сивия. — И други се жалват. За билиардната чу ли?

Организаторът на срещата беше Сергей Арбатов, млад, но много авторитетен в съответните среди човек. Той се оказа начело на групировката си сравнително скоро, след като лично застреля бившия главатар Семьон Зотов, по прякор Зъба. След убийството съдбата на Арбатов известно време вися на косъм, още малко, и щяха да го удушат собствените му хора, но тогава Сивия му дойде на помощ. Той пръв призна Арбатов и на останалите не им оставаше нищо друго, освен да последват примера му.

Сивия беше прекарал половината си живот по лагерите. Той стана бос доста отдавна, в средата на седемдесетте години, и добре знаеше бандитските закони. Това, което вършеше Портнов-Адвоката, излизаше от всякакви граници. Не бандит, а някаква озверяла

капиталистическа акула, плаваща в океана на първоначалното натрупване на капитала.

А и какво общо имат капиталистите, мислеше Сивия. Те си я карат по писаните и неписаните закони на бизнеса. А този? На тоя парите винаги ще му се виждат малко, ако ще и цялото злато на света да му дадеш. Черна дупка, а не човек.

Независимо че беше прекарал по-голямата част от живота си по лагери, Сивия бе получил прилично образование. Пак там. Не си беше губил времето. Многого знание ражда много тъга само при глупаците. А той никога не се беше смятал за глупак.

Когато настъпи промяната, той бързо се ориентира в проблемите на новото време. Веднага разбра, че кодексът на бандитската чест, който изглеждаше вечен, си отива, и прие новите правила на играта.

Скоро той стана незаменим човек за Зотов. Никога не се беше целил в мястото му, защото прекрасно си даваше сметка, че не би могъл да държи в подчинение такава организация. Новото време се оказа прекалено енергично. Той можеше да се приспособи към него, но, виж, да го бута напред — това беше работа на младите.

Сивия виждаше, че Зотов излишно рискува в много неща и рано или късно това няма да свърши добре. Дори веднъж се опита да поговори с него за това, но Зотов рязко го прекъсна и Сивия се отказа. Дяволите да те вземат, мислеше той, мир на праха ти.

И не сбърка. Когато Сергей Арбатов „детронира“ боса си, Сивия използва целия си авторитет, всичкото си влияние, за да успокои разбушувалите се страсти, та да може властта в групировката плавно и спокойно да премине в ръцете на Арбатов. Арбата, както го наричаха.

Сега той беше дясната ръка на Арбатов и това го устройваше. Стар беше вече за фракционна борба в една отделно взета банда. Да се оправят младите. На него вече не му трябваше много. Някой друг милион и малко уважение. Толкова.

Третият участник в разговора — Юрий — беше роден брат на Сергей Арбатов. Независимо от това той се появи в бандата сравнително скоро. Бизнесмен ново поколение, подсмиваше се вътрешно Сивия. Юрий беше учил в Англия, в Кеймбридж или Оксфорд май, върна се после в родината и — веднага в бандата! Макар че какви бандити вече са те? Те се смятаха за бизнесмени...

Докато слушаше по-старшите, Юрий забележимо нервничеше.

— Слушай — каза той на брат си. — Какво става? Защо да не можем да си поговорим у дома? При теб или при мен? Какво става, а?

— Днес сутринта открих „бръмбар“ в кабинета си — с добре изиграно спокойствие му отвърна Сергей. — Офисът ми е моята крепост. Никой външен не влиза там. Откъде според теб се е взел?

— Дявол да го вземе! — ядоса се Юрий. — Значи и мен могат да подслушват, така ли?

— Така излиза.

— Дявол да го вземе — повтори Юрий. — Сив, това работа на ченгетата ли е според теб?

Сивия се подсмихна.

— Те нямат пари за такова нещо. Не, това е работа на Адвоката.

— И какво иска?

— Да бъде пръв — отговори Сивия. — Във всичко.

— Какво чакаме тогава — разгорещи се Юрий. — Да му източим кръвчицата и край!

— Пфу! — каза Арбата. — Ама че думички! „Да му източим кръвчицата“... Теб в коя английска кръчма са те учили на маниери?

— Стига — озъби се Юрий. — Само дрънкаме. Не е той първият, нито последният. Какво, килъри ли нямаме?

Сивия поклати глава: ех, младо, зелено...

— Трудно можем да се доберем до Адвоката — замислено каза той. — Някои вече си счупиха зъбите с него. При това не бяха хора без значение. Трябва добре да го обмислим.

— Затова и съм ви събрал — каза Арбата. — Навсякъде ми се привиждат „бръмбари“.

— Мисля, че знам какво трябва да направим — каза Сивия.

— И какво е то?

Сивия млъкна, за да събере мислите си. Наля си водка в чашата и я изпи на един дъх, после набоде един лист салата и бавно го задъвка. Братята внимателно наблюдаваха действията му.

— Е — не издържа Юрий, — ти да не си дошъл да плюскаш?

— Че защо да пропада благинката — мирно откликна Сивия. — Вие, както виждам, съвсем сте загубили апетит.

— Сив — каза Арбата, — говори, не се отвличай.

Сивия дояде мезето си, изтри уста със салфетката и започна:

— Ние в известен смисъл сме познати с тоя Адвокат. Аз бях един от тия, дето го коронясаха в лагера. След това ни прехвърлиха на различни места, а след пет години научих, че е драснал зад граница. И го изгубих от очи. А сега се появи. Като някакъв Чингиз хан.

— И какво от тона? — нетърпеливо попита Юрий.

— Той трябва да ме помни — отвърна Сивия. — Ще ида при него и ще го помоля да ме вземе на работа. Ще ме вземе. И ще намеря начин да ликвидирам тая гнида. Много се заигра — на Лъонка Пантелеев ще ми се прави.

— Кой? — поинтересува се Сергей.

— През двайсетте се вихреше един Лъонка Пантелеев. Знатен бандит беше и здраво тормозеше болшевиките. Знаменита личност.

— Знаем, знаем, чели сме — каза Юрий. — Карай по същество. Как ще идеш при него? Да не мислиш, че той не знае за кого работиш. А и ако не знае — винаги може да провери. Просиш си куршума, Сив.

— Юрка е прав — съгласи се Сергей. — Опасно е.

— Трябва да съм идиот, за да крия за кого работя — успокои ги Сивия. — Веднага ще му кажа, че работя за теб, Арбат.

— И ще получиш куршум — каза Сергей.

Сивия изведнъж се разсмя.

— Какво смешно има?

— Вие, момчета, просто имате мания за величие — отвърна Сивия, като се смееше. — Казвам му аз, че работя за Арбата, а той, разбираш ли, от страх веднага ме гръмва, така ли?

Арбата леко пребледня, както винаги, когато му се стореше, че го унижават. Сивия забеляза това.

— Е, братлета — каза той. — Ще ида при Адвоката и ще му река, че работя за един дребен глупав мошеник, който се смята за голям бос. А всъщност е пълна цаца. Та значи писнало ми е да слугувам на тоя Арбат, искам истинска работа, мащабна. Оня ме помни и знае, че никога няма да го подведа, трябва да помни това — така ще му говоря. И ще ми повярва. Знаете ли защо?

— Защо? — като скърцаше зъби вътрешно от унижение, попита Арбата.

— Защото и той има мания за величие. А главният недостатък на тази мания е слепотата. Ще повярва на всяка моя дума. И ще ме вземе

при себе си. А нататък вече е просто. Въпрос на техника, така да се каже.

— Да — като се насили да се овладее, каза Арбата. — Може и да стане. Макар че прекали за моята мания за величие.

— Значи ще стане — заключи Сивия.

На масата настъпи тишина. Братята видимо обмисляха чутото и си крояха наум възможните перспективи.

Не забелязаха как в това време в залата влязоха двама младежи. Съвсем незабележими на вид.

Те спокойно се приближиха до тяхната маса и без да бързат, извадиха пистолети от джобовете на якетата си. Сивия скочи на крака.

Затова първия куршум получи той. Единият прониза челото му, а вторият му отнесе половината лице. Сивия събори стола и рухна на пода. Смъртта му беше мигновена.

Вторият младеж разстреля братя Арбатови. Първо стреля в гърба на Сергей и когато той започна да се свлича настрани, гръмна Юрий в главата. Всички изстрели бяха точни. Контролен изстрел се падна само на Сергей.

Всичко стана за броени секунди. Младежите си свършиха работата и изчезнаха от ресторанта за по малко от минута.

Портнов-Адвоката не обявяваше война на никого. Той просто я водеше.

И печелеше.

---

[1] Регионално управление за борба с организираната престъпност. — Б.пр. ↑

ОСМА ГЛАВА
ИЗ ЗАПИСКИТЕ НА ТУРЕЦКИ

1.

Неведнъж ми се е случвало да нощувам в родния си кабинет. Нямаше нищо особено, че и тази нощ се канех да се наспя тук. Следствената ми работа предполагаше именно такава бездомност. Спя там, където и работя.

Ирина Хенриховна неведнъж ми предявяваше законни претенции, че съм зарязал семейството и дома си. На нея, видите ли, ѝ писнало от всичко и най-вече от моята работа, която ми е по-скъпа от семейството. Права е, но от нейната правота не ми става по-леко.

Чудя се само на това как търпи такива родители Ниночка, дъщеря ни? Как може си спиш вкъщи, когато в Москва стават такива неща? Сякаш някакво чудовище се е побъркало и вилнее, като съсипва всичко и поглъща хората с нечувана жестокост. Убива ли, убива — сякаш бяс го е обхванал.

Но това не е чудовище. И маниак не може да го наречеш. Тези, които избива, не са невинни граждани. Някои са изроди с окървавени до шията ръце. Безумие някакво.

Ако американецът Портнов така се е развилнял, трябва да му се признае изключителната сила и неуловимост.

Сега ще дойде Грязнов и ще разкаже всички криминални новини. Обичам го тоя Слава. В братския смисъл на думата. Вече е опасно да признаваш такива симпатии: еднopolовата любов стана модна в днешното смутно време. Гледаш примерно във фоайето на театъра някоя разкошна жена, а в същото време и теб някой те оглежда оценяващо, при това без да го прикрива особено. И този някой въобще не е жена. Макар че и мъж точно не можеш да го наречеш.

Виж за какви глупости си се замислил, Турецки! Май са ти изпушили от работа бушоните. Време е да си вземеш отпуск. Точно сега му е времето. Ще си починеш някъде в Юрмала или край някое друго море, ще натрупаш сили, ще хванеш тен, а другарите ти в това време нека си ловят бандити. Какво лошо има? Помисли си, Турецки!

Че кой пък ще ти даде отпуск? А и теб с ритници не може човек да те изгони оттук. Ще риташ и ще се дърпаш.

Е, най-последно. Дочака го, слава богу. Познатите стъпки на Грязнов.

Вратата се отвори и Грязнов влезе, без да се затруднява да чука.

— Не спиш ли? — осведоми се той. — Бдиш и бодърстваш.

Ако го обичам за нещо, то е за тази способност да говори умно и на място.

— А ти защо не чукаш? Ами ако не съм сам?

— Притрябвал си на някого — ухили се той.

Едва не се задавих от такова нахалство. Виж първо себе си, приятел. Но не можех да му остана дължен, затова казах:

— На теб обаче явно съм ти притрябвал. Защо се мъкнеш посред нощ?

— Доскуча ми — отвърна Грязнов. — Трябва да обсъдим ситуацията.

И вече без обичайните заяждания се захванахме за работа. Обсъдихме действията на „Пантера“, преговорихме си всички последни убийства на мафиотски босове. И излизаше, че всичките водят към Портнов. Той води бандитска война с всички и срещу всички. Но Грязнов май не беше напълно сигурен в това.

— Ако не е той, значи е някоя „Бяла стрела“.

— Слава — спрях го, — не ми прави весело, както казват в Одеса.

„Бялата стрела“ е митологична измислица на вестниците. Някои журналисти, по-точно драскачи, измислиха и пуснаха в средствата за масова информация красива, но абсолютно недостоверна легенда. Уж някакви членове на спецслужбите, безсилни да спрат престъпната вакханалия, се обединили в суперсекретна група, наречена „Бялата стрела“. Целта им била да ликвидират методично и неотклонно лидерите на престъпния свят. Щом държавата не може, тогава ние ще го направим. И други от сорта.

Легендата беше красива наистина, но... прекалено, за да е истина.

— Тогава тоя Портнов е чудовище — заяви Грязнов. — Направо монстер!

— Точно така — съгласих се. — Ще унищожават когото може, докато някой не го спре.

— Монстер — повтори Грязнов.

— Трудно е да го разбереш, но може да си го обясниш — забелязах аз. — Завоюва си жизнено пространство.

— Защо да не може да го разбереш? — попита Слава.

— Защото в нашия руски език да разбереш значи наполовина да простиш.

— И другите главатари завоюват и си делят жизненото пространство, и то не с бели ръкавици. Но защо точно той е такава отявлено чудовище? Не иска да бъде като другите.

Слава искаше да стигне до същината и аз му помагах, доколкото можех.

— Прав си. Не само че не иска да бъде като другите, но и не иска да е пръв сред тях. Исква да е единствен.

— Разсъждаваме си ние с теб — намръщи се Грязнов. — А той убива. При това веднага можем да го арестуваме. Той въобще не се крие.

— А доказателства? — попитах.

— Е, да — кимна Грязнов. — Естествено. Ти го арестуващ, а после го пускат накъдето му видят очите поради липса на доказателства. Неволно започваш да ги разбираш тия юнаци от „Бялата стрела“. Иде ти сам да грабнеш автомата и...

— На бодлива крава господ рога не дава — казах аз. — А за теб, ако още не си разбрал, пак повтарям: няма никаква „Бяла стрела“. Това е мит. Разбра ли — мит!

— Е, поне е красив мит — каза Грязнов. — И въобще за какво сме се родили на тоя свят?

— Ей — изплаших се аз. — Я не ми философствай в кабинета!

— Родени сме — напомни Грязнов, — за да превърнем приказката в реалност.

— Какво предлагаш? Да създадем „Бялата стрела“? Нямаме ли си друга работа?

— Жалко — въздъхна Слава. — Много жалко.

— Сега ще ти кажа в какво е смисълът на съществуването ни. В дадения момент това е да открием доказателствата, за които стана дума. С други думи — трябва да ги търсим.

Грязнов стана и церемониално ми се поклони.

— Благодаря, че ме светна. Навеки ще те помня.

— Да бе — срязах го аз. — Накратко. Сигурен съм, че тия дела трябва да се обединят и да ги разследва нашата група „Пантера“.

— Трябва ни доказателствената връзка — каза Грязнов. — Впрочем това са твои проблеми. Сам се погрижи за доказателствата, нали затова си прокурор.

— Да, но без МУР никога няма да разкрием тези престъпления. Вие трябва да намерите убийците, а ние после ще открием доказателства за вината им, не се тревожи.

— Ще направим каквото можем — несигурно каза Грязнов.

— Слушай — изведнъж ми се прииска да му повдигна настроението. — А за какво все пак дойде посред нощ? Какво ново ми носиш?

— Меркулов тук ли е? — попита Слава и някак странно ме изгледа.

— Костя! — учудих се. — Представа нямам. Може да спи десети сън, а може и да си седи, бедният, в кабинета и да работи за пример на подчинените си.

Грязнов кимна към вътрешната уредба:

— Обади му се.

— Не обичам да тревожа високото началство — въздъхнах. — Ама какво да те правя.

Меркулов вдигна веднага, сякаш очакваше обаждането ми:

— Казвай, Саша.

— Тук една личност те търси — съобщих аз. — Направо изгаря от нетърпение...

— Грязнов ли? — прекъсна ме Меркулов.

— О! — казах. — Как се сети?

— Интуиция — засмя се Меркулов. — Кой друг ще ти цъфне посред нощ? Добре, чакам ви и двамата при мен.

Грязнов въпросително ме погледна.

— Вика ли ни?

— Аха. И май нещо не му се спи...

2.

Меркулов беше лаконичен в поздрава си, когато влетяхме в кабинета му:

— Коняк?

— Екстра — казах аз.

Понякога и аз съм лаконичен.

— Няма да ни навреди — обади се и Грязнов. — Само че в аптекарски пропорции. Съдоразширяващо, но не сънотворно.

Костя наля по трийсетина грама в миниатюрните чашки и отпихме.

— Къде ги намираш тия експонати? — упрекнах го аз.

— Е, младежи — огледа ни той. — Какво ви води насам?

— Портнов — казах аз.

— Какво Портнов?

— Той стои зад всичко.

Моят лаконизъм тоя път не се хареса на Костя.

— Говори по-ясно. Да не си първокурсник на изпит?

— Всички тези убийства, обири, ликвидиране на „авторитети“ — всичко е работа на Портнов и хората му.

— Да — замислено проговори Меркулов. — Има и такава мнение...

— Нима — сепна се Грязнов.

— Да — потвърди Меркулов, — но за това ще поговорим по-късно. Хайде да чуем какво ще ни съобщи подполковник Грязнов. Неслучайно го е довяло в тоя късен час.

Слава мълча известно време, сякаш подреждаше дежурната сводка в главата си. После започна:

— Съставих обзорна справка за всички убийства в нашия профил напоследък в Москва... Но сега искам да ви информирам за едно друго убийство. То не е толкова впечатляващо като другите, но все пак мисля, че заслужава нашето внимание.

— Имаш предвид убийството на Гримов? — попитах аз.

— Гримов, естествено, е във връзка с тоя случай — отвърна Слава. — Малка надежда има да разкрием това престъпление... Да се открие конкретният килър в случая с Гримов е доста проблематично, макар че вече имаме някои следи. Но има сведения, агентурни имам предвид, свързани точно с убийството, за което искам да ви съобщя. Тази вечер, по-точно вече вчера, е станало още едно убийство. И то ни дава следа към Портнов.

Слава ми хвърли умолителен поглед: мълчи, не ме прекъсвай, после продължи:

— Вчера вечерта е била убита някоя си Светлана Козлова. Мъжът ѝ, Сергей Козлов, се прибрал вкъщи и я заварил мъртва. В апартамента нищо не било пипнато. Сякаш някой наминал за минутка, гръмнал домакинята и си заминал. Не е имало корист в това убийство. Козлова била приготвила празнична вечеря — защо, ще ви кажа после. Мъжът ѝ отключил вратата със своя ключ и открил жена си с куршум в челото. При тези обстоятелства той се оказа основният заподозрян. Отначало смятахме това за битово убийство.

— И какво ви застави да преразгледате версията си? — попита Меркулов.

— Мъжът ѝ дойде в МУР със самопризнание — отговори Грязнов.

— Значи все пак е бил той.

— Не, съвсем друго самопризнание. Сергей Козлов си призна, че е участвал в обирите на банките. Козлов е каскадьор. Бивш. Прекрасно подготвен, изпълнява невероятни номера. Той подробно ни разказа как са ставали обирите.

— Записахте ли го в детайли? — попита Меркулов.

— Естествено. Показанията му са записани на касета и протоколирани на хартия.

— Какво казва за Портнов? — попитах аз.

— Ама че си нетърпелив! — подсмихна се Грязнов. — Той нищо не знае за Портнов. С него поддържал връзка съвсем друг човек. Някой си Кравцов. А иначе получавам все нови и нови агентурни сведения, че всичките разчиствания на сметки са работа на Портнов.

— Провери ли го в картотеката?

— Да. Но там няма такава фамилия. Козлов също мисли, че Кравцов не е истинското му име. Сега проучваме това. Както го описва

Козлов, съвсем нормален на вид човек. На улицата ще минеш край него, без да го забележиш. Накратко, започнахме сериозно издирване. Ще го намерим.

— Ясно — каза Меркулов. — И какво друго?

— Козлов разказал за участието си в престъпленията на жена си — продължи Грязнов. — Решили заедно, че той няма да участва повече в този кошмар. Козлов се обади на Кравцов и му казал, че се оттегля. Кравцов поиска последна среща, на която го уговарял, после го заплашвал. Но Козлов бил твърд — махам се. После си изтървал нервите и ударил Кравцов. Когато се прибрал вкъщи, жена му вече била мъртва.

— Нещо не разбирам — намесих се. — Защо им е трябвало да убиват жена му? Нима след такова нещо той ще се върне при тях? Ако на това са се надявали, ти си прав, Слава — Портнов е истински монстер.

— И това не е всичко — каза Грязнов. — Те заплашили Козлов, че синът му ще бъде следващият.

— Гадове!

— И то какви! — каза Грязнов. — Но вероятно това им е бил планът. Тоягата и морковът. Жена му — за да го уплашат, а синът — за да им сътрудничи пак.

— Това е тяхната логика — казах аз. — Те я смятат за логиката на силния.

— Документите донесе ли? — попита Меркулов.

Грязнов отвори папката, която не изпускаше от ръцете си.

— Можеше и самия Козлов да доведеш — въздъхнах от досада аз.

— След единадесет вечерта разпитите са забранени — възрази Грязнов. — Имам още нещо важно.

Спогледахме се с Меркулов. Ама че характер — на час по лъжичка.

— Съседката на Козлови е видяла предполагаемия убиец.

— Състави си фоторобот?

— Не.

— Защо?

— Затова! — кресна той. — Какво искаш от мен. Да не давам на никой да спи! Не мога посред нощ да вдигам експертите от

криминологията. Утре сутринта Аленичев ще се заеме с това. Да не се надяваш да срещнеш убиеца на връщане към къщи? Какво въобще искаш още от мен?

Усещах, че този срыв не е само резултат от преумората на Грязнов, но и от някаква неувереност в собствените му действия. И следващият въпрос на Меркулов потвърди подозрението ми.

— Козлов вкъщи ли си отиде?

— Да — потвърди Грязнов. — Пуснах го.

— А постави ли му охрана?

— Не.

— Случайно да не си с всичкия си? — осведоми се Меркулов.

— Тоя Портнов ще го ликвидира, без да му мигне окото — обадох се и аз.

— Имаш ли телефонния номер на Козлов? — попита Меркулов.

— Там е, в протокола от разпита — отвърна Грязнов.

— Звънни му — кимна към телефона Меркулов. — Кажи му да не отваря на никого.

Грязнов вдигна слушалката и взе да набира номера.

Той зачака обърнат с гръб към нас.

— Ало! — изведнъж каза Слава. — Сергей Козлов?

Въздъгнах облекчено. Стори ми се, че и Меркулов също.

— На телефона е началникът на МУР подполковник Грязнов. Вчера идвахте при мен... Та ето какво ви молим — заключете добре вратата и не отваряйте на никого. Ние ще дойдем след малко при вас.

Грязнов закри слушалката с длан и шепнешком попита Меркулов:

— Кога, пита той.

Меркулов погледна часовника си. Беше три и половина през нощта.

— Към осем — реши Костя. — Дано да се барикадира добре.

— Към осем ще дойдем при вас — каза Грязнов и затвори слушалката.

И в този момент ми хрумна една мисъл:

— Ами ако подслушват телефона на Козлов? Не е ли по-добре веднага да тръгваме?

— Можете да вземете колата ми — веднага предложи Меркулов.

От бързане се сблъскахме с Грязнов на вратата на кабинета и хукнахме към изхода.

— Ако успеем — задъхано ми викна Слава, — съм ти длъжник за вечни времена.

— А ако не успеем — отвърнах му, — не знам какво ще те правя.

Меркулов често работеше нощем, шофьорът му през това време, естествено, спеше. Сега ключът от колата беше в ръцете ми.

— Аз ще карам — бързо каза Грязнов, когато дотичахме до волгата.

Не възразих. Ако трябва да се кара срещу правилата, то Грязнов няма равен на себе си. Така че му подхвърлих ключовете.

Метнахме се в колата, Грязнов рязко обърна, излезе на улицата и се понесохме из нощна Москва.

— Взе ли си пистолета? — попита Грязнов.

Оръжието ми си стоеше в сейфа, за което и съобщих на Грязнов.

— По дяволите! — изруга той.

— Карай, карай! — викнах му. — Не се отвличай.

Нямаше нужда да го подканям. Той и така изстискваше всичко от волгата.

— Знаеш ли адреса?

— Помня го — кимна той.

Е, слава богу и на това.

Колата се носеше из Москва, като бързо гълташе разстоянието от „Пушкинска“ до блока на Сергей Козлов.

Носехме се като на пожар и изведнъж зад нас се чу милиционерска сирена. Тъкмо сега ли?

— Не спирай! — викнах.

Но Грязнов и без моето подсказване не се канеше да спира. Някакви катаджии, разбираш ли?

Те между впрочем също не се канеха да спират. Много печени катаджии ни се паднаха. Грязнов гонеше яко, но и те не изоставаха. При това ни преследваха с мерцедес.

А пък като ги слушаш — все се жалват от недостатъчно оборудване.

— Водачът на черната волга, веднага спрете! — чу се усиленият от мегафона на покрива на мерцедеса глас.

— Тия не виждат ли номера? — недоумяваше Грязнов. — Не виждат ли, че колата е на Главна прокуратура?

— Прекалено бързо караш — обясних му. — Страхуват се за живота ти.

— Да бе! — измърмори Грязнов.

— Водачът на черната волга, веднага спрете! — повториха преследвачите ни.

— Ама че досадници — казах. — Добре, спирай. Една минута нищо не решава.

Грязнов явно също се примири, че ще трябва да се подчиним.

— По дяволите! — изруга той и спря колата до банката.

От спрелия зад нас мерцедес веднага изскочиха млади енергични момчета в униформа. И с автомати в ръце.

— Ръцете на колата! — креснаха те. — Бързо! С гръб към нас!

Сериозни момчета.

— Хайде, живо! — Намеренията им бяха ясни.

— По-полека! — опитваше се да ги успокои Слава. — Аз съм изпълняващият длъжността началник на МУР подполковник Грязнов. С мен е старши следователят по особено важни дела в Главна прокуратура Турецки. Бързаме по служба, вече закъсняваме.

— Аха — насмешливо му отговори един от младежите, като грубо го завъртя с лице към колата. — По служба значи. И много спешно... Ръцете на колата! Бързо! Разтвори краката, на кого говоря!

— Чуйте — опитах да се намеся. — Ние действително сме по служба. Вижте документите ни! В джобовете ни са.

— Пистолет! — викна единият, който обискираше Грязнов. — Имаш ли разрешение?

— Разбира се — отговори Грязнов. — Проваляте важна операция! Аз съм Грязнов! Началникът на МУР! Не разбирате ли?

— Разбираме — весело се обади единият от преследвачите. — А пък аз съм Скуратов. Главният прокурор. Да се запознаем.

Те се разхилиха, което ме наведе на тъжни мисли. Понякога все пак излизам неопровержимо прав.

— Ето какво ще направим — казах. — Водете ни в районното. Ще се обадим оттам и всичко ще се изясни. Окей!

Разбихах, че главното сега е да запазим спокойствие.

Единият, явно старшият, ме изгледа подозрително. Дълго ме гледа. Прекалено дълго за такова обикновено събитие като задържане на шофьор заради превишена скорост.

Накрая каза:

— Окей.

И всичко ми стана ясно — отпаднаха и последните ми съмнения.

— Е, момчета — ругаеше Грязнов. — Това няма да ви се размине. Защо не ни вярвате?

— Не ми харесва мутрата ти — каза му старшият. — Да тръгваме. Сядайте в нашата кола.

И той кимна към мерцедеса.

— Момент — казах аз. — Тъй като вие вече ни провалихте важна операция, разрешете поне да кажа на ухо няколко думи на колегата си. Ако може, разбира се.

— Ще ти се! — отвърна единият. — На ушенце! Говори пред всички.

Свих рамене.

— Какво може да промени това? — произнесох колкото се може по-безразлично.

Старшият махна с ръка.

— Говори! — Той се обърна към оня, който ме обискира, и попита: — Чист ли е?

— Чист.

— Говори — разреши старшият. — Само че по-бързо.

Грязнов ни гледаше с недоумение.

— Какво става? — попита ме той.

Усмихнах се, сложих ръка на рамото му, сякаш го успокоявам, и като се наведох до ухото му, прошепнах само една дума:

— Портнов.

Очите на Грязнов блеснаха и пак угаснаха. Слава богу, разбра накрая. Нещо днес съобразяваше по-бавно от нормалното.

В това време вече ни набутваха в колата. Нашите похитители действаха не особено вежливо, не се тревожеха от такива дреболии. Старшият седна до шофьора, като насочи дулото на автомата си срещу нас. Вторият седна на края на задната седалка с готов за стрелба пистолет. Грязнов седеше по средата на седалката, а аз съответно в другия край.

— Не ви съветвам да мърдате — предупреди ни старшият. — Не ви мърда куршум в челото.

Някак глупашки се държаха. Съвсем не знаеха как действат в подобни ситуации нормалните катаджии. Само това знаеха: „Водачът на еди-какво си, веднага спрете!“ Сигурно често са го слушали по свой адрес.

Глупаво се държаха.

Аз бях сериозен и непроницаем като танк. Сега, когато Грязнов разбра какво е станало, той също се успокои. Когато трябва да се действа, не се притеснявам за него. Оперативникът си е оперативник.

Сега просто трябва да го наблюдавам внимателно какво се кани да предприеме и да не пропусна момента.

Пътувахме в пълно мълчание. Старшият не сваляше от нас поглед, нито автомата си. Оня с пистолета също беше нащрек през цялото време. Представа нямах какво може да се направи в такава ситуация, но се надявах на Грязнов. Тук той беше по-силен от мен, знаех си.

Грязнов попита много спокойно:

— Как я кара Малахов?

— Какво? — наведе се към него старшият. — Какъв Мала...

Но не успя да довърши. Грязнов рязко се наведе напред, прехвана с една ръка ръката с пистолета, а с другата дулото на автомата, като го вирна нагоре. В същия миг се наведох през него и като стегнах пръстите си, ги забих в шията на оня, който седеше до Слава. Той хлъцна, задави се, сякаш му спряха кислорода. Жалко, но му вкарах гръкляна в ушите. Е, не съм го канил да ми се навира...

— Готово! — извиках.

Грязнов отпусна ръката с пистолета. И веднага стовари освободената си ръка върху старшия. Юмрукът му беше страшен. Оня моментално омекна и се отпусна на седалката.

Никой не успя да стреля. Всичко стана за няколко секунди, не повече. Може би дори за една.

Грязнов овладя автомата, а аз пистолета. Всичко се обърна така бързо, че шофьорът, който отначало нищо не съобразяваше, като ни видя с оръжие в ръка, изведнъж закрепця диво и рязко настъпи спирачките.

— Ааааа! — крещеше той. — Чичко, не ме убивайте!

А сега де! Вече сме му „чичковци“. А допреди малко?

Е, ние не сме злобари. Той сигурно дори не знае кои сме. Мисли си, че сме ги лъгали, когато ни задържаха.

— Не ме убивайте! — молеше се шофьорът.

— Млък! — викна му Грязнов. — Откъде ги вземат такива сополанковци за мръсната работа?

Той бързо огледа оня, дето седеше до него отзад, и ми каза:

— В безсъзнание е.

Знаех това и без него. Разбрах го, когато забих пръсти в гръкляна му.

Шофьорът продължаваше да скимти.

— Затваряй си устата! — кресна му Грязнов. — Знаеше на какво отиваш, гадино! Млъквай, или ще те довърша!

Шофьорът захленчи още по-силно.

— Пфу! — плю Грязнов и взе да оглежда старшия.

Той едва чуто застена и Грязнов се зарадва:

— Живо е гълъбчето! Браво на него.

И заповяда на шофьора:

— На „Петровка“! Бързо!

— Чичко!

— Аз какво ти казах?

— Пуснете ме, чичко! — захленчи оня. — Моля ви, пуснете ме, аз няма повече...

Направо ми увисна ченето.

— Не, направо кошмар — обърна се към мен Грязнов. — Виждал ли си някога такива типове, а?

Насочих пистолета срещу младежа.

— Пали, на кого говорят!

— Ей сега, веднага — сепна се оня. — Ей сегичка...

Мерцедесът запали от четвърт оборот.

— На „Петровка“ тридесет и осем! — заповяда Грязнов.

Като размазваше сълзите си по бузите, шофьорът включи на скорост и потеглихме.

Щом стигнахме там, той пак взе да хленчи:

— Пуснете ме, чичко, моля ви...

Грязнов посочи старшия и заповяда:

— Вземай го на рамо и да вървим!

Измъкнахме тежкото тяло на старшия от колата. Хлапакът шофьор неочаквано излезе доста здрав. Той леко вдигна на рамо безчувственото тяло на старшия и тръгна.

Грязнов го изгледа, въздъхна и поклати глава.

— Чичко — промърмори той.

Направо му се любувах и дори се гордеех с него.

Влязохме в дежурната и се качихме на втория етаж. Грязнов извика дежурния — чернокос капитан — и кимна към тялото, което шофьорът беше оставил на пейката.

— Извикайте лекар за тоя. Долу на входа е спрян мерcedes. В него има още един — в безсъзнание е. Заемете се с него, свестете го, ако трябва, с лекар и после оформете задържането на всичките трима, които доведохме.

— Слушам — отвърна капитанът.

— Този — Грязнов посочи хлапака шофьор, който страхливо ни гледаше — ще го разпитам пръв.

— Слушам — пак отвърна офицерът.

— Момент — намесих се и попитах шофьора: — Защо се опитвахте да ни отвлечете? Кой ви нареди?

— Не знам — изплашено ме гледаше той. — Нищо не знам. Той все говореше по телефона с някакъв Семьон Сергеевич. Оня заповяда да тръгнем след вас. Но не ни караше да ви отвлечаме.

— А какво? — попита Грязнов.

— Да ви задържим — отговори младежът. — Просто да ви забавим. Поне за половин час.

— Откъде знаеш?

— Така каза Лъоха. Тоя, дето го проснахте в безсъзнание. Каза, че трябвало да ви забавим поне половин час.

— Защо? — рязко попита Грязнов.

— Не знам.

— Затова пък аз знам — обадох се. — Трябва ни телефон. Не губи време, Слава, обади се на Козлов.

Грязнов се замисли. Ама какво му става днес? Всичко, свързано с Козлов, направо го вкарва в ступор.

Най-после той каза на дежурния:

— Оформете задържането, обискирайте ги. И тоя веднага при мен.

— Слушам — отговори дежурният.

Май не знаеше други думи.

Грязнов взе да набира номера от телефона на бюрото на дежурния. Вдигна глава и ме погледна:

— Никой не вдига.

— Чакай — отговорих.

Той изчака малко.

— Не вдига.

В този момент се появи висок строен мъж. Той ни изгледа учудено и се усмихна на Грязнов.

— Вячеслав Иванович?

Грязнов се обърна.

— Стас! Ти май не си си тръгвал.

— Не, върнах се — отвърна мъжът. — Вие също, както виждам.

— Запознай се — каза Грязнов. — Това е Турецки от Главна прокуратура.

Подадох му ръка и се представих.

— Много хубави неща съм чувал за вас, Александър Борисович.

А аз съм Стас. Аленичев.

Ръкостискането му беше здраво. Този човек веднага ми хареса.

— Защо не си вкъщи? — попита го Грязнов.

— Така стана.

— Тъкмо ще помогнеш. Взимай трима от дежурните оперативници и отивайте при Козлов. Бързо.

— Случило ли се е нещо? — попита Аленичев.

— Страхувам се, че да — отговори Грязнов. — Прекарахме се ние с тоя Козлов, здраво се извозихме. Ако там всичко е наред, вземай го и го докарай тук. Ако не, знаеш какво да правиш. Действай според ситуацията. Обади се оттам на мен или на дежурния.

Когато Аленичев излезе, си помислих: добра смяна расте при Грязнов. А при мен кой? Лиля Федотова?

3.

След като предаде на дежурния отнетото от престъпниците оръжие, Грязнов прибра в кобура собствения си пистолет и заповяда да докарат колата на Меркулов. Слава богу, цяла беше, служителите на КАТ я закараха на „Пушкинска“ 15. Никой не я беше пипнал. Може би автокрадците добре се ориентираха в номерата. Впрочем надали това би ги спряло.

Аз се обадих на Меркулов и му докладвах за станалото. Той така се ядоса, че не се решавам да предам дословно думите му.

Затворих слушалката и облекчено въздъгнах. Най-тежкото мина. Само че още не подозирах за това.

Шофьорът на бандитите влезе в кабинета и се огледа. У него беше настъпила някаква видима промяна.

Грязнов започна разпита:

— Фамилия?

— Савицки.

— Име, лично и бащино?

— Филимон Бенедиктович.

— Сериозно?

Младежът направи гримаса:

— Ето! Дори вие се чудите. Наистина ми е такава името.

Не име, а същинска трагедия, посъчувствах му аз, кой знае как са го дразнели съучениците в школото.

— Година на раждане? — продължи Грязнов.

— Седемдесет и осма.

Осемнадесетгодишен! Какво става с тая младеж?

— Адрес?

Изведнъж ми се прииска да изляза, да се помотая по коридорите, да попуша. Как ми е омръзнало всичко това! Фамилия? Име? Адрес? Възраст? Месторабота?... Впрочем такава ни е службата. Първо Грязнов ще разпита този свидетел, а ако младежът съобщи важна доказателствена информация, ще го подхвана аз. Обикновено

следователите разпитват свидетелите или обвиняемите след оперативните служители.

— Били ли сте някога в МУР? — попита Грязнов.

— Не. Само следихме.

— Кого?

— Вас.

— Мен? Лично мен? — Грязнов се опитваше да не издаде вълнението си.

— Да.

— И от какъв зор такова внимание?

— Не знам.

— Не разбрах. Питам ви: защо следяхте именно мен?

— Не знам. Наистина. Те не ми докладваха.

— Кои „те“? — не му даваше време да размисля Грязнов.

— Алик, Бизона, кой друг...

— Кои са Алик и Бизона?

— Тия, дето бяха с мен. Алик вие го оставихте в колата. Той е в шок. А Бизона аз го домъкнах в сградата. Нали го цапардосахте.

— Така. Ясно. Е, и откога ме следите?

Младежът изведнъж млъкна, като стискаше една в друга дланите си и втренчено зяпаше в една точка. После вдигна очи към мен и попита:

— Вие ли сте Александър Борисович?

— Да — казах аз, очаквайки продължението.

— Вие ли го ударихте?

Изведнъж усетих, че ще закрепця и ще почна да ритам всичко наоколо — нервите ми бяха на ръба. Разбрах за кого говореше младежът.

— Алик — поясни той, макар че вече бях се сетил.

— Аз се защитавах — казах сдържано. — И се наложи да го елиминирам.

— Той ми е по-голям брат — каза Филимон и заплака.

„Проклето да е всичко това! — помислих разстроено. — Да върви по дяволите!“

— Отведете ме в килията — каза Филимон на Грязнов. — Щом не можете да ме пуснете, отведете ме в килията.

— Как се казва брат ви? — попита Грязнов.

— Алберт.

— А защо Алберт, а не като вас — Филимон?

Отвлича го, разбрах аз. Вижда, че хлапакът ще рухне, и го отвлича. Общо взето, правилно действа.

— Кръстиха ни на дядовците — отвърна Филимон. — Него — на бащата на майка ни, а мен — на татковия.

— Много грижи ли ви създаде каскадьорът? — неочаквано попита Грязнов.

Филимон сви рамене.

— Ами... Отначало си седеше вкъщи. После дойде при вас. А когато Бизона докладва на Семьон Сергеевич, че оня е хукнал при вас, той заповяда отначало да изчакаме, а някъде след час нареди да не бройкаме повече каскадьора, а да чакаме вас и да ви проследим.

— Виж го ти тоя Семьон — подсмихна се Грязнов. — Всичко иска да знае, какъв ми е любознателен само! Той все там ли живее — в Крилатско?

Чист блъф. Представа си няма Грязнов къде живее тоя Семьон Сергеевич.

— Не съм му виждал очите — призна си Филимон. — Може и в Крилатско, кой го знае. Бизона общуваше с него, ние сме дребна риба.

— Добре — кимна Грязнов. — А защо ме следяхте?

— Откъде да знам? Каквото ми наредят, това правя.

Филимон ме изгледа и помоли:

— Пратете ме в килията. Повече нищо не знам, всичко вече ви казах.

— Сега ще те пратим — обеща Грязнов и извика надзирателите от следствения арест. Когато отвеждаха младежа, той го успокои: — Не се тревожи за брат си, ако има нещо сериозно, ще го пратим в болницата.

Когато останахме сами, мълчахме доста дълго. Пръв заговори Грязнов:

— Ти не си виновен. Правилно ги подредихме тия бандюги. В такава ситуация не можеш да прецениш силата на удара си. Здраво го нацели, но мисля, че ще оживее.

Мълчах и вече едва се владеех. Никой не знае как се чувства нормален човек, след като е пребил до смърт някого — дори това да е

враг. Зле се чувства, нищо, че такава е суровата необходимост в неговата работа.

4.

Колата на Меркулов, както вече казах, слава богу, не беше нито задигната, нито ограбена. А пък бандитският мерцедес, камуфлиран като милиционерски, се оказа истински оръжен арсенал.

В него намериха четири автомата „Калашников“, половин сандък патрони за тях, два пистолета „Макаров“ и един „Магнум“. Това чудо може да ти пробие в главата дупка колкото юмрук.

Явно толкова са били сигурни, че добре ще изиграят ролите си на ченгета, че не са се и криели особено. Интересно колко време се разхождат така из московските улици! Грязнов не попита Филимон за това. Нищо, нека си почива. Има време.

Лекарят съобщи, че ще се наложи да оперират Алик, а Бизона е в сравнително нормално състояние, поне животът му не е в опасност. Но по-добре да го разпитаме утре.

Да върви по дяволите, мислех си аз. За какво ми е всичко това? Толкова време вече съм в тая служба, ловя ли, ловя бандити и какво — да не би да са станали по-малко? Напротив, множат се. Като някакъв огнедишащ дракон: аз му отсека едната глава, веднага две израстват. Или три.

Те ще се унищожат сами, както скорпиони в кутия ще се самоизядат и нови ще се пръкнат. Това е все едно да изстребваш с лъжица океана.

Имам си такива минути на слабост. Долу-горе по една-две на месец.

Появи се Стас и заяви още от вратата:

— Козлов е изчезнал. Заедно със сина си.

Разказа, че когато пристигнали и позвънили на вратата на Козлов, не им отворил никой. Те разбили вратата, но видели, че са закъснели. В апартамента нямало никой.

В гласа на Аленичев се усещаше такова отчаяние, че реших да му дам шанс.

— Може да са избягали — подсказах му.

Минутата ми на слабост премина.

**ДЕВЕТА ГЛАВА
ПОРТНОВ**

1.

Хашч беше против. От къде на къде ще устройват такъв шикозен живот на тоя мухльо! Разбира се, ако съветът реши, така да бъде. Но все пак той е против. Както казват в съда, има си особено мнение. Но ние не сме съдии, мислеше той, ние сме порядъчни.

Впрочем той знаеше, че неговото „особено мнение“ се споделя поне от още двама души. Хашч се надяваше на тях. Мнението на Татарина и Лазар имаше тежест. Дано те успеят да убедят братлетата, че не бива да се вярва на такива копелета, а виж пък на Адвоката — съвсем. Че какъв бандит е той?

Хашч не можеше да признае дори пред себе си, че всъщност Портнов си е истински бандит. С ръка на сърцето може да се каже, че дори когато Адвоката е бачкал при ченгетата, то това е било само за да реализира бандитските си планове, в най-правилния смисъл на думата. Правилен според представите на Хашч, разбира се.

Истината е, че Алексей Хашченко побесняваше само от мисълта как на тоя мухльо всичко му пада от небето. Учил в юридическия, служил при ченгетата — пълно менте. И хич не му е на оная работа колко било умно това копеле. Печеният бандит всички може да купи, дори професорите — всеки си има цена.

Хашч помисли, че още малко, и съвсем ще се оплете. Правилно ли е или не да се правиш на ченге, за да станеш бандит. Обаче дори Хашч знаеше, че Адвоката много го бива в далаверите.

Само че не му харесваше всичко това и толкова!

Мислите му изведнъж смениха коловоза. Веднъж Хашч пътуваше с електричката за Ивантеевка и изведнъж видя огромен портрет на покойния Леонид Брежнев. Годината беше осемдесет и четвърта, она с огромните вежди вече две години как го нямаше, а виж го — възвисява се още по плакатите. И дори веждите му на плаката са по-големи, отколкото целия жив Хашч. Ей на, няма го вече човека, ама каква памет е оставил за себе си.

Андропов гушна китката, Черненко всеки момент ще се гътне и никой не знае какво ще стане по-нататък. Един умен човек, макар и не

бандит, обясняваше на Хашч, че краят на всеки век забързва събитията. Тия комунистически вождове, дано ги изядат по-бързо червеите, ще си мрат наред, докато на тяхно място дойдат други хора, с различни възгледи. И тогава ще започнат такива промени, че всичко наоколо ще стане съвсем различно. А какво е това „различно“, още никой не знае. Но може много скоро генерален секретар да стане най-авторитетният бандитски бос.

Тогава Хашч възрази на тоя човек, че това е невъзможно: бандит никога няма да влезе в партията, значи няма да може и да ѝ стане генерален секретар. А оня спокойно му отговори, че ако „авторитетите“ решат да съсипят партията, ще я скапят отвътре.

— Глупак — каза му Хашч. — Комунистите никой не може да ги съсипе. Помниш ли какво викаше Лукич? Той рече, че те са дошли на сериозно и за дълго.

Той викаше на Ленин Лукич.

— Седемдесет години — му каза тогава човекът, когото между другото наричаха Професора — е много, много дълго време. Но дълго не значи завинаги. И те го разбират.

— Кои?

Професора вдигна пръст към небето.

— Те всичко знаят. Ще видиш, след няколко години ще започнат да променят всичко. А след десетина години ще се наплюскат и ще се успокоят. И всичко ще се промени. Няма да познаеш страната, в която живееш. Главното сега е да не загинем в лагера.

Хашч не повярва много на тия лакърдии, независимо че излизаха от устата на Професора. И все пак нещо дълбаеше в душата му. Братлетата сякаш бяха откачили. Всички бяха сигурни, че скоро ще настъпят глобални промени. И искаха да се подготвят предварително. Не бива, значи, да ги заварят по гащи и само да зяпат. Всички кой знае защо са сигурни, че някой ще им изпече баницата и трябва добре да се подготвят, за да излапат колкото се може повече.

Е, добре. Хайде да пратим порядъчен бандит в Америка. Нека да пригответи всичко и когато стане възможно, когато бъде даден знак, ще идем там и ако трябва, ще въведем ред. Хашч не е против. Щом всички така мислят, и той е съгласен. Но...

Но защо точно Адвоката? И той знае английски колкото Хашч, тоест никак. Така че в тоя план няма никакви предимства. Да не би да е

знатен бандит? Е, и Хашч не е обикновен.

„Макар че не — мислеше Хашч, — все пак пресилвам. Адвоката е наш! Каквото му кажат, това ще направи. И аз искам в Америка. Дори в общата каса да няма достатъчно пари да ме пратят там, аз и сам мога да събера колкото трябва. Само да позволят.“

Хашч погледна часовника си. Май започваше да закъснява. Половин час му трябваше, за да стигне там.

Срещата беше уговорена за единадесет вечерта. И макар че дотогава оставаше половин ден, той имаше да върши още много неща.

2.

Той остана потресен: и Татарина, и Лазар се отметнаха от думите си. Гласуваха да се изпрати Адвоката зад граница.

— Татарин! — крещеше той. — Нали сам ми рече да не вярваме на тая кука!

— Стига се пазари, Хашч — каза му Родя. — Адвоката е наш, а не кука.

— Знаеш ли на кои викат „куки“? — с прекалено спокоен глас попита Портнов. — А?

— Знам — криво се усмихна Хашч.

— Не съвсем — поклати глава Феликс. — Не съвсем, Хашч. А за тия приказки ще отговаряш.

Хашч го изгледа подозрително: накъде клони тоя? Ако съветът реши, че Адвоката е прав, то не само ще трябва да се примири с присъдата, но и да си плати.

— Що да са приказки? — не сваляше той очи от Адвоката. — Всички знаят, че каквато си бил кука, такъв и си останал. Ако мен някой ме нарече „кука“, жив няма да остане.

Феликс му се усмихна почти ласкаво. Усещаше, че днес братлетата са на негова страна и каквото и да каже, ще го приемат. Решението е взето и сега той е ценен човек за тях. Няма да вземат да го трепят, поне не сега. Той наистина успя да ги убеди, че отсега нататък ще е кокошката, дето снася златни яйца. А такива кокошки не се колят, ами ги гледат и се грижат за тях.

— Хашч! — задушевно каза той. — Трябва да се четат книжки, не бива човек да е толкова невежа. Аз какъвто съм добър, може и да не ти придирям, но нали някой друг ще се засегне. И може да иска да отговаряш за думите си.

— Че за какво да отговарям? — избухна Хашч. — За „куката“ ли? Да не би да не си ченге, а? Да не речеш, че си измил напълно ръчички, а?

— Не — поклати глава Феликс. — Не съм. Само че да знаеш, ченгетата не се церемонят с такива като нас. Знаят какво да ги

правят...

Хашч усети капан. Ако всичко е така, както казва Адвоката, не му се пише нищо хубаво. Каквото и да си мисли за него, Адвоката все пак вече не е ченге, а признат бандит — вор в законе.

Но изведнъж той се вбеси. Абе той за бунак ли ме има? Мутра нагла!

— Ей — процеди той през зъби, като дълбаеше с поглед Адвоката. — Не ми ги пробутвай тия! И аз съм като теб. Накратко, щом съветът реши за теб, нямам въпроси. Обаче не ме закачай. Особено сега.

Всички наоколо въздъхнаха облекчено. Хич не им трябваше точно сега скандал в благородното събрание.

— Край! — провъзгласи Родя. — Да пием, братлета! Да стане Америка шестнайсетата ни република. Ние и знаме ще ѝ дадем, и химн ще ѝ съчиним — само да ни бута като всички нормални хора.

Хашч избягваше да гледа към Лазар и към Татарина. Нямахше какво повече да говори с тях за Адвоката. Но като му дойде времето, ще им го припомни.

Той никога и нищо не забравяше. Майната му на Адвоката. Трън в задника — ето какво е той. Да върви да покорява Америка, ако може.

Той изведнъж се успокои. Всичко е нормално, дори, може да се каже, добре е, че Адвоката отива пръв, а не той. Да върви. Ако се закачи, и Хашч ще направи всичко и ще отиде там. И тогава Адвоката няма да му се изплъзне... Да върви, копелето му с копеле...

Никой не знаеше, че решението на бандитския съвет вече нищо не решаваше. Те само си мислеха, че са пипнали господ за шлифера.

Феликс Портнов прекрасно знаеше, че съдбата му се решава на друго място. Просто всичко трябваше да изглежда прилично, за да не ритат братлетата.

Документите отдавна бяха подготвени, хората, от които на първо време зависеше много, предупредени. Портнов отдавна беше готов за заминаването.

А на братлетата казваха истината, но не цялата. Защо да тревожат народа? Нека всеки си мисли, че тая работа е от полза за всички и за всеки поотделно.

Но ако Адвоката оправдае надеждите, които му възлагат, той ще стане недостъпен за всички и за всеки поотделно.

Голямата политика бавно, но сигурно проникваше в бандитското съзнание.

3.

Трудностите започнаха първо във Виена, а после и в Рим.

Американците впрочем не лошо се оправяха с удивителните лупинги на масовото съветско съзнание. Приемаха радушно бежанците, но законът им забраняваше влизането в страната на членове на КПСС или на осъдени.

Американските власти не желаеха разпространяването на комунистически идеи, нито пък на престъпността.

В столицата на Италия Рим всички, които искаха да станат след време граждани на великата свободна страна САЩ, трябваше да преминат своеобразна карантина, по време на която служителите на американското посолство и съответните служби ги проверяваха. И горко на онзи, който беше скрил нещо подсъдно в миналото си. Просто не ги пускаха в обетованата земя. При това нямаше изключения.

Карантината продължаваше четири месеца. В сравнение с това, което вече им се беше наложило да изчакат, докато се измъкнат от своята бивша страна, срокът не беше дълъг. Четирите месеца минаваха бързо, всичко беше справедливо и никой не роптаеше.

Отначало Феликс Портнов беше спокоен. Документите му бяха абсолютно редовни. Биографията му — изчистена до най-малката дреболия. Дори да му бяха устроили проверка със служители на ЦРУ, пак би я преминал. Заминаването му беше подготвено най-старателно. Нали цялата престъпна върхушка беше заинтересована от неговото заминаване. И МВР, и КГБ, а за тези най-отгоре — да не говорим. Делата му в съдебните архиви бяха унищожени и той бе абсолютно спокоен в това отношение. Американците не могат да го обвинят в нищо.

Два месеца след като пристигна в Рим, той срещна Олга.

Това беше невероятно. Преди време той я търси къде ли не, но тя сякаш потъна вдън земя.

Някога той си беше изгубил ума по нея. Странна любов бе тая. И преди нея беше имал много жени, но такова нещо не му се бе случвало. Направо му завъртя главата. И без малко да я загуби.

Ремизов го предупреждаваше: не се занимавай с нея, Феликс, ще те погуби. Но той не го послуша.

Отначало всичко вървеше по мед и масло. Ольга го слушаше и се подчиняваше, а в работата беше изключително решителна. Тя се оказа идеалната спътница в живота. Дори на майка му успя да се хареса.

Това все пак си беше безумие, мислеше си той сега с усмивка. Те се срещнаха за пръв път на мястото на поредния обир.

После Феликс дълго мисли колко важно значение има случаят. Съвсем случайно Ольга стана жертва на негов обир.

В онази сутрин той се събуди с предчувствието — сега или никога. И макар да планираха всички операции предварително и дълго да се подготвяха, този път той се довери на импровизацията. Сякаш знаеше, че ще му се усмихне вдъхновението.

И то дойде. Всичко стана като по поръчка — леко и просто. Сивунов позвъни и независимо че беше късно, веднага им отвориха, без дори да попитат, както обикновено в такива случаи: кой е там. Тя отвори, сякаш на мъжа си, който е излязъл да изхвърли боклука и случайно си е забравил ключа.

Те веднага нахлуха в апартамента, където, освен младата жена, нямаше никой друг. Мъжът ѝ заминал за няколко дни в Ленинград. А жената, колкото и банално да звучи, очаквала любовника си и когато отворила, мислела, че е той. Ако на някого не беше провървяло — то това бе тя.

Детето спеше и тя помоли да не го будят. Тържествуващ от успеха, Портнов шепнешком я помоли да предаде всички пари и скъпоценности в къщата, тогава значи няма да безпокоят детето ѝ и въобще нищо лошо няма да ѝ се случи.

И се започна нещо удивително. Отначало и Портнов, и Сивунов имаха чувството, че жената не се изплаши, а просто ѝ е досадно да я безпокоят с всякакви глупости. Тя мълчаливо ги заведе до скривалището, където бяха всички пари и бижута — това, за което всъщност бяха дошли.

След като прибра в чантата си пакета с пари и кутийката с бижута, Портнов я попита дали не укрива още нещо от тях.

— Не ставай глупав — отвърна жената. — Там има сто хиляди в пари и поне петдесет хиляди в брилянти.

— Ще събудя детето — предупреди я Портнов. — Ще стане лошо.

И тогава тя заплака. Но не каза нито дума. Ако искаш — буди го, нищо не мога да направя, сякаш казваше целият ѝ вид. Но повече пари няма.

Портнов разбра, че не му се иска да я разпитва повече за пари. Дори да лъже, той кой знае защо не искаше да тормози това дете.

— Добре — каза той. — А може ли да го погледна?

— Кого? — попита тя.

— Детето.

И тя изведнъж се промени.

— Махай се!

В очите ѝ пламтеше такава омраза, че той взе да отстъпва от изненада.

— Какво ти стана?

Тя настъпваше насреща му, стиснала юмруци.

— Махай се, гадино!

Сивунов замахна срещу нея, но той блокира удара му и го отблъсна.

— По-кратко — каза на партньора си. И се обърна към жената: — Извинявай. Ще купя с твоите пари свещ и ще я запала за здравето на детето ти. Става ли?

Той не искаше тя да мисли лошо за него. Такива са странностите на бандитската психика.

Тя го гледаше без всякакъв страх.

— Купи си свещ и си я наври в задника!

Сивунов се разхили. И в същия миг заплака детето. Портнов засъска срещу Андрей:

— Млъкни!

Той млъкна. Жената се хвърли към другата стая — да успокоява детето. След известно време те дочуха ласкавите ѝ думи. По тона ѝ не можеше да се усети, че току-що са я ограбили, задигнали са ѝ огромна сума.

— Да вървим — каза Портнов на Сивунов и тихо, на пръсти напуснаха апартамента.

През следващите дни Феликс непрекъснато мислеше за тази жена. Просто не му излизаше от главата. Мислеше постоянно за нея и

затова изобщо не се учуди, когато я видя на улицата.

Това вече не беше просто случайност, а невероятна случайност. Той притича през улицата и на самата осова линия, докато се пазеше от прелитащите коли, почти се сблъска с нея. Тя също криволичеше между колите и изведнъж се озова почти в прегръдката му. Те се спогледаха и застинаха.

Той успя да помисли, че трябва да се престори, че не я познава. Възможно е тя да се разкрещи, да го хване за ръката и да вика милиция.

— Ама че среща — каза той. — Здравейте.

Колите свиреха с клаксоните си и ги заобикаляха, а те стояха наскрел улицата, без да забелязват нищо около себе си.

Тя каза:

— Привет. Знаех си, че ще се срещнем.

Това прозвуча мирно, без всякаква заплашителна нотка.

— Знаели сте? — попита той.

— Да.

Колите вече не свиреха — те възмутено настояваха да им се разкарат от пътя.

Той я вдигна на ръце и я понесе към тротоара.

Тя не се дърпаше, не викаше, не молеше да я пусне. Дори се притисна към него, за да му е по-лесно да я носи. Когато Портнов я пусна на тротоара, вече знаеше, че няма да ѝ позволи да се отдели и крачка от него.

Те отидоха в някакво близко кафене, изпиха бутилка шампанско и тя му разказа за себе си. Мъжът ѝ, високопоставен номенклатурчик, който наблюдава търговията в Москва, отдавна не предизвиква у нея нищо друго, освен гнусливо недоумение. Разбира се, тя не му е вярна. Напоследък често сменяла любовниците си, искало ѝ се да промени нещо в жалкия си, както тя се изрази, живот. Единствената ѝ радост било детето, но явно, че скоро ще се лиши от него...

Мъжът ѝ се върнал на следващия ден, след като Портнов идвал в техния апартамент. Тя каза именно така — „идвал“. Сякаш не го е ограбвал, а просто е бил на гости.

Тя разказала на мъжа си какво е станало в онази нощ. Признала си, че сама е показала скривалището. Мъжът ѝ побеснял. Защо, крещял той, тя не извикала съседите, милицията? Защо се е държала като

идиотка? Защо изобщо винаги се държи като идиотка? Защо прави винаги каквото ѝ се иска, а не каквото е от полза за тяхното семейство?

Тя му отвърнала, че семейството им отдавна не съществува и той го знае. А тя пък знае, че той живее с нея само защото се страхува, че разводът ще се отрази пагубно на гадната му кариера в тая гадна партия.

Мъжът ѝ изпаднал в ярост.

Гадна? Така ли? Това е краят, казал ѝ той. Сега вече развод. И да върви по дяволите! А сина им той няма да ѝ даде.

Тя разбрала, че това не са просто заплахи и той ще го направи. Било ѝ много зле, но не искала той да забележи. И си тръгнала.

Портнов я слушаше внимателно и знаеше, че и той ще ѝ разкаже за себе си. Чувстваше, че не може да скрие от нея истината за живота си.

Така и направи. Призна ѝ, че е бандит, който граби хората и има много пари, с които засега не може да се разпорежда, както иска. Но нищо, ще му дойде времето...

Каза ѝ, че „експроприира“ именно такива като нейния мъж и ако иска някак да му отмъсти, може да се присъедини към тях. Чувала ли е за „Нощните вълци“?

Тя беше чувала. Славата на „Нощните вълци“ гърмеше тогава из цяла Москва. Тарикатите с дебели портфейли и нечестно натрупани пари се страхуваха от тях като от огън.

После започна лудо време. Той забрави предпазливостта си и Ремизов напразно го предупреждаваше. Но всичко минаваше, сякаш някой ги пазеше. Те бяха невероятни късметлии.

А после дойде моментът, когато той беше принуден да вземе решителни мерки, за да избегне бедата, която ги заплашваше. Мерките се състояха в това да очисти активните членове — Сивунов и Матюхин. И двамата бяха недоволни, че в бандата има жена, но с това Портнов можеше да се пребори — авторитетът му беше неоспорим. Опасността идваше от друго — Сивунов и Матюхин започнаха да водят живот, който въобще не съответстваше на официалните им заплати. Разобличаването им беше въпрос на време, което вече катастрофално не стигаше, и решението не можеше да се отлага повече.

Олга по това време вече не беше същата жена. Все по-рядко си спомняше за сина си, душата ѝ все повече се ожесточаваше. Тя се пречупи: с всеки ден ставаше все по-цинична и равнодушна. Но Портнов не забелязваше това.

Веднъж тя каза на Портнов, че борбата с хищниците е безсмислена: тези гадове никога няма да обеднеят, а парите им не носят щастие. Той реши тогава, че тя просто се е уморила.

Повече Олга не се върна към този разговор. Да върви всичко както си ще. В ада дори.

Тогава арестуваха Портнов. В онзи ден Олга беше заминала при някаква приятелка в Ленинград.

При ареста Портнов застреля Ремизов: не искаше старият да издаде на разпита Олга. Не искаше да я вкарат в затвора. Тя му трябваше на свобода.

При следствието той каза, че Ремизов се опитал да застреля първо него, Портнов, а после и себе си. За нищо на света не искал да влиза в лагер. А той, Портнов, е извършил престъплението при самозащита. Следователите не можаха да му инкриминират предумишлено убийство.

Съдебният процес беше странен. Свидетелите оплитаха показанията си, говореха явни глупости, лъжеха. Потърпевшите се отказваха от исковете си.

И не просто защото се страхуваха от отмъщение. Как можеха да обяснят на съдията и съдебните заседатели откъде те, обикновените съветски хора, имат такива пари — стотици хиляди, милиони! А щом не са имали такива пари, значи никой не ги е ограбвал.

Обвинението се провали.

И Москва отново зашушна. Слухове, измислици. Намериха някакви подставени свидетели, които дадоха показания, че Портнов с шайката си се е вмъквал в техните скромни жилища, ограбвал ги е и си е отивал с „гигантската“ сума от двеста-триста рубли.

Портнов виждаше тези хора за пръв път в живота си, но прие правилата на фалшивата игра и си „призна“ всичко. Може би точно това поведение му спаси после живота.

Осъдиха го на петнадесет години лагер. Но от минутата, когато произнасяха присъдата, той знаеше, че това е фикция. Властите трябваше да успокоят публиката. Наближаваше шестдесетата

годишнина на Октомврийската революция. И непременно щяха да му намалят присъдата.

След като го освободиха, той известно време кротува, без да се показва никъде. После, след като реши, че всичко е наред, започна тихичко да прави справки за Олга. Но каквото и да опитваше, напразно — тя сякаш беше потънала вдън земя.

Доста време мина, докато той загуби надежда и спря да я търси.

И ето че се срещнаха. В Рим. И двамата се канеха да емигрират в Америка.

Пак случайност.

Или съдба.

4.

Тя го избягваше. Той се опита да говори с нея, но Олга отказа. Сякаш той олицетворяваше нещо, което тя завинаги бе откъснала от себе си. Той се самоуспокояваше, че ще я открие после в Щатите. И тогава тя няма къде да се дене от него.

Той нямаше към нея никакви претенции. Беше оставил голяма сума пари в тайник, за който знаеха само двамата — той и тя. Мислеше, че когато излезе, ще намери само половината. Така беше справедливо: той сам ѝ каза, че половината са нейни.

Но парите не бяха пипнати — Олга не беше взела нито копейка.

Това го потресе. Първо реши, че е загинала. Но за Нова година майка му получи честитка. Без подпис. Но той позна почерка. И започна да я търси с още по-голямо желание. Майка му вече не бе между живите.

Всичко беше напразно.

А сега, когато отново я намери, тя не искаше да има нищо общо с него. Това направо го уби.

После тя замина в Щатите. А него кой знае защо не бързаха да го пратят там. Минаха четири месеца, пет, шест. Търпението му се изчерпваше.

И ето че го поканиха на разговор. Този разговор коренно се различаваше от предишните.

— Вие сте Портнов, Феликс Михайлович, нали?

— Да.

После следваха обичайните въпроси, той отговаряше уверено — всичко беше му писнало донемайкъде.

И изведнъж:

— Кой е Вячеслав Ремизов?

Той се учуди, както и се полагаше.

— Съсед. Познаваше баща ми.

Поправиха го:

— Той е работил заедно с баща ви. В НКВД, а след това в МГБ. Нали така?

Той трескаво съобразяваше. Откъде знаят? Какво още им е известно?

Оказа се, че всичко им е известно.

Той мигновено разбра всичко. Ех, Олга, Олга... Защо? Какво толкова съм ти направил, че дори не искаше да говориш с мен. А и защо ти трябваше да доносничаш за мен? И то на американците!

Макар че вече знаеше защо. Сам си е виновен. Не трябваше да дрънка: „Ще те намеря в Америка, няма къде да ми избягаш.“ И ето, тя се защити по този начин. Всеки се спасява, както може. Нея нищо не я заплашва. Тогава той я спаси от съд и тя е чиста. Комунистка не е била. Била е омъжена за комунист, но това не е голям грях в очите на американците, нали са демократи.

Добре. Какво толкова могат да ми направят? Най-страшното е да не ме пуснат в Щатите. Да вървят на майната си! Няма да е по моя вина, братлета, Господ ми е свидетел.

И той мъдро разказа всичко за себе си: съдили са го, има присъда, но хайде да видим за какво. За това, че е експроприрал комунисти, при това най-високопоставени! Та той си е дисидент, съвременен Робин Худ! И въобще не може да се върне в Съветския съюз. Така че те имат два изхода: или ще го приемат в САЩ, или ще го върнат в СССР, където него просто ще го разстрелят. Каквото и да е! Вече всичко му е писнало. Като ще е смърт, добре... Само да свърши това чакане.

Но след като го изслушаха внимателно, американците му предложиха трети вариант.

Той ги слушаше и разбираше, че всъщност са прави. И това, което му предлагат, е справедливо. А като се замисли, всъщност предложението им съвпада с неговите цели. За известно време — но съвпада. И дори може да му помогне.

Силно може да му помогне.

Те още не бяха му разказали и една трета от това, което се канеха, а той вече разбра всичко. И изслуша внимателно всичко докрай.

После се съгласи.

Когато самолетът вече летеше над океана, му дойде наум, че Олга, независимо от какви намерения се е ръководила, всъщност му свърши не лоша работа — във всички отношения.

Съвсем не лоша.

5.

Портнов много бързо се разгърна на новото място. Помагаха му „връзките“ — и тези, които останаха в Москва, и новите, които се появиха тук. По-точно в Рим.

Само след половин година Феликс Портнов стана един от най-почитаните хора в Брайтън Бийч. Сред руските емигранти имаше немалко хора, които, меко казано, нарушаваха и човешките, и божите закони, както и такива, които вътрешно бяха готови за това, но не знаеха как да реализират престъпния си потенциал.

Портнов действаше, без да бърза, но последователно и енергично. След половин година той вече имаше мобилен екип, готов във всеки момент да изпълни всяко желание на боса. Портнов успя да създаде в Америка еталонно копие на „руската мафия“.

Дейността на новия емигрант, естествено, не се харесваше на всички. Някои се опитаха да попречат на Портнов да въведе свой ред. Например Миша от Одеса.

Този Миша си беше руснак, но навсякъде се представяше точно така: „Миша от Одеса.“ Дотам преигра, че започнаха да го наричат просто Мойша.

След като осъзна заплахата, която представлява за бизнеса му Портнов, Мойша не на шега се разтревожи. Бизнесът му се състоеше в следното — заедно с приятелчетата си Мойша разреждаше бензина с вода. Типичен съветски фокус. Такова нещо не може дори да хрумне на някой американец.

Отначало Мойша само се подсмиваше, докато гледеше как Портнов се мъчи да подчини Брайтън Бийч. Но лека-полека Мойша и аверчетата му сериозно се разтревожиха. И накрая решиха да дадат урок на нахалния новак.

По това време Портнов вече знаеше всичко за Мойша и неговия „бизнес“, както и за още няколко подобни на Мойша „гангстери“. Затова, когато Мойша дойде при него, той само се учуди, че това става чак сега.

Мойша дълго мълча и когато това мълчание стана тягостно, каза:

— Ти си нов, а?

Портнов се подсмихна. Добро начало. Каква голяма тайна!

— Да — кратко отвърна той.

Мойша насочи показалеца си срещу гърдите на Портнов.

— Накратко! Всяко първо число на месеца ми броиш петстотин гущера. Слушчай, и ще живееш.

Увереният му глас не можеше да излъже Портнов. Той знаеше, че Мойша не е никакъв рекетър, макар че вече сериозно се замисля над тази перспектива. Но Феликс не се канеше да играе игрички с този дребен мошеник. Имаше си други планове.

— Виж какво — каза му той. — Отдавна те наблюдавам. Харесваш ми и съм готов да ти плащам по петстотин долара всяко първо число от месеца.

Напрегнатото лице на Мойша се отпусна и той дори леко въздъхна от облекчение.

Портнов продължи:

— Но при едно условие.

Мойша моментално настръхна пак.

— Какво условие? — небрежно попита той. — Ти да не си мръднал, че да ми поставяш условия?

И се обърна към аверчетата си, очаквайки одобрението им. Но те не го гледаха. Гледаха Портнов: прекалено тънка, издевателска усмивка личеше по физиономията на този странен човек. Мойша разбра, че е загубил, още преди Портнов да отвори уста.

— Ще ти плащам по петстотин на месец, а ти ще работиш за мен — каза му Портнов. — Понякога може да имам за теб дребни задачи и ако ги изпълняваш точно, можеш да се обърнеш към мен с молба да ти вдигна заплатата. Не се тревожи, аз се грижа за хората си, така че след година можеш да разчиташ на шестстотин месечно.

Това беше не просто морален шамар, то си беше пълно крушение. Не бе трудно да се досетиш, че зад гърба на такъв човек има нещо, което може да уплаши всекиго. Хора като Мойша безпогрешно усещаха тази заплаха.

Но трябваше да си държи на имиджа. Затова Мойша каза:

— Е, ще видим. Кажи сбогом на бараката си. Да вървим, момчета.

И като обърна гръб на Портнов, той се запъти към вратата. Двама от четиримата, които водеше със себе си, тръгнаха след него. Двама останаха.

Като гледаше предано Портнов, единият от тях каза:

— Петстотин долара е малко, но можем да обсъдим по-подробно този въпрос.

Вторият мълчеше, но се виждаше, че е напълно съгласен с приятеля си.

Портнов се усмихна:

— Мисля, че ще се договорим.

И двамата останаха при него. Впоследствие те станаха най-преданите хора на Адвоката. Първият се казваше Алекс Шер, а вторият Дмитрий Дружинин.

На Мойша не му оставаше нищо друго, освен да обяви война. Отначало той зверски преби Дружинин — „заради предателството“. Мойша се канеше да извърши нещо гадно и срещу Портнов, но тъкмо когато се готвеше да нападне, го арестуваха.

Полицията не успя да му лепне побоя над Дружинин — той не „пропя“, а помощниците му, естествено, си мълчаха. Мойша вече тържествуваше, но тогава го обвиниха в нещо доста по-сериозно според американците — че разрежда бензина с вода. Доказателствата бяха повече от убедителни.

Из Брайтън се разнесе слух, че на Портнов му помагат „отгоре“. Вече му се носеше славата не само на късметлия, но и на опасен човек. И никой не искаше да му се изпречва на пътя.

Делото на Портнов живееше и побеждаваше.

Две години по-късно той стана най-големият руски мафиот в Щатите.

Всички знаеха за това.

Но кой знае защо не го закачаха... Нито полицията, нито ФБР.

6.

Когато започнаха промените в Русия, Портнов дълго не вярваше на новините оттам. Изчакваше. Повярва чак когато при него в Брайтън Бийч пристигна Татарина.

Ето кой изобщо не би могъл да напусне страната под никакъв предлог! Ако ще в Съветския съюз всичко да се обърне надолу с главата — Татарина не би могъл да излезе от Русия.

Но се случи. Сега Татарина седеше срещу него, наливаше се с уиски и спокойно говореше за цените на нефта, за компютри, за стратегически суровини, от които може да се направят луди пари. При това в джоба му лежеше истински международен паспорт с истинската фамилия на Татарина, а не някакво менте.

Портнов най-после повярва. Това беше истината — невероятна, луда, но истина. И разбра, че чак сега, а не когато дойде в Америка, е дошло времето му.

Неговият звезден час.

— Време е да връщаш дълговете си — говореше Татарина. — Братлетата се надяват на теб, Адвокат.

Започва се, помисли Портнов. Сега Татарина ще му поиска половината за общата каса.

Но той каза нещо друго:

— Никой не ти иска милионите. Сега в Русия има такива възможности, че само мързеливец или глупак не може да натрупа поне два-три пъти повече от теб.

— Откъде знаеш колко имам? — подсмихна се Портнов.

— Ние знаем всичко — усмихна се в отговор Татарина и показа чисто новите си изкуствени зъби. — Следим успехите ти.

— И какво всъщност искате от мен?

— Парите трябва да са чисти — нравоучително отбеляза Татарина. — И ти трябва да ни помогнеш в това.

— Искате да пера парите ви тук, в Щатите?

— Да — кимна Татарина.

Няколко дни след този разговор с Татарина Портнов не можеше да си намери място. Нищо не го радваше: нито парите, нито Юля и другите курви.

Работите му вървяха прекрасно, но направо го изгаряше вътрешен огън.

Искаше да се върне в Русия.

Той нямаше никакво намерение да пере парите на братлетата. Искаше сам да поиграе хазарт със съдбата в този нов Клондайк.

Само че какво ще кажат новите му господари? И веднага разбра, че те няма да му попречат. Много повече полза може да им донесе там, в Русия. Каквото и да става там, Русия винаги ще ги плаши. Да, ще го пуснат. Интересно, че те самите още не са му предложили.

Само че той винаги играе само за себе си. Какво като са ЦРУ? Според бандитските закони използваш баламата и му пускаш лойчицата.

ДЕСЕТА ГЛАВА

КУЛМІНАЦІЯ

1.

Веднага щом затвори слушалката след разговора с шефа на МУР Грязнов, Сергей Козлов разбра, че не бива да остава и миг повече в апартамента си. В никакъв случай!

Той се хвърли към Альошка и взе да го буди.

— Обличай се, Льошка, хайде по-бързо!

— Къде отиваме? — попита сънено момчето.

Сергей се спря. Наистина — къде? Той си няма никого в Москва. А не бива да заминава надалеч, трябва тук някъде да се скрие. И Светлана не може да остави — трябва да я погребее.

Още сутринта се канеше да отиде при тъща си, за да се договорят къде и кога да погребат Светлана. Значи там ще отидат с Альошка.

Но бързо се отказа от тази мисъл. Веднага ще ги открият. Може, разбира се, да остави Альошка при тъща си, а сам да търси къде да се скрие. Тъщата ще го разбере, ще ѝ остави пари, а после, когато всичко се успокои, ще навести гроба на Светлана.

Но и това е невъзможно, защо забравя. „Следващият ще бъде синът ти“ ... Те не се шегуват. Той е виновен за смъртта на Светлана — за нея вече нищо не може да направи. Но Альошка няма да им даде.

За нищо на света!

Колко прост въпрос му зададе синът му: „Къде отиваме?“ Прост въпрос, а той не знае отговора.

При роднини не може, а приятели, истински приятели, няма. От тези, дето се познават в нужда.

Но решението, ако много го търсиш, винаги идва.

Инсаров.

Ако някой може да му помогне сега, то това е Алексей Инсаров. Първо, тия гадове няма да търсят при него, знаят, че двамата са скарани до гроб, и второ, преди да тръгне срещу Алексей Инсаров, шеф на каскадьорската група, човек трябва добре да си помисли и да се подготви. Не е орех за всеки зъб.

Те излязоха от апартамента и взеха да слизат по стълбите. И тогава видяха двамата непознати мъже.

Сергей веднага ги заподозря. Можеше да бъдат и закъснели гости при някого от съседите. Но за всеки случай той отстъпи назад и прикри сина си.

Двамата направиха грешка, по-точно онзи, който вървеше пръв. Като видя Сергей, инстинктивно трепна и пъкна ръката си в джоба. Сергей не го изчака да извади ръка с каквото там имаше в джоба му и се изстреля като пружина.

Той отскочи, направи във въздуха нещо като ножица и изрита първия в гръкляна. Успя, слава богу, изненадата беше на негова страна.

Альошка възкликна:

— Уха!

Мъжът разпери ръце, излетя назад и попречи на втория да извади оръжието си. Когато най-после успя, Сергей избяга с крак пистолета му, а при завъртането го изрита в лицето. Главата на втория мъж издрънча на стъпалата и той рухна до партньора си.

Альошка гледаше баща си с широко отворени очи.

— Тате! Защо ги наби? Те лоши ли са?

Сергей не отговори. Напъкха единия пистолет в джоба си, а втория взе в ръка — за всеки случай.

— Да вървим.

Те излязоха от входа. Нямахше какво да каже на сина си. Жалко, че се наложи момчето да гледа това. Добре, че поне не се възхищава от „подвизите“ на баща си.

От всичко на света Сергей сега мечтаеше най-много за това — да опази сина си от тъмната страна на живота.

Кравцов не разбираше как може да се живее постоянно в хотел. И какви операции можеш да планираш от хотела? Нали могат да те подслушат. Как изобщо се договарят там?

Той дори и вкъщи се държеше, сякаш през цялото време го наблюдава невидимо око. Предпазливост и пак предпазливост! Винаги и във всичко. Само така има шанс да оцелееш.

С Козлов не стана, както го беше замислил. До този случай политиката на тоягата и моркова даваше резултати и нямаше засечки.

Като загинеше близък човек на някого и той си знаеше, че сам е виновен за това — след предупреждението ставаше мек като восък.

Кравцов доста размишляваше над този странен феномен. Психолозите навярно биха го оспорили и щяха да му доказват, че всъщност би трябвало да стане обратното: човек неминуемо се озлобява, усеща нужда да отмъщава и това потиска страха му, укрепва волята му. Именно такива психолози явно консултират холивудските филми: там героят не намира покой, докато не се разправи с всичките си врагове. Но това става във филмите.

А в живота е иначе.

Човек по принцип не обича да умножава болката си. Особено ако разбира, че е изправен срещу прекалено силен враг. Постепенно страхът за близките му, страхът да им причини болка превръща такъв човек в полузомбирано същество, което ще направи за господаря си всичко, което той му заповяда. Страхът парализира волята му, инстинктът за самосъхранение започва да управлява всичките му постъпки. Човекът става роб. Разбира се, всеки роб мечтае да смаже своя господар. Е, нека си мечтае. Това няма отношение към работата.

Системата работеше досега без сривове. Разбира се, робът трябва да се храни, при това сито и вкусно, тогава няма да има повод да роптае. Главното е да не му даваш възможност да се замисля. Да мечтае колкото си иска. Но мисленето с друго нещо. Има кой да мисли вместо него. И тук вече влиза в действие тоягата.

В едната ръка — тояга, в другата — морков. Това не го е измислил Кравцов. Измислено е още в далечните времена, когато робството е било нормално явление.

Ако можеше, Кравцов веднага би узаконил робството. Робите няма нужда да ги завоюваш, само ги храни добре — те сами искат да са роби. Нуждата на такива хора от твърд и решителен лидер се ражда от потенциалната им готовност да станат лакеи.

И все пак, защо те живеят и работят в хотела?

Кравцов бързо се надигна от креслото, когато през фойето към него се насочи Алекс Шер. Тъкмо него чакаше.

— О, Сем! — весело го поздрави Алекс.

Кравцов се намръщи вътрешно. Не обичаше да го наричат така. Имаше си хубаво име — Семьон.

— Радвам се да те видя, Сем! — Алекс целият сияеше.

Кравцов разбра, че го чака голямо рендосване.

— Здравейте! — поклони се той на Алекс. — Кафе?

Това прозвуча като парола. В барчето, където обикновено пиеха кафе, можеха да не се безпокоят от подслушване — сигурни бяха в това.

Тук нямаше сервитьори и Алекс, след като настани като домакин Кравцов на най-отдалечената масичка, взе от бара две чашки кафе и лично му сервира.

Всичко това не можеше да заблуди Кравцов. Демократизмът на Алекс таеше явна заплаха.

Все така лъчезарно усмихнат, Алекс седна, отпи от кафето си и веднага попита:

— Каква става с каскадъора?

Кравцов отдавна беше разбрал, че с тези хора не бива да играе, тоест да не говори истината или поне не цялата истина. Тия не им минаваха, беше успял да се убеди лично. Освен него те си имаха достатъчно информатори, направо КГБ. Понякога на Кравцов му се струваше, че информаторите им са навсякъде: от администрацията на президента до най-захлупената кръчма.

Затова нямаше друг изход, освен да говори истината.

— Изчезна — процеди той. — Изпуснахме го, вината е моя.

Алекс няколко секунди мълча, като разглеждаше лице то му, сякаш се опитваше да получи допълнителна информация.

— Добре е, че признавате вината си — каза накрая той. — Но доколко целесъобразно беше ликвидирането на жена му?

Кравцов сви рамене:

— Нормална практика. Явно, след като са му се обадили от милицията, е превъртял.

— Кое то не му е попречило да се справи с вашите хора — забеляза Алекс. — Как са те между другото?

— Оправят се — кимна Кравцов. — Намерил ги нашият шофьор. Видял, че някой изтичал от входа, това го усъмнило и влязъл — намерил двамата в безсъзнание. Натоварил ги на колата и заминал.

— Изтичалият навън несъмнено е Козлов — заключи Алекс.

— Да.

— Печално.

Кравцов премълча. Сега ще се започне, помисли той: Бива го да заплашва тоя Алекс.

Но Алекс каза:

— Работата се усложнява, но всичко е в наши ръце. И във вашите също. Във вашите ръце е съдбата на Козлов. А в нашите — вашата. Всичко хубаво. — Той се изправи.

Не си допи кафето. Кравцов дори не беше докоснал своето.

Можеше да бъде и по-лошо, помисли той. Много по-лошо.

Портнов не беше на себе си. Работата, в която бяха вложени толкова усилия, можеше да изгърми като балон.

Не трябваше да взема със себе си Дмитрий. Чувстваше, че той ще сгафи, ще изпорти нещата, но... Слаб е човекът. Взе го. Много му се молеше Дмитрий.

Дмитрий Дружинин беше един от тези, които започнаха заедно с Феликс в Америка. Беше буйна глава, немного умен, но безрезервно предан. Един от малцината, на които Портнов вярваше деветдесет процента. Сто процента Феликс не вярваше на никого — дори на себе си.

И сега — такава лъжа.

Компанията „Руски авиолинии“ вече беше почти в джоба му. Оставаше едно последно усилие. И край. И войната щеше да бъде спечелена, и жертвите нямаше да бъдат напразни. Впрочем, ако това са жертви на врага, те никога не са напразни.

Но сега се проваляше добре замислената и точно изпълнена операция — и заради какво? Заради глупостта на Дмитрий. По-точно заради почти патологичната нужда на Дмитрий да доказва на Портнов, че е най-преданият човек от цялото му обкръжение.

И се заигра. Притисна Ветров...

А Ветров беше неприкосновен.

Мнозина се прокрадваха към Ветров, много от тях имаха шанс, но Портнов ги отстрани. С Ветров обичайната методика на Портнов не вършеше работа. Оставаше последното: сто хиляди долара за един-единствен подпис. А Дмитрий реши да икономиса тази жалка сума.

Ветров веднага позвъни по мобилния телефон и събщи на Портнов, че някакъв господин го е заплашил: ако Ветров, значи, се опъва, ще го намерят изстинал някъде в шубраците.

— Това не е мой човек — каза Портнов. — Уверявам ви.

— Имате ли някой със заешка устна? — поинтересува се Ветров.

— Какво? — Портнов беше потресен: Дмитрий! — С тънък глас, почти фалцет? — попита той.

— Точно така — отговори Ветров. — Вие разбирате, Феликс Михайлович, че в светлината на тези нови обстоятелства не мога да си сътруднича с вас. А и не искам, честно казано.

Портнов заскърца със зъби. Разбираше какво чувства в този момент Ветров. Работата се разпаднаше пред очите му.

Изведнъж Портнов се съвзе. Какво би могло да промени ситуацията, ако ставаше дума не за Ветров, а за самия него, Портнов? И разбра какво би могло да спаси положението.

— Той не е мой човек — каза Портнов. — Ако искате, ще ви изпратя главата му.

— Обичам метафорите — откликна Ветров. — Ще чакам с нетърпение доказателства, че си имам работа със сериозен човек.

Съдбата на Дмитрий Дружинин беше решена.

Отначало Феликс извика Алекс. Той влезе с лъчезарната си усмивка, която веднага се стопи, щом Портнов му съобщи защо го е извикал.

— Шефе! — Алекс не можеше да повярва на ушите си. — Той е с вас от самото начало.

— Алекс — бавно каза Портнов, като гледаше твърдо в очите на помощника си, — обикновено не обяснявам заповедите си. Имам предвид мотивацията, която стои зад тях. Правя го за пръв и последен път.

Той помълча, сякаш му беше тежко да продължи, но няма как.

— Дмитрий винаги е бил мой другар, може да се каже. Във всеки случай — предан човек. Но това, което е направил, заплашва с провал делото ни. Не някаква отделна операция, а цялото дело. Той може да изкупи вината си само със смърт. Разбира се, близките му ще получат пенсия. Не е извършил предателство. Далеч съм от мисълта да оценявам постъпката му като злонамерено деяние с далечен прицел. Не, сигурен съм, че се е водил от най-добри намерения. Но... Както казва премиерът на тази страна, „искахме по-добре, а стана както винаги“. Това обаче, което за гражданите в тая страна е норма, за нас е извънредно произшествие. Те си падат да строят светлото бъдеще. Ние нямаме време за това. Ние трябва да изхождаме от реалностите на днешния ден. Затова Дружинин трябва да бъде наказан, при това по начина, по който иска нашият клиент.

Той направи пауза, като очакваше реакцията на Алекс. Но нямаше такава. Алекс мълчеше и го гледаше както змия — мишка.

— Знам за какво си мислиш, Алекс — продължи Портнов. — Мислиш си, че на мястото на Дмитрий би могъл да се окаже всеки от тези, които ми служат, включително и ти. Нали?

Алекс мълчеше.

— Прав си. Действително би могъл да е всеки. Но само при едно условие — ако действията на този „всеки“ по някакъв начин започнат да вредят на нашето дело. Съгласен ли си?

— Да — отвърна Алекс.

Само да беше опитал да каже „не“.

— Тогава ти ще го направиш — заключи Портнов.

И Алекс изпълни всичко, което искаше от него босът.

На следващия ден привечер във вилата на Ветров дойдоха посетители. Те пристигнаха с кола и помолиха да предадат на собственика да излезе за минута. Казаха, че трябва да му покажат нещо.

На Ветров в това време му гостуваха приятели, при това доста хора. Отначало той се учуди как непознатите са преминали през охраната. Но когато видя пред себе си хората на Портнов, веднага разбра. Той отдавна не се учудваше на нищо, свързано с Портнов. С изключение на странната визита на човека със заешката устна.

Ветров се приближи до колата.

Последвалото той си спомняше по-късно като кадри от долнопробен американски екшън.

— Вие поискахте главата му, нали? — попитаха го.

— Поисках просто справедливост — отговори Ветров.

— Ето я — му казаха.

И отметнаха покривалото от задната седалка, където лежеше нещо. Като се вгледа, Ветров пребледня и усети силен пристъп на гадене.

На седалката лежеше човешка глава. Нямаше никакво съмнение, че това е главата на човека, който идва при него да го заплашва.

Това беше главата на Дмитрий Дружинин.

Стомахът на Ветров не издържа. Когато спря да повръща, собственикът на вилата каза:

— Предайте му, че съм удовлетворен. Надявам се, че няма да изхвърлите това наблизо.

— Знаем какво да правим — отговори му Алекс.

След няколко часа главата бе присъединена към останалата част от трупа, за да отпътува в цинков ковчег зад океана. На роднините и приятелите на Дружинин съобщиха, че той е загинал от ръцете на московските бандити, и те вече се готвеха за пищно погребение.

3.

Инсаров не само беше удивен от идването на Сергей, той просто не можеше да разбере какво става.

— Сергей?! Да не си пиян?

Някога, помисли си обидено Сергей, той можеше да дойде посред нощ при Инсаров, без това да предизвиква такива тъпи възклицания.

— Не — каза той. — Не съм пиян. Може ли да вляза?

Инсаров широко отвори вратата и видя Льошка, който го гледаше с доверчивите си очи.

— И Льошка си довел? — учуди се още повече Инсаров. — Влизайте де!

Те влязоха.

Инсаров приклепна пред момчето:

— Как я караш, адаш?

— Зле.

— Зле?

— Нашата мама умря — каза Льошка.

— Какво?!

Той се изправи и се обърна към Сергей.

— Какво става, Серьожа — рязко попита Инсаров. — Какво се е случило със Светлана?

— Всичко ще ти разкажа — отвърна Сергей. — Нека само да дойдем на себе си. И дай нещо, чай или какво...

Инсаров ги вкара в кухнята.

— Разбира се — бързо каза той. — Всичко ще направим — ще ви нахраним, ще ви напоим както си му е редът. Само да не будим Танка, нали?

Жената на Инсаров се наричаше Татяна.

— Това е — завърши Сергей. — Сега вече знаеш всичко. И никой, освен теб, не може да ми помогне. Така че...

— Разбрах всичко — прекъсна го Алексей. Толкова е зле, че няма накъде, помисли той. А на глас каза:

— Не си ти виновен. По-точно виновен си, но не само ти, а и аз.

— Ти пък от къде на къде? — попита Сергей.

Инсаров обясни мрачно:

— Аз те набутах така в ъгъла, че ти сам си надяна примката. Гордостта ни е виновна за всичко. И твоята, и моята. Все чаках да дойдеш и да ми се извиниш. Но не мислех, че ще стане така. Извинявай.

Сергей мълчеше. Благодарен беше на Инсаров, че ги приюти посред нощ. Синът му кротко спеше на дивана. Настолната лампа беше закрыта със синия шал на Таня, за да не блести в очите на момчето.

Някаква буца в гърлото пречеше на Сергей да говори. Пред очите му сякаш се носеха картините от последните месеци.

Мълчанието се проточи. И на двамата им се струваше, че ако сега някой от тях каже нещо, старото, ненужното пак ще изпълзи от всички дупки и ще запълни пространството, ще ги задуши, ще им отнеме надеждата.

Инсаров отвори вратата към балкона и кимна на Сергей: да излезем да попушим.

Те излязоха на балкончето. Сергей най-много се боеше, че на чист въздух Инсаров ще усети необходимост да се изговори, да му каже нещо нравоучително. Но не стана нищо такова.

Те стояха на балкона, пушеха и гледаха как се ражда новият ден над града.

И мълчаха.

Сутринта в кабинета на Стас Аленичев зазвъня телефонът.

— Здравейте. Козлов се обажда.

Стас мълчеше, без да може да пребори вълнението си.

— Козлов — повтори Сергей в слушалката. — Каскадърът.

— Къде сте?

— Аз съм... на сигурно място. Трябва да се срещна с вас.

— Да, да — каза Стас. — И то колкото се може по-скоро.

— Принуден бях да напусна апартамента си.

— Разбирам. Синът ви с вас ли е?

— Разбира се. Ще ни поръчате ли пропуски?

— За вас и за сина ви? — попита Стас.

— За мен и за Инсаров.

— Кой беше той?

— Моят приятел и шеф от бившата работа в киното. Той знае всичко и също иска да се срещне с вас.

— Добре. Кога да ви чакам?

— След час.

— Отлично.

Той записа името на Инсаров, за да оформи пропуски, и затвори слушалката.

Стас прекара и тази нощ в служебния си кабинет. Дъщерята на Маков се беше настанила за постоянно в стаята му. Стас не я безпокоеше. Служебните дела напоследък го задържаха все повече в МУР. Всеки момент можеха да дойдат важни агентурни сведения. Затова кабинетът му стана временно пристанище: и работно място, и дом.

Вчера за половин час отскочи до вкъщи и като отвори вратата, помисли, че е сбъркал апартамента. Коридорът светеше от чистота, а от кухнята се носеше ароматен мирис на борш. Той обичаше много украинския борш и отдавна не беше го ял. Люба се появи от кухнята с почервено лице и Стас с удивление забеляза, че тя доста бързо се е съвзела: изглеждаше свежа, румена и някак по домашному.

— Стас! — искрено му се зарадва тя. — Тъкмо навреме! Сега ще обядваме. Сигурно сте изгладнели много?

Стас смутено взе да отказва:

— Моля ви се! Няма нужда, хапнах вече.

— Не искам и да чувам! — решително го прекъсна Люба. — Веднага си измийте ръцете и на масата!

Нямаше къде да се дява и той се предаде.

Боршът беше великолепен. Но го смущаваше, че Люба седи срещу него и го гледа как яде. Когато Стас срещна погледа ѝ, тя се усмихна и каза:

— Приятно е да ви гледа човек как се храните.

Той само измуча нещо в отговор.

Тя седеше все така срещу него и го гледаше, докато той не изяде едната порция, после втората.

Боршът наистина беше великолепен.

Грязнов не се намесваше в разговора. Той просто слушаше за какво си говорят тези мъже. И тримата бяха красиви, здрави, млади. Художниците от епохата на Възраждането щяха да изпаднат във възторг от такива модели.

Но тримата говореха на доста далечна от изкуството тема.

— Ние тук измислихме нещо — говореше Инсаров. — Нещо като операция. След като сте се обадили на Серьога, той се е подплашил и е избягал при мен. Тия бандюги знаят отнякъде, че котка ни мина път, тоест скарани сме. Така че до днешната нощ аз нищо не съм знаел за Серьога. А през нощта той е дошъл при мен и ми е разказал всичко. И аз значи съм се заинтересувал от тия хора. И съм го помолил да ме свърже с тях.

— Защо? — попита Аленичев.

— Ами така — обясни Инсаров. — Уж да спечеля нещо.

— Ясно — кимна Стас. — А в действителност защо ви е това?

— Как защо? — продължи да обяснява Инсаров. — Първо, за двама е по-лесно. Второ, аз си мислех, че ще ви потрябват свои хора. Като агенти, така да се каже. Нима не ви трябват?

Стас едва забележимо се усмихна.

— Не би било зле. Но няма мислите, че те са толкова наивни, та ще успеете да ги въртите на пръста си?

— А защо не? Защо да не ни повярват? На всекиго трябва пари и те предполагат, че могат да купят всекиго.

— Може и така да е — съгласи се Стас. — Но уверявам ви, те вече са осведомени, че сега седите тук, на „Петровка“, и разговаряте с оперативни служители.

— Откъде могат да знаят? — учуди се Инсаров.

— Не бива да подценяваме възможностите им. Те са в състояние да водят външно наблюдение, да прослушват нашите разговори. Това не е просто група рекетъори, искаме добре да го разберете. Те са добре въоръжена и технически съоръжена банда.

Инсаров изгледа косо Козлов: защо мълчиш.

Стас си обясни този поглед посвоему.

— Не смятайте, че Козлов не ви е разказал всичко. Казал ви е каквото е знаел. Но той знае недостатъчно, за да си представи пълната картина.

Инсаров попита:

— Какво да правим тогава? Как да отмъстим за смъртта на Светлана?

— Вие богат човек ли сте? — попита вместо отговор Стас.

Инсаров сви рамене:

— Зависи какво имате предвид.

— Искате да се престорите на нуждаещ се от пари. Но те имат възможност да проверят доходите ви — предупреждавам ви, за да избие от главата си всякаква самодейност. Главният, така да се каже, каскадьор на страната няма да отиде да моли за работа престъпниците.

Инсаров унило се съгласи, но това не означаваше, че се е примирил.

— Няма така ще седим със скръстени ръце?

И тук в разговора им се намеси Грязнов.

— Не — каза той твърдо. — Няма да търпим бандитите. И както се досещате, вече правим нещо. Но всеки трябва да се занимава със своята работа.

— Светлана е убита — каза Инсаров.

Сергей Козлов изведнъж се заклати от тези думи, сякаш някой го бе ударил.

— Да — каза Грязнов. — Светлана е убита. Струва ли си да умножаваме броя на жертвите? А той неминуемо ще нарасне, ако се намесите в хода на събитията. Ние, разбира се, бихме могли веднага да арестуваме Козлов, имаме достатъчно основания за това. Но няма да го направим. По-късно ще разберете защо. — Той помълча, после попита: — Разбрахме ли се? Никаква самодейност!

— Разбрахме се — каза Инсаров.

— А ако наистина искате да ни помогнете — продължи Грязнов, — скрийте на сигурно място вашия приятел и сина му. На такова място, че да можем да се свържем при необходимост веднага с тях. И с вас, разбира се. Можете ли да го направите?

Инсаров се забави с отговора.

— Мисля, че да — каза накрая.

— Отлично — обобщи Грязнов и се зачете в някакви документи, с което им даде да разберат, че разговорът е приключен.

След като Инсаров и Козлов излязоха от кабинета, Грязнов каза на Стас:

— Днес в Главната прокуратура ще има оперативно съвещание за хода на разследванията по убийствата в Москва. Искам да дойдеш там заедно с мен.

— Слушам — отговори Аленичев.

— Май той неуловим Портнов все пак се е издънил — каза сякаш между другото Грязнов.

— Нима? — трепна Стас. — Какво имате предвид, другарю подполковник?

— Съвещанието е спешно — обясни Грязнов. — Вече и президентската администрация иска резултати по всички дела, свързани с нападенията срещу банковите инкасатори.

— Но нали ние и така работим заедно с прокуратурата и ФСС.

— Инициативата този път идва от чекистите — каза Грязнов. — Те настояват за това незабавно съвещание.

— Е, и какво? Къде е връзката с Портнов?

— Ами това, че нещо не се харесва на чекистките шефове — каза Грязнов. — Затова мисля, че Портнов е сгафил...

— Все пак не разбирам хода на мислите ви — сви рамене Стас. — Според вас този Портнов е свързан с тях, така ли?

— Не се съмнявам — отвърна Грязнов. — Затова трябва да разобличим тази връзка.

— Да им пробутаме нова жертва? — попита Стас.

Грязнов го изгледа със съмнение:

— Интересно мислиш, макар че сега аз не разбирам нещо в думите ти.

5.

„Руски авиолинии“ станаха собственост на фирма „Ню Мос“. Но нямаше време за празнуване.

Тъкмо напротив. Именно сега за Портнов настъпваше най-горещото време. Всъщност, погледнато генерално, не оставаше много работа. Можеше да приключва дейността си. Наистина приключването трябваше да се извърши енергично, за да бъде ефективно и с максимална полза за делото. После, когато всичко се успокои, може да се жънат плодовете на сравнително кратката му дейност в Москва. Поне за малко. После той ще измисли с какво да се заеме. Но сега трябва да приключва.

Юрий Анатолиевич Фролов трябваше да послужи като жив пример за тези, които се опитваха да му попречат в Москва. „Жив пример“ беше твърде бодро казано. Твърде оптимистично за Фролов. По-точно би било да се каже „мъртъв пример“.

Но как да направи от Фролов плашило за всички, които му се изпречат на пътя, Портнов ще помисли още малко... А сега... Сега пред него стоеше още една задача. Ако иска да живее в Щатите така, както е намислил, трябва да изпълни тази задача на всяка цена.

Просто няма избор.

Тези задачи усложняваха живота му и тровеха настроението му. Но какво да се прави. Не всеки ден е празник, трябва да се примирява с това. За да имаш всичко, трябва да умееш да се лишаваш от дреболиите. Въпросът е какво влиза в дреболиите. Всеки си има своя представа за това. Как беше казал новият финансов министър на Русия? „Трябва да делим.“ Правилно. Това дори не е истина, а цяла философия.

Понякога такава философия е по-скъпа и от истината.

Портнов не можеше да понася риболова. Времето, прекарано с въдица в ръка, той смяташе за изгубено, бездарно похабено.

Но първото, което направи в първия си свободен ден в Русия, беше да отиде на риболов. Оттогава той пристигаше всяка събота на тихото езеро край Москва, недалеч от град Ковальов. Понякога му се

струваше, че през целия си живот всяка събота е ловил риба в това проклето езеро, което му беше омръзнало до смърт.

Но гласно той се възторгваше.

Чак на третото си отиване там се срещна с този, заради когото всъщност идваше на този проклет риболов.

Берг го предупреди:

— Той е тук.

— Слава богу — прошепна Портнов.

Той предвиждаше минимум седем-осем ходения, преди да се срещне с Аркадий Селезньов. Но му провървя: още на третия път в мрежата му попадна едрата, мечтаната риба. Впрочем май рибата сама чакаше кога ще ѝ опънат мрежата, за да влезе.

Аркадий Селезньов се оказа едър четиридесетгодишен мъж с буйна черна брада без нито едно бяло косъмче. Той беше водещ специалист в разположения недалеч от езерото секретен институт.

При това излезе заклет рибар.

След като ги представиха един на друг и ги оставиха сами, Портнов веднага премина към работата:

— Как мислите, Аркадий, сто хиляди долара голяма сума ли са?

— Немалка — кимна Селезньов. — Бих искал да ми плащат такива пари на мястото, където работя.

— Наистина ли? — сякаш се изненада Портнов.

— А защо не?

— Нали разбирате — след кратка пауза продължи Портнов, — че моите хора свършиха немалко работа, за да се срещнем с вас.

— Разбирам.

— Значи трябва да сте наясно, че имам за вас достатъчно интересно предложение, нали?

— Естествено.

Селезньов не беше словоохотлив. Портнов знаеше, че вътрешно събеседникът му отдавна е готов за предателство, оставаше само правилно да проведе играта.

Преди да се реши на среща със Селезньов, Портнов проведе доста подготвителна работа. Всички привички и особености на Учения бяха най-подробно разучени. Накрая Портнов реши да проведе срещата. Но изведнъж работата, която вървеше като по мед и масло, забуксува. Във всеки друг случай Портнов не би настоявал. Но

кандидатурата на Селезньов беше дотолкова подходяща, че Портнов не можеше да се откаже от него. Той реши, че ще ходи на тоя проклет риболов дотогава, докато не се срещнат.

После Портнов разбра: Селезньов най-банално се страхуваше и просто протакаше. Страхлива натура, нищо повече. В това, че Селезньов не е споменал на никого за работата, която проведоха с него, Портнов не се съмняваше. От известно време Аркадий Селезньов беше под сигурен „калпак“.

Между другото Портнов както никой друг разбираше страховете на Селезньов. Самият той също не се доверяваше на хората, особено на онези, които зависеха от него. Създал си беше правило: колкото по-малко знаят те, толкова по-добре и за тях, и за него.

Фактът, че Портнов беше едър американски бизнесмен, би трябвало да успокоява и да държи нащрек Селезньов. От една страна, такава крупна фигура в бизнеса е малко вероятно да се окаже примитивен шпионин, но, от друга страна — от къде на къде такъв интерес към един обикновен физик.

И така разговорът се въртеше около рибарската тема.

— Аз наистина имам предложение към вас — каза Портнов.

— На което няма да мога да откажа, нали? — подсмихна се Селезньов.

— Наистина ще ви бъде трудно да откажете — съгласи се Портнов. — Дори само за това, че сумата, която смятам да ви предложа, е внушителна.

— Тези сто хиляди долара?

Портнов застана нащрек. Не му хареса интонацията на Селезньов. Някак твърде небрежно произнесе сумата.

Затова доста сухо попита:

— Не ви ли устройва?

Селезньов гледаше към плувката си. Дълго я гледа. После отвърна:

— Не.

Портнов беше потресен.

— Не?

— Не — повтори Селезньов.

Портнов опита да подходи от другата страна.

— Но вие дори не знаете за какво искам да ви помоля!

— Е, то пък голяма тайна — отвърна Селезньов. — Интересувате се от моята работа.

Портнов премълча.

— А аз оценявам високо работата си — каза Селезньов. — Много високо.

— Виж ти! Затова пък другите не я оценяват толкова високо. Говоря за заплатата ви.

— Първо, това не е ваша работа — спокойно парира Селезньов. — Аз не броя парите във вашия джоб. Второ, не говоря за заплатата си, а на колко оценявам работата си аз самият. И моята цена доста се различава от тази, за която говорихте вие.

— И каква е вашата цена?

— Половин милион — отговори Селезньов. — И моето бягство.

— Вашето какво? — не разбра Портнов.

— Бягство — повтори Селезньов. — Нали сте наясно, че ако започна да харча парите си тук, веднага ще ме приберат тези, които трябва. А щом не мога да харча парите си тук, за какво са ми тогава?

Портнов беше озадачен. Исканията на Селезньов му изглеждаха съвсем резонни.

— Е, какво пък — каза той накрая. — Донякъде ме изненадахте. Но мисля, че за доста неща сте прав и хората, от чието име водят тези преговори, ще ви разберат и ще се съгласят. Но аз имам още един въпрос.

— Слушам ви.

— Значи ли казаното от вас, че по принцип сте готови да ни сътрудничите?

Плувката на Селезньов рязко трепна и потъна под водата.

— Теглете! — възбудено извика Портнов.

— Мълчи! — процеди през зъби Селезньов, докато напрегнато следеше движението на плувката.

— Кълве! — извика Портнов. — Кълве, защо се бавиш?

Селезньов внимателно докара рибата до брега и я извади с премерен мах. Доста внушителна риба плъсна на брега и запляска с опашка.

— Браво — каза Портнов.

— Не е зле — сдържано се съгласи Селезньов, докато откачаше кукичката.

— Вие сте добър рибар — каза Портнов. В гласа му се усещаше неволно уважение. Той обичаше професионализма във всичко.

— Аз не съм само риболовец — за пръв път през целия разговор се усмихна Селезньов. — Та за какво говорехме?

— Попитах ви...

Селезньов го прекъсна:

— А, да — спомних си. Общо взето, добре сте ме разбрали.

— Казват, че сега в Русия живеят добре тези, които имат пари — предпазливо каза Портнов.

— Може би — кимна ученият. — Но това не се отнася за онези, които имат достъп до държавните тайни. И така е между другото не само в Русия. При вас нали арестуваха наскоро един наш шпионин. Никълсън май беше. И защо? Харчел твърде много пари.

— Не се ли страхувате, че сега ви следят? — попита Портнов.

— Малко вероятно е. Сега не са сталинските времена и слава богу. А вие виждам, че не се отличавате с особена смелост.

— Не се тревожете за мен — отговори Портнов. — И тъй, кога можете да ни предадете това, за което ви молим?

— Вие още не сте казали всъщност какво искате.

— Когато днес си кажем довиждане, ще имате пълна информация какво ни интересува — обеща му Портнов. — Кога ще се видим пак?

— Повтарям: това зависи от характера на информацията, която искате да получите от мен.

— Добре, хайде да поговорим по-подробно за това.

Портнов не знаеше защо си спомни този разговор с такава яснота. Сякаш предчувстваше нещо лошо, нещо опасно. Нерви, помисли той. Фролов, проклет да е. Трябва да се заеме сериозно с него, иначе...

Настроението му напоследък хич го нямаше, съвсем не беше като това, с което дойде в Москва. И дори ласките на Юля започнаха да го дразнят.

Трябва да направи нещо...

Макар че уж за особени вълнения няма причина. Остана само още една среща със Селезньов. Рискът беше сведен до минимум. Той ще предаде каквото получи от учения на когото трябва и всичко ще

бъде изпратено с дипломатическа поща за Вашингтон. Или както там си решат — това вече не е негов проблем.

Фролов, Фролов му тровеше нервите.

Портнов имаше особено отношение към компютрите. От една страна, им се възхищаваше и признаваше, че с тяхна помощ могат да се извършат потресаващи неща. Но, от друга страна, се страхуваше от тях, също както би се боял от реактивен самолет Стивънсън, изобретателят на локомотива.

Въпреки това компютрите заемаха много важно място в дейността му. И хората му, които работеха на тях, се ползваха с особени привилегии.

Портнов проведе в Москва огромна работа по рекламата им. И фирмите, които представяше, биха могли да бъдат доволни. Но той самият имаше особен интерес към рекламата на тази техника.

Канеше се да откъсне голямо парче от тази баница. А Фролов можеше да му попречи. Напоследък той все повече му пречеше.

„Място на ненаплашени идиоти“ — така наричаше Портнов своята родина, след като проучи внимателно всичко станало в нея след емигрирането му. Другояче казано, в Русия имаше много балами, които трябваше да бъдат оскубани, и Портнов се зае с тази работа.

За начало той закупи изложбена площ в МИЦ. Международен изложбен център, така се наричаше сега ВДНХ. И така той купи щандове и сключи договор с фирмата „Информсвяз“ за използване на разплащателните ѝ сметки.

Щандовете на американската фирма веднага привлякоха вниманието на стотици руски фирми. Портнов и фирмата му предлагаха доставка на компютърна техника на много ниски цени, почти два пъти по-ниски от пазарните. Руските предприемачи не се смущаваха от това, че трябва да заплатят авансово за стока, която изобщо не са виждали. Американски компютри — жестоко! Американците няма да ни излъжат... И руските предприемачи плащаха, без да мислят. Портнов едва успяваше да издава касовите ордери. Рано или късно подобна пирамида гръмва: парите са платени, а стоката я няма. Но това не го плашеше. Досегашният му живот беше пълен с още по-големи рискове.

Портнов сам определи границата на печалбите си — сто милиона долара. Смяташе, че толкова му стигат. Разбира се, после ще го кълнат

и ще го заплашват, но какво пък — ще го преживее. Тия, които беше измамил, щяха да се примирят постепенно. А ако не се примирят... Е, тогава ще се наложи, както се изразява Алекс Шер, да защитят собствените си права. Така че всъщност тоя Фролов му идваше съвсем навреме. Нека послужи за пример на останалите — Портнов не се шегува.

От стоте милиона, които Портнов „спечели“ по този начин, пет идваха от Краснодарския край. Момчетата, които въртяха тоя бизнес там, минаваха за опасни типове. Но Портнов не се стряскаше от тях. Само това оставаше — разни провинциални мутри да го стряскат.

Разговорът с Фролов се състоя наскоро в офиса на Портнов в хотел „Русия“.

— Получих известна информация — каза му Фролов.

— Интересно каква е тя — насмешливо попита Портнов.

— Неутешителна — каза Фролов.

— Простете — прекъсна го Портнов. — За кого неутешителна?

— За нас. — Фролов не рискува да каже „за вас“.

— По-конкретно, моля.

— Имате сключени договори с много фирми — продължи Фролов.

— И какво?

— Само на нашата служба са известни имената на десетина фирми, които са сключили договори с вас.

— Имате добра информационна служба — похвали го Портнов.

— Подозираме, че договорите ви всъщност са много повече.

— Какво, забранено ли е това?

— Не. Но... Досега нямате нито една доставка. — Фролов дълбоко въздъхна. — Тоест още нито веднъж не сте изпълнили условията на никой договор. Нито веднъж. Вие дължите милиони.

— Защо ви тревожат дълговете ми, Юрий Анатолиевич? — с неприятна усмивка попита Портнов.

Фролов поклати глава:

— Всъщност ме интересува само един ваш дълг.

— Интересно.

— Същият, съгласно който трябва да доставите на моята фирма офистехника за два милиона долара.

— Нали си спомняте за глобите, които очакват според договора фирмата, която не изпълни ангажимента си? — попита Портнов.

— Разбира се.

— Е, тогава не разбирам опасенията ви.

— Но аз съм свързан с договори с други фирми и ако заради вас не ги изпълня, ме очакват също такива глоби, че и по-жестоки.

— Е, така си е — съгласи се Портнов. — Другото, което ме учудва, е, че сте дошли на нашата среща сам, без охрана.

— Заплашвате ли ме? — настръхна Фролов.

Портнов замаха с ръце:

— Моля ви! Да не дава бог! Просто си помислих... Щом казвате, че сте пострадали от действията или бездействията на моята фирма, защо идвате сам? Не е ли по-лесно да се обедините с някого? И да ми поискате обяснение. Доколкото знам, така се прави в съвременния руски бизнес.

— Може да се каже, че е така — аз съм посланик на добра воля — обясни Фролов.

— Виж ти!

— Да — потвърди Фролов. — Направих някои справки за вас и получих достоверни сведения, че вие сте вор в законе.

— Я стига! — засмя се Портнов. — Ама откъде ви идват такива... Че какъв бандит съм аз?

Фролов сякаш захвърли маската си на кротък, даже леко напласен събеседник.

— Вижте какво, разбирам, че съм направил глупост, като съм платил авансово. Не очаквах да ме подведете. Както се казва, докато не се опариш... Но има и друга руска пословица.

— Да?

— Руснаците дълго запрягат, но бързо карат — каза Фролов спокойно, като фиксираше Портнов с поглед.

— Накратко! — заповяда Портнов, който вече започваше да губи търпение. — Говорете по-ясно, писна ми от намеците ви.

— Упълномощен съм да ви предам — надутото започна Фролов, — че ако до три дни, смятано от първи, не се разплатите с моята фирма, ви очакват сериозни неприятности.

— От какъв вид?

— Обичат ли ви вашите служители? — изведнъж попита Фролов.

— Ами попитайте ги.

— Е, страхувам се, че след три дни ще останат без любимия си шеф.

— Bravo! — възхити се Портнов. — Това си е заплаха в прав текст.

Фролов се надигна:

— Надявам се, че ме разбрахте.

— Разбира се, драги — каза усмихнатият Портнов. — Az въобще съм схватлив човек.

— Може би самоубийство? — предложи Алекс.

Обсъждаха отстраняването на Фролов.

— Катастрофа с кола?

— Не! — кресна Портнов. — Не. Не бива да изглежда като нещастен случай. Те всички — разбираш ли, всички — трябва да се убедят, че шегите с мен ще им излязат през носа. Че да ми обявяват война е не просто опасно, а смъртоносно. За да си избият от тиквите всяка мисъл за заплаха, че и на децата си да завещаят: не заплашвайте никога Портнов! Ясно ли е?

— Ще бъде изпълнено, шефе! — отговори Алекс. — Както винаги, по най-добрия начин.

Портнов го отпрати с жест.

— Юля! — извика той. — Дълго ли ще се плацикаш там?

Тя излезе от банята с мокра коса, увита в бяла хавлия.

— Бързам, господарю мой. Сега ще те успокоя.

Хавлията се свлече от мокрото ѝ тяло, но този път голотата ѝ предизвика раздражението на Портнов.

— Защо идваш в такъв вид?

Тя се обърка:

— Ами нали ти сам ме извика...

6.

Юрий Анатолиевич Фролов беше отседнал в хотел „Москва“.

Дежурната на етажa, млада, с бухнала рижа коса, кокетливо му се усмихна, докато му подаваше ключа:

— Чакат ви — съобщи тя.

— Кой?

— Момиче — разбиращо се усмихна дежурната.

— Момиче? — съвсем се учуди Фролов.

Дежурната се засмя.

— Какво ви става? — объркано попита той.

— Ама че сте смешен! — тя вече се заливаше от смях. — Направо като ехо.

— Ехо?

— Аха — едва успя да каже тя. — Все повтаряте последната дума.

Фролов се насили да се усмихне и тръгна към стаята си.

В креслото срещу вратата на стаята му седеше някакво момиче. То се надигна, като го видя.

— Здравейте. Вие ли сте Юрий Анатолиевич?

— Да. На какво дължа честта? — отвърна той, като я оглеждаше.

— Изпраща ме Феликс Михайлович — съобщи тя.

— Виж ти!

— Той ме помоли да ви предам, че се е поразгорещил. И че ще направи всичко, както трябва.

— Какво именно?

— До първи ще бъдат реализирани всички доставки.

Фролов се усмихна.

— Оказва се, че вие сте делова дама. Красавица като вас би трябвало да мисли за по-приятни неща. Какво още ви нареди да ми предадете Портнов?

— Каза да ви предам, че претенциите ви са основателни. Съжалява, че е станало така, и ще оправи нещата.

— Приятно е да го чуя. Но защо е помолил именно вас да ми го предадете? Можеше да накара референта си. Или вие сте референтът?

Тя се приближи плътно до него и той усети вълнуващия аромат на парфюма ѝ.

— Аз съм компенсацията — каза тя.

— Моля? — попита Фролов, макар че веднага разбра.

Нека да го повтори.

— Компенсацията. За причинените неудобства. До първи съм на ваше разположение.

Той отвори вратата и я покани да влезе.

— И тъй, какво ще правим? — попита Фролов.

— Ще прием шампанско — безгрижно възкликна тя. — И то много.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА
ИЗ ЗАПИСКИТЕ НА ТУРЕЦКИ

1.

Лиля Федотова ме събуди. Напоследък често ѝ се случваше. Не си мислете нищо друго — просто сутрин идваше в кабинета, докато аз още спях там.

— Ставайте, графе, чакат ви велики дела! — казваше тя и излизаше. Даваше ми възможност да се разсъня, да се приведа в служебен вид, а понякога и да се обръсна. Лиля Федотова, изглежда, затова и идваше по-рано.

Не може да се каже, че изгарям в работата си, макар че понякога се заседавам до съмване и не успявам дори да се прибера вкъщи. Ако много ми се иска, мога да се прибера. Но работата е там, че всъщност не ми се иска много, макар да ми е мъчно без дъщеря ми. И въобще страдам от самотата.

Ирина Хенриховна, както се казва, се е изправила на зъби и нокти и човек не може да я спре. Според нейните думи търпението ѝ било свършило. Аз съм и женкар, и лош баща, и за работата си мисля повече, отколкото за семейството. Разводът изглежда единствената алтернатива. Но засега се старая да не мисля за това.

Включих електрическата си самообръсначка и Федотова тактично излезе от кабинета. След като се приведох набързо в приличен вид, седнах зад бюрото, готов за обещаните подвизи, от които се състоят работните ми делници.

Лиля откряна вратата, увери се, че съм завършил сутрешния си тоалет, и с лека походка се запъти към бюрото си.

— Константин Дмитриевич те чака в кабинета си — мимоходом съобщи тя.

— Защо не ми звънна по телефона?

— Току-що го видях — обясни тя. — Помоли ме да ти предам. Какво странно има?

— Отивам — промърморих.

Грязнов естествено вече беше при Меркулов. Стас Аленичев, който така ми хареса при запознанството, също беше тук.

— Привет на всички! — казах, докато влизах.

— Виж, Стас — Грязнов ме посочи и пак се обърна към подчинения си. — Ето какво те чака, ако гориш в работата си като Турецки. Нима той прилича на оня блестящ мъж, с когото те запознах неотдавна? Направо клошар някакъв.

— Виж по-добре себе си — озъбих му се.

— Пак ли си спал в кабинета? — попита ме Меркулов.

— Тъй вярно — отговорих. — Затова ли ме извикахте?

— Сядай — заповяда Меркулов.

Седнах в най-отвратителното си възможно настроение. Защо — не можех да разбера.

— Можем ли да започваме? — попита Грязнов.

Костя погледна часовника си.

— Почакай! Трябва да дойде още един човек.

— Надявам се, не Ирина Хенриховна — мрачно се поинтересувах аз.

Меркулов остави репликата ми да виси във въздуха и пак погледна часовника си. После премести поглед върху стенния часовник и аз също го погледнах неволно. Беше точно девет. И в тази минута вратата се отвори и в кабинета влезе един мъж.

Външността му беше най-обикновена. Доста безлична, бих казал. И веднага разбрах в кои служби работеше.

— Запознайте се — представи го Костя. — Николай Николаевич Фирсов, отговорен служител на ФСС.

Ние също се представихме.

Костя изгледа Грязнов.

— Сега вече можеш да започваш.

Слушах Грязнов и изведнъж се отнесох. Сигурно защото всичко, което разказваше, ми беше известно.

Но изведнъж Грязнов каза нещо, което веднага ме накара да наостря слух и привлече цялото ми внимание.

— Това е поредната жертва на Портнов — каза той.

— Какво? — попитах.

Грязнов ме изгледа.

— Да. Макар че прилича на бандитско разчистване на сметки, това не трябва да ни заблуждава. Това е работа на Портнов.

— Май нещо съм пропуснал. Моля за извинение — казах аз.

Всички ме погледнаха.

— Какво си пропуснал? — ласкаво попита Меркулов.

Когато ми говори с такъв тон, това не предвещава нищо добро. Но то не ме спря.

— Може ли пак да повторите: коя е поредната жертва на Портнов?

Фирсов ме наблюдаваше внимателно. Грязнов — с тревога, а Стас — съчувствено. Меркулов се стараеше да не гледа към мен.

— Убийството на Фролов е извършено в хотел „Москва“ — повтори Грязнов. — Фролов е бил генерален директор на фирмата „Оргтехника“ от Краснодар. Смятаме, че е пристигнал в Москва специално за да се срещне с Портнов.

— Защо мислите така? — попитах.

— Защото за няколко дни, прекарани в хотела, е излизал само два пъти. И двата пъти е ходил в хотел „Русия“, за да се срещне с Портнов. Първия път не успял. Втория път се срещнали и на следващия ден той е бил убит.

— Вие да не сте го следили?

— Имаме показанията на дежурните по етаж — поясни Грязнов. — И наистина не е излизал от стаята си — проверихме.

Не зададох повече въпроси и Грязнов продължи:

— И така, няколко часа преди убийството при Фролов е дошло някакво момиче. Кога си е заминало, не е видял никой.

— Моля за извинение — намесих се пак. — Как конкретно е убит Фролов?

— Пръснал се е — каза Грязнов.

Стори ми се, че не съм чул правилно.

— Какво?

— Пръснал се е — повтори Грязнов и аз се убедих, че слухът ми си е наред.

— Как така? — попитах.

— Да — присъедини се и Меркулов. — Как наистина?

— Сипали са му в шампанското някакъв препарат, от който вътрешните органи на Фролов са се разширили и в резултат е получил вътрешен кръвоизлив. Направо беше ужасно да го гледаш. Раздул се е като балон. И се е пръснал.

— Че може ли така? — попитах недоверчиво Грязнов.

— Не сме се сблъскали досега с такъв препарат — отговори той. — Тоест той е известен в специалната фармацевтика, но на практика... Наистина виждаме за пръв път такова нещо.

— Добре, давай нататък — каза Меркулов. — Какво е това момиче?

— Виждали са я и друг път в обкръжението на Портнов. Оперативната проверка изясни, че това е Юлия Владимировна Спасова, родом от Североморск. Някога е била там елитна валутна проститутка. — Грязнов докладваше делово, с мрачен тон, което не съответстваше много на съдържанието. — Видели са я няколко часа преди да умре Фролов. Но, повтарям, никой не е забелязал кога си е отишла.

— Ас какво се е занимавал той Фролов? Какви отношения е имал с Портнов? — попита Меркулов.

— Изяснихме, че Портнов и неговата фирма са сключили договори с много руски предприятия за доставка на компютърна техника. И не са изпълнили ангажиментите си по нито един договор.

— Как го изяснихте? — поинтересувах се аз.

Грязнов ме изглежда като досадна муха.

— Получихме сведенията от Управлението за борба с икономическите престъпления.

— По-нататък — каза Меркулов.

— Фролов сключил с Портнов договор и платил авансово два милиона долара. Знаем със сигурност, че са разговаряли в деня преди убийството. За съдържанието на разговора можем само да се досещаме. Но е абсолютно ясно, че Фролов е искал от Портнов да изпълни договора. Няма да сбъркаме, ако предположим, че го е заплашвал. За което и си е платил. По такъв начин можем да смятаме за организатор на убийството Портнов.

— Намерихте ли тая Юлия Спасова? Задържахте ли я, разпитахте ли я? — попита Меркулов.

— Не, засега решихме да не я закачаме.

Направо подскочих:

— Защо? Да не сте мръднали?

Грязнов ме изглежда с укор.

— Във всеки друг случай така и бихме постъпили. Но Портнов е особен случай. Главното сега е да не го подплашим. Трябва да

приберем първо него, а после ще арестуваме хората му.

И тук се обади чекистът Фирсов:

— Съвсем правилно сте решили. В този случай не бива да се бърза.

Съвсем бях забравил за него, той си седеше мълчаливо до този момент. Но нещо в думите му не ми хареса и затова попитах немного дружелюбно:

— Изглежда, и вие има какво да ни съобщите?

— Разбира се — отговори той. — Иначе какво да правя тук.

Меркулов добави:

— Именно затова полковник Фирсов дойде на нашето съвещание.

— Само не ми казвайте, че Портнов е американски шпионин — посъветвах Фирсов. — Това вече ще е прекалено.

— Съвсем не е прекалено — отговори ми той. — Според нашите данни Портнов наистина е чужд агент.

Прехапах език.

— Установихме — продължи Фирсов, — че господин Портнов напоследък е развил страст към риболова. Нашите хора, които са го следили, изяснили, че като рибар никакъв го няма. Но въпреки това той ходи често в град Ковалев, там има едно не лошо за риболов езеро. Нашите хора го проследиха и засякоха контакта му с Аркадий Селезнев, учен, който работи в секретен институт. Общо взето, Портнов не си е губил времето. Но и ние не го проспяхме. Така че никъде няма да се дene от нас този Портнов.

— Нещо сте твърде оптимистично настроен — казах аз. — Дали не го подценявате?

— Работим — сви рамене той. — И се надяваме с ваша помощ да задържим завинаги в родината този негодник.

— Дай боже — въздъгнах аз.

— Има данни — каза Фирсов, — че Селезнев работи над създаването на принципно нова балистична ракета. Така че американците имат огромен интерес към работата на Селезнев. Правете си сами изводите.

— Вие нали сте ги направили — усмигнах се аз. — А по-нататък? Ненапразно ни издавате тук държавните тайни. Какво се изисква от нас?

— Портнов е поръчал билети. Излита след четири дни за Щатите — обясни Фирсов.

— Е, това едва ли ще му се удаде — закани се Грязнов.

— И въпреки това си е поръчал билетите. Което означава, че той се надява да свърши своята работа за оставащото време.

— Следите ли го? — попита Меркулов.

— Разбира се — каза Фирсов. — Нещо повече, следим и Селезньов. Ако се срещнат с Портнов, ще ги задържим с уликите като шпиони.

— Това е ясно — казах аз. — Но с какво конкретно можем да помогнем?

— Не прибързвайте — отговори Фирсов. — Ако избързате и задържите Портнов, по другото дело ще отидат на вятъра всичките ни усилия да разобличим чуждите агенти.

— Ясно — намесих се пак. — Само да не отидат на вятъра нашите усилия, ако вие го изтървете...

— Каквото и да стане, той няма да излети оттук — увери ни Фирсов. — Имаме достатъчно улики, за да го задържим на летището. Като минимум.

Почти се свечеряваше, когато Грязнов се обади по телефона.

— Звъня ти от жилището, където е станало убийство. Искам да дойдеш тук. При това колкото се може по-бързо.

Разтревожих се от тона му.

— Портнов ли?

— Не, убит е друг човек.

— Слава, нима не разбираш какво те питам? Убийството свързано ли е с Портнов?

— Има такова предположение.

— Адресът?

Грязнов ми продиктува адреса на апартамента, откъдето се обаждаше. Свързах се със секретарката на Меркулов и тя ми каза, че той не е в кабинета си.

Но все пак ми дадоха кола.

Тръснах се на седалката до шофьора и заявих:

— Улица „Бабушкин“.

До третия етаж не се изкачих, ами направо излетях. Пред вратата на търсения апартамент стояха служители от милицията, които пазеха да не влизат външни хора. Представих се и веднага ме пуснаха при Грязнов.

Слава седеше в кухнята и изучаваше някакъв документ. Като ме видя, рязко се изправи.

— Саша! — Стори ми се, че се зарадва. — Най-последно.

И в този момент в кухнята влезе Стас Аленичев. Мълчаливо си кимнахме и отидохме и тримата в стаята, където още се тълпяха хората на Грязнов и експертите.

На пода до дивана лежеше труп.

Приблжих се.

Непознат за мен мъж. На вид около тридесетгодишен. На челото му — мъничка дупчица, оттам беше влязъл куршумът.

— Не го познавам — казах на Грязнов. — Защо ме извика?

— Фамилията му е Горохов — съобщи Грязнов. — Бил е компютърджия. Помислих си, че ще искаш да поговориш с жена му. Изясни се, че това убийство има връзка с делата, които ти водиш.

Жената на убития се намираше при съседката. Стас отиде да я доведе.

Тя се оказа малка, наплашена мишка, която ме гледаше с истински страх.

— Запознайте се — каза Стас. — Анна Геннадиевна Горохова. А това е старши следователят от Главна прокуратура Турецки.

— Разкажете ни, моля ви, какво ви е известно за убийството — обърнах се аз към Горохова.

Анна Геннадиевна отмести изплашения си поглед към Грязнов.

— Ами нали вече разказах.

— Не се вълнувай, Аня — меко каза Грязнов. — Така трябва. Разкажи още веднъж.

— Той чакаше някого — започна Горохова. — Каза, че скоро всичко ще се промени и ние ще заживеем по-добре. Може би дори ще заминем. В Америка. И казваше, че сме щели да имаме много пари.

— А кого чакаше? — попитах. — Не ви ли каза кой трябва да дойде при него?

Тя поклати глава:

— Не. Дори напротив, нареди ми да отида някъде за малко заради гостите. При съседката например.

— Гости? Вие казахте „гости“. Значи той не е чакал само един човек?

Тя напрегнато смръщи чело, сякаш се опитваше да осмисли думите ми.

— Не — поклати след малко глава. — Чакаше един човек. Отдавна го чакаше, от сутринта ми наду главата: значи ще дойде някой да поговорят и после всичко ще се нареди. — Тя изведнъж силно изхлипа и заплака.

Почаках, докато се успокои.

— Значи не се видели госта?

— Не.

— А кога отидохте при съседката?

— Андрей каза, че той трябва да дойде към пет следобед. И аз отидох някъде към пет без петнадесет.

— Кога се върнахте?

— Както той ми каза — към шест и половина. И видях...

— Вратата беше ли отворена? — попитах, за да не ѝ дам пак да се разплаче.

— Да — кимна тя. — Имах ключ, но не ми потрябва. Вратата беше отворена.

— Значи вие влязохте и...

— И го видях. И май закрещях.

— Да — чух изведнъж още един женски глас. — Тя така закрещя, че аз веднага дотичах. И също видях Андрей.

Преместих поглед към нея и за секунда изгубих дар слово. Отдавна не ми се беше случвало да видя такава ослепителна красавица.

Стас май усети състоянието ми.

— Това е съседката — обясни той. — Същата, при която е била Анна Геннадиевна.

— Хвостова. Тамара Павловна — представи се съседката. — Може просто Тамара.

— Александър Борисович — представих се и аз, като едва се сдържах да не добавя: „Може и просто Саша.“ — Какво още можете да ни разкажете?

— Струва ми се, че видях убиеца. — И без да чака повече въпроси, взе да разказва: — Дойде Аня и решихме да пийнем чай и когато чайникът кипна, изведнъж си спомних, че нямам нищо към него. Хлебарницата е съвсем наблизко и аз изтичах дотам. Там има и сладкарски щанд...

Разбрах, че ако не я спра, ще затъне в излишни подробности.

— Къде видяхте този човек?

Тя сякаш се спъна, но за мое учудване ме изгледа с благодарност. Девет от десет жени, които прекъснете така, ще ви гледат като враг на народа. На женския естествено.

— Благодаря — каза тя, с което ме възхити. — Спирайте ме, моля ви, аз, като се вълнувам, говоря много. Та когато изтичах от входа, се сблъсках с някакъв младеж. Обърнах му внимание, защото беше някак незабележим.

— По-подробно, моля ви. Опитайте се да си спомните в какво се изразяваше тази незабележимост.

— Ами разбирате ли — започна да обяснява Хвостова, — изведнъж видях човек, който сякаш специално се беше облякъл така, че да бъде незабележим. Всичко по него беше такова евтино, тъмно — от обувките до сакото. Аз нали изневиделица се сблъсках с него, извиних му се и в този момент видях очите му...

— Продължете. — Много се боях, че тя няма да каже нищо повече.

— Очите му бяха празни — каза Тамара. — Празни, разбирате ли? Страшно някак. Сякаш от тях бяха изчистили всичко човешко. Дори е неясно как изобщо вижда с такива очи.

Тя го беше запомнила. Нямах време за губене.

— Вие можете много да ни помогнете — казах аз. — Ще отидете ли на „Петровка“, за да съставите с нашите служители портрет по описание на този човек?

— Разбира се — съгласи се тя.

— Между другото — попитах, — защо сте помислили, че е убиецът? Празни очи може да има и празният човек.

— Не — възрази тя, — при такъв то е различно. А за това, че е убиецът, не помислих веднага, а чак като се върнах. Преди никога не съм го виждала в нашия вход, познавам добре всички съседи. И още си припомних, че той беше много недоволен, когато погледите ни се срещнаха. Не се изплаши, ами някак целият се напрегна... Когато разбрах какво се е случило, тогава си спомних всичко това.

— Е, какво пък — казах. — Вашите показания могат да ни помогнат. Сега ще ги запишем, а после ще идете на „Петровка“.

Значи портретът по описание ще бъде готов днес. Ненаправно бих път дотук. Ако се появи някаква следа за връзка с банковите обири, ще поема това дело. Засега го разследваха дежурният следовател от прокуратурата, оперативните служители от МУР и експертите.

Хвостова замина за „Петровка“, а аз пак се заех с Горохова.

— Вашият мъж разправял за някакви промени към по-добро. Разкажете ни по-подробно за това. Започнете от това колко е била заплата му, стигаше ли ви.

Тя гледаше в една точка и сякаш не чу въпроса ми. Искях да повторя, но Анна изведнъж дойде на себе си и започна да разказва:

— Напоследък печелеше прилично. Преди година едва-едва връзвахме двата края. Той получаваше стотинки в института си. А през последните месеци печелеше много добре. Дори ми беше някак непривично. Но се стараех да не мисля за това. Щом носи пари вкъщи, какво да го разпитвам...

— Да не са му повишили заплатата?

— Той напусна института — отговори тя. — Започна да работи на друго място. Каза, че било в частна фирма. Повече не ми и трябваше да знам. И аз не го разпитвах.

— А какво е имал предвид с тези промени в живота ви?

— Имаше предвид големи пари. Те трябваше да променят живота ни. Веднъж се изпусна... Каза, че те трябвало да му платят тези пари. Че нямали друг изход.

— Те? — попитах. — Кой са тези „те“?

— Не знам. Не го попитах тогава. Но той беше, как да кажа... много възбуден.

— Възбуден ли?

— Да. Беше радостен, сякаш чакаше някакъв празник. И през цялото време ми говореше, че сега ще заживеем така, както заслужаваме.

— Какъв беше по професия мъжът ви?

— Компютърен специалист.

— Кажете ми, Анна Геннадиевна, не ви ли се е сторило, че мъжът ви е научил някаква тайна напоследък?

Тя объркано се огледа:

— Тайна ли?

— Да — казах аз. — Разбирате ли, понякога се случва човек да научи нещо и да реши, че това знание ще му донесе много пари. Например може да заплаши някого, че ще разгласи тази информация. А на този някой това не му изнася. Или трябва да си плати, или...

— Да бъде убит — каза Горохова.

— Да.

Анна Геннадиевна се намръщи. Изглежда, не ѝ беше хрумвал подобен вариант.

— Той каза: няма къде да ходят, ще платят като нищо. Аз мислех, че ще му платят за неговата работа, за това, което правеше за тях. А излиза, че ги е шантажирал. Това е в негов стил.

— В негов стил ли... Какво имате предвид?

— Той винаги намираше някакви малки недостатъци у хората и после ги упрекуваше за това.

Разбрах, че има предвид себе си.

— Е — казах, — благодаря ви.

— Няма за какво — равнодушно отговори тя.

След като оперативно-следствената група, оглавявана от дежурния следовател на Московската градска прокуратура, приключи с всички необходими действия на местопрестъплението, двамата с Грязнов напуснахме апартамента. Разбрах, че Слава не ме извика случайно, беше решил, както казват при нас, да ми „примери“ това дело. Според него то имаше отношение към делата на Портнов и неговата банда. Но засега нямахме твърди доказателства за това.

Вече в колата Грязнов се зае подробно да ме въведе в нещата:

— Управлението за икономическата престъпност наблюдава отдавна Горохов. Той е бил компютърджия от екстра класа, който напуснал работата си преди няколко месеца и започнал да работи във фирмата на Портнов. Спадал е към „интелектуалното“ крило.

Там хората се делят, така да се каже, на два отряда: „интелектуалци“ и „биячи“. Момчетата от управлението за борба с икономическата престъпност вече са изяснили с доста голяма сигурност, че ограбването на банките е ставало по следната доста проста схема.

Компютърджиите проследяват движението по сметките. Те не са действали като класически хакери, не са превеждали суми по свои сметки. Портнов е знаел, че рано или късно ще го спипат за такива далавери. Колкото и да е силен един хакер, винаги ще се намери по-добър и ще го засече.

Неговите „интелектуалци“ просто следели движението по сметките и аналитиците му предвиждали кога банките ще плащат с налични пари. А после идвал ред на „екшън героите“.

„Интелектуалците“ прекрасно били осведомени за печалбата на банките и за оборота им, знаели са къде и кога се натрупват така наречените „черни каси“. А екшънджиите връхлитали и ги ограбвали. Просто и ефективно.

Всичко това ми беше известно донякъде. Все пак аз, а не Грязнов оглавяваше групата „Пантера“ и разследвах банковите обири. Но за

Горохов досега не знаех.

— Трябва да си идиот, за да шантажираш Портнов! — каза Слава.

— Може би не е шантажирал него — усъмних се.

— Може да се е натъкнал на някого от неговите приближени, който и да го е очистил — каза Грязнов. — Ех, дано направят добър фоторобот. Много може да помогне. Кой знае защо ми се струва, че някой от свидетелите вече описва това лице.

— Кого имаш предвид?

— Помниш ли — такива никакви очи, празни? Същото говореха за човека, който може би е убил Светлана Козлова.

— Вярно.

— Да вървим в МУР — предложи Грязнов.

— Смяташ ли, че фотороботът вече е готов?

— И да не е, ще почакаме.

— Да вървим — съгласих се.

Грязнов излезе прав. Когато портретът на предполагаемия убиец на Горохов беше готов, го сравнихме с фоторобота, изготвен по описание за убийството на Светлана Козлова.

И от двата портрета ни гледаше едно и също лице.

Оставаше само да намерим този убиец.

**ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА
ЛИЦЕТО НА СМЪРТТА**

1.

В Русия му оставаше съвсем малко работа. Още някоя и друга дреболия и можеше да се връща в Щатите.

За няколкото месеца, които прекара в бившата си родина, Портнов спечели толкова, колкото не беше успял за целия си досегашен живот. И едва ли щеше да има повече такъв късмет.

Знае се, че големи пари се правят там, където цари голям хаос. И силният човек просто няма право да се отпускат. Истински силният човек в такава ситуация няма да изгърве своето. Нали парите, особено при началното натрупване на капитала, направо се ваят по земята. Трябва само да се наведеш и да ги вдигнеш. Но за да се наведеш преди всички, се иска силен гръб. Е, Портнов го има. Всички, които се съмняваха в това, го разбраха на собствения си гръб.

Освен операцията със Селезньов трябваше да завърши още една — със самолетите.

Той сключи договор с Кения, съгласно който трябваше да им закара няколко самолета „Ан-32“ и „Ил-76“. И макар авансът да бе преведен и парите да бяха постъпили в сметката му, Портнов все пак смяташе да изпълни договора. Африканците не са прости хора. За съжаление не можеш да ги сплашиш. Те и в Америка ще те спипат. Затова, майната им, да си вземат самолетите, още повече че на Портнов те не му и трябват особено.

Алекс излетя за София, той имаше пълномощно да подписва някои документи от името на Портнов. Този няма да те излъже, няма да дърпа чергата към себе си. Портнов беше спокоен за Алекс. И не само защото той му беше безгранично предан на думи. Алекс има роднини в Щатите, които много обича, и няма да си разваля отношенията с Портнов. Не, тук всичко е наред. Съчетаването на тоягата и моркова пак работеше за Феликс Портнов.

Той неслучайно изпрати в София Алекс. След като той подпише там договора, Портнов ще започне операцията по оттеглянето си от тази страна. Не можеше да не разбира, че го следят и дебнат всички,

които не ги мързи. Но нямаха преки улики, затова не бързаха. Чакаха. Но и той умееше да чака. При това блестящо.

Отдавна знаеше, че ако искаш да постигнеш нещо в Русия, трябва да умееш добре да балансираш. Да ходиш по въже. Да действаш на ръба на провала, както се казва. Та на ченгетата хем да им се иска да го арестуват, хем да не им стиска. Разбира се, той има и някой отгоре, който ще се застъпи за него в труден час, но не бива да разчита прекалено на това, ако иска да излезе сух от водата. „Другарите“ са доста страхливички и могат да го изтъргуват при някой опасен развой на събитията. Не, Портнов трябва да се надява само на себе си.

Затова ще върви по ръба до последния момент. А когато този момент настъпи — просто ще изчезне. Той знае как да го направи. Именно затова наричаше оттеглянето си „операция“.

2.

Личният самолет на Портнов беше готов за полет, но Алекс не замина с него. Напоследък усещаше нещо неприятно — някаква постоянна тревога.

Нещо трябваше да се случи. Опитваше се да не вярва на предчувствията си, да плюе на всичко, но тревогата не го напускаше.

В най-последния момент той се отказа да лети.

Макс Кей, който го придружаваше, по-точно трябваше да го съпровожда, безкрайно се учуди:

— Да не си полудял?

— Няма да летя — упорито каза Алекс. — Лети сам. Не мога.

— Трябва да докладвам на шефа.

— Ще пристигна утре. Или вечерта.

— Какво ти става?

— Не знам. Зле ми е.

— Така не става, Алекс. — Макс нищо не разбираше. — Що за детска градина?

— Отивай, Макс — каза му Алекс. — Ти ме познаваш. Това не са капризи. Кажи там, че ще пристигна с друг полет вечерта. С пътнически самолет.

Макс беше потресен. Това просто не можеше да бъде — Алекс отдавна бе в организацията. Знае какво се полага за такова самоволно решение.

— Ти си откачил — повтори той.

След като самолетът излетя, Алекс усети, че започва да се поуспокоява. Той за нищо на света не би признал истинската причина да се откаже от този полет. Това бе нещо повече от предчувствие. Направо го заливаше нещо, което не можеше да опише с думи.

Той не излетя за София и знаеше, че Портнов ще го направи на кайма заради това. И все пак не се разкайваше.

Той се запъти към Шереметиево.

Провървя му. След час излиташе самолет за София. И той си купи без проблеми билет за този полет.

Алекс вече съвсем се успокои. Голяма работа, помисли той. Ще закъсне само с три-четири часа. А Портнов...

Ще се оправдая някак, мислеше си той. Главното е да свърша работата. Победителите не ги съдят. В краен случай ще му разкажа за страховете си.

Може пък да ми се размине.

Полетът протичаше нормално. Само непонятното поведение на Алекс тревожеше Макс. Той винаги се тревожеше, когато не разбира нещо. А поведението на Алекс излизаше от всякакви рамки. Той просто не биваше да се държи така, трябваше да обясни.

Изведнъж Макс подскочи в креслото си, отпусна се и целият омекна.

— Не — прошепна той. — Само това не...

От този миг загуби покой. Гледаше часовника в очакване на мига, когато колелата на самолета ще докоснат пистата. Чакаше този миг като спасение. Направо издъхваше от смъртен ужас.

— Не — шепнеше той. — Те не могат да постъпят така с мен...

И когато накрая самолетът се снижи за кацане, Макс се вкопчи с побелели от напрежение пръсти в подлакътника на креслото и затвори очи.

Самолетът подскочи, блъсна пак гумите си в пистата и се понесе по нея. Макс Кей изтри избилата по челото му влага.

— Слава богу! — прошепна той.

И в този момент носещият се по пистата самолет се взриви.

Огнен стълб се изви високо в небето и далеч наоколо се разлетяха парчета от корпуса на самолета, както и останките на пътуващите с него.

Никой не би могъл да ги събере повече.

Дори Господ Бог.

3

След пристигането си на летище София Алекс не разбра веднага за взрива. Преди отлитането от Москва той пусна телеграма, в която съобщаваше, че Макс е излетял, както е било договорено, а той трябва да лети с пътнически самолет и молеше да го посрещнат.

Двама представителни мъже го посрещнаха в залата за пристигащи, заведоха го до колата и се настаниха на задната седалка.

— Посрещнахте ли Макс? — без да се обръща, попита Алекс.

Мъжете мълчаха. Алекс усети, че всичко това никак не му харесва.

— Защо не отговаряте? — попита той.

Вместо да отговори, единият попита:

— Кажете, Алекс, защо не летяхте с Макс?

— От къде на къде съм длъжен да се отчитам пред вас? Какво е станало?

— Самолетът, с който пристигна Макс, се взриви при кацането.

— Какво?!

Алекс се разтрепери. Той чувстваше, знаеше, че ще се случи нещо ужасно. Но нима можеше да го каже на тези хора?

— Вие какво? Да не намекувате, че аз съм организирал тоя взрив?

— Не мислим така.

— Задържах се в Москва заради някои недовършени неща — каза Алекс. — Имате ли още въпроси?

Те не го удостоиха с отговор. Алекс чу как си шушукат зад гърба му.

— Да оставим това — каза единият. — Не е наша работа, Петре.

— Така ли мислиш?

— Разбира се. Мисля, че това са си техни вътрешни проблеми. За нас е важен само договорът.

— Не знам — измърмори оня, когото нарекоха Петър.

Накрая единият от мъжете каза на Алекс:

— Полицията обаче ще ви зададе някои въпроси.

— Те в течение ли са? — попита Алекс.

— Да. Не можехме да не им разкажем. Нашият бизнес е легален. Те знаят, че сте пристигнали, и искат да се срещнат с вас веднага след подписването на договора.

— Но аз нямам какво да им кажа. — Алекс усети как противното ситно треперене пак го обхваща.

Нещо ще стане, мислеше той, нещо непременно ще се случи...

— Те ще ви зададат някои въпроси. Вие ще отговорите. Кажете им каквото знаете. Това е просто формалност.

— И аз така мисля — каза вторият.

Но чувството за опасност не напускаше Алекс. Що за работа е това, мислеше той, докога ще продължава това?

Те се приближиха към някаква сграда, пред която беше паркирана безлична кола, която им пречеше да минат.

— По дяволите! — изруга Петър.

Веднага щом колата им спря, другата се взриви, като сееше около себе си смърт и хаос.

Петър беше убит на място. Партньорът му диво закрещя и се опита да отвори вратата, за да се измъкне от колата. Към него притича някакъв тип, чието лице беше закрито от черна маска, и с един откос от автомата си го отхвърли назад. Мъжът извика и падна обратно в купето — право върху Алекс.

Ето това е, премина за миг през главата му. Ето какво чувствах. То не ме подведе. Прав бях. Те ме спипаха.

Той се опитваше да отвори вратата от другата страна, но тя не поддаваше, сякаш я бяха заварили. Алекс разбираше, че няма шанс за спасение, че смъртта диша в лицето му, но не се предаваше — опитваше ли, опитваше да избие вратата.

Мъжът с черната маска насочи автомата срещу него. Алекс обречено застина.

Не може да бъде, помисли той.

И в този миг смъртта го застигна с автоматния откос.

Портнов беше чувал отнякъде, че камилите не прощават на тези, които се намесят в любовните им игри. Изплашената камила преследва натрапника, докато не го стигне и не го стъпче.

Юлия днес беше особено нежна. Тя знаеше, че престоят на Портнов в Русия приключва. И съвсем не ѝ се искаше той да я остави тук. А че това можеше да стане, тя изобщо не се съмняваше. Какво ли не се въртеше из главата на дъртия козел.

Нали вчера ѝ се ядоса и процеди: „Да не знаеш много, кучко, че ще те продам на някой местен сутеньор и ще завършиш кариерата си на площада пред трите гари.“

И тя разбра, че това не са просто думи. Той като нищо щеше да го направи. Ако тя знаеше какво мисли в това време Портнов, щеше да бъде по-спокойна.

Не, мислеше си Портнов, няма да дам това момиче на никого. С никоя друга досега не му беше било така хубаво, но тя не биваше да го знае. Нека се старая, нека през цялото време да се чувства така, сякаш земята гори под краката ѝ.

И докато те се забавляваха, в стаята, без да почука, нахълта Лео Берг.

— Вън! Какво си позволяваш?! — закрещя Портнов.

Именно в този миг той си спомни за камилите.

Лео Берг сякаш не забелязваше гнева му. И това накара Портнов да застане нащрек много повече, отколкото ако оня беше започнал да се извинява.

— За какъв дявол нахълта така? — мрачно попита той. — Какво е станало?

— Шефе — каза Берг, — беда.

— Говори де! — пак повиши глас Портнов. — С кука ли да ти вадя думите?

— Беда — повтори Берг. — Макс и Алекс са убити.

— Какво?!

— Макс е летял с вашия личен самолет, а Алекс с редовен полет. Те са взривили самолета и са разстреляли Алекс, когато са спрели пред офиса на нашите партньори в София.

— Кой? Хванали ли са ги?

— Не, шефе.

— Така или иначе... — промърмори Портнов неясно и се обърна към Юлия: — Махай се!

Тя стремително избяга от стаята, без дори да прикрие голотата си.

Портнов изгледа пак Берг.

— Всичко ли е готово за отпътуването?

— Да, шефе.

— Какво става със Селезньов?

— Всичко е наред.

— Добре — кимна Портнов. — А сега помълчи малко.

И той започна да се разхожда от ъгъл до ъгъл из огромната стая. Трябваше да се успокои и да обмисли всичко. В никакъв случай не биваше да действа прибързано.

Жалко за Алекс и Макс. Но напредва оня, който не се обръща назад. Е, какво пък. Време е да се омиа. Само...

Той спря. Берг беше застинал наред стаята едва ли не в стойка „мирно“.

— Защо Алекс не е летял заедно с Макс?

— Не знам, шефе.

Да, помисли Портнов, това вече няма да научим никога. Все пак е странно. Но сега имам други грижи. Трябва да се омитам. Но не и преди да свърша нещо последно. Портнов никога не е бягал от бойното поле с подвита опашка.

Първо се бореше за авиокомпанията. Сега водеше битка с другите авиокомпании за пазари. Това беше нормално. Той никога не беше избягвал битките.

„Значи искаш война, господин Радзиевски? Ще я получиш.“

— Прати ми Кравцов — заповяда той на Берг. — Кога може да дойде?

— След половин час ще бъде при вас, шефе.

Двадесет и осем минути по-късно спешно извиканият Кравцов застана пред Портнов.

Те разговаряха петнадесет минути.

4.

Портнов му заповяда да го направи сам. Защо, беше тайна велика. Неведоми са пътищата на Портнов, който напоследък беше иззел функциите на Господ Бог.

Кравцов се усмихна вътрешно. Че заповяда, заповяда, ама кой ще го послуша. Кравцов не е идиот, за да тръгне на такова нещо сам.

Само в киното професионалистите-единаци сами се разправят с рота врагове.

Професионализъм не значи безкрайна смелост. Смелостта трябва да идва като следствие от увереността в себе си, иначе е просто фукня — като пиянското перчене. А за да си уверен в себе си, трябва да анализираш всичко. Професионалистът първо обмисля и пресмята всичко, чак после решава къде и с кого да върви.

Кравцов беше истински професионалист. Затова, след като обмисли всичко до най-дребните детайли, той реши, че няма да отиде сам. Може би щеше да се справи, но нямаше да успее да се измъкне жив и невредим. А той не е камикадзе.

Винаги може да се намери изход. И никой няма да разбере, че не е бил сам. Нито една жива душа. Той ще вземе още един човек. Разбира се, после ще трябва да го елиминира. Кравцов не обичаше да убива със собствените си ръце, но какво ли не прави човек за собствената си кожа...

Кравцов караше старичката си „Тойота“, без да бърза. Докато управляваше с една ръка, той измъкна от джоба си мобилния телефон и набра номера. Веднага му отговориха.

— Ало!

Съвсем безличен глас, също както и външността му, помисли Кравцов. Беше му жал да използва именно това момче, най-добрия килър от неговите хора, но случаят беше именно от тия, при които се налага да жертваш нещо ценно, за да получиш цялата баница.

— Миша? Кравцов е.

— Слушам ви, Семьон Сергеевич.

— След половин час те чакам съгласно вариант номер едно. Край.

Вариант номер едно означаваше среща в едно от тихите московски кафенета, при това екипировката трябваше да бъде от екстра класа.

Михаил Володин влезе в малкото, уютно кафене и от пръв поглед забеляза Кравцов. Седеше си на обичайното място, до огледалото в ъгъла.

Володин се приближи до масичката.

Кравцов усети как го обзема познатото вълнение. Винаги му се качваше адреналинът, когато общуваше с този мълчалив младеж. За себе си отдавна му беше дал баналното, но точно определение — робот.

Машина за убиване.

Кравцов се вълнуваше не защото се боеше от убийците. Напротив. Винаги след срещите с Володин зверски го теглеше към проститутките. Обикновено това и правеше след тези срещи.

Те мълчаха известно време, седнали на масичката един срещу друг. Накрая Кравцов въздъхна и започна:

— Скоро и двамата ще бъдем свободни, Миша. Нашите приятели ни напускат.

Той изгледа изпитателно Володин, като се опитваше да определи какво впечатление са му направили тези думи. Володин мълчеше и рисуваше с лъжичката невидими фигури.

— Това ще стане следващата седмица — продължи Кравцов. — Сумата, която ще ни платят, си я бива.

Володин продължаваше да рисува с лъжичката по масата. Сякаш това, което говореше Кравцов, изобщо не го засягаше.

Кравцов и не очакваше друго.

— Сега ще идем с теб на Ленинградски проспект — каза Кравцов. — Там е офисът на някой си Леонид Радзиевски. Знаеш ли го?

Володин кимна.

— Е — удовлетворено каза Кравцов, — явно това ще бъде последната задача, която ще свършим за нашите приятели. А след като си заминат, ще измислим нещо и за себе си.

Внезапно Володин проговори:

— Не ми се вярва да си заминат завинаги. В Русия има толкова възможности за тия боклуци. Би било неппростима глупост от тяхна страна да оставят всичко това на другите.

Това бе най-дългата реч, която Кравцов беше чувал някога от устата на Володин. Кравцов дори се засмя, но Володин остана невъзмутим.

— Как да ти обясня... — каза Кравцов, след като се насмя на воля. — Те вече така се налагаха, че направо ще се заканят.

Володин явно беше нарушил обета си за мълчание.

— Никога не им стига.

— Е, това вече зависи... — започна Кравцов.

— При това в тази продажна страна колкото повече си наградил, толкова по-безопасно е за теб — прекъсна го Володин.

Кравцов чак се обърка.

— Ти какво, Миша, не ми ли вярваш?

Михаил сви рамене.

— Просто е някак странно — каза той.

— Накратко — решително заяви Кравцов. — Не че е наша работа, но ще споделя с теб, за да се успокоиш. Струва ми се, че оня, за когото работим, не е само далавераджия, но и малко шпионин.

Володин недоверчиво го изглежда:

— Какво, какво...

Кравцов махна с ръка:

— Е, като съм почнал... Разбираш ли, Миша, човекът, за когото говоря, доста често посещава градчето Ковалъов. Уж ходи на риба. А там е един от секретните ни институти...

— Стоп! — прекъсна го Володин. — По-нататък не ми е интересно. Казваш, че те приключват мисията си тук. И аз приключвам. Повече няма да работя за тях.

— Миша!

Кравцов се изплаши. Този момък никога не си хвърляше думите на вятъра. А сега му беше много нужен. Можеше да се каже, жизненонеобходим.

— Казах вече — отрязва Володин.

— Чуй ме...

— Семьон Сергеевич! — Володин не сваляше от него помръкналия си поглед. — Знаете ли как станах килър?

На Кравцов му се стори, че Володин почти вика. Той се огледа. Никой не им обръщаше внимание. Кравцов се успокои. И изведнъж разбра, че Володин не вика, просто в тихия му глас има такава сила, че тя му се стори като вик.

— Е, разказвай...

И Володин започна. Странно някак, сякаш произнасяше заучени наизуст думи.

— Някога служех в елитно подразделение на органите за сигурност. Набиваха ни в главите, че няма нищо по-скъпо от родината. И това влезе в душата ми. За мен Русия не е празна дума. Когато тия гадове — той посочи с поглед нагоре — започнаха да разсипват страната, когато разгониха онези, които служеха от сърце и душа на родината, когато разсипаха службите и сложиха там некомпетентни мухльовци, аз се заклек: все пак ще действам за благо на Русия. Само че аз ще си избирам методите. Убивал съм и жени, и старци. Нямам предразсъдъци в това отношение. Целта не подбира средствата. Но работата не е в това. Аз убивах хора, които волно или неволно помагаша на онези, които разпиляха и ограбиха страната. И, разбира се, пиявиците, които смучат кръвта на Русия. Разбирате ли това?

Първото, което си помисли Кравцов, докато го слушаше, беше — маниак! Убивал е като последен палач, а сега си търси идейни оправдания. Хитруваш, драги, дори онзи, който не е убивал със собствените си ръце, а само е изпълнявал заповеди, пак няма да избегне проклятието. Но той не се канеше да влиза във философски спорове с този килър, още повече че Володин не беше свършил монолога си.

— Нямам намерение да работя за тези, които, използвайки временните затруднения на нашата страна, се опитват да ѝ забият нож в гърба. Затова повтарям — няма да работя за вашите господари.

Кравцов мълчеше. Разбираше, че сега думите няма да помогнат. Володин му трябваше.

— И веднага ще ми кажете за кого работим — продължи Володин.

Кравцов насила се усмихна.

— Защо ти е, Миша? Какво, на властите ли искаш да го предадеш?

— Не — отрицателно поклати глава той. — Такъв подарък и мен няма да получат. Ще го убия — събщи спокойно.

— Добре ли чух?

— Да — каза Володин. — Казвам ви го, защото не се страхувам, че ще ми попречите. А името ще ми кажете. Това е единственият ви шанс да останете жив.

— Тоест?

— Ако не ми кажете името — обясни Володин, — ще ви убия.

— Миша...

— Името! — В угасналите очи на Володин проблесна нещо и Кравцов разбра, че нещата отиват на зле.

Той беше стар професионалист. Не само аналитичното мислене отличава истинския майстор от дилетанта, а също и уменията да издържаш на удари, да водиш война на нерви, да блъфираш.

И макар че срещу него сега седеше опасен противник, Кравцов знаеше как да се държи с него.

— Не изпадай в истерия, Миша — спокойно каза той.

Очите на Володин веднага угаснаха и Кравцов вътрешно се поздрави. Но на Володин това не се хареса.

— Не ви разбрах. Кой изпада в истерия?

— Ти — твърдо каза Кравцов. — Хваща те истинска женска истерия. Овладей се. Ще ти кажа името. Но след като свършим работата. Чак тогава.

Володин се канеше да възрази, но Кравцов го спря с жест:

— Днес ти разговаря с мен по недопустим начин. Сега и аз ще ти разкажа нещо за живота си. И аз не съм се пръкнал с ланския сняг и също имам някаква биография. Ще ти кажа и нещо повече: и аз имам някои претенции към тоя чичко. Но за разлика от твоите те носят повече личен характер. Ще ти кажа името на тоя чичко, но не веднага. И няма нужда да ме заплашваш. Не се боя чак толкова от смъртта. Това, което ме плаши, е да не загубя ценен човек като теб. Надявам се, че ме разбираш.

Той, естествено, блъфираше, но Володин не го схвана. Кравцов умееше да убеждава, а смъртната опасност, която лъхаше от килъра, само подсилваше тази му способност. Той се бореше да оцелее, а в това изкуство почти нямаше равни на Кравцов.

— Не се страхувам от теб, Миша — повтори Кравцов. — Но все пак бих те посъветвал да си смениш тактиката. Ние не сме врагове. Просто свършваме последната задача и аз ти казвам името.

Володин отрицателно поклати глава:

— Няма да стане. Добре ви познавам. Ще ме излъжете.

— Да не мръдна от мястото си! — искрено възкликна Кравцов.

— Не.

Кравцов се замисли. Той смяташе да ликвидира Володин, след като му помогне да изпълни задачата, но събитията така се обърнаха, че сега вече нямаше нужда да убива килъра. Ако го остави жив, то Володин ще подгони Портнов. И може и да успее. Точно това трябваше на Кравцов, той си имаше лични причини да желае смъртта на Феликс Портнов.

Кравцов замислено изгледа Володин и изведнъж, сякаш беше взел решение, тръсна глава:

— Добре. Ще ти кажа името. Дори ще ти кажа къде живее, колко още ще стои в Москва, кои са хората му и как да го спипаш по-лесно.

— И защо изведнъж такава щедрост? — вдигна вежди Володин.

— Искам честната ти дума. Обещай ми, Миша, че след като ти кажа името, ще дойдеш с мен да изпълним тази последна задача.

— Съгласен съм — каза след известна пауза Володин.

— Даваш ли дума?

— Да. Давам думата си, че ако ми разкажете за този човек, ще изпълня с вас задачата.

— Брей, че се разприказва днес! — подсмихна се Кравцов. — Сега ще ти кажа името му...

— Вече нямате друг изход — хладно произнесе Володин.

5.

Офисът на компанията „Ново Внуково“ се намираше в централната част на Ленинградски проспект.

Кравцов спря тойотата си на десетина метра от входа на офиса и двамата с Володин мълчаливо тръгнаха към вратата. Кравцов вървеше отпред, а Володин — крачка зад него. Отстрани изглеждаха като бос и неговият телохранител.

Когато влязоха във фоайето, млад мъж с внушителни размери прегради пътя им.

— Вие при кого?

Кравцов сякаш гледаше през него. После се усмихна и каза с тона, с който важните господа обясняват на по-нисшестоящите:

— При Радзиевски. Леонид Аркадиевич ни очаква.

— За кого да докладвам? — попита охранителят.

Отговорът беше предварително обмислен. Кравцов се държеше едновременно нагло и вежливо.

— Предайте на Леонид Аркадиевич, че идваме по поръчение на ръководството на компанията „Руски авиолинии“ и искаме да му поднесем нашите извинения. Предайте му също, че имаме някои конкретни предложения.

Охранителят известно време гледа тъпо Кравцов, после каза:

— Почакайте минута.

И излезе.

Кравцов сметна това за добър знак. Патакламата можеше да започне още тук, но охранителят реши да докладва за тях, значи звучаха убедително.

Мъжът се върна.

— Господин Радзиевски ви очаква.

Кравцов тръгна напред, Володин го последва като сянка.

Озоваха се в доста обширна приемна, където работеха две секретарки. Едната врата водеше към кабинета на Радзиевски, другата — към кабинета на заместника му.

Володин въпросително погледна Кравцов, който едва забележимо му кимна.

Кравцов влезе в кабинета на Радзиевски, а Володин остана в приемната. Двете секретарки му се усмихваха, но той не реагираше и момичетата, след като се спогледаха, пак се заеха с работата си.

Едната все пак попита:

— Чашка кафе?

Той мълчеше мрачно.

И в това време от кабинета на Радзиевски се чу плясък, сякаш някой удари с длан по бюро.

Момичетата се спогледаха разтревожено.

— Какво става там?

— Ей сега ще видя — каза едната и тръгна към кабинета.

Володин я спря:

— Не мърдай!

В ръката му се появи пистолет със заглушител.

Секретарката подплашено отстъпваше от вратата на кабинета, като гледаше с разширени от ужас очи пистолета.

В това време от кабинета на Радзиевски излезе Кравцов и мълчаливо се насочи към вратата насреща — в кабинета на заместника. Държеше в ръка същия пистолет със заглушител. Той не обърна никакво внимание на секретарките. И напразно.

Като го видяха да излиза от кабинета на шефа им с оръжие в ръка, двете момичета пронизително запищяха и това ги погуби.

Двата изстрела прозвучаха почти едновременно. Кравцов застреля по-близката до себе си, а Володин — другата. Впрочем изстрели можеше да ги нарече човек само условно просто две изплющявания.

Без да се задържа повече, Кравцов влезе в кабинета на заместника с насочен пистолет. Володин застана до вратата на приемната, за да блокира достъпа на някой, който евентуално бе чул писъците.

Володин чу пак два изстрела — Кравцов приключи задачата си в кабинета на заместника.

Когато Кравцов излезе от кабинета, вратата на приемната се отвори и нахълта охранителят. Като видя Кравцов с пистолет в ръката,

той стреля, без да се замисля, и го улучи в гърдите. Следващия изстрел даде Володин — в тила на охранителя. Той падна по лице на мокета.

Кравцов беше още жив, но раната бе сериозна.

— Трябва да се махаме — едва изговори той. — Помогни ми, Миша.

Володин мълчаливо го гледаше.

— Вземи ме, Миша — хриптеше Кравцов. — За бога, помогни ми...

Като го гледаше все така невъзмутимо, Володин каза тихо:

— Виждаш ли, Семьон Сергеевич, че бях прав. Добре, че ми каза предварително името.

Той насочи пистолета си срещу него. Дулото му гледаше като черно око, което изведнъж се взриви и в главата на Кравцов избухна мълния.

Володин невъзмутимо напусна приемната.

Докато той излизаше от офиса, го забеляза само старата чистачка, която се беше свила от страх в един ъгъл на коридора.

Володин не я забеляза, обаче бабичката го изпрати с изплашен, но внимателен поглед.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА
ФИРСОВ

1.

Стас Аленичев изпращаше Люба на летището.

Отидоха дотам с такси и Люба се тревожеше през цялото време, че ще закъснее: регистрацията на пътниците приключваше четиридесет минути преди полета.

Но успяха, макар Стас леко да съжаляваше за това.

Пред вратата на коридора за заминаващите пътници Люба спря и му подаде ръка.

— Довиждане, Стас. Благодаря ти за всичко.

— Люба — каза той, — може би...

И млъкна. Мълча доста дълго, преди да се осмели да произнесе:

— Може би ще останеш?

После, когато тя отлетя, Стас дълго се чудеше: нима тази не съвсем млада вече жена така му влезе в душата само защото готвеше вкусно? Нима за това се реши да ѝ предложи ръката и сърцето си? А той само за това мислеше през последните дни, преди тя да си замине.

В онази нощ се прибра вкъщи към два през нощта. Спеше му се ужасно. Съвсем беше забравил, че отстъпи стаята е и на дъщерята на покойния Маков. Затова влезе шумно и без да се замисля, светна лампата.

Люба седна на леглото и го загледа, като примигваше от ярката светлина.

— Ох — каза Стас и уморено се подпря на стената. — Извинете, Любов Григориевна.

Тя млъкеше и го гледаше.

— Простете — повтори Стас. — Аз само за минута...

Люба бързо се надигна от леглото и както си беше по нощница, отиде до Стас. После погали с ръка косата му.

— Умори ли се? — ласкаво каза тя. — Натича ли се...

Той изведнъж почувства, че ужасно му се иска... не, не да се нахвърли на нея, да я прегърне и да я нацелува... Той разбра, че просто иска да сложи чело на рамото ѝ и... да заплаче.

Какво е това? Любов? Или просто срыв от нервната работа, убийци, жертви, Портновци разни, а тук — една обикновена руска жена, толкова близка и примамлива.

Родна.

Май имаше една такава песен — „ето че се срещнаха две самотности“... Това е за тях, за Стас и Люба. Някакъв миг, мимолетно прозрение и това, което преди малко изглеждаше немислимо, сега му се струваше единственото възможно. Като се задъхваха от напирещите чувства, двамата се прегърнаха здраво.

Способността да мисли се върна при него след доста време. Когато Стас погледна часовника, разбра, че и тази нощ няма да спи. Време беше за работа.

Той вече и не искаше да спи. Изобщо не искаше. Огромно, безкрайно щастие го преизпълваше и му се струваше, че и Люба изпитва същото.

— Ще ти направя кафе, искаш ли? — прошепна тя и леко се изправи.

Той се опъна на леглото и замря с блажена усмивка.

Щастие...

После те закусиха, по-точно закусваше той, а Люба седеше срещу него на масата и го гледаше усмихнато.

— Кога ще се върнеш днес? — безгрижно попита Люба и изведнъж млъкна стреснато.

Стас разбра защо. „Страхува се, че ще я разбере неправилно, сякаш заявява правата си над мен.“

— Не знам точно — отговори той. — И честно казано, никой не знае. Дори Господ Бог. Но ти имаш право да ме питаш за това винаги, когато поискаш.

— Благодаря — каза Люба. — В колкото и да се върнеш, аз ще те чакам.

Колко е просто, помисли той. Колко елементарно просто. Това е всичко, което ти е нужно на тоя свят — да те чакат.

— Може би ти ще останеш? — попита я той.

— Аз ще се върна, Стас — отвърна тя. — Непременно ще се върна.

— Ще те чакам.

— Ще се върна.

- Само гледай да е по-бързо, а...
- Добре — каза тя. — Обичам те, Стас.
- Обичам те, Люба. Ще те чакам.
- Ще се върна.

Те биха повтаряли тези думи до края на света, ако не ги прекъсна служителката на „Аерофлот“, която регистрираше пътниците.

- Побързайте, гражданинко — каза тя и отмина.

И те се събудиха.

Люба погали косата му с познатия жест и каза:

— Аз загубих баща си. И намерих теб. Излиза, че в живота има и справедливост.

- Да — съгласи се той. — Животът е прекрасен и аз те обичам.

2.

Стас почти беше стигнал сградата на МУР, когато край него рязко спря черна волга, като изпищя със спирачките. До шофьора седеше шефът му Грязнов, който извика през прозорчето:

— Влизай в колата!

Стас се набути на задната седалка, където вече седеше Турецки.

— Привет! — дружелюбно поздрави следователят. Грязнов забеляза това и продължи темата, която бяха обсъждали до този момент — Аленичев:

— Не лош служител, само че се шляе неизвестно къде. Ние го търсим, а него го няма никъде.

— Изпращах... — започна Стас и изведнъж се смути. Не му се искаше да посвещава никого в личния си живот.

— Изпращали сте любимата жена? Познах ли? — веднага откликна Турецки.

Така приятелски го каза, че Стас се засмя.

— Къде отиваме? — попита той, за да смени темата.

— Отиваме, приятелю, на Ленинградски проспект — вече сериозно каза Турецки.

— Убийство?

— Да. Макар че не съвсем точно — убийство, но умножено по шест.

— Как така? — не разбра Стас. — Особено жестоко или какво?

— Шест трупа — каза Грязнов.

— Да не се е взривило нещо? — попита Стас.

Грязнов беше в мрачно настроение.

— Като отидем, ще видим сами.

Дори виделият какво ли не Грязнов изтръпна, когато огледа местопрестъплението.

Шефът на компанията „Ново Внуково“ Леонид Радзиевски, неговият заместник Фьодор Вешняков, двете секретарки и охранителят бяха убити с изстрели от пистолет. Поне такива бяха гилзите, които извършителят не си беше направил труда да прибере.

Имаше още един труп, но той не беше на служител от фирмата. Старата чистачка съобщи, че убитият е дошъл заедно с другия — оня, който излязъл, без да я забележи. Тя си имала един килер, където понякога дори спяла, когато станело късно, та се навряла там и убиецът не я видял... Тя го видяла, а той нея — не.

— Слушайте, бабче — ласкаво се обърна към нея Турецки, — добре ли разгледахте тоя, дето се измъкна?

Тя закима бързо:

— Аха, разбира се, че го разгледах, как не... Един такъв немного висок... И походката му беше една такава...

— Каква?

— Припряна. Бързаше.

— Така ли? — каза Турецки. — Че закъде е бързал? Да не са го гонели?

— Ами — каза бабичката — може би...

— Защо може би?

— Ами той нали ги изби всичките! — обясни жената на Турецки. — Затова и е бързал, да не го хванат.

— Как се казвате?

— Анастасия Петровна.

— Забележително, Анастасия Петровна. Как изглеждаше тоя убиец?

— Нали ви казвам — въздъхна старицата. — Той... — И тя замълча.

— Какво, Анастасия Петровна? — внимателно я попита Турецки.

Чистачката огледа присъстващите объркано.

— Как така? — с недоумение проговори тя. — Нали го гледах...

— И какво?

— Ами това! — неочаквано рязко отвърна тя. — Това, че няма какво да си спомня. Съвсем нищо.

Турецки ѝ посъчувства.

— Е, може би все нещо ви се е набило в очите. Бенка някоя, белег...

— Не, не — мърмореше бабичката. — Нищо. Пустота някаква.

Грязнов застана нащрек.

— Пустота ли? — повтори той. — Кажете, Анастасия Петровна, помните ли какви бяха очите му?

Тя се замисли.

— Очите му? Очите му...

Аленичев, Турецки и Грязнов затаиха дъх.

— Пустни някак му бяха очите. Такива... Нищо нямаше и тях.

Наложи се да закарат Анастасия Петровна в следствената част на Главна прокуратура.

В присъствието на свидетели Турецки ѝ показа шест фотографии, сред които беше фотороботът на предполагаемия убиец.

— Ето го! — каза свидетелката и забодде пръст във фоторобота.

Анастасия Петровна подписа протокола и попита Грязнов:

— Хванахте ли го вече?

— Не — отговори той. — Но непременно ще го хванем. Благодаря ви, Анастасия Петровна. Много ни помогнахте.

— С какво? — учуди се тя.

— Помогнахте ни! — потвърди Турецки. — Благодаря ви, колата ще ви върне обратно.

Тримата отидоха при Меркулов. В кабинета му пак завариха Фирсов, който в последно време сякаш не излизаше оттук.

— Зачестихте нещо при нас, Николай Николаевич — забеляза Турецки. — Какво ново при рицарите на плаща и кинжала?

— Намира се — флегматично отвърна Фирсов. — А какво стана на Ленинградски проспект? Пипнахте ли злодеите?

— Злодея — поправи го Турецки. — Дошли са двама, а си е отишъл един. Съучастникът му е убит.

— При това го е убил не някой друг, а самият злодей — добави Грязнов.

— Доказателства? — попита Турецки.

Грязнов се канеше да отговори, но Меркулов го прекъсна:

— Ако правилно разбирам, вече започнахме съвещанието... Затова докладвайте поред.

Грязнов започна да докладва. Говореше спокойно, доказателствата, които привеждаше, звучаха убедително.

И все пак, когато свърши, Меркулов попита:

— А защо решихте, че именно този убиец е ликвидирал съучастника си?

В разговора се намеси Фирсов:

— Ние идентифицирахме този човек. Имам предвид килъра.

Думите направиха нужното впечатление. Турецки дори възкликна:

— Да не е от вашите?

— За съжаление — въздъхна Фирсов. — Наистина е един от нашите бивши служители. Когато получихме фоторобота от МУР и се запознахме с другите материали по убийствата, разбрахме кой е. Познат почерк. Този човек е бил в най-засекретения отряд. Има суперподготовка. Отрядът бил разпуснат и той изчезна от полезрението ни. И ето че изплува. За съжаление — повтори Фирсов.

— Първо разгонихте най-добрите си кадри, а сега ги ловите в качеството на престъпници — каза Турецки.

Фирсов не реагира, но явно това му се удаваше с мъка. И той отговори, без да поглежда към Турецки:

— Вие сериозно ли мислите, че сме разпуснали собствените си служби? Смятате, че сме го искали? Не би било зле да знаете, че единствените, които протестираат срещу такава кадрова политика, сме ние. И единствените, на които никой не обръща внимание, пак сме ние.

Меркулов се намеси навреме:

— Та коя е тая тайнствена личност? — попита той.

Фирсов веднага отговори:

— Михаил Игнatieвич Володин. Ето го, можете да му се полюбувате.

Той извади от папката си снимка и я подаде.

— Да — каза Турецки, като се вглеждаше във фотографията. — А фотороботът ни е страхотен. Почти копие на тази снимка. Добре са се справили експертите ни.

Фирсов си прибра снимката и в отговор на въпросителния поглед на Турецки каза:

— Това все още е секретен документ.

— Но тази снимка е от оперативен интерес за нас — забеляза Грязнов. — Бихме могли да я покажем на свидетелите.

— Няма смисъл — заключи Меркулов. — Просто трябва да арестуваме този Володин. И ако успеем, да показваме на свидетелите не снимката, а самия него. Между другото — обърна се той към

Грязнов, — така и не чухме защо според вас съучастникът е убит от тоя Володин.

— Съучастникът първо е бил ранен — взе да обяснява Грязнов. — А е убит с изстрел от упор. Около раната има частици сажди, барут, метал... Радзиевски и Вешняков са намерени в собствените им кабинети. На пистолета на убития нападател има навит заглушител, струва ни се, че именно той е убил двамата. Охранителят е застрелян в тила вероятно от Володин. После можем да разсъждаваме така — раненият съучастник е станал пречка за Володин. Може да е имало и друга причина. Той е доубил съучастника си и е напуснал офиса.

— Слава, така разказваш, сякаш си присъствал — каза Турецки.

— Без заяждане, моля — прекъсна го Меркулов. — Е, приятели, и аз имам нещо за вас. Една снимка, която непременно трябва да видите.

И той извади от чекмеджето на бюрото си голяма фотография.

— Вижте внимателно — обърна се Меркулов към присъстващите. — Може би ще познаете този човек. Чували сте за него, но едва ли сте го виждали. Макар че кой знае...

Снимката тръгна от ръка на ръка. Всички я разглеждаха дълго — така не се гледа непознато лице.

— Нима е позната личност? — попита Меркулов.

— Тъй вярно! — отговори сияещият Аленичев.

— Съвсем скоро се видяхме — потвърди и Грязнов.

Турецки добави:

— Можем веднага да го навестим в моргата.

— Е, няма нужда — каза Грязнов и обясни за Меркулов и Фирсов: — Това е същият оня съучастник, когото е доубил Володин.

— Сигурни ли сте? — попита Меркулов.

— Абсолютно — намеси се Турецки. — При това интуицията ми подсказва, Константин Дмитриевич, че вие по-добре от нас го познавате.

— Бива си я интуицията ти — усмихна се Меркулов. — И за да не ви мъча повече, ще ви кажа името му: Семьон Сергесвич Кравцов.

— Кравцов?

— И това не е всичко — каза Меркулов. — Помните ли добре биографията на Портнов?

— Наизуст я знаем — увери го Грязнов.

— Феликс Михайлович Портнов, роден на двадесет и четвърти май хиляда деветстотин... — започна Турецки.

— Достатъчно — прекъсна го Меркулов. — Вярвам ви. Спомнете си тогава кой беше Вячеслав Никандрович Ремизов.

— Негов съучастник — веднага отвърна Аленичев. — От „Нощните вълци“.

— Още? — попита пак Меркулов.

— Съсед на Портнов — припомни си Грязнов. — И приятел на баща му.

— Да — кимна Меркулов. — Заедно са служили в органите някога. Това ли е всичко?

Мълчащият до този момент Турецки изведнъж каза тихо:

— Костя! Това не може да бъде.

— Кое? — обърна се към него Меркулов.

— Нима Кравцов е син на Ремизов? — попита Турецки.

— Удивително, а? — каза Меркулов. — Различни фамилии, бащиното име на сина също различно, а все пак е вярно. Пак ли интуиция, Саша?

— Този път не — отвърна Турецки. — Просто логика. Навреме си спомних за контекста, в който ни разпитваше.

Грязнов поклати глава:

— За временен шеф на МУР това е прекалено. Не разбрах. Той наистина ли е син на същия Ремизов?

— Да — отговори Меркулов.

— Какъв обрат! — замислено каза Грязнов. — Приемственост между поколенията, така да се каже.

— Моля да ме извините — каза Фирсов.

Извади мобилен телефон от джоба на самото си и бързо набра някакъв номер. Всички го наблюдаваха мълчаливо.

— Ало, Олег? Тук е Фирсов. Засилете наблюдението. Пратете още хора. Бъдете нахални, ако трябва. Нека виждат, че ги следим. Трябва да се контролира всеки метър. Има вероятност да се появи Хамелеона. — Той прибра телефона в джоба си.

— Извинете — вежливо каза Турецки, — може би ще ни просветлите? Какво става всъщност?

— След като стана известно, че Кравцов е бил син на Ремизов — каза Фирсов, — започна да ми се прояснява нещо. Като познавам

донякъде Хамелеона — досещате се, че това е прякорът на Володин, — се опитвах да си представя по-нататъшното му поведение. Портнов, както е известно, се опитва да получи определени документи и да напусне страната.

— Не мисля, че ще успее — не издържа Аленичев.

— Аз само се опитвам да изложа мислите на Володин, възможните му размишления — обясни Фирсов. — Няма съмнение, че Кравцов, който е знаел всичко за баща си, е изпитвал изгаряща омраза към Портнов. Съгласни ли сте дотук?

— Продължавайте — каза Меркулов.

— Кравцов безусловно мрази Портнов и знае, че той се кани да напусне завинаги Русия. Той е бил наблюдателен човек. Честите разходки на Портнов край град Ковальов не може да не са го усъмнили. Разбрал е, че те някак си са свързани с хората от секретния институт.

— Той ли ви е казал за това? — попита Турецки.

— Не, разбира се — отговори Фирсов. — Но това не е толкова важно. По-важното е, че Володин мрази до смърт всичко чуждо. На него и досега му се струва, че води война за бъдещето на Русия. А такива като Портнов са враговете. Кравцов неслучайно е съобщил на Володин координатите на Портнов. Той е разбирал, че сам няма да се справи с него. Тук техните интереси са съвпаднали. Когато са ранили Кравцов, Володин го е доубил. Това е техният закон: доубий падналия, за да не те хване за краката и да те завлече в гроба. И последното — каза Фирсов. — При нас се яви Селезньов.

Съобщението предизвика нужния ефект, макар че никой от присъстващите не проговори. В дадения случай мълчанието беше равно на шок.

— Да — каза Фирсов. — Приятно е да се убедиш, че не всички ни предават. Той наистина дойде сам. И разказа всичко. Този учен не можа да стане предател.

— Кой още знае за това? — попита Турецки.

— Само офицерът, който го е приел, аз, Константин Дмитриевич, е, и сега вие — усмихна се Фирсов.

— Той каза ли ви кога трябва да се срещнат с Портнов? — попита Грязнов.

— Да. Именно за това исках да поговоря с вас. Затова дойдох тук, при Константин Дмитриевич. Чакахме ви.

**ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА
ИЗ ЗАПИСКИТЕ НА ТУРЕЦКИ**

1.

— Следователят не е длъжен да присъства на разпита! — крещеше срещу мен Грязнов.

— Не е длъжен — съгласих се аз. — Но и законът не го забранява, нали?

— Това е идиотизъм.

— Идиотизъм е да ми говориш с такъв тон — уморено му възразих. — Слава, дори Меркулов се съгласи с аргументите ми.

— Аз командвам операцията — решително заяви Грязнов.

— Ти имаш мания за величие. Май ти се струва, че си Фирсов.

Той разбра, че се хаби напразно, и махна с ръка.

— Прави каквото искаш...

— Благодаря — казах аз. — Обичам да правя това, което смятам за необходимо.

И изведнъж той ни в клин, ни в ръкав попита:

— Как сте с Ирина?

А сега де! Трогателна загриженост. Какво си спомни изведнъж за жена ми? Нима семейните ми проблеми са написани на челото ми?

— Благодаря — казах му. — Никак.

Срещата на Портнов и Селезньов трябваше да стане по думите на последния на околоръстния път, край Каширското шосе, в малко крайпътно кафене. От два часа всичко наоколо беше отцепено.

За да не подплашат Портнов, решиха да оставят Селезньов на свобода. Нищо не трябваше да усъмни Портнов.

Всички сервитьори в кафенето бяха сменени няколко дни преди срещата. Ролята на барман изпълняваше оперативен служител от МУР, всички останали бяха кагебисти.

Няколко коли чакаха в готовност и ние с Грязнов седяхме в едната от тях. Слава си поглеждаше часовника на всеки две минути.

— Всичко ще бъде наред — опитах се да го успокоя. — Недей да нервничиш така, за бога!

Той ме изгледа сърдито и промърмори:

— Много приказваш. Заради това не исках да идваш с нас.

— Млъквам — казах и в този момент видях мъж с чанта, който се приближаваше към кафенето. — Стоп. Кой е тоя?

— Селезньов — отговори Грязнов.

— Нещо подрани — погледнах аз часовника си. — Поне с десет минути, ако не и повече.

— Нищо странно — каза Грязнов. — Той е подранил, Портнов ще закъсне.

— Дано да е така — усъмних се, като гледах как Селезньов изчезна зад вратите на кафенето. — Не знам защо, но не ми харесва тая работа.

— Не психявай, Саша — помоли ме Грязнов. — Ще ги спипаме, не се тревожи.

— Добре, ще чакаме Портнов.

Минаха десет минути. Петнадесет. Половин час.

— Какво става?! — изведнъж възкликна Грязнов, като видя, че Селезньов излиза от кафенето, без да дочака Портнов.

Отиваше си. Тоест стоеше край канавката и чакаше с дигната ръка, за да спре някое такси.

— Давай! — заповяда Грязнов на шофьора. — Приблужи се до него.

Колата, в която седяхме, потегли. Грязнов каза по радиостанцията на своите хора:

— Аз ще го задържа.

Спряхме до Селезньов. Той се наведе към прозореца на нашата кола, видя мен и Грязнов и се дръпна. Каза дословно следното:

— Не, приятели. Карайте. Аз сядам само в свободни коли.

Когато аз започнах да настоявам: „Сядайте“, той заклати глава:

— Карайте, момчета. Страх ме е от вас.

Изскочих от колата, като вадех в движение пистолета си, и го хванах за рамото.

— Сядай вътре! На кого говоря?

Той трепна и се шмугна в купето.

Грязнов някак странно изглежда нашия пътник.

— Това не е Селезньов.

— Кой си ти? — попитах мъжа, когото взехме за Селезньов.

— Аз? Аз съм Коля.

Направо да го водиш в детската градина — Коля!

— И какво правиш тук, Коля? — ласкаво го попитах. — Защо дойде в това кафене?

— Ами помолиха ме. Казаха ми: ще смениш в електричката един мъж, ще вземеш чантата му, ето тая — той вдигна чантата, която лежеше на коленето му. — Отиваш в кафето, стоиш четиридесет минути и си тръгваш. Платиха ми сто долара. А аз какво? Да ги откажа ли?

— Кой те помоли? — попита Грязнов.

— Един мъж. Не знам кой е. Не съм му искал документите.

Той наистина приличаше малко на Селезньов. Здравата ни прекараха.

И вероятно Селезньов не беше света вода ненапита в тая измама.

Може би дори свиреше първа цигулка. Или поне втора.

На първата безусловно скрибуцаше Портнов.

Гадове...

2.

Грязнов се обади по радиостанцията на Фирсов.

— Не е той.

— Разбрах — отговори Фирсов. — Ще бъда при вас след три минути.

Гласът му беше безстрастен както винаги. Сякаш нищо не можеше да го извади от равновесие.

Той спря при нас и се премести в нашата кола. Така Коля се оказа между Фирсов и мен.

И кръстосаният разпит започна. Фирсов и аз задавахме поред въпросите си.

— Кой е човекът, с когото се договори?

— Не знам.

— Къде се запознахте?

— Не помня.

— Амнезия ли имаш?

— Наистина не помня.

— Фамилия?

— Гогол.

— Казах: фамилията ти!

— Наистина е Гогол.

— Лично и бащино име?

— Николай Василиевич. Наистина. — Той се прекръсти. — Гръм да ме тресне, ако лъжа!

— Ще те тресне — обещах му аз. — Месторабота, адрес?

— Безработен съм. Живея на Сушчевски вал...

— Къде се запозна с човека, който те прати в кафенето?

— Не помня, ей богу — пак се прекръсти Коля.

— За какво конкретно те помоли? И по-подробно. Бързо, говори!

В този момент в джоба на Фирсов записука телефонът.

— Ало! — веднага откликна той. Внезапно почервения.

— Кой?

За пръв път го виждах в това състояние. Все ми се струпахе, че нищо не може да наруши спокойствието му.

— Какво?! — крещеше в слушалката Фирсов. — Повтори! После пъкна телефона в джоба си и потупа шофьора по рамото:

— На летището! Домодедово! Карай по-бързо!

Колата се понесе по шосето. Домодедово за щастие беше най-близкото летище до мястото, където се намирахме.

А Фирсов вече заповядваше с овладян тон:

— Внимание! Всички спешно да се отправят към летище Домодедово! На резервната писта. Там се подготвя за полет самолет на компанията „Руски авиолинии“. Свържете се с диспечера. Да се задържи самолетът на всяка цена! Ситуацията е много сериозна. При необходимост разрешавам всичко, включително вариант номер едно.

Обърнах се и погледнах назад. След нас се носеха няколко коли, следвайки указанията на Фирсов.

— Какво става? — попита Грязнов.

— Николай Николаевич — побутнах по рамото Фирсов, — с кого разговаряхте, преди да тръгнем?

Той кратко отвърна:

— Хамелеона.

Виж ти! Направо онемяхме с Грязнов.

— Хамелеона — повтори Фирсов. — Володин. Надсмиваше ми се. Докато вие търсите черна котка в тъмна стая, вика, на запасната писта в Домодедово се подготвя за излитане самолет на „Руски авиолинии“. Портнов ще ви се изплъзне след броени минути. При това заедно с учения.

— Дотам има половин час път — каза Грязнов.

— По-малко — намеси се шофьорът. — Това е най-доброто шосе в Москва. След двадесет минути сме там.

Коля Гогол ни гледеше като подгонено зверче.

— С теб ще се оправим после — обещах му аз.

Шофьорът включи сирената. Колите, които караха след нас, последваха примера му.

С оглушителен рев и святкане на лампи колоната ни се носеше към Домодедово.

3.

— Трябваше да го предвидя — говореше Фирсов по пътя към летището. — Знаех, че той ще извърти някакъв номер. През цялото време ходеше по ръба. Рискуваше постоянно, но това беше пресметнат риск. Ето и сега. Каква операция проведе, гадилата, за да се измъкне! Знаеше, че го следим, че контролираме всяка негова стъпка, всяка негова среща с оня мръсник Селезньов, и на — прати ни го! Знаеше, че ще се лепнем за него. А това си беше само отвличаща маневра...

Той се обърна към Коля:

— Къде ти наредиха да седнеш в електричката? На коя спирка?

— Три спирки преди Москва — промърмори той така тихо, че едва го чух. — Казаха ми: ще седнеш в кафенето вместо един мъж, искаме да извъртим номер на жена му. И ми дадоха сто долара.

— Добре — каза Фирсов. — Ще се оправим.

Но не можеше да се успокои. Дори си помислих — пропука се мълчаливият чекист, намълчал се е...

— Ама го е измислил! Пробутва ни Селезньов, а сам в това време прибира учения и секретната документация. С това ще причини вреди за милиарди на страната ни. Учен иска политическо убежище! Бива си го... Като едно време! Ех, Портнов, ех, Адвокате... Кучи син! През цялото време рискува и постига своето...

Не се намесвах в монолога му, давах му възможност да се изговори.

— И знаете ли кое е най-долното? — продължи той. — Че като нищо може да се измъкне. Да излезе сух от водата. Представете си, че сега го арестуваме. А Селезньов не е с него. И какво? В какво ще го обвиним? Планирахме да го пипнем с уликите. А сега? Всеки съд ще го оправдае, особено ако адвокатът му е печен. Всъщност нямаме нито едно неопровержимо доказателство. Само версии и предположения.

Фирсов завърши монолога си доста заплашително:

— Е, ще видим кой кого!

Още няколко минути, и щяхме да закъснеем. Самолетът вече рулираше, за да потегли по пистата за излитане. И в този момент на

бетонната писта изскочиха четири коли.

Това беше безумие. Движехме се челно срещу многотонния самолет, без да отбиваме. И лайнерът не издържа. Включи спирачките.

И спря.

От нашите коли наскочаха въоръжени хора, готови да го атакуват. Фирсов взе микрофона от таблото.

— Граждани Портнов и Селезньов! — Гласът му се носеше като ехо от високоговорителите на покривите на колите. — Излезте от самолета с вдигнати ръце! Съпротивата е безсмислена. Упълномощен съм да ви заявя, че в случай на съпротива, предвид особената дързост и заплахата от вашето престъпление, аз, началникът на отдел във ФСС Фирсов, получавам заповед да предприема всякакви мерки, включително и вашето физическо унищожение. Заповядвам ви да се предадете!

През отворената врата на самолета се подаде Селезньов.

— Стълба! Дайте стълбата! — закрещя той.

След няколко минути докараха стълбата. През цялото време чувах как бие сърцето ми. Погледнах Грязнов и усетих, че и той не би отказал сега валидола.

Селезньов започна да слиза по стълбата с вдигнати ръце. Едва успя да стъпи на пистата, и веднага го обкръжиха и го вкараха в една от колите. Доколкото видях, здравата го намачкаха — за всеки случай, та да не се дърпа.

Фирсов отново извика през микрофона:

— Къде е Портнов? Чакаме!

Струваше ми се, че вече съм виждал това някъде.

— Казах: Портнов! — повиши глас, доколкото това бе възможно, Фирсов.

Спомних си къде съм го виждал. Имаше такъв филм — „Мястото на срещата не се променя“. Там Висоцки крещеше също като Фирсов сега: „А сега Гърбавия! Казах: Гърбавия!“

На вратата на самолета отначало се подаде едно момиче и аз машинално отбелязах, че има красиви нозе. Веднага след нея пристъпи един мъж. С пистолет в ръката.

Пистолетът беше допрян до слепоочието на момичето.

Портнов, помисли аз. Ето че се видяхме.

— Пилот! — кресна Портнов. — Искам да смените пилота! Или ще й прострелям тиквата!

Момичето скимтеше от страх.

— Е? — закрещя Портнов. — Сега ще я убия!

Изведнъж главата му отскочи напред и той се свлече върху момичето. И двамата се търколиха по стълбата, а момичето не спираше да пищи. Аз, Грязнов, Аленичев и още няколко души се хвърлихме към тях. Някой изблъска ловко момичето настрани, за да не пречи. И вдигнахме Портнов.

Късно.

Феликс Портнов беше мъртъв.

Раната на тила му не оставяше никакво съмнение.

Дори не успях да помисля как можа да се случи, а Фирсов вече тичаше нагоре по стълбата.

— Миша! — крещеше той. — Не стреляй!

Вдигнах очи и го видях на най-горното стъпало. Човекът с празните очи. Стискаше пистолет в ръката си и дулото му сочеше право срещу Фирсов.

— Не стреляй! — викаше той.

Михаил Володин стреля.

Но куршумът не улучи Фирсов. За хилядна част от секундата, преди Хамелеона да натисне спусъка, Фирсов успя да направи някакво недоловимо движение и куршумът просвистя край него. При разузнавачите това се нарича „клатене на махало“. Много навреме го направи!

Куршумът на Хамелеона проби шапката ми.

Мен никой не ме е учил да клатя махало, но нещо сякаш ми подсказа: наведи се! Наведох се. Майната й на шапката...

Избухна грохот от изстрели. Всички, които бяха долу, започнаха да стрелят по Володин. Освен мен. Аз се вцепених. Струваше ми се, че виждам как куршумите летят край мен, край Фирсов и се забиват в Хамелеона — в гърдите му, в корема, в главата. Виждах как се гърчи той, но кой знае защо не пада.

Но ето че се заклати някак по-силно, свлече се по лице на стълбата и се плъзна към краката ни.

Фирсов наруши тишината. Каза само една дума:

— Край.

Привечер се събрахме в кабинета на Меркулов.

Бяхме петима: стопанинът на кабинета, вашият покорен слуга, Фирсов, Грязнов и Аленичев.

— Коняк? — предложи Костя.

— Не би било зле — съгласих се аз.

Останалите премълчаха, но по лицата им всеки би се досетил, че в тази минута конякът беше пределът на желанията им.

Костя извади бутилката и чашки. Лицата на всички забележимо се оживиха. Е, моите колеги не са пияници, просто оживлението им означаваше, че най-последно ще бъде сложена точката на това трудно дело.

Костя наля коняка и се обърна към Фирсов:

— Вие сте пръв.

Той вдигна чашката си и взе да я топли между дланите си. И като гледаше пред себе си, произнесе нещо, което съвсем не приличаше на тост:

— Володин се е промъкнал в самолета. Вмъкнал се е, за да се разправи сам с Портнов, ако ние не успеем. Той не би го изпуснал в никакъв случай, решен е бил да го ликвидира. Само Селезньов пожалил. Кой знае защо му се сторило, че този негодник още може да послужи на родината.

— Е, какво пък... — Меркулов вдигна чашата си и доста делнично провъзгласи: — За успешно завършеното дело.

Чукнахме се и пихме.

Внезапно Стас каза:

— А аз май ще се женя.

И се изчерви.

— Това никого не е отминало — забеляза Грязнов. — Да не забравиш да ни поканиш на сватбата си.

Взехме да поздравяваме Стас и да се шегуваме с него.

Когато телефонът зазвъня, изведнъж си помислих, а може би и за мен има някоя хубава вест.

Меркулов вдигна слушалката:

— Ало? Кой? Ирина... Да, той е тук.

И ми подаде слушалката.

— Жена ти. Тревожи се за теб.

— Здравей, Ирина — казах аз.

— Още колко ще стоиш там? — попита тя.

— Защо? — Притеснявах се, че всички ме гледат. — Домъчня ли ти за мен?

Тя не можеше да каже „да“, характерчето ѝ си го биваше. Затова каза друго:

— Имам чувството, че нещо те заплашва. По-точно, преди малко имах такова чувство...

Спомних си простреляната си шапка.

— Занапред гони надалеч такива предчувствия. И въобще в нашето семейство Господ е дарил с интуиция само един човек.

Изведнъж ми се прииска да я видя. Че то през цялото време само колеги пред очите — Грязнов, Меркулов, Фирсов... Нямам ли и аз право да видя жена си?

— Вече си тръгвам — казах. — След четиридесет минути ще си бъда вкъщи.

— Наистина ли? — попита тя.

— Съвсем.

Затворих слушалката и погледнах колегите си. Те, разбира се, се правеха, че не слушат и въобще нищо не знаят за домашните ми кавги.

— Господа — казах им. — Занимавайте се със своите работи без мен, става ли?

— Разбира се, Саша — каза Меркулов. — Тръгвай си.

— Предай поздрави на Ирина.

Огледах ги пак.

— Довиждане, приятели мои.

Казват, че щастието е, когато след работа ти се иска вкъщи, а на сутринта — пак на работа.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.